NAGY-KANIZSA, 1883. május 3-án. 35-ik szám Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . . . 2 „
Egy szám 10 kr

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Bánó József felolvasása

a magyar történelmi társulat 18-3-ik évi april 5-én tartott választmányi ülésén.

„Egy magyar történetre, nagy nemzeti jutalomnak kitüzése érdekében."

(V.) A magyar tudományos akadémia fennállása óta és a magyar történeti társulat rövid fennállása óta és sok más elhunyt és élő jeles történetirói és kutatói a honnak annyi tömérdek becses adatot gyüjtöttek és oly jeles müvekkel dazdagitották a magyar történelmet, hogy ezeknek fonalán a munka megkezdhető.

Ezen fölül ott van a muzeumnak, káptalanoknak okmányokban gazdag tára; ott van az országos levéltár, hol csak mohácsi vész előtti 30,000 még fel nem dolgozott okmány áll a kutató rendelkezésére; ott vannak a bécsi titkos okmánytárak, ott vannak a megnyilt s még megnyitható megyei, városi, családi levéltárak, melyeknek csupán egyikében, az Esterházy grófi család csak egyetlen egy levéltárában nem régen közel 40 darab Árpádház-kori okmány fedeztetett fel.

Ha ehhez hozzáadjuk, hogy a külföldi könyv- és okmánytárak is az utolsó időben a történetbuvárok rendelkezésére bocsáttattak, honnan már is annyi becses elrejtett kincs birtokába jutottunk, és hozzá veszszük azt is, hogy már eddig is kitünő példák állnak az ethnologia terén, és a kitartó kutatás és nagy tudományos készlet annyi világot deritett a magyar fajnak, lehet mondani, még prehistorikus korszakára is: akkor semmi kétség, hogy ily történet megirása csakugyan lehetséges és fényesen sikerülni is fog.

Most még azon kérdésről kivánok pár szót szólani: vajjon opportunus, szükséges-e ezen kérdést most felvetni s ily történetirásra impulzust adni?

Én ezen kérdésre határozottan „igennel" felelek.

Ily ezer év után, mint milyet a magyar faj élt át Európában, keblem szent meggyőződése, hogy az elveszés veszélyén tul vagyunk, és hogy e fajnak e világrészen még nagy hivatása van; de csak oly nemzet bir szép és nagy dolgokat mivelni, mely ezen hivatás teljes tudatával bir.

Ezer év sok idő egy nemzet életében, minden esetre oly válpont, midőn illő számot adni a világnak és magunknak, kik és mik vagyunk? érdemesek vagyunk-e élni? és van-e kilátásunk az életre a legközelebbi ezer esztendőre? mert hiszen a magyar nemzetnek különösen mindig legnagyobb erőssége volt a történet, legerősebb joga a történeti jog. Legyen ez nekünk is valódi „testis temporum, magistra vitae."

Lelkesit ma is, ha lázas kezekkel forgatjuk történetünknek némely fényalapját, de mennyit fogna lelkesiteni ha fajunknak életrevalósága, bölcsesége, mérséklete, kitartása, hősiessége, nyelvének ereje — mert hiszen csak ezek által maradhatott meg — egész valóságában fog ragyogni előttünk.

Méltóztassanak elhinni, nekünk ily bölcseségi példára, lelkesitőre a mai, sok tekintetben sivár korszakban, nagyon is szükségünk van.

De vannak ezen fölül még más indokok is.

Ha igaz a hires cseh történésznek, Palaczkynak (Geschichte v. Böhmen 1., 102, 196. l.) már fentebb emlitett azon felfogása, hogy a tizedik században, midőn a magyarok ide jöttek, egy nagy szláv birodalom volt alakulóban, de ez örökre megsemmisült az által, hogy a magyarok épen a képződés fészkébe nyomultak s azt elrontották, és hogy tehát a magyarok letelepedése a legnagyobb szerencsétlenség, mely a szláv világot az idők folyamán érte; — ha igaz ezen felfogás: csodálatos dolog, hogy ma épen ott állunk, hol ezer év előtt. Még ma is az ő felfogásuk szerint akadálya vagyunk egy nagy, sőt sokkal nagyobb szláv birodalom képződésének.

És igaz, hogy őseinkbez mérve ma talán kissé izmosabban állunk, de a veszély is aránylag sokkal nagyobb; mert — ami akkor még nem volt — most roppant mozgató erő a nemzetiségi eszme és igy az összetartozandóság vágya elleneinknél sokkal erősebb, s ezen kivül a világ legnagyobb abszolút hatalmával és a hatalom-kifejthetés minden eszközeivel rendelkező állammal van dolgunk.

Ily körülmények között csakugyan szükséges tudni, mily bölcsesség, erő tartotta fenn őseinket, hogy a nagy szláv tengerben el nem merültek?

Továbbá az épen itt emlitett nemzetiségi eszmének következtében hallatlanul felszaporodtak engesztelhetlen ellenségeink.

Egész légiója támadt a német, orosz, cseh, szerb, horvát, sőt oláh, és fájdalom, belföldi iróknak is, kik mind külön és egyetemlegesen tervszerü támadást intéznek a magyar állam, a magyar nemzet, de különösen a magyar faj ellen. Ott van Palaczky, Safarik, Jericsek, Aksakov, Löhrer, Biedermann, Pics, Zieglauer, Lagarde, a Schulverein, Heinze és számtalan más.

Ezek mid a legnagyobb gond dal tanulmányozzák a magyar történet régi és ujabb kutforrásait, És bizony nem a mi érdekünkben, hanem, hogy fegyvert kovácsoljanak, fegyvert életünk ellen.

Csak egyetlen példát akarok ismertetésül felhozni „ex uno disce omnes."

Pics László József prágai tanárnak 1882 ben egy könyve jelent meg ily czim alatt: „Der nationale Kampf gegen das ungarische Staatsrecht."

(A „nationale Kampf" alatt a szláv fajok harczát érti.)

Ezen könyvnek bevezetése ezen épületes szavakkal kezdődik:

„Seit tausend Jahren wüthet der nationale Kamf an der mittleren Donau mit wechselnden Phasen. Die Palme des Sieges gehört heute den Ungarn, welhe derzeit im Besitze der Macht, die übrigen Nationalitäten unter dem Drucke des rücksichtslosesten Despotismus geknebelt halten. Die Herrschaften werden also in ihrer Machtstellung nicht alterirt werden, wenn die Blätter der Geschichte aufgeschlagen werden, um einige Phasen des tausendjährigen Kampfes zu verfolgen."

Mennyi elbizakodottság, kicsinylés, mennyi gőg, gyülölet ellenünk csak e pár sorban. Pedig voltak idők, midőn nagy hasznára voltunk a csehek és még lehetnek is olyan idők, a midőn azon jó urak ősei — kiknek vérét a nemzetiségi eszme még fel nem korbácsolta — nekünk is igen jó barátaink voltak.

Ki hinné ma, hogy például a husszidák és a bázeli zsinat közt kötött egyességi pontoknak, az ugynevezett kompaktátáknak 1436-ban a cseh városokban a cseh rendek magyarul való nyilvános kihirdetését is követelték és ez tényleg meg is történt, a mit épen Palaczky történetének 216. lapján olvashatunk.

Ezen kivánság, ezen tény, bizony nem Zsigmond kedveért történt, ki nagyon kelletlenül állt rá a csehek ezen kivánságára, hanem történt magáért a magyar nemzetért, pedig azóta semmi egyebet nem vétettünk ezen cseh uraságok ellen, (Ha Pics ur pér Herrschaften traktál bennünket, kötelességünk azt viszonozni,) mint, hogy az ő kedvőkért nincs semmi kedvünk meghalni.

Továbbá csak e napokban nevezte a román félhivatalos lap Magyarországot kárpátontuli Romániának, és a magyarországi oláhok kérdését majdnem román belügyi kérdésnek.

Hát ezek a mi számtalan belföldi névtelenjeink! Egy röpirat, ban, czime „Deutsche Wahrheiten- und Magyarische Entstellungen" — a magyarositási mozgalmakat csak nem régen „Lichterloher Wahnsinn"-nak nevezték, de olyan Wahnsinnak, melynek a miniszterektől elkezdve az egész ország alá van vetve.

Ilyen körülmények között, azt hiszem, a dolgot összetett kezekkel nézni nem szabad. Meg kell mutatni a magyar faj életrevalóságát, erejét és kétségtelen létjogát. Nemcsak magunkért, nem csak ellenségeinkért, mert mi magunk, ha isten ugy rendeli, a nemzet jétjogát ökleinkkel a harczmezőn fogjuk megmutatni: de meg kell mutatni a nagy polgárosult világnak, hogy annak méltó tagjai vagyunk.

Ily szempontból ajánlom a tisztelt bizottság és közönség becses figyelmébe inditványomat.

Befejezésül és ugyszólván küszöbén ezen uj ezredévnek legyen szabad még csak egyet megemliteni.

Egy nemzet sem tudja, mikor éli aranykorát. Az aranykor egy nemzet életében nem egyébb, mint, az összehasonlitásból eredt azon időszak, mikor — kicsi vagy nagy nemzet, az mindegy — szellemi és anyagi erejét leginkább kifejtette s hatalmának legmagasabb polczát elérte. Ha tehát a történet muzsája

TÁRCZA.

Arany kalászok.

A magyarnak honszeretét se a multak lelkesitő emlékezete, se a hiuság, se az önérzés nem támogatják annyira mint más nemzetekét A hatalmas Rómának, s a szabad Görögországnak, szabad polgárai, lelkesedést merithettek hazájuk történeteiből, büszkék valának nemzetük nagyságában és dicsőségében, s érezték, hogy az ő hazájuk a legszebb a legboldogabb. A franczia az angol szintén lelkesedve tekintenek vissza nemzetük történeté e szintén érezik, hogy Európában nincs haza mely annyi biztosságot nyujtana mint az övék A lánglelkü olaszt feldult szabadsága romjai közt a classicai hajdankor tüze lelkesiti, az oroszt legalább hazájának óriási nagysága emeli. De a magyarnak mindezekből igen kevés jutott. Történeteink csak átokstülte viszálkodásokra, csak életért és megmaradásáért vivott véres harczokra mutatnak, kevés azokban a polgári erények tiszta példája, kevés a fénypont, mely forró önérzettel keblünket emelje. Hiuság nem kecsegtethet bennünket. Hisz Európa alig tudja létünket s Áfrikának számos coloniája tán ismeretesebb más nemzetek előtt mint hazánk, melyet Ausztria termékeny de müveletlen gyarmatának tekint a külföld. Jelenünk nem fényes, s nem annyira boldogitó, hogy e részben más nemzetekkel vetélkedhetnénk. Jövendőnk Isten kezében vagyon, de, hogy igen fényes kilátásokat igérne, azt elhinni csakugyan optimismus kell, ámbár a jelennél jobbat remélhetünk.

DEÁK FERENCZ.

Ne szóval, tettel szeressük a hazát.

GUZMICS.

Szerencse, hogy benső ösztöne mindenkinek becsesebbé teszi szülőföldét és nemzetét a bár százszor dusabb s szebb külföldnél, leköti a rómait és hollándit ingoványaihoz, a lappot jéggöncséhez, az arabot izzó homok sivatagához és a helvétet terméketlen havasaihoz.

ASZALAY.

Drágák a szülők, drágábbak a gyermekek rokonok, barátok, de az egy haza mindent foglal magában mit megannyian szeretünk Melyik derék ember vonakodnék érette meghalni ha ezáltal hasznára lehet neki?

CICERÓ.

Minél többet s mélyebben tekintek a mult idők rajzaiba, mely leghivebb tükre a jövendőnek, minél tisztább világban kezdém látni a jelenkor eseteit, annál erősb hitté vált keblemben, hogy a munkásságnak legnagyobb rugója a honszeretet s a munkásságnak legbizonyosb követője a gazdaság erő s erény, — s hogy igy a közgyarapodás, nemzeti suly s lakósok tiszta erkölcse honszeretetből fakad leginkább

Gróf SZÉCHENYI ISTVÁN.

Egy éj a temetőben.

— Álomkép. —

Irta: WEBER ANTAL

Körül néma, csendes a vidék; nincs itt zaj, ami azt megzavarja. Az az időnként-megujuló hang is, melylyel a lenge esti szél átrebben a szomoru füzek lombjain, csak növeli a némaságot, növeli a fájdalmat. A rezgő holdsugár ezüstös fénynyel vonta be a kisded halmokat s kedvesem sirján a koszoruk virágait teleszirta az alkony harmata.

„Tehát te itt töltöd menyegzőnk első éjjelét, édes Adél! Eljöttem hozzád megkérdeni, nem szük-e uj lakásod, nem kemény-e nyoszolyád, nem nagyon nyomja-e kebledet e sok göröngy? Oh szólj édes! Mondd el, mi szépet álmadál, milyen a más világ, örül-e te ott ugy, mint ahogy én kesergek halálod felett?"

Nincs semmi hang. Esdő szavamra csak a szellő sóhaja felel.

„Halál, halál, mit vétett neked e sirba zárt virág, hogy már kinyillása előtt reá lehelted az enyészet szelét! Miért nem vagyok hatalmas, hatalmasabb náladnál, hogy megkinozhatnálak, mint te megkinoztál engem! Légy örökre átkozott! Jöjj el, szabadits meg szenvedéseimtől!"

Elhangzottak szavaim a sircsendben, sulyos kar nehezedett vállamra, összeborzadék: — a halál állt előttem. Szemeinek üregéből elhamvadó fény sugárzott ki, ajkai remegtek a felindulástól s széles karimáju kalapja tollával enyelgett a zephyr; tagjait fehér lepel boritá, melyet baljával összevonva tartott mig jobbjába szoritott kaszája élén sokszorosan tört meg a csillagok fénye.

„Te átkoztál és hivtál engem. Itt v. gyok."

— Végezz velem gyorsan. Bántotalak, megérdemeltelek.

„Fövényórádnak még egy negyede sem járt le.

— Hahaha, de igazságos lettél egyszerre! Talán a leány órája, kinek porai e hantok alatt nyugszanak, már lejárt? Oh nem! Te megirigyelted boldogságomat s elvetted tőlem őt; vedd el életemet is, jót teszesz velem!

„Gondolod?"

— Gunyolódni is tudsz? — Szép! — De evvel nem érsz czélt, mert kérésem teljesitésére kényszeriteni is birlak.

„Nem hiszem."

— Van arra ma már számtalan mód, édes barátom! A tüz, viz, kés fegyver, méreg, mind arra való, hogy a te önkényed megtörje. Ha tehát te nem akarod fövényórámat bántani, majd összezuzom én — és te mégis eljöszsz hozzám.

„De talán mégsem!? Elhagylak kinlódni addig, ameddig nekem tetszik."

— Légy hát örökre átkozott! Érezd át ezerszeresen mindazon fájdalmakat melyeket nekem okoztál! Én nem félek tőled, mert ha hatalmadat érezteted velem, csak azt teszed, amire kértelek.

Másodszori átkom nem várt hatást gyakorolt ellenfelemre. — Az a görnyedt test kiegyenesedett, — a szemek üregét izzó fény világitá be s a kasza halk zörejjel a földre hullt.

„Szeretted e leányt?" kérdé a sirra mutatva

— Szerettem imádtam. —

„Szeretted e leányt?"

— Nem, nem szerettem; szeretem és imádom itt e sirban is.

Az a kiegyenesedett alak ledobta magáról e perczben fehér mezét s a csontváz ijesztő képe állt előttem.

„Ide nézz, mivé lettem én, mivé tett engem a szerelem! Én is voltam ifju, szép és mostani alakomtól visszariadnak az emberek. Pedig hiába! mert aki ezelőtt, most és a jövőben élt, él vagy élni fog, ezt az alakot el nem kerülheti. Azokat a gyülölt embereket, akik engem ilyenné változtattak, mind egyalakuvá teszem magammal."

— És te is tudtál szeretni? Ugyan ne mond. —

„Szerettem! Szerettem!" sóhajta fel kinos fájdalommal. — „Orion legjobban megmondhatná," folytatá kevés szünet után a kaszás csillagra mutatva.

— Hogyan te férfibe voltál szerelmes? Orion férfi név. —

„Nem férfinév ez eredetileg. Kedvesem finsitott leány volt s mint ilyen kapta az Orion nevet."

Hosszan, elmélázva nézett fel a szeliden reánk mosolygó csillagra. Hirtelen megszólalt: „Éjfél van. Jer, elmondom történetemet."

Megkondult a falu kisded tornyán az éjféli óra ütés. Hangja érző csengéssel rezgett át a némaságon. E perczben megnyillottak a sirok halmai, a holtak kiléptek örökös házaikból s zsoltárokat énekelve odavonultak a kis kápolna ajtajához, melynek bensejéből égi fény s orgonahang özönlött ki. — A halál oda dőlt kedvesem fejfájára, s elkezde beszélni:

A Jóni tenger közepén van egy kis sziget, mely ma már csak az átszálló madaraknak ad egy egy pillanatra nyugpontot s a tengerészek ismerik e helyet, melyet kerülniök kell. Régente e sziget egy görög kalmár tulajdona volt, s ő itt élt leányával, Orionnal, ki szép volt, mint Adél s szeretett, mint téged ő.

Sok szép és, sok kedves órát töltöttem vele mindaddig, mig nem tudta ki vagyok? Dehát én örök, eltéphetlen lánczczal akartam őt magamhoz csatolni s igy előbb-utóbb meg kellett tudnia kilétemet.

Szép nyári alkony volt. A nap rózsás pirja még ott derengett a láthatár szegélyén, a távolban eluszó hajók legénységének dalát anda ringással lengette felénk a susogó alkonyi szellő, a lepkék enyelgő játékkal repdesték körül a lugast, melynek virágaiillatárral tölték meg a levegőt s előttem kedvesem elmélázva ábrándozott a csalogány panaszos énekén.

„Szeretsz engem, Orion?" Kérdém határtalan szenvedélylyel.

egy nemzet életében megjelöli azon nemzet aranykorát, akkor azon nemzet a hanyatlásnak már vagy igen nagy fokát elérte, vagy végképen elveszett.

Ha ezer év mulva ujra egy nagy nemzeti jutalom tüzetik ki a magyar történet irására s ez meg is lesz irva, kivánom nemzetemnek, hogy abban oly fejezetet, melynek ez lenne czime „a magyar nemzet aranykora" magyar ember szeme soha ne olvasson. És soha ne akadjon történetiró, ki a jövendő és megirandó magyar történet homlokára Lucánusnak azon szavait legyen kénytelen tenni, melyeket Fallmereyer tett, szemben a régi Görögországgal, midőn megirta a későbbi Görögország történetét: „Stat magni nominis umbra.

(Vége.)

6664. sz.
n. i. 1883.

Zalamegye

törvényhatósági bizottságának folyó 1883. évi május hó 7-én s folytatva tartandó rendes közgyülésében felveendő tárgyak sorozata.

Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról.

A megyei árvaszéknél elhalálozás folytán megüresedett ülnöki és a lemondás folytán megüresedett kanizsai járási segéd szbirói állomásoknak választás utján való betöltése.

Czukelter József megyei főszámvevő ur jelentése mellett bemutatja Zalamegye házi pénztárának 1882. évről szerkesztett zárszámadását.

Ugyanaz jelentése mellett bemutatja Zalamegye utépitészeti alapjának 1882. évről szerkesztett zárszámadását.

Ugyanaz jelentése mellett bemutatja a megyei betegápolási alap 1882. évi zárszámadását.

Ugyanaz jelentése mellett bemutatja a megyei katonabeszállásolási pótadó alapról 1882. évre szerkesztett zárszámadását.

Ugyanaz jelentése mellett bemutatja a moteralap 1882. évi zárszámadását.

A nagyméltóságu belügyministeriumnak folyó évi 9955. sz. a. kelt rendelete a köztisztviselők minősitéséről szóló 1883. évi I-ső t. cz. végrehajtása tárgyában.

Nagyméltóságu vallás és közoktatásügyi ministerium rendelete néhai Böröczfy Antal és neje Csaplovics Karolina ösztöndij alapitványára vonatkozó alapitó levél kiállitása tárgyában.

Gróf Zichy N. János kérvénye, a gróf Zichy Károly, mint néhai gróf Batthyányi János végrendeleti végrehajtója által tett gróf Zichy-Batthyányi alapitvány kezelésének a törvényhatóság által leendő elfogadása tárgyában.

A nagyméltóságu m. kir. belügyministerium leirata, az 1883-ik évre Zalamegyére nézve alakitandó egyenes adó felszólamlási bizottság elnökének és helyettes elnökének kinevezéséről.

A nagyméltóságu m. kir. honvédelmi ministerium leirata mellett az 1883-ik évi lóavatási-tervet közli és a lóállitási bizottságok megalakitását rendeli.

A nagyméltóságu m. kir. pénzügyministerium leirata, 1883-ik évre Zalamegyére nézve alakitandó egyenes adó felszólamlási bizottságba szükséges törvényhatósági 2 rendes és 2 póttag megválasztása iránt.

A földmivelési-, ipar- és kereskedelemügyi magas m. kir. ministerium leirata, a csáktornyai járásra nézve egy állandó gazdasági tudósitó választása iránt.

A nm. közmunka- és közlekedés m. kir. ministerium f. évi 2533. sz. a. kelt leiratával a törvényhatóságok és az államépitészeti hivatalok főnökei és helyettesei közti viszony szabályozása tárgyában a m. kir. államépitészeti hivatalokhoz intézett rendeletét megküldi.

A nm. közmunka- és közlekedési m. kir. ministerium f. évi 5141. sz. a. kelt rendelete, az államépitészeti hivatalok külfoglalkozásai alkalmával felszámitott utiköltségek és napdijjak kiutalványozása tárgyában.

A nagym. földmivelés- ipar es kereskedelemügyi m. kir. ministerium f. évi 14374. sz. a. kelt leiratával Tolnamegye közönsége által a közutak mellé ültetett fák rongálásának megakadályozása végett hozott határozatát megküldi.

Nagyméltós gu özv. gróf Festetich Györgyné és gróf Festetich Tassiló ur válaszai a folyó évi február hó 17 én tartott közgyülésnek gróf Festetich György és idősb gróf Festetich Tassiló elhunyta alkalmából hozzájuk intézett részvét irataira.

Az alsó-lendvai katasztari bizottságba elnök, a csáktornyai ily bizottságba pedig négy rendes és kilencz póttag választása.

Zalamegye árvaszékének jelentése a megyei árvaszék részére a kisorsolt értékpapirok ellenőrizhetése czéljából a Merkur czimü lapnak az árvatartalék alap terhére leendő megrendelése tárgyában.

A megyei gazdasági egyesület átirata, a szarvasmarha tenyésztés érdekében kivántató megyei szabályrendelet megalkotása iránt.

Nagy-Kapornak község képviselőtestületének a tüzkár elleni biztositásra vonatkozólag és a kecskék szabadon való legeltetésének eltiltása tárgyában hozott határozatai jóváhagyás végett, valamint az ezen utóbbi határozat ellen benyujtott felfolyamodvány beterjesztetnek.

Káptalanfa község képviselő testületének a községi kötelékbe való felvétel dijának meghatározása tárgyában hozott határozata jóváhagyás végett bemutattatik. —

Zala-Koppány község képviselő testületének a boralkuszokra vonatkozó határozata jóváhagyás végett bemutattatik. —

Nova község képviselő testületének a magán legeltetés megszoritása tárgyába hozott határozata jóváhagyás végett bemutattatik.

Nova község képviselő testületének a községház felépitése tárgyában hozott határozata jóváhagyás végett bemutattatik.

Alsó-Lendva község elöljáróságának folyamodványa 2400 frt kölcsön felvehetéséhez törvényhatósági engedély megadása iránt.

Nemes-Bükk község képviselő testületének kérvénye községi ingatlan eladásának jóváhagyása iránt.

Biro Gábor és neje monoszlói lakósok folyamodványa Monoszló községtől vásárolt ingatlan birtokra vonatkozó szerződés jóváhagyása iránt.

Ferenczy Pál légrádi községbiró folyamodványa községi ingatlan eladásának jóváhagyása iránt.

Ugyanannak folyamodványa a községi ingatlanok eladásának jóváhagyása iránt.

Kis-Komárom község elöljáróságának folyamodványa 174 □ öl községi területnek közlekedési czélra ieendő átengedése tárgyában.

Az alsó-eőrűi volt jobbágyság folyamodványa ingatlan birtok vásárlásának jóváhagyása iránt.

Nedelics község birájának folyamodványa ingatlan birtok vételéhez szükséges törvényhatósági engedély iránt.

Nedelicz község birájának folyamodványa községi kölcsön felvehetése tárgyában.

Nagy Károly és neje és a köveskállai közbirtokosság között ingatlan birtok eladása tárgyában kötött adásvevési szerződés jóváhagyás végett bemutattatik. —

Pacsatüttös község képviselő testületének határozata az iskolaház vételár hátralékának törlesztési módja tárgyában.

Nedelics község képviselő testületének határozata ingatlan birtok vétele tárgyában.

Satrahonineca község birájának folyamodványa a község részére ingatlan birtok vásárlásához törvényhatósági engedély iránt.

Balaton-Henye község birájának folyamodványa községi ingatlan eladásához szükséges jóváhagyás iránt.

Tihany község elöljáróságának folyamodványa egy községi pajta eladásának megengedése iránt.

Balaton-Udvari község elöljáróságának folyamodványa községi épület eladásához szükséges törvényhatósági engedély iránt.

Badacson-Tomaj község folyamodványa, melyben a községet a köves-kállai közegészségi körből a tapolczai közegészségi körhöz kéri átcsatoltatni.

Káptalantóti község képviselő testületének folyamodványa, melyben a községet a köveskállai közegészségi körből a tapolczai közegészségi körhöz kéri átcsatoltatni.

Kallinits Imre és Lovretics István fityeházi lakosok folyamodványa, az 1874-ik évben Horvátországból engedély nélkül behajtott s ez okból elárverezett szarvasmarháik vételárának kiadatása tárgyában.

Zala Szent Gróth község folyamodványa, a szent gróthi távirda állomás felállitása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatnak törvényhatósági jóváhagyása tárgyában.

Talián-Dörögd község képviselőtestületének folyamodványa, egy jegyzői lak felépitése tárgyában hozott határozatának törvényhatósági jóváhagyása tárgyában.

Szent-Jakabfa község elöljárósága a szent-jakabfai 16. számu tjkvben A I. 4 sor 74 sz. a. felvett községi ingatlan birtok eladása tárgyában kötött adás vevési szerződésnek törvényhatósági jóváhagyását kéri.

Komárommegye közönsége a villós gyufák gyártásának, elárusitásának és használatának megtiltása iránti intézkedések végett a nm. m. kir. belügyministeriumhoz intézett feliratát megküldi.

Gömör- Kishont t. e. megye közönsége a panszláv sajtó törvényellenes izgatásai ellen erélyes intézkedések életbeléptetésé: kérelmező s a nm. m. kir. belügyministeriumhoz intézett feliratát megküldi.

A magyarságot és népnevelést Sárosmegyében terjesztő egyesület ezen egyesületnek alapszabályait megküldi.

Somogyvármegye közönsége, a vasárnapi munkaszünet, illetőleg a lábra kapott ünnepeértésseknek meggátlása tárgyában a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz intézett felterjesztését közli.

Udvarhely megye közönsége, a ugynevezett vadházasság korlátozása tárgyában az országgyülés képviselőházához intézett feliratát megküldi.

A magyar szinész egyesület központi igazgató tanácsának átirata, mely mellett a magyar szinész-egyesület és nyugdijintézetnek alapszabályait közhirrététel végett megküldi.

Nógrád megye közönsége, Losoncz r. t. városnak közkórház létesitése érdekéből kibocsátott felhivását a szabályzati tervezettel s aláirási ivvel, adományok gyüjtése végett megküldi.

Mosonymegye közönsége, a névmagyarositások körül tapasztalt gyakori visszaélések jövőre való meggátlása iránt teendő intézkedések tárgyában, az országgyülés képviselőházához intézett feliratát megküldi.

Veszprémvármegye közönsége, Budapest fővárosban egy történelmi arczképcsarnok felállitása tárgyában az országgyülés képviselőházához intézett feliratát megküldi.

Kis-Küküllő megye közönségének átirata, mely mellett az országgyülés képviselő házához az iránt intézett feliratát közli, hogy az állami érdekek czime alatt a pénzügyi közegek által üzött önkénynek határ vettessék.

Somogyvármegye közönsége, a rövid idő alatti elévülésnek, mint a hitelviszonyok javitását nagy mérvben előmozditó intézménynek behozatala tárgyában a nm. m. kir. igazságügyminiszter urhoz intézett felterjesztését megküldi.

Hontvármegye közönsége a tanügy terén az állami ellenőrzés szigoritása és kiterjesztése iránt az országgyülés képviselőházához intézett feliratát közli.

Budapest főváros közönségének átirata az 1848/9 évi szabadságharcz emlékére emelendő ércszobor létesitéséhez megindítandó adomány gyüjtés tárgyában. —

Sárosmegye közönsége az amerikai kivándorlás tárgyában megtartott enquette megállapodásainak ki nem elégitő volta miatt a nm. m. kir. minisztertanácshoz intézett felterjesztését megküldi.

Sárosmegye közönsége, a közigazgatási szolgabiráknak fogházhelyiséggel való ellátása és az élelmezésről maguk gondoskodni nem képes egyének elzáratásából keletkezett költség fedezése okából az 1878. évi IV ik t. cz. 27 ik §-ának módositása tárgyában az országgyülés képviselőházához intézett feliratát közli.

H. M. Vásárhely város törvényhatósági bizottmánya az országgyülés képviselő házához intézett azon feliratát, melyben a Bukovinában, Moldvában és Oláhországban élő magyarok betelepitése czéljából szükséges intézkedések megtételét kérelmezi, pártolás és hason szellemben teendő felterjesztés czéljából megküldi.

Dr. Mangin Károly m. főorvos Anhalczer Mária Pollákné szülésznői oklevelét kihirdetés végett beterjeszti.

Dr. Mangin Károly m. főorvos Dr. Steinbach József n.-kanizsai lakós orvostudori oklevelét kihirdetés végett beterjeszti.

Dr. Mangin Károly m. főorvos Kovácsné Karvalics Lujza szülésznői oklevelét kihirdetés végett beterjeszti.

Dr. Mangin Károly m. főorvos Pollákné Bálint Teréz n.-kanizsai lakós szülésznői oklevelét kihirdetés végett beterjeszti.

Nyilt levél.

Tekintetes szerkesztő ur!

A kis körre, melyben a főgymn. ifjusága összegyül, hogy szabad perczeiben alkotott kezdetleges bár, de minden esetre a fejlődő szellem csiráját magában rejtő müveit bemutassa, vagy nagy szellemek müveit szavalva magát az előadásban gyakorolja, május elseje szépen virradt fel; talán, hogy ellensulyozza a természet májusát, mely mosoly helyett könynyel köszöntött be. Tanintézetünk érdemekben gazdag igazgatója ugyanis e nappal datálta önzetlen lelke szép adományát, s igy e napot egy minden szónál szebben beszélő tettel nemcsak a „Gyakorló-iskola" tagjai előtt tette emlékezetessé, hanem fokozta, öregbitette az őt méltán megillető tiszteletet ugy kortársai, mint növendékei lelkében. Nem akarom itt mutogatni, hogy mily erőt tulajdonitok én e cselekedetnek; nem akarom önzetlen lelkét sem sérteni a derék alapitónak; — a jövő majd megmutatja, mily fák kelnek ki e magból; — én csak tiszteletemnek, s az ifjuság hálás köszönetének akarok kifejezést adni, midőn a t. olvasó közönség elé hozom; hadd lássa, hogy az önzetlen kebel e reális korban is képes másoknak dolgozni; hadd lássa, hogy mint müködik csendes magányában a munkához szokott férfi lélek. Hogy miről szólok, mondja el helyettem az alapitó levél:

A n.-kanizsai kath. főgymn. igazgatójától.

N. tisztel. Hám József tanár urnak, mint a gyakorló iskola ez időszerinti vezetőjének: Helyben.

Midőn ntisztelendőséged segédkezése mellett „Tamás családja" czimü költői elbeszélésem kiadását elhatároztam, azon czél lebegett előttem, hogy a főgymn. „Gyakorló iskolájának," mint az ifjuság önmüvelésére alakitott társulatnak müködő tagjai buzditására állandó alapja legyen. Az emlitett költemény kiadásának eddigi tiszta jövedelme 110 frt, mely összeget a még el nem kelt példányok (150) árából, valamint időközönkint sajátomból 200 frtra szándékozom kiegésziteni, s örökalapitványképen a nagykanizsai főgymn. „Gyakorló iskolája" részére pályadijul letenni. A kiegészitésre váró alapitvány a főgymn. igazgatója kezelése alatt fog állani és évenkinti kamata a „Gyakorló iskola vezetője által kitüzött pályamunka jutalmazására lesz mindenkor forditandó.

Midőn erről ntisztelendőségedet jelen iratommal értesitem, maradok

Nagy Kanizsán, 1883. május 1 én

őszinte tisztelettel
PAP JANOS,
igazgató.

Midőn a nyilvánosság elé hoztam haz fias adományát, egyuttal sietek a vezetésemre bizott növendékek hálás érzületének kifejezést adni azon óhaj kiséretében, hogy az a vena, mely a szerző kezébe adta a tollat, hogy derék müvét megirja, nemzeti irodalmunk gyarapitására, az ifjuság hazafias érzületének fokozására még igen soká müködjék: hogy az az önzetlen lélek, mely senkitől sem sarkalva önként hozta meg szép adományát, még soká legyen a gondozására bizott ifjuságnak az erény és tudomány utján világitó tornya; hogy az alapitvány kamatai tegyék meg a jutalmazandó ifjakra azon hatást, melyet az intentio kivánt, hogy a Mindenható fizesse vissza ezerszeresen e szives adományt.

Midőn jelen soraim közlésére tekintetességedet felkérem, vagyok

Nagy-Kanizsán, 1883. évi máj. 1-én

hazafias üdvözlettel
..m.....f.

Rám nézett azokkal a nagy, álombont szemekkel, s olyan fájón felelt:

— Kérdheted? —

„De hisz te azt sem tudod. ki vagyok."

— De tudom: — Lelkem, szerelmem, boldogságom. —

„Lásd édesem, te mindig oly szomoru vagy; mond csak, mi okoz neked annyi bánatot? Felderül egy pillanatra ez a kedves arcz, ha megérkezem, de még jelen vagyok, már megint elborul, erőt vesz rajta a fájdalom."

A leány szeliden ráfekteté azt a bus fejecskét vállamra s teljes odaadással szólt: — Nincs okom rá? Ha nem vagy itt, lehetek-e vidám s ha itt vagy, nem kell-e remegnem a pillanattól, melyben ismét eltávozol?

„Légy nyugodt, én szelid szerelmem; eljő nem soká az idő, melyben soha nem válunk el."

Oh, hogy feledhetném el azt a felragyogó arczot, szemet, azt az édes boldogságot, melylyel e leány keblemre borult, azt a hosszu pilláikon remegő könycseppet, mely többet mondott minden ékes szólásnál?!

Bementem a leány szüleihez. Atyja kinn üldögélt a tornáczon; már messziről rám kiáltott: „Orion nincs a kertben?"

— De igen: tőle jövök. —

„Aztán miért hagytad magára?"

— Hogy veled beszéljek. Én szeretem Oriont, ő szeret engem; add reánk áldásodat és mi boldogok leszünk.

„Nagyon megtisztel ajánlatod, fiatal ember, de kérésedet nem teljesithetem mert leányomat másnak igértem oda."

Fájdalmam leirhatlan volt e szavak hallatára.

— De hisz Orion csak engem, kizárólagosan csak engem szeret.

„Most. Idő multán majd megszereti férjét is."

— Esküszöm az Istenekre, hogy azt nem fogja megtenni, mert én azt az embert megölöm.

„Bajos dolog lesz; ő babérral diszitett olympusi hős."

— Velem nem fog birni. —

A kalmár gunyosan végig nézett rajtam s legmetszőbb iróniával kérdé: „Hát ki vagy te, hogy olyan sokat teszesz fel magadról?"

— Azt jobb, ha nem tudod; egykoron ugyis meg fogod tudni, — feleltem egész nyugodtan.

Meggyőző hangom egy kissé zavarba hozta a kalmárt, de csakhamar visszatért előbbi gunyolódásához.

„Nincs okom határtalan vitézségedben kételkedni; azt sem mondom, hogy a vőlegényt nem győzöd le; de legalább engedd meg, hogy becses személyed iránt tájékozva legyek. Hogy is hinak?"

— Nem engedhetnéd el a feleletet? —

„Jövendőbeli vőm nevét csak kell tudnom?"

— Nevem: — Halál. —

„Hahaha!" kacsagott a kalmár, „azt mindenki mondhatja magáról; egyébként ily veszedelmes vőt nem is kivánok magamnak. Ismerem leányomnak vonzalmát személyed iránt s épen azért meghilak a lakodalomra, az esküvő napját majd tudtodra adom. Reménylem, itt leszesz?"

— Bizonyosan.

Visszatértem Orionhoz és a leány, ki végig hallgatta volt az átyjával történt beszélgetésemet — iszonyattal fordult el tőlem.

„Orion!" kiálték fel kétségbeesett fájdalommal, „Orion, mi ez!? Nincs egy szavad sem számomra?"

— De igen, — felelt a leány. Szeretlek, szeretlek és rajtad kivül nem fogok soha senkit szeretni, de távozzál, én iszonyodom tőled.

Meg voltam semmisülve. A leány lassu, ingadozó léptekkel indult kitelé. Tompa érzéketlenséggel bámultam utánna, a fájdalom elszibbasztotta minden idege met. Már eltakarták őt szemeim elől a lombok, de még egyszer visszajött s csókot intve felém, eszmélet nélkül dőlt atyja karjaiba.

Bevánszorogtam a lugasba és elgondolkodtam. Egy fél óra előtt e helyen én voltam a világ legboldogabb embere és most én vagyok a legnyomorultabb; ennél többet nem birtam gondolni. A lugas virágaival még enyelegtek a lepkék; emlékeül az estnek mindeniknek fel kellett vennie egy óra multán elaggott arczom vonásait. Es óta léteznek a lepkék között a halálfejesek (Acherontia atropos) s ezek csak az alkonyatban jönek elő.

Mikor elhagytam a szigetet, szent elhatározásommá lőn, hogy Orion, ha az enyém nem lehet, másé sem leszen.

Az apa szivtelensége négyszer kényszeritő a mindinkább hervadó leányt az oltár elé. Mind a négy jegyesét itt tettem holttá. Csábitóinak elvettem életét mielőtt bünös szándékukat végre hajthatták volna — és a szülők tudták, hogy e tettek elkövetője én vagyok. Mikor aztán látták, hogy kedvesem rajtam kivül másé csakugyan nem lehet: kértek, vegyem el az ő életét is.

Hogy bánthattam volna én őt, kit lelkem egész hevével szerettem, kit imádtam, kiért önmagamat feláldozám. Nem tudtam kérésüket teljesiteni; mert az én országom lakóiban nem él a szeretet és hogy tehettem volna, hogy attól vegyem el a szeretetet, ki evvel engem egykoron oly boldoggá tőn.

A leány mindinkább hervadt; szenvedései határtalanok valának.

Orion atyja végre, hogy ő a leánytól s a leány szenvedéseitől megszabaduljon, bedobta őt a tengerbe. Nem tudtam megmenteni: alá merült s ott lelte sirját a koralok honában. Lelke felszált az égre s az én csillagom lőn; a Kaszás csillaga, amelyet görögül maig is Orionnak neveznek.

És ez óta gyülölöm az embereket. Nem indit meg azok könyörgése, fájdalma hisz ők sem könyörültek rajtam.

Orion pedig lenn nyugszik a tenger titkos keble mélyén; sirjára a koralok fonnak koszorut s feldiszitik azt a gyöngyök legszebbjeivel; hozzá a viz néma lakói járnak bucsut s lelke csillagfényben mosolyog le nedves ravatalára.

*

A falu tornyán egyet ütött az óra. Elhangzott a szolozsma, eltünt az égi fény, beszárultak a sirok s a halál eltávozott mellőlem. — Felébredék. Körültem néma, siri csend van, csak a szomoru füzek susognak egy jobb, boldogabb világról s a temetői szél zilálja fürteimet. Felettem milliard csillag tündököl s a lombokon rezegve szüródik át a hold ezüstös fénye. Alattam, oh itt alant van a menyország, szerelmem, kinek sirján térdelve aludtam át az éjt.

Hirek.

— **A vörös kereszt-egylet** helybeli választmánya m. hó. 25-én tartotta meg tisztujitó gyülését. Elnökül: Ullmann István; II. elnökül: Ebenspanger Lipót; elnöknőül: id. Fesselhoffer Józsefné; II. elnöknőül: Blau Nándorné; jegyzőül: Hoffmann Mór és dr. Tuboly Gyula, pénztárnokul: Blau Lajos; orvosul: dr. Tomcsányi Imre választattak meg. Ennél fogva az egylet oly egyéneket nyert ügyeinek vezetésére, kiktől méltán sok szépet és jót várhat — és remélhetünk mi is.

— **Május 1-én** a tüzoltók zenekara is játszott korán reggel a közönség gyönyörködtetésére. Valóban dicséretre méltó haladást tanusitanak; megérdemlik a pártolást minden tekintetben.

— **A „nagy-kanizsai tanitói járáskör“** félévi (tavaszi) rendes közgyülése május 31-én fog megtartatni Palinban.

— **† Batthyány Gusztáv** herczeg, Londonban 80 éves korában meghalt. A herczeg már 1833-ban a közte és az akkori udvar közt felmerült differencziák folytán, külföldre ment, és azóta ott is élt. Batthyány Gusztáv hg. 1828. deczember 14 én egybekelt Ahrenberg Vilhelmine bárónő, özvegy Bubna grófnővel. 1840. óta özvegy. Két fiut hagyott hátra Edmund és Gusztáv grófokat. A majoratus — mint ertesülünk — Ödönre száll, ki jelenleg követségi titkár Londonban. Midőn a gyászeset felett legmélyebb részvétünket fejezzük ki, reméljük, hogy az uj herczeg — nem követve elődje példáját — csak hazájának fog javára lenni. Egyuttal reméljük, hogy egy régi óhajunk fog végre teljesülni, miszerint herczegünket hazánkban fogjuk üdvözölhetni, és hogy a körmendi szép ősi várkastély ujra tanyája lesz a régi fényes herczegi udvarnak.

— **Tolvajlás.** Horváth János nemesapátii lakós hegyi hajlékát m. hó 18-án virradóra ismeretlen tettesek feltörték s onnan hét akó bort elvittek. — A tettesek nyomozása folyamatban van.

— **Kinevezés.** A. m. kir. igazságügyminister Mányay György zala egerszegi járásbirósági dijnokot a tapolczai kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Csukelter Béla árvaszéki hivatalnok m. hó 22-én váltott jegyet Csáktornyán Matanovics Péter kedves leányával, Karolin kisasszonynyal.

— **Vig rendjeltörténet.** Egy rendjel után áhitozó szinész szép sikerrel vendégszerepelt egy fejedelmi udvari szinháznál. A fejedelem személyesen fejezte ki elismerését, de a várva várt rendjelről emlitést sem tett, a miért a szinész annyira felbőszült, hogy kocsiba ült és a vasuthoz hajtatott. A fejedelem parkja előtt ment el; az uralkodó ép künn volt a terraszon, midőn a szinész bosszus arczczal hajtatott. A fejedelem ezt látva, megkérdeztette adjutansától: „Mi baja ennek?“ Az adjutáns diplomácziai mosolylyal, gomblyukára mutatott. „Ez a baj?“ mondá nevetve a fejedelem, „szaladjon csak be és hozzon egy rendjelet. „Pszt, psst, uram!“ A kocsi megfordult és a terrasz előtt megállt. Az adjutans lélekszakadva jött ki egy csomaggal a kezében. „Ime!“ mondá a fejedelem, átadva a savarba jött szinésznek a csomagot. Alig hogy a kocsi megindult, a szinész visszakiáltott: „Fenség, két rendjel van a csomagban!“ A fejedelem válasza igy hangzott: „Adja az egyiket a kocsisnak.“

— **Baleset** Őr Éva háshegyi lakós koldusnő m. hó 26-án délután egy órakor a háshegyi határban a vizben halva találtatott — Az orvosrendőri vizsgálat megejtése végett a járásorvos, a járási s. szolgabiró kiséretében f. hó 27 én a helyszinére ment. A vizsgálat fogja kideriteni, valjon öngyilkosság forog-e fenn vagy véletlen szerencsétlenség folytán halt a vizbe?

— **Gelsén** — amint értesülünk — minden fát kiirtottak. Az egész a járási szolgabiróságnak félreértett rendeletéből eredt. U. i. a szolgabiróság rendeletet adott ki, hogy az országutra hajló fagalyakat nyessék le, mivel azok az ut felszáradását akadályozzák. Ezt a község bölcs feje akként hajtotta végre, hogy minden fát tövestől, gyökerestől kiirtatott. Es csak is abban a községben történhetett meg, hol a jegyző az ujon választott birónak és öregesküdtnek bajuszát levetette, mert szurta a szemét. Nemsokára tultesznek a rátóthiakon is!

— **A házasság köve.** Egy franczia lap beszéli a következő furcsa történetet: 1882. április havában Izabella és Paz infansnők Granadába utaztak, a hol minden nevezetes dolgot megtekintettek. Egyik sétájuk közben elvetődtek a „Sacro Monte“-re, melynek sirboltjában őrzik szent Czeczilia hamvait is. Sirja előtt két kő van, melyeket mint a „házasság kövét“ és a „nem házasság kövét“ ismeri mindenki. Az abbé, ki vezetőül szolgált, elbeszélte a herczegnőknek, hogy a monda szerint az a leány, ki a házasság követ megérinti, egy év leforgása alatt férjhez megy. Az infansnők nevettek. „Nyulj hát a kőhöz!“ mondá Izabella testvérjének — s Donna Paz engedett a nógatásnak, megérinti a követ. E kis jelenet 1882. április 2-án folyt le, s 1883. április 3-án, tehát éppen egy évvel későbben, jegyet váltott Paz herczegnő Madridban Bajorország herczegével.

— **Áprilisi tréfa.** Catinaud márki április 1 jén a házi barátot a feleségénél találja oly poseban, mely kissé tulmegy a barátság határain. A márki dühöng. „De kedvesem — szól az asszony — hát te egyaltalán nem érted?“ „Mit?“ „Hisz ez az egész csak áprilisi tréfa volt!“ A márki megkönnyebülve lélegzik fel. Vagy ugy, — hát mért nem mondtad mindjárt.“

— **Kannibalismus.** A „Mohács és Vidéke“ irja: Ha ugy olvasnók az ujságban más vidékről, szinte el se hinnők, a mi nálunk megtörtént valósággal. Egy szegény beteg vándorló járt a mult héten a városban, bejutást keresve a kórházba; gazdát erre természetesen nem talált, mert nincs. Mult hó 16-án estve halva találták a kereszt vendéglő istálójában, a patkányoktól a szó szoros értelmében félig fölemésztve!

— **Nikotin mérgezés.** Nálunk is divik, különösen a munkás népnél azon rosz szokást, hogy pipájukat késsel tisztitják. Hogy mennyire veszélyes lehet ezen eljárás, igazolja a következő eset: Párisban legközelebb egy munkás késével pipáját tisztitotta, miközben ugyanezen késsel ujját megvágta. Ezen különben jelentéktelen sebzésre nem ügyelt, de néhány óra mulva nagy fajdalmai keletkeztek és nemcsak ujja, de egész kara gyulladt volt és megdagadott. Az orvos e gyulladást csakis nikotin mérgezésre vihette vissza és a szegény munkásnak karját kellett amputálni, mert különben meghalt volna.

— **Üzleti csók.** Egy helyi üzlet kirakatában a minap egy disses s értéktárgygyal ellátott doboz oly igen elragadta egyik csinos polgárnőnket, hogy felkiáltott: „Meg tudnám csókolni, aki ezzel megajándékozna!“ A jó izlésü kereskedő hallva ezt, rögtön akczeptálta az élvezetes ajánlatot s a nő pirulva ugyan, de megcsókolta. A doboz az övé lett. Hogy azonban megörült-e neki, mikor azt felnyitotta s üresnek találta — arról már nem referálhatunk.

— **Assicurazioni Generali.** Lapunk hirdetési rovatában található ez intézetnek az 1882-ik évre és fennállásának 51-ik évére vonatkozó zárszámlája, Ezen régi intézet, tevékeny és óvatos üzletvitelének megfelelőleg, az elmult évben is jelentékenyen haladt hatalmas fejlődésében. A dijbevételek 761,730 frt 98 kr. gyarapodás mellett fölemelkedtek 12.783,415 frt 63 krra. A dijkötelezők tárczája 1.768,863 frt 20 krnyi gyarapodással elérte a 17.250,119 frt 23 krt. A még érvényben álló életbiztositási tőkék 5.214,551 frt 19 krnyi szaporodással felmennek 70.822,205 frt 82 krra. A készpénztartalékok gyarapodtak 784,670 frt 68 krral és a biztositékul szolgáló részvénytőke és készpénztartalékok immár kitesznek 28 799,108 frt 6 krt. Köztudomás szerint a lejárt évet nem lehet a biztositási üzletre előnyös évek közzé sorolni és e tény a Generali által teljesitett kárfizetésekben is kifejezésre talál. Az előttünk fekvő kimutatás szerint a társaság 1882-ben 32,591 káresetben kármentesitések, mentési és kárbecslési költségek fejében kifizetett 9,186,775 frt 13 krt., vagyis kerek összegben 1 1/2 millió frttal többet mint a megelőző évben. Es intézet által alapitása óta kármentesitésekben, mentési és kárfelvételi költségekben kifizetett összegek 488,258 káreset mellett tesznek 160,174,718 frtot, mely összegben hazánk részt vett 68 982 káresetben 27.831.634 frt 50 krral. Az előttünk fekvő jelentés különösen kiemeli az életbiztositási üzlet örvendetes fejlődését. Az ujonnan kötött életbiztositások kitesznek: 1874-re 5 3/8 millió forintot, 1880-ra 8 3/8 millió frtot, 1881 re 9 1/8 millió frtot, 1882-re 12 millió forintot és az 1883. év első negyede még további emelkedést tüntet fel. Ezen tény a biztositó társaság hitel- és bizalomképességeinek fokmérőjéül veendő és egyszersmind a legszolidabb és a legbiztosabb alapot adja az intézet további fejlődésére és haladására. Ezen körülmények különösen a jelentékeny tartalékok megfontolt gyüjtésének róvhatja fel a Generali, ha mégis azon helyzetben van, hogy a viszonyok kedvezőtlen volta és oly jelentékeny tartalékok félretétele mellett is képes volt a 315 frttal befizetett részvényre 255 frank osztalékot adni.

— **Leánykereskedés.** Sz.-Fehérvárott nagyon kezd lábrakapni a prostituczió. Az aljas keritőnők száma egyre növekszik. — A rendőrség hijában bünteti, hijában birságolja őket, — nem tudja őket kiirtani. Üzletök jövedelmező, a birságolást fel sem igen veszik. Ezek közt a mások erényességével kereskedő asszonyi szörnyek közt kiváló helyet foglalnak el valami Vajjer Ignáczné és Marsó Jánosné, kik magukhoz csábitják a leányokat — amaz ürügy alatt, hogy helyet szereznek nekik, — s midőn hatalmukba keritik őket, nem eresztik ki körmeik közül, oda dobják őket a bün lejtőjére, a honnan nincs többé visszatérés. A rendőrségnek tudomására jutott, hogy Vajjerné ilyen szerencsétlen leányokkal valóságos kereskedést üz. Kutatást tartottak s találtak is nála egy Nyiredi Erzsébet abai illetőségü szép, 16 éves leányt, ki sirva panaszolta, hogy őt is oly ürügy alatt csalogatta magához Marsóné és Vájjerné, hogy helyet szereznek neki, — ekközben ruháit elzárták előle s arra kényszeritették, hogy feslett életet folytasson. Elmondta azt is, hogy egy Német Juli nevü fiatal leányt pár nappal előbb eladtak két elegánsan öltözött nőnek, a mint beszédjökből kivette, ezt külföldre akarják szállitani. A rendőrség erélyesen hozzálátott a nyomozáshoz s a rejtélyes ügy kideritéséhez. (Bizony nálunk sincsenek jobb moralis állapotok. Szerk.)

— **Tizkrajczáros takarékbetétjegyek.** A győri első takarékpénztár tizkrajczáros takarékbetétjegyeket bocsátott forgalomba. A betétjegyeknek levélbélyeg alakjuk van, melyekből tiz-tiz darab kártyára ragasztandók és igy a takarékpénztárnál beválthatók, illetőleg tőkésithetők.

— **Óriás hal.** Ásványon egy óriási vizát fogtak, melyet hosszu létrás szekéren szállitottak Pozsonyba. A hal két öl hosszu volt 230 kilogrammot nyomott. Egy halász nagy összegért vásárolta meg a halat, melyhez hasonló nagyságut még alig találtak e vidéken.

Rövid hirek.

Kneiszler Ipoly Bécs egyik kedvelt bohózat-irója meghalt. — **A muszka czár** koronázása május hó 27-én fog — végleges határozat szerint — megtartatni. — **A bécsi polgárok** az egyesült balloldalt illetőleg (az iskolatörvény tárgyalása alkalmából) lelkes tüntetésre készülnek. — **Nyolczezer** gyári munkás strikkol jelenleg Zpardov lengyel városban. — **A fővárosban** megpenditett iskolai botbüntetés visszaállitása mellett nyilatkozott a székes-fehérvári iskolaszék is. — **A bécsi sütők** strikeja már végét járja. — **Győrmegyében** a bőngi határban czigány toloncok az őket kisérő két pandurt meggyilkolták. — **Egy 12 éves fiu** Dobsinán (mivel pé: slopás miatt anyja megfenyegette) dinamittal vetett véget életének.

Heti jelentés a budapesti gabonatőzsdéről.

Budapest, 1883. április 27.

Steiner József és Társa termény-gabona és bizományi czég jelentése.

Külföldről nagyobb rendelmények érkezvén, az iránysat megszilárdult és az árak mérsékelten emelkedtek. Burgonya iránt folyton érdeklődés mutatkozik kivitelre. A bánságból nagyobb mennyiségeket továbbitottunk. A kivitel nagyobb mérveket öltheni, ha vasutaink a roppant magas szállitási illetékeket leszállitanák.

Buza 10-15 emelkedett Mai árjegyzéseink: Tiszavidéki, pest- és fehérmegyei: 78—79 kl. 10—10.10. 79—80 kl. 10.20—10.30. 80—82 kl. 10.40—10.65 Bánsági 25, bácskai 15, északmagyar 40, üszögös fajok még további 40—50 krral olcsóbban fizettetnek. Kötések tavaszra 9.75, őszre 9.98.

Rozs 10 emelkedett. Esőrendü 7.60, közepes 7,35 oláh 6.75.

Tengeri változatlan, 6.25—6.45 kelt. Kikinda 5.80. Máj.—jun. 6.40

Árpa szilárd. Takarmány 6 90—7.20, maláta 7.25—8, sörfőzdei 8 50—9.

Zab 10 emelkedett 5 80—6.85 minőség szerint. Tavaszra 6.50, őszre 6.60.

Burgonya változatlan Kivitelre 2.60—3 frtig kelt.

Repcze aug.—szept. 14 forint

Vadrepcze szilárd 7.50—7.75.

Kendermag 12.50—13 Lenmag 12 frt. Mohármag 12.50.—13

Köles takarmány 4 50, kásának való 6.70—6.95, oláh 7 frt.

Köleskorpa zsákostul 2.60, Kölesdara 5.20.

Takarmánybükköny buzából trieurözött 3.20, vetni való 8.50, zabbal kevert 7.75. Kása zsákostul 11.50—12.50.

Bab hiányzik. Dunavidéki 9.—10. Erdélyi 9.25—9.75, barna 12, tarka 8.— törpe 12.25.

Pénzelőleget 5 kamatra nyujtunk ügyfeleinknek beraktározott árukra és feladási vevényekre. Az előleg minden városban felvehető, hol pénzintézet létezik.

Zsákkölcsöndijt hetenként darabonkint 3/4 krt számitunk hozzánk küldendő árukhoz.

Közraktári illeték átmeneti forgalomban 100 mm. után az osztr. államvasut közraktáraiban 5.25. Fővárosi közraktárakban 7.05.

Wiese & Comp.

Kassen-Fabrikanten

WIEN—PRÁG.

Gyár: Bécs, II Pappenheimgasse 58.

Raktár: Bécs, II. Untere Donaustrasse Nr. 25.

880 8—15 Fiókizlet: **Budapest, körut,** Fenciére-paleta.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról:

Von. min.	Irány.	Óra	P.	
Sz. vonat	Eszék, Moh. Domb.	5	15	reggel
V. vonat	" " "	2	55	d. u.
V. vonat	Zákány (cs. Zákánig)	11	2	éjjel
Gy. vonat	Budapest	6	8	reggel
Post.vonat	"	2	6	d. u.
V. vonat	"	11	35	éjjel
V. vonat	BécsSzomb.Sopr.felé	6	15	reggel
Sz. vonat	" " "	12	5	éjjel
V. vonat	Sopron	3	—	d. u.
Sz. vonat	Prág. Kot. Csákt. felé	4	57	reggel
Sz. vonat	" " "	2	45	d. u.
Gy. vonat	" " "	10	50	éjjel
	Érk. Kanizsára:			
V. vonat	Zákány felől	5	27	reggel
V. vonat	"	1	41	d. u.
Sz. vonat	"	11	—	éjjel
V. vonat	Budapestről	4	31	reggel
P. vonat	"	2	5	d. u.
Gy. vonat	"	10	30	éjjel
	Bécsből	4	11	reggel
	"	10	20	éjjel
V. vonat	Sopronból	12	16	délben
Gy. vonat	Pragerhof felől	5	55	reggel
Sz. vonat		1	14	d. u.
V. vonat		11	10	éjjel

Felelős szerkesztő: BABOSS LÁSZLÓ.

4271 tk. 82.

Árverési hirdetmény.

Csesznák Sándor t. tiszti ügyész felperesnek mint néhai Kollarics József örökösei ügygondnoknak, — Koslik János ügyvéd csáktornyai lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében.

Végzés:

Folyamodó kérelmének az 1881. 60-ik t.-cz. 185 §-a alapján helye lévén, az uj árverés folyamodó néhai Kollarics József örökösei javára Kozlik János csáktornyai lakós ellen, az általa 1880. évi julius hó 16 án megtartott birói árverés alkalmával megvett, s a Turcsicsei 21 sz. tjkvben 23 és 416/c hrsz. a. felvett s 975 frt 50 krra becsült ingatlanokra az azokhoz tartozó tartozékok erdő és legelő illetményre folyamodók részére s 114 sz. alatt tk. 82. hozott s jogerőre emelkedett vételár felosztási tervezett által megállapitott 130 frt tőke, ennek 1871. évi julius hó 16 tól járó 8% kamatai, a jelenlegi 7 frt 50 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett a kért végrehajtási árverés elrendeltetik, és ennek feltételei a következőkben állapittatnak meg.

1 szőr A végrehajtás alá vont ingatlanok együttesen késedelmes vevő Kozlik János veszélyére s kárára eladatnak. —

2-szor Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár melyen alul is az árverésre kitüzött birtok el fog adatni.

3-szor Árverezni kivánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagy készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezeihez letenni.

4-szer Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, és pedig az elsőt, az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 45 nap alatt, az utolsó részletet ugyanazon naptól számitandó 90 nap alatt, minden egyes vételár részlet után a birtokbalépés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt a csáktornyai kir. adó- mint birói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

5 szőr Vevő köteles az épületeket a birtokbalépés napjával tüzkár ellen biztositani.

6-szor Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennél fogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik. —

7-szer A tulajdonjog bekeblezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.

8 szor A menyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére a végr. 185 § a értelmében vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett, ujabb árverés alá bocsáttatni, — és csupán egy határidőnek kitüzése mellett az előbbi becsáron alul is eladatni fog.

Az árverés megtartására első határidőül 1883. évi junius hó 9-ik napjának délelőtt 10 órája a Turcsicsei község biró házához kitüzetik.

Az elrendelt árverés a fentirt telekjegyzőkönyvben feljegyeztetni, az ezennel kiadott árverési hirdetmény a biróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, valamint közhirré tétel végett a Turcsicsei községnek 2 példányban, a szomszédos Hodosán, Gárdinovecz, Domasinecz, Derszimóros, Palinovecz, és Tüke Szent-György községeknek egy-egy példányban, ugyszintén a Z. K. czimü lapban egyszeri közlétel végett végrehajtató ügyvédjének kiadatni rendeltetik.

Az egyidejüleg megállapitott árverési feltételek Turicsicsei község birónál, és az alulirt tkvi hatóságnál megtekinthetők.

Miről Csesznyák Sándor ügyvéd helyben, Bozsics István, Bozsics Gáspár, Czoff Mihály és neje, Hegjek Anna, Bozsics Magdolna férjezett Jalsovecz Antalné, Bozsics Maria férjezett Patafta Pálné, Bozsics Dorottya férjezett Horváth Bódiné, Bozsics Francziska férjezett Szircz Tamásné mindnyájan Turcsicsei lakósok, Kollarics József alsó Hrascsánban, Konyáry Mihály ügyvéd helyben értesitendők.

Csáktornyai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság.

Csáktornyán, 1883. évi január hó 29-ik napján. 898 1—1.

613. január 29. tkvi 883.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Pintér Rosi f. Jakupánecz Gy.-né nagy-kanizsai lakós végrehajtatónak Magyar Juli f. Pintér Józsefné kis-kanizsai lakós az árverésen vevő, de az árverési feltételeknek eleget nem tevő elleni 320 frt tőke, 1879. február 16-tól járó 7% kamatok, 62 frt 80 kr ingóságok ára, ettől 1879. évi febr. 10-től járó 7% kamatok, 29 frt 90 kr per, 8 frt 30 kr végrehajtás kérelmi, 12 frt becslési, 17 frt 65 kr árverés kérelmi, 17 frt árverés hirdetési, 50 kr postadij, 13 frt 25 kr árverési, 9 frt 30 kr jelen kérvényi s még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. trvszék területéhez tartozó nagy-kanizsai 2040. sz. tjkvben A † 8127. hrsz. a. felvett Pintér József tulajdonát képező egész 1160 frtra becsült ingatlan ezen kir. trvszék telekkvi helyiségében Csengeri-utcza Hencs házban 1883. évi május hó 16. napján délelőtt 9 órakor, — a palini 159. sz. tjkvben A † 170 hrsz. alatt felvett ingatlanból Pintér Józsefet illető 422 frtra becsült hason fele 1883. évi május hó 16. napján délutáni 2 órakor Palinban a községbiró házánál felperesi ügyvéd Győrffy János vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak ujabban Magyar Juli költségére s veszélyére.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. 899 1—1

Alulirott ezennel van szerencsém tudomására hozni, miszerint lakásomat Budapestről Nagy-Kanizsára helyeztem át.

Pollák Ferenczné,

okl. szülésznő.

903 1—1

Lakás: **Teleki** (Sopron) **utcza 32. szám.**

HIRDETÉSEK.

AZ ASSICURAZIONI GENERALI 1882-ik évi MÉRLEGE.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez (1882).

A tétel neve	frt kr	Bevételek: Üzleti frt kr	Vagyon frt kr	Összes frt kr
1. Díjtartalék a mult évről: a) tűzbiztosítás	1671400 15			
b) szállítmánybiztosítás	58158 52	1729558 67		1729558 67
2. Tartalék oly károkra, melyek 1881. decz. 31-én még függőben voltak: a) tűzbiztosítás	437032 12			
b) szállítmánybiztosítás	70762 60			
c) jégbiztosítás	25551 30	533346 02		533346 02
3. Díjak a törlések levonásával: a) tűzbiztosítás	6164135 21			
b) szállítmánybiztosítás	892082 13			
c) jégbiztosítás	2259941 —	9316758 34		9316758 34
4. Kötvényilletékek		287216 64		287216 64
5. Tőke elhelyezések jövedelme: a) Értékekre adott előlegek kamatai	7669 68			
b) Állam- és más értékpapírok kamatai és osztalékai	169235 56			
c) Kamatok váltóleszámitásból, folyó-számlától és ágió	61187 44		241092 68	241092 68
Összesen		[illegible]	241092 68	12107972 35

A tétel neve	frt kr	Kiadások: Üzleti frt kr	Vagyon frt kr	Összes frt kr
1. Viszontbiztosítási díjak: a) tűzbiztosítás	2155003 17			
b) szállítmánybiztosítás	373839 18			
c) jégbiztosítás	600747 76	3129590 11		3129590 11
2. Károk: a) tűzbiztosítás: Kifizetett kárösszegek frt 2.577,874·94; Tartalék még ki nem fizetett károkra „ 569,340·66	3147215 60			
b) szállítmánybiztosítás: Kifizetett kárösszegek frt 246,882·28; Tartalék még ki nem fizetett károkra „ 150,148·79	397031 07			
c) jégbiztosítás: Kifizetett kárösszegek frt 1.365,548·89; Tartalék még ki nem fizetett károkra „ 5,756·86	1371305 75	4915554 42		4915554 42
3. Díjtartalék 1882. december 31-én még folyó biztosításokért: a) tűzbiztosítás	1738119 04			
b) szállítmánybiztosítás	81901 50			
c) jégbiztosítás (teljesen tehermentes)	— —	1819920 54		1819920 54
4. Az év folyamán fizetett proviziók: a) tűzbiztosítás	605527 15			
b) szállítmánybiztosítás	39058 68			
c) jégbiztosítás	161638 33	806324 16		806324 16
5. Kezelési költségek: a) tűzbiztosítás	601549 83			
b) szállítmánybiztosítás	61803 37			
c) jégbiztosítás	144977 49	808330 69		808330 69
6. Adók és illetékek		167012 53		167012 53
7. A nyugdíj és előleg pénztár kamatai			10491 54	10491 54
8. Kétes követelések leírása			11813 81	11813 81
9. Leírás a leltárból			3192 25	3192 25
Nyereség		220115 22	215595 08	435710 30
Összesen		[illegible]	[illegible]	[illegible]

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. Életbiztositási-osztály. (1882.)

A tétel neve	frt kr	Üzleti frt kr	Vagyon frt kr	Összes frt kr
1. Díjtartalék a mult évről	15689246 93			
le: díjtartalék az átadott viszontbiztosításokra	239971 —	15449275 93		15449275 93
2. Tartalék függő károkra		394379 94		394379 94
3. Díjbevétel: halálesetre szóló biztosításokra	2195685 39			
megélésre szóló biztosításokra	454221 72			
évjáradékra szóló biztosításokra	92108 56	2742015 67		2742015 67
4. Kötvénydíjak		41425 03		41425 03
5. Díjtartalék viszontbiztosításokra		263310 15		263310 15
6. Elhelyezett tőkék jövedelme: a) Jelzálog követelések kamatai	150745 96			
b) Értékekre adott előlegek kamatai	10786 90			
c) Állam- és más értékpapírok „	279793 80			
d) Folyó számlák	57986 57			
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	213751 01			
f) Életbiztosítási kötvényekre adott előlegek kamatai	105562 41			
Összesen	828536 65			
miből is levonva a tartalékok rendes jutalékát	661410 98	661410 98		661410 98
marad	167125 67		167125 67	167125 67
Összesen		19557817 71	167125 67	19724943 38

A tétel neve	készpénzb.	tartalékb.	Üzleti frt kr	Vagyon frt kr	Összes frt kr
1. Viszontbiztosítási díjak			76346 64		76346 64
2. Fizetések esedékes biztosításokért: halálesetre szóló biztosításokért	1201631 62	116301 15			
megélés esetére szóló biztosításokért	655168 58	172519 04			
járadékokért	134058 46	2314 15			
	1990858 06	293147 34			
		1996888 66			
		2290036 —			
Levonva a viszontbiztosítások fejében		27000 —	2263036 —		2263036 —
3. Kötvény-visszavásárlások			220713 75		220713 75
4. Díj- és költség-tartalék 1883. évi számlára:	tartalék	költségtart.			
Halálozásra szóló bizt.	10883956 58	236502 59			
Megélésre	4627801 05	23554 —			
Járadékbiztosítás	1267582 83	— —			
	16779340 46	260056 59			
		16779340 46			
Összesen		17039397 05			
Levonva a kiegészítési részleteket		737942 32			
Netto-tartalék			16301454 73		16301454 73
5. Orvosi tiszteletdíjak (az év folyam kifizetve)			27048 37		27048 37
6. Provinziók (az év folyam kifizetve)			197629 96		197629 96
7. Költségek (az év folyam kifizetve)			287917 98		287917 98
8. Adó és bélyeg (az év folyam kifizetve)			34648 18		34648 18
9. Az életbiztosításban biztosítottak nyereményrésze			70881 18		70881 18
10. Kamatok a nyereménynyel biztosítottak javára				19570 90	19570 90
12. Kamatok a tontinabiztosítások javára				4278 75	4278 75
11. Leírás kétes követelésekre				10284 48	10284 48
13. Leírás a leltárból				3192 25	3192 25
Nyereség			78087 04	129799 29	207886 33
Összesen			19557817 71	167125 67	19724943 38

AZ ASSICURAZIONI GENERALI VAGYON-ÁLLÁSA 1882. DECZEMBER 31-én.

Sz.	VAGYON	A. forint kr	B. forint kr	Összesen forint kr
1	A részvényesek biztosított adóslevelei	1837500 —	1837500 —	3675000 —
2	Ingatlan birtok minden (tehertől menten): a) városi telkek		4472912 01	
	b) földbirtokok (gazdasági leltárral)		3057398 09	7530310 10
	c) 1882. december 31. még el nem adott gazdasági termékek a társaság földbirtokaiból		82801 30	82801 30
3	a) Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire		1774154 50	
	b) Aktiv életjáradékok és jelzálog által biztosított, a felek halálakor felveendő tőkék vételára		66432 53	1840587 03
4	Kamatozó, jelzálogilag biztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra (a jelzálog osztályba tartozók kivételével, alapszabályok 1. czikk c) pont)		2513673 27	2513673 27
5	Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra	147696 10	238738 75	386434 85
6	Állam- és értékpapírok (A melléklet)	3693319 47	4931826 30	8625145 77
7	Váltók a tárczában	556216 60		556216 60
8	Előlegek a jelzálogosztálynak		426878 82	426878 82
9	Pénzek folyó számlán különböző bankoknál és hitelintézeteknél	258217 01	1695863 74	1954080 75
10	Készpénz készlet a triesti és velenczei igazgatóságok pénztárában	40105 15	10717 69	50822 84
11	Készpénz-készlet a fiókok pénztárában	106039 26	13367 18	119406 44
12	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	595151 74	10834 30	605986 04
13	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	806387 15	207931 41	1014318 56
14	Maradvány az A mérleg folyó számláiból		144841 89	144841 89
15	a) Adósok különböző czímek alatt	447143 69	382817 17	829960 86
	b) Letétek biztosíték és kezesség gyanánt	49810 —		49810 —
16	Díjtartalékok átadott élet-viszontbiztosításokra		263310 15	263310 15
17	Bútorzat s vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, czégtáblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban	28730 22	28730 23	57460 45
18	Törlesztendő jutalékok a törlesztendő szervezési költségek	— —	— —	— —
	Az 1882. deczember 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezők értéke: 1,7250.119.23	8565595 67	22199777 33	30765373 —

Sz.	TEHER	A. forint kr	B. forint kr	Összesen forint kr
1	Alaptőke	2625000 —	2625000 —	5250000 —
2	Tőkésített nyereménytartalék	1011880 57	1003146 03	2015026 60
3	Tartalék az értékpapírok árfolyam-ingadozásának fedezésére	168320 45	319457 54	487777 99
4	Ingatlan tartalék		407145 65	407145 65
5	Jég-tartalék	160000 —		160000 —
6	Tartalékalap kétes követelések fedezésére	40000 —	40000 —	80000 —
7	Rendkívüli rendelkezés alatti nyeremény-tartalék	315635 —	315635 —	631270 —
8	Az 1882. deczember 31-én még érvényben levő biztosítások tartaléka: Az A mérlegen	1819920 54		1819920 54
	A B mérlegen		16301454 73	16301454 73
9	Tartalék bejelentett, de 1882 deczember 31-én még ki nem fizetett károkra: Az A mérlegen	725246 31		725246 31
	A B mérlegen		293147 34	293147 34
10	Osztalékalap az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára		528756 75	528756 75
11	A VII. tontina-osztály vagyona kamatbiztosítással		99362 15	99362 15
12	a) A hivatalnokok nyugdíj pénztárának vagyona	112030 12		112030 12
	b) A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	97024 65		97024 65
13	Jelzáloghitelezők	— —	— —	— —
14	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	531125 40	1107 97	532233 37
15	Egyenleg az intézet fiókjainak számláján	117426 28	3773 53	121199 81
16	a) Hitelezők különböző czímeken	238054 79	68852 47	306907 26
	b) Letétek kezesség és biztosítók gyanánt	49810 —		49810 —
17	A B mérleg folyó számlájának egyenlege	144841 89		144841 89
18	Felosztott nyerem. A frt 438,691.17, B frt 207,886.33, Összesen frt 646,577.50; Le: Átvitel a vonatkozó nyerem. tartalék javára „ 31,317.45, „ 14,942.21, „ 46,259.66; frt 407,373.72, frt 192,944.12, frt 600,317.84	407373 72	192944 12	600317 84
	A jövő években lejárandó tűzbiztosítási díjak frt 17,250,119.23	8565595 67	22199777 33	30765373 —

A TRIESTI ASSICURAZIONI GENERALI KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA:

Dr. MAUROGONATO I., Báró MORPURGO József, Báró RÁLLI AMBR., SEGRÉ V., Dr. CALABI R., GOLDSCHMIEDT LIPÓT.

A vezértitkár: **MARCO BESSO.** Magyarországi főügynöksége Budapest, Dorottya-utcza 10. szám, **az intézet saját házában.**

Bővebb zár-, valamint kárkimutatások az alanti nagy-kanizsai főügynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágositások legnagyobb készséggel adatnak és biztositási ajánlatok a tüz, jég- és életbiztositási ágazatokban a legjutányosabb feltételek és lego csóbb dijak mellett esz-közöltetnek.

Közzéteszik:
896 1—1

J. Scherz és Engländer.

BERGER orvosi

KÁTRÁNY-SZAPPANA

orvosi tekintélyek által ajánlva, a legtöbb európai államokban a legnagyobb hatással használtatik

mindennemü bőrkiütések ellen,

különösen idült és sömörök, rüh, ótvar és élődi kiütések, ugyszinte veres orr, fagydag, izzó láb, fej- és szakálypikkely, **Berger kátrányszappan** 40% fakátrányt tartalmaz és igen elkülönitendő a más forgalomban levő kátrányszappanoktól. A csalások elkerülése végett kéressék világosan Berger kátrány-szappana és figyeltessék az ismert védjegyre.

Makacs bőrszenvedéseknél a kátrány-szappan helyett hatással használtatik

Berger orvosi kàtràny kén-szappana

és azon esetben, ha ez szükségeltetnék, ugy kéressék **csakis a Berger-féle** kátrány kén-szappan, minthogy a külföldi utánzások eredménytelen készitmények.
902 1—24

Mint gyengébb kátrány-szappan mellőzésére minden

tisztátlanság a bőrön,

bőr- és fejkiütések gyermekeknél, valamint eddig elérhetetlen szépitő mosdás és fürdő-szappan mindennapi használatra szolgál

BERGER GLYCERIN KÁTRANY-SZAPPANA

mely 35% Glycerint tartalmaz és finoman van illatositva.

Minden fajtának darabja 35 kr utasitással együtt

Főszétküldés: HELL G gyógyszerésznél Troppában. Raktárak: Készletben van minden európai gyógyszertárban. Főraktár Nagy-Kanizsa számára: PRÁGER BÉLA és BELUS JÓZSEF gyógyszerészekn l

---

!!LOTTÓ!!

Minden lottóbarátnak alkalom nyujtatik, hogy az ujon kijavitott és kipróbált játékrendszer által, évenkinti 600--800 frt évi biztos jövedelmet szerezzen. A legcsekélyebb tételnél is folytonos nyerés biztosittatik. Egy forint beküldése után megküldöm a rövid és értelmes utasitást, továbbá a számokat tizenöt huzáshoz. Hogy rendszerem elfogadóit minden kártól megóvjam s biztos nyerésre vezessem, kész vagyok a netaláni akadályoknál irásban, minden dij nélkül fölvilágositást adni. A kérdezősködésekhez retour bélyegek melléklendők. 874 11—24

V. Hrdlickajun

Wien Wieden grosse Neugasse 4.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni

„Széchenyi-savanyuviz forrás"

Petánczon (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti műegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuviz-forrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések

a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánltatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel leend ellátva. 905 1—8

Mindenkor friss töltés	Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve.	Sürgöny: Vegler Regede, Radein.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1882 évi julius hó 2-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

X-ik MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

két nyolczadrészben a m. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére alakitott alap, két nyolczadrészben a budapesti „Maia intézet", két-nyolczadrészben a „pesti szegény gyermekkórház-egyesület", egy-nyolczadrészben a „fővárosi szeretetház" s végre egy-nyolczadrészben az Ujpesten épitendő földmives-képző intézet javára fog fordittatni

E sorsjáték összes-, 5.331-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint 210 000 forintra rugnak, és pedig:

1 fönyeremény	70 000 frttal	8 nyer. egyen. 5.000 frttal 15 000 frt		
		8 „ „ 1000 „ 8 000 „		
1 „	20 000 „	16 „ „ 500 „ 8.000 „		
		80 „ „ 100 „ 8.000 „		
		220 „ „ 50 „ 11.000 „		
2 „ egyenk 10.000 fttal,20000 ft.		5000 sor. ny. „ 10 „ 50.000 „		

(belóon magy. papirjáradéki kötvényekben / készpénzben)

A huzás visszavonhatlanul 1883. évi junius hó 12-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal és van megállapitva

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, főváminház, félemelet), hová a megrendelések — habár csak egyes sorsjegyekre is — a megfelelő összegnek postautalványnyal való beküldése mellett intézhetők; valamennyi lotto, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegeknél.

Budapesten, 1883 ápril hó 15 én

Magyar kir lottóigazgatóság

FREISEYSEN ÁDÁM,

m. kir. p. ü. minisz. osztálytanácsos és lottóigazgató

904 1 6 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

Téglagyár-tulajdonosoknak

ajánlom saját gyártmányu gépeimet, gőz-, ló- vagy kézi hajtásra, tégla, zsindely és cső vek legolcsóbb előállitására, de különösen ajánlom szakadatlanul működő

kézi téglagépeimet.

amelyek minden másnemü készitéssel szemben munkamegtakaritás mellett a czélnak legjobban megfelelnek. Ezen gépek használata csakis két embert igényel, akik képesek a legrövidebb idő alatt 4000 drb kitünő minőségü téglát előállitani, továbbá ezen gépek használhatók járda és tornáczköveztek, **türmentes téglák, mész és czementhomokkövek** készitésére, továbbá félszáradt és felformalt téglák sajtolására. 870 3—4

Árjegyzékek ingyen.

Jäger Louis gépgyáros

Ehrenfeld-Köln a Rh.

Kávé Triesztből.

Arak mint nagyban vételnél.

A'ulirott cség küld 4½ kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai	kiló frt 1.84
Ceyloni gyöngy, legfinomabb barna	„ 1.94
Ceyloni finom nagy szemes	„ 1.70
Cuba legfinomabb nagy szemes barna	„ 1.78
Portorico legfinomabb	„ 1.60
Guatemola legfinomabb, erős és kiadó	„ 1.42
Aranyjava (Menado) igen finom	„ 1.56
Zöldjava finom	„ 1.34
Santos, finom	„ 1.28
Rio, legfinomabb, erős és kiadó	„ 1.19
Rio, középfinom erős és kiadó	„ 1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb, egy kosárban frt 2.10

901 1—10

Sambo F.
Triest.

Nagy-Kanizsán, nyomatott a kiadó tulajdonos Wajdits József gyorssajtóján.

NAGY-KANIZSA, 1883. május 6-án. 36-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . . . 8 frt.
fél évre . . . . . . 4 „
negyed évre . . . . . . 2 „
Egy szám 10 kr

HIRDETÉSEK
6 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz,
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai kulválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitöje.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Árvaházak ügyében.

Ha valakit a vidékről valamely ország oly főhelyébe visz utja, melyet még vagy éppen nem, vagy csak kevésbé ismer, első teendőjének szokta tartani: megnézni a város nevezetességeit. A pompás palotákkal ékitett utczákon végig haladva szüntelen ezen önmagának tett kérdésre iparkodik megfelelni: Mi féle épület lehet ez? — Kié? — Micsoda? Tekintete az épületek homlokzatán keresi a feleletet; s ha megtalálta, mit keresett, ki képes leirni a gondolatokat, az érzelmeket mind, melyek bensejében támadtak? Itt elemi iskola — ott egyetem; itt az országháza, fejedelmi palota — ott sötét börtön; itt katonai laktanya — ott egyház; itt a tőzsde — ott a szegények-háza. stb. stb. Az öröm, a fájdalom, a megelégedés, az ingerültség érzetei folytonosan versenyezve szántanak végig valónkon s egyik kedélyállapotból a másikba dobnak. De nincsen tán épület, melynek — hogy ugy mondjam — felirata — legyünk akár szerető szülők szeretett gyermekei, akár apák, akár elhagyottak, árvák — bennünk a megelégedettség, a nyugodtság, a meghatottság, az édes fájdalom, de egyszersmind a tisztelet érzetét annyira felkeltené, mintha valamely épület homlokzatán e rövidke szót látjuk fekete betükkel felirva: „Árvaház."

Árvaház! Ugy tetszik, mintha minden körülöttünk e szavakat intézné hozzánk: Ember! oly épület előtt állsz, mely könyörületesen felölelé szeretettel azon szerencsétlen lényeket, kiket a rokon lelkek könyörületlenül eltaszitottak maguktól s ezáltal őket a végtelen nyomornak, az anyagi, a testi mellett az erkölcsi, a szellemi tönkrejutásnak, a biztos halálnak dobtak oda martalékul, s miért? — tán éppen hitvány anyagi haszonért, nyomorult kincsért. — Ez épületben laknak most ama volt szerencsétlen lelkek, kiknek — maguk még képtelenek lévén életfentartásukhoz való szükségesekről gondoskodni — nem volt e földön hajlékuk, otthonuk; s kiket, ha itt az emberi szeretet emelte hajlékban otthonra nem találva, szuró tövisekkel behintett utjokban hideg csontkezével utóléri a halál, ott maradnak az országuton.

Ezen épületben találtak menhelyet azon elhagyott árvák, kiknek ifju szivéből a kegyetlen sors s a még kegyetlenebb rokonok barbár kézzel tépték ki az emberekben való bizalmat, a gondviselés iránt való hitet, az éltető reményt, s miért? Mert szegények, mert a szerencse nem adott nekik semmit, miért érdemes volna velök vesződni. — Ez épületben találtak „apá"-t, „anyá"-t amaz árvák, kiktől a szivtelen halál korán elragadta legdrágább kincsőket, szülőiket; kiknek minden örömük, minden reményük a szülőkkel együtt a hideg sirba tétettek.

S ha átlépve az épület küszöbét, ott a rokonoktól csak sirásra tanitott, kényszeritett gyermekek arczán a boldog megelégedés örömmosolyát látjuk ülni: minden arcz, az épület minden része fülünkbe susogja: „emeld le fövegedet, mert e hely, melyen állsz, szent hely."

Ha gondolatainkkal, érzelmeinkkel azután magunkra maradtunk, önkénytelenül e sóhaj röppen el ajkainkról: vajha legalább minden nagyobb városnak, minden megyének volna ilyen árvaháza!

S kellene ily árvaház? Igen. Árvaházra szüksége volna minden megyének, minden nagyobb városnak, árvaházra volna ugy a szegény — mint a gazdag árvákra való tekintetből szükség.

Árva gyermeke van minden városnak, minden falunak elég, s ha kutatjuk a vagyon nagyságát, mely felett majdan nagykoruságukat elérve rendelkezni fognak, csakhamar meggyőződhetünk arról, hogy ezen árvák nagyobb része szegény. — Ha látjuk az utczasarkon rongyok foszlányaiba burkolva a didergő árvákat, mint nyujtják felénk éhségtől kiaszott, hidegtől majdnem egészen megdermedt karjaikat; ha halljuk siró hangjukat, melyen tőlünk alamizsnát kérnek: megesik a szivünk rajtok, s kezünk önkénytelenül keres számukra krajczárt, melyet ha hideg kezébe adtunk, ugyszólván megkönnyebbült lélekkel folytatjuk utunkat. Istenem! hány ember képes elmenni mellettök s észre sem veszi őket, vagy ha észre k e l l vennie, nincs számukra másuk, mint egy „szegény árva!" — egy üres sóhaj! — Hány szegény árva van minden városban, minden megyében kitéve a legnagyobb szükségnek, az éhségnek; tehát még csak arról sem gondoskodik senki, hogy éhen el ne vesszen, hát még neveléséről mily módon van gondoskodva?! — Ha kinosan felnőnek, koldulás, lopás által szerezve meg a mindennapi kenyeret, mi válik belőlök? Feleletet adnak erre a börtönök lakói; s ki nem hiszi, olvassa el a büntető eljárásokról felvett jegyzőkönyveket, ott számtalanszor fog találkozni ily kifejezésekkel, adatokkal: „szülői korán elhalván, árvaságra jutott, neveléséről nem gondoskodott senki." — Lám! Börtönt épitettünk számára, de árvaházat nem!

Bizony szüksége volna minden városnak, minden megyének árvaházra, már csak a s z e g é n y árvákra való tekintetből, de meg társadalmi tekintetből is.

Szüksége volna minden nagyobb városnak, minden megyének árvaházra a vagyonos árvákra való tekintetből is. Azt mondja tán valaki, hogy „ezekről gondoskodnak a rokonok." Igen ám! csakhogy hogyan? Mi lesz legtöbb, igen sok esetben belőlök? Megmondja a tapasztalás.

Ne mondja senki, hogy hiszen van országos árvaház, gondoskodik az iskolai törvény az árvák neveléséről is, kezelik hűen az árvák vagyonát a községi árvaatyák s a megyei árvaszék. Mert mi egy-két árvaház a széles e házában hajlék nélkül barangoló árvák számára? Mit ér az iskolai törvény, mikor legtöbbnyire csak irott malaszt marad s a tekintetes iskolaszék nem h a j t h a t j a végre, mert ki fizesse a tandijat helyette, vagy ki ruházza, ki élelmezze, ki vegyen mindegyiknek könyvet?

Az árvák vagyonáról gondoskodva van? — Hja, a vagyon! Ha minden árva egy tekintélyes capitális volna, akkor minden rokon szivesen gyámolitaná, de nem ám szeretet, emberbaráti kötelességből, hanem $5\frac{1}{2}$ %-ért, melyet nevelési s eltartási költség fejében huz az árva minden száz forintja után, — legyen a tulajdonosból naplopó, járdakoptató vagy akármi, az neki mindegy! Ha az árva egy tekintélyes tőke volna, akkor minden város, minden megye emelne akár két árvaházat, mert hát nem volna más dolog, mint elszámolni a 7. bitang florest! Az árvák vagyona miatt van megyei árvaszék, megyei árvatár; de megyei árvaház, mely az erkölcsi a szellemi emberről atyailag gondoskodnék legalább addig, mig az saját lábán birna állni, járni, az nincsen, az felesleges! — Ilyenek az emberek!

Árvaházat tehát ugy a szegény, mint a vagyonos árvák számára emelni kell!

Ha tudunk nagy összegeket adni bálokra, kaszinókra, takaréktárakra, kaszárnyákra, börtönökre, sétaterekre, miért ne tudnánk adni megyei, városi árvaházakra is! Ha szükségesek azok, miért feleslegesek ezek?

Jaj! de mi lesz hasznunk, mi a jutalmunk? Hej! csak jutalomról, nyereségről, anyagi haszonról beszélnek, mikor valamit tenni kell! Nem élég jutalom oly kötelességteljesitésért, melyet ránk parancsol a rokoni, az emberbaráti, a honfiui kötelesség, — nem elég jutalom oly nemes tettért, melyet véghez vittünk nem nyomorult nyerészkedési szándékból, hanem az ügy szentsége, égető szüksége tekintetéből, ezer árva hálakönye, ezer árva áldása s az öntudat, hogy embertársainkon, számtalan honpolgáron erőnkhöz mérten segitettünk?

Tettre tehát!

PÉTER SÁNDOR.

6889.
n. i. 1883.

Zalamegye alispánjától.

A „vadászatról" szóló 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a szerint a törvény 2 §-a alá nem tartozó földbirtokon és a községek tulajdonát képező területeken, az utóbbiak terjedelmére való tekintet nélkül a vadászati jogot az azon egy határbeli földbirtokosok a községgel együtt legalább is 6 évi tartamra bérbeadni kötelesek.

A törvény ezen intézkedésének foganatot szerzendő, felhivom szolgabiró urat, hogy haladéktalanul intézkedjék, miszerint a hatósága alá tartozó községekben a községek tulajdonát képező területek, nemkülönben a határbeli földbirtokosok azon területei, melyek a 2. §-ban meghatározott kivétel alá nem esnek, a törvény rendelkezéséhez képest legalább is 6-évi időtartamra bérbeadassanak.

Utasitsa ennélfogva a járásbeli községek képviselő testületeit, hogy azonnal ülést tartván az árverés feltételeit és a kikiáltási árt az 1871. XVIII. t. cz. 110 § a értelmében állapitsák meg, az árverési határidőt tüzzék ki, s mindezt a községben szabályszerü módon hirdessék ki, megjegyezvén, hogy az árverés akként tüzendő ki, hogy az a kihirdetéstől számitott legalább is 14 napi határidőre essék.

TÁRCZA.

A „Bach-huszár."

(Humoreszk.)

Mindjárt az 1849-ik évi szomoru események után történt, midőn „Világos" után setétség borult szegény hazánkra, hogy minden ember, aki még életben és ide bent maradt az országban, gyanu alatt állott a „beamterek" fekete-serege előtt és azt lehet mondani, hogy rendőri felügyelet alatt állott ifja, örege a bilincsbe vert nemzetnek.

Az országot előzönlötte osztrák beamter sereg jegyzőkönyvet vett föl minden nadrágos emberrel, hogy előéletét ismerve, aztán a sirig szandárszemek kövessék.

A járásbiró X. helységben épen ilyen magyart boldogitó foglalkozásban volt, konskribálta a még élő magyarokat.

Az egyiktől kérdi: „wie heissen Sie?" — A nyomoruság rá vitte ezt a szegény embert, hogy már megértette a hozzá intézett világboldogitó — szót és megmondta a kérdésre, hogy az ő neve: Szarka Pál! —

A „sógor" is eltanult már némelyeket az őt megillető magyar szavakból és egész indignacsióval mondja a kérdezetthez:

„Sie Saumagen! Wie kann man so heisen!? — Ich schreibe ihn n: „Kukoriczakapál" — Sie Szarkapál Sie!"

No hát ez aztán megkapta az uj, nemzetközi nevét!

A tudós ur tovább konskribált. Jön egy másik gyanus magyar. Kérdi tőle Császlan hires fia: „Wie heissen Sie?"

„Ihász Dániel!"

„Ja! Aber was für a Dániel?

„Ihász Dániel!" — válaszol ismét a bujdosó nagy hazafit árnyékként kisérő Ihász ezredes.

Dühbe jön a teljhatalmában domináló Bach-huszár, az asztalra üt öklével, hogy ő vele ne üzzön tréfát és mondja meg, miféle Dánielnek hivják!"

Alig tudta a szegény ezredes megértetni a nagy urral, hogy hát ő valósággal csakugyan Ihász Dániel!

Folyt a munka tovább.

Már ingerült volt a czivilizátor, midőn ismét jön egy szegény hazátlan magyar a saját honában. Sorsának meg adva magát: alázatosan közeledett a járásbiró szine elé.

Reá rivall a kis basa és kérdi: „wie heissen Sie?"

Szegény megrémült ember megmondja tisztességes nevét, hogy hát őtet Hertelendy Sándornak hivják!

„Was?!" rivallt reá a nekibőszült Wenczel ivadék, „Sie! Sie sind a Herr?! — Der Herr binn ich, ihnen schreibe ich „Telendi Sándor."

Igy aztán ez is ujból lett keresztelve — tintával, és osztrák bölcseséggel!

Egyidejüleg hagyatékot is vett föl a járásbiró. A falu birája Fekete József uram, bizony nem is konyitott a német nyelvhez. Nehezen ment az összeirás! —

A jegyzőkönyv homlokára odairták a jelenvoltakat, tehát a birót is: Fekete József. — Aztán az egyes hagyatéki tárgyakat is összeirták.

A többi között volt egy fejkötő a hagyatékban. Tehát beirták azt is: egy fejkötő.

Már dél körül jár az idő, abbahagyták az összeirást, elmentek ebédelni.

Ebéd után a falu jegyzője oda szól a pinczérnek: „adjon nekem egy feketét!"

Nagyot néz a járásbiró, midőn látja, hogy ezen szavak után a jegyző fekete kávét kap!

Nem is tudta kiállani megjegyzés nélkül észrevetelét és igy szólt: „Ferfluchter Schprache diese Ungarische Schprahe! Da heist der Dorfsrichter „Fegede", Hauben heist „Fegede"- und schwarzen kaffee heist auch „Fegede!"

Hanem aztán lassankint még is fölébredt a magyarok Istene, és megmutatta az utat a tallér és a klarinet országa felé a jó „Beamterek"-nek, hogy maga legyen vezetője önmagának a magyar.

TALÁLDKI.

Az emberiességről.

(Művelődéstörténelmi vázlat.)

A régi vagyha ugy tetszik a legrégibb népek a hyksok: a pásztornépek a médok, vagy rómaiak dacsára sokat emlegetett müveltségi állapotuknak humanitás tekintetében mely alatt manap — a szó szoros értelmében — az embert jellemző erkölcsi és értelmi tulajdonságok összhangzatosságot értjük — messze mögötte állottak a jelenkornak, mert nem csak durva szokásaik erkölcseik, más népekhez való fensőbbségi viszonyuk, de az ember rendeltetését illető eltérő nézeteik pogányvallásuk is, más tények által adott érzelmeiknek kifejezést. A kegyelet, mely egyes helyek, állatok vagy fák és ligetek iránt, a régi rómaiaknál és görögöknél oly gyakran előfordul nem azok szoros értelembeni tiszteletben tartása volt mint milyen bennünk jelenleg önmagunk, embertársaink, állataink, más népek vagy a művészetek iránt kifejlődve van, de ama vallási meggyőződésben és felfogásban találta megoldását, melylyel minden régi nép az ős szittyákat és magyarokat sem véve ki a mytoshoz, a titokzatoshoz ragaszkodni szeretett.

A müvelődéstörténelem igazolja, hogy a sinaiakat az érzékfeletti eszméknek majdnem teljes hiánya, és az anyagias gondolkozás már jellemzi, s az egyedüli idealismus náluk, a szülők, és az ősök tisztelete, az indokat a várna rendszer emeli ki különösen, hol egyenesen halálbüntetés éri azon szerencsétlen páriát, kinek árnyéka egy papéval összevegyül, a csandalák pedig üldözött vad állatok voltak, s igy a többi népek is, a görögökről tudjuk péld. hogy a gyönge test alkotásu gyermeket már születésükkor kitétettek, a rabszolgák gyakran legyilkoltattak vagy állatias módon használtattak fel a törvény rendelése szerint.

Homer Iliásában látjuk a nagy Diomedest a bősz Achillest akinek haragján az egész költemény nyugszik, hogy nem engesztelődik meg, egy leány miatt fölkelt haragja mindannak dacsára, hogy az achivok már-már végromlásuk felé közelednek, addig, mig Patroklos el nem esik, amikor azután kikelve tétlenségétől nem nyugszik mig Hector holttestén kocsija szijához nem kötheti, s bosszuának fel nem áldozza.

Eléggé megérteti velünk a rómaiak vadlelkületét e két szó „panem et circenses", mely alatt háborut és vérengző fenevad viadalokat kiván.

A vandalok, géták, gepidák a markomannusok avávok, Atilla, a középkor véres egén megjelenve, nevük emlitésével is kifejezik, hogy ők voltak azok, akiknek nyoma alatt fü zöld nem maradt; kő, kövön meg nem állt. Mintha csak beigazolására lettek volna felhiva a nagy igazságos biró által, amaz elvnek vagy jobban mondva Darvin-féle elméletnek, melyszerint a kisebb állat azért van, hogy a nagyobbnak eledelül szolgáljon az erősebb nyomja el a gyöngébbet.

A keresztes hadak melyekben a szentföld visszavivásáért ontották száza és ezeren vérüket, az arabok és törökök ellen e férfi erények kimagasló hőseivel, ama visszahatás alatt állottak, melyet a keresztények üldözése és a martyrok szenvedése támasztott emberiesebben érző felmagasztosult és békére lángoló lelkeikben.

Elmondhatjuk, hogy az ököljog e sötét századaiban a népeket, a szellemeket igázó, vad röghöz kötöző, vérengző, zsoldos világban, minden érzés, erkölcs és tudomány a szabadság szelleme helyett a durvaság és vadság önterhei alatt nyögött. Emlitsem-e a nőrablásokat, s ama földesuri jogokat, amelyek a polgár vagyonán kivül még menyasszonyának szüzességét is áldozatul kivánták, emlitsem e például, hogy volt idő — mint Fessler mondja, — hogy még főuraink és főpapjaink is zsákmányokra mentek ki? — Azon idők voltak ezek midőn csak az

Az árverés szabályszerü megtartása után a megkötött szerződések az 1883. évi XX. t. cz. 3. §-a értelmében hozzám folyó évi julius hó 1-ig jóváhagyás végett felterjesztendők lesznek.

Különösen utasitom tehát szolgabiró urat, hogy akként intézkedjék, hogy a szóban levő szerződések hozzá a községek által kellő időben minden hiány nélkül beküldessenek s ezen szerződések azután az egész járás területéről összegyüjtve, szabályszerü jegyzék kiséretében egyszerre lesznek hozzám felterjesztendők.

Végül pedig miután fenforoghat az az eset, hogy némely községben a vadászati jog már az 1883 XX. t. cz. életbeléptét megelőzőleg hosszabb vagy rövidebb időre bérbe adatott, az ily bérletek iránt a fentidézett törvény rendelkezéséhez képest szükséges intézkedés tekintetéből utasitom szolgabiró urat, hogy az ily községek szerződését is külön jegyzékbe foglalva hozzám megvizsgálás végett a fent kitüzött határidőig terjeszsze fel.

Jelen rendeletem pontos és szigoru végrehajtására szolgabiró urat ismételve is figyelmeztetem.

Zala-Egerszeg, 1883. április 30-án.

SVASTITS BENÓ,
alispán.

A mai közegészségügyi bizottság.

A legutóbbi alkalommal felmerült szóvitából kifolyólag, amely szerint a metszőhely a közegészségügyi bizottság jóváhagyó véleménye, alapján a polgári iskola tőszomszédságába vitetett át a régi helyéről — (mint beismertetett: egészségtelen voltánál fogva) több helyütt nem ismertetett fel a bajnak oka, hogy miért fordulhatnak elő ily abnormitások egy közegészségügyi bizottságban, hogy történhetik meg ez, midőn a tanárok, igazgatók részt vesznek a tárgyalásokban; mig végre oda döntetett el a dolog lényege, hogy ma a főközegészségügyi bizottság Nagy-Kanizsán nincs kellőleg megalakitva, mert annak a közegészségügyi törvény által előirt tagjai a közegészségügyi bizottságba be sem szoktak hivatni, avagy szándékosan mellőztetnek, amire elég jogos vélelmet ád az, hogy azelőtt be szoktak hivatni.

És ezen mulasztás, a törvénynek ezen ignorálása, a minden fontos dolognak ily végtelen közöny melletti, törvényellenesen alakitott bizottságbani tárgyalása megmagyarázza azt is, hogy miként veszhetnek el egy sertéstelepre vonatkozó összes iratok, hogy kezdődhetik meg azután ujra 1876-ban a sertéstelepek bolygatása s tarthat el a közönség boszantására 1884-ig vagy talán 1886-ig is — tehát 10 évig, a közegészségügyi bizottság azután mint tulajdonithat magának erőt, erélyt véleményeinek és reformjainak, ily szigoru és gyors kivitele mellett.

Pedig mégis ugy van nálunk; a közegészségügyi törvény 149. §-ában kirendelt közegészségügyi bizottság a mai napig sincs megalakitva.

A 149. §. ugyanis azt mondja: „oly községekben, melyek saját orvossal birnak közegészségügyi bizottság alakitandó.

Más községekben a bizottság feladatát a községi elöljáróság teljesiti. —

A községi közegészségügyi bizottság tagjai: a község orvosa, állatorvosa, a gyógyszerész, továbbá a lelkészek, jegyzők és tanitók, azonkivül a községben lakó legalább 3 értelmes és szakkedvelő(?!) egyén kiket a községi képviselő testület választ.

Igaz, a községi közegészségügyi bizottság véleményező és inditványozó testület, mely szerint csak az illető községnek tanácsával, illetőleg elöljáróságával és ennek utján az elsőfoku hatósággal érintkezik.

De kik vannak ma a közegészségi bizottságban; 5 orvos, a képviselő bizottsági gyülés által megválasztva a képviselők közül és 2 községi orvos, a kórház orvos nincs ott, a lelkészek és tanitók közől senki — egy gyógyszerész, 2 laicus, s a többiek jegyző, állatorvos, a gymnasium-, a polgári-, az elemi iskola igazgatói, a quardián stb. mind hiányoznak.

Volt egy idő, midőn a gymnasiumi-, polgári-, elemi igazgatók résztvettek, mint közegészségügyi bizottsági tagok, akkor talán még mások voltak az állapotok, — vagy talán másképp fogták fel a törvényt, vajha ismét oda jutnánk, hogy a közegészségügyi bizottság ezen fontos elemeket magába fölvenné, hogy ezen bizottság, mintegy áthatva a törvény szellemétől a város egészségügyeit, egészségügyi reformját vasmarokkal megragadhatná, s helyes és életrevaló javaslatokkal állva elő lefegyverezhetné az ezen téren felmerülő mindennemű visszásságokat és hátrányokat.

Felhivjuk mindezeknél fogva a tekintetes közegészségügyi bizottsági elnök urat, hogy ezirányban gyorsan intézkedjék, a városi tanácsot, hogy a bizottságot ez irányban alakitsa meg, mert különben részünkről kénytelenek lennénk erre a fokozatos hatóság, vagy a képviselő testület figyelmét felhivni.

Nagy-Kanizsa város tanácsától,

1480/83.

Tekintetes szerkesztő ur!

A csángó magyarok utiköltségei fedezésére a város területén eszközölt hivatalos gyüjtés eredményét hitelesitett gyüjtőiv másolatban azon tiszteletteljes kéréssel küldjük le, miszerint azt becses lapjában közzétenni méltóztassék.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsán, 1883. évi április hó 14 én.

BABOCHAY
polgármester.

Másolat 1480/83.

Gyüjtő-iv.

Féltjük nemzetünket; általános a panasz, hogy a magyar elem fogy és ime a csángó magyarok Bukovinából ősi hazájukba visszavágyódnak, ezek visszaszállitása oly nagyszerü nemzeti eszme, melynek megvalósulása minden igaz magyar legfőbb óhaját képezheti, a visszatérés már a ténynyé válás küszöbén áll, 1000 családot, sok ezer tiszta magyart nyerhetünk aránylag csekély 20.000 forint utiköltségen. Bátran fordulunk tehát városunk nemeskeblü polgáraihoz, felkérvén, hozzák meg áldozataikat a haza oltárára.

A városi tanács.

Nagy-Kanizsán, 1883. márczius hó 5 én.

VÁGNER KÁROLY s. k.
h. polgármester.

Hofer Ferencz v. jegyző 1 frt, Haba Lajos v. alkapitány 1 frt, Varga István 50 kr., Anek István 30 kr., Berke József 20 kr., Bolf József 20 kr., Karlovics János 10 kr., Buncsom János 10 kr., Buncsom Ferencz 10 kr., Tiszai József 10 kr., Tiszai László 10 kr., Tiszai György 4 kr., Paulus György 1 frt, Hoffer Kálmán 10 kr., Snef László 10 kr., Aigner József 10 kr., Steslin Ferencz 10 kr., Szerecs leplin János 10 kr., Lengyel József 5 kr., Vajda Ferencz 10 kr., Flumbert László 10 kr., Horváth József 10 kr., Muszter József 10 kr., Faics Ferencz 10 kr., Bolf György muczer 10 kr., Polai György vörös 10 kr., Mucsér György 10 kr., Horváth György 10 kr., Anek József 10 kr., Fülöp Józsefné 10 kr., Rózsa György 10 kr., Hegedüs József 20 kr., Gaál Ferencz 10 kr., Milei József 10 kr., Pländer Lászlóné 10 kr., Milei János 10 kr., Pländer József 10 kr., Marton János 10 kr., Gordán József 10 kr., Bali György 10 kr., Handelsman 20 kr., Faics József 10 kr., Szépe Boldizsár 20 kr., öreg Hegedüs László 13 kr., Fleischhacker Ignácz 20 kr., Beck Betti 10 kr., Gürtner Vilmos 25 kr., Martinecz György 10 kr., Dolmányos 10 kr., Kállorics János 20 kr., Kiss György 5 kr., Sedelmajer László 10 kr., Veber József 18 kr., Liplin József 50 kr., Mirkó György 10 kr., Dávidovics Ferencz 10 kr., Sallai József 10 kr., Kovács Ferencz 5 kr., Simon Kálmán 10 kr., Pländer János 10 kr., Martinecz László 20 kr., Dolmányos György 20 kr., Dolmányos Vendel 10 kr., Báj József 10 kr., Kállovics József 20 kr., Bagonyai József 20 kr., Zambor György 20 kr., Pländer Károly 20 kr. Faics József 20 kr., Roskovics György 30 kr., Rauch Jakab 10 kr., Plander Ferencz 10 kr, Lővy Markus 10 kr., Szalay János 5 kr., Dávidovics András 10 kr., Dávidovics Ferencz 10 kr., Snef György 10 kr., Rózsa Károly 10 kr., Faics György 10 kr., Balog Ferencz 10 kr., Horváth László 30 kr., Millei László 5 kr., Mirkó József 5 kr., Mikó Ferencz 10 kr., Kiss Steszlni István 10 kr.. Kiss Steszlni János 10 kr., Koch József 4 kr., Haba Pál 20 kr., Mihába György 10 kr., Kurner Ferencz 10 kr., Varga János 5 kr., Varga György 5 kr., Jandrosecz Ferencz 5 kr., Farkas Ferencz 5 kr., Weiszberger 10 kr., Dömölki László 30 kr., Vajda Ferencz tanitó 30 kr., Dolmányos József 10 kr., Fleiner Miksa 10 kr., Gudlin László 10 kr., Knauss Károly 10 kr., Flumbort Anna 10 kr., Godinek József 10 kr., Poczek István 20 kr., Magyar Józsefné 10 kr., Szmodics Ferencz 10 kr, Godina Antal 10 kr., Kunits József 10 kr., Polai János 10 kr., Horváth Ferencz 6 kr., Hajdu György 10 kr. Összesen 17 frt.

Nagy-Kanizsán VI. VII. kerület 1883. márczius 15-én.

HOFFER FERENCZ s. k.
jegyző.

Nagy-kanizsai takarékpénztár 20 frt, dél-zalai takarékpénztár 5 frt, Dr. Horváth Ferencz 1 frt, Gulás Jenő 1 frt, Hertelendy Béla 1 frt, Ulmann István 1 frt, Karcsag B. és István 2 frt, Gróf Hugonay Berta 2 frt, Hirschl Ede 2 frt, Grünhuth Fülöp 1 frt, Bettlheim Samu 50 kr., Schlesinger Gyula 1 frt, Hirschl Herman 50 kr., Weiser József 2 frt, Strém és Klein 1 frt, Wiener Weisz 50 kr., Welisch Rosenberg 1 frt, Fárnek Kálmán 1 frt, Schwarz Tauber 1 frt, Lővinger Izrael 1 frt, Semetke Lajos 2 frt, Scherz Engländer 1 frt, Keller Ignácz 1 frt.

BARTOS JÁNOS s. k.
v. tanácsos.

Nagy-Kanizsa város közönsége 25 frt, Babochay György 5 frt, Lengyel Lajos 1 frt, Plosszer Ignácz 1 frt, Ulman István 1 frt, Pfaff 1 frt, Dr. Szekeres József 1 frt, Hencs Antal 5 frt, Teffer Erzsébet 60 kr., Maninger József 50 kr., Hubinka Vilmos 1 frt 50 kr., Baum Samu 1 frt, Herky Ödön 50 kr., özv. Matosch Józsefné 1 frt, Abrahám Károly 1 frt, Weissberger Zsigmond 50 kr., Stemmer Kálmán 50 kr., N. N. 2 frt, N. N. 1 frt, N. N. 50 kr., Pressburger Anna 2 frt, Dr. Szukits Nándor 2 frt, Rapoch Gyula 2 frt; Dr. Pick Albert 1 frt, Berényi 50 kr., Samettona Ferencz 1 frt, Danneberg Weisz 1 frt, Sommer Miksa és Sándor 1 frt, Lengyel Ignácz 1 frt, Rácz Antal 50 kr. Összesen 129 frt 10 kr.

A másolat hiteléül kiadta.

LENGYEL LAJOS
főjegyző.

Törvényszéki csarnok.

Bünügyi tárgyalások jegyzéke a zalaegerszegi kir. törvényszéktől 1883. évi május 2-án.

864. B/83. Sz. l. Katona Illés és társa sikkasztással vádoltak elleni ügyben végt.

895. B/83. Sz. l. Besse Benjámin és társai sulyos testi sértéssel vádoltak elleni ügyben végt.

926. B/83. Sz. l. Németh Vendel és társai sulyos testi sértéssel vádoltak elleni ügyben végt.

Május 4-én.

788 B/83. Let. Tóth Künde és Károly és társai lopással vádoltak elleni ügyben végt.

835. B/83. Sz. l. Varga Ferencz és társa hatóság elleni erőszakkal vádoltak elleni ügyben végt.

861. B/83. Sz. l. Varga János és társa sikkasztással vádoltak elleni ügyben végt.

867. B/93. Sz. l. Horváth János lopással vádolt elleni ügyben végt.

1053 B/83. Let. Németh István és társa emberöléssel vádoltak elleni ügyben 3 ad bir. ithird.

1188 B/83. Sz. l. Mészáros Lajos orgazdaság büntettével vádolt elleni ügyben 3 ad bir. ithird.

Május 9-én.

749. B/83. Sz. l. Tóth János sulyos testi sértéssel vádolt elleni ügyben végtárgyalás.

802. B/83. Sz. l. Ernszt János és társai lopással vádolt elleni ügyben végtárgyalás.

805. B/83. Sz. l. Kalányos János és társa sikkasztással vádoltak elleni ügyben végt.

1293. B/83. Let. Lehóczky István és társa lopással vádoltak elleni ügyben végtárgyalás.

Május 10-én.

1014. B/83. Sz. l. Zsirai István és társai lopással vádoltak elleni ügyben végtárgy.

1036. B/83. Sz. l. Bogdán Pécs Mari méhmagzat szándékos elhajtásával vádolt elleni ügyben 3-ad bir. ithirdetés.

1099. B/83. Sz. l. Németh Mihály és társa lopással vádoltak elleni ügyben 2-od bir. ithird.

1222. B/83. Sz. l. Czánger József és társa sulyos testi sértéssel vádoltak elleni ügyben 2 od bir. ithird.

Május 17-én.

3217. B/82. Sz. l. Köbli János sulyos testi sértéssel vádolt elleni ügyben 3-ad bir. ithird.

1205. B/83. Sz. l. Kovács Teréz sulyos testi sértéssel vádolt elleni ügyben 2-od bir. ithird.

1274. B/83. Sz. l. Spilák és társa ellen lopás miatt vádoltak ügyében 3-ad bir. ithird.

1289. B/83. Sz. l. Scherman Péter és társa magánlak megsértésével vádoltak elleni ügyben 2-od bir. ithird.

Z.-Egerszegen, 1883. ápr. 30-án.

MUZSIK KÁLMÁN
iroda igazgató.

Hirek.

— **Dr. Steinbach József**, lapunk derék munkatársa e hét elején vett bucsut városunktól. Őszinte sajnálattal váltunk meg tőle, ki rövid ittléte alatt mindenki oly igazán megszerettett. Távozása rögtöni volt; még személyesen el sem bucsuzhatott ismerőseitől s jó barátjaitól; s azok részére a következő bucsuszót küldte be hozzánk: „Orvosi működésemet Nagy-Kanizsán beszüntetve, jó barátaimnak és ismerőseimnek, kiknek időhiánya miatt „isten veledet“ nem mondhattam, ez uton küldöm bucsuüdvözletemet. Baráti és honfiui tisztelettel: Dr. Steinbach József.

— **Nyilvános köszönet.** A nagykanizsai kisdednevelő egyesület sorsjátékot rendező bizottságához folytatólag uj bban a következő felülfizetések, illetőleg adakozások folytak be: Özv. Várady Gáborné Orkény 1 frt, Salzberger Janka Jánoshása 3 frt, Herczeg Sarolta Bpest 1 frt, Sokoróaljai vörös keresztegylet 1 frt, Kun Sarolta Szabolcs 1 frt, Hunyady-Csáky Sarolta grófnő Bpest 5 frt, Khudy József gyógysz. Sopron 2 frt 50 kr., Formágyi György gyógysz. Bpest 1 frt, Fonyó István körjegyző Tab 50 kr., Dr. Mangin Károly megyei főorvos Z.-Egerszeg 1 frt, Báró Vetsera Albin Bécs 1 frt, Gróf Csáky László Szendrő 1 frt, Makkay Mari Balassa-Gyarmat 1 frt, Kardhordó Ambrus Debreczen 1 frt, Hegedüs László Sárospatak 50 kr. Összesen: 21 frt 50 kr. Előbbivel 827 frt 12 kr., melyért a bizottság nevében hálás köszönetemet nyilvánitom. Nagy-Kanizsa május 3-án 1883. Somssich Lőrincz bizottsági elnök és pénztárnok.

— **Országos vásár** lesz Nagy Kanizsán, holnap. azaz f. hó 7-én.

— **A helybeli „szabadelvü kör“** megnyitási ünnepélyét bérelt helyiségében a („Délzai takarékpénztár“ épületében f. hó 3-án tartotta meg.

— **A közegészségügyi bizottság** folyó hó 3-án délután ülést tartott, melynek tárgyát a községi orvosok havi-jelentése képezte, s amelyből kiderült, hogy a himlő nem uralg járvány gyanánt, s alapos félelemre ok nincs, fölmerült az iránt az intézkedés szüksége, hogy a betegek és kórok azonnal nem jelentetnek be, amiért is a kapitányság aziránt megkerestetett, hogy az utcsai hajduk teendőjévé tegye, a járványos és fertőző-betegek nyomozását és bejelentését, s ugyancsak az orvos urak is fölkérettek és körözvényileg is fölkéretnek, hogy a statistica szempontjából is — azokat az eseteket bejelenteni szíveskedjenek, amelyek fertőzők, amilyen a hagymáz, vörös himlő stb. Szóba jött, hogy a közegészségügyi bizottság a törvény értelmében nincs helyesen és törvényesen megalakitva, mert a lelkészek, igazgatók, állat orvos, kórház-orvos stb. nincsenek a bizottságba, az elnök ur azonban felvilágositással szolgált, hogy az nem Kanizsára vonatkozik, s akkor egy bizottság 10, 15, 20 tagból is állna, az csak községekre vonatkozik. Kanizsa persze szabadkirályi város! Kérdés tétetett a sertéstelepek, szemétgödrök, utcsai sár, korház terv iránt; s különösen tárgyaltatott, hogy miként értesittetik a bizottság, foganatosittatnak-e javaslatai. hogy legalább tudná van-e haszna működéseinek), erre nézve azonban a Dodosi jodához utasittatott.

Aesculap.

álhumanismus és álerény hajtott virágot, s az emberi lélek legszebb tulajdonságai, a nagylelküség, a szellem nagyság a képrombolásban és a boszorkány pörökben nyerte betetőzését.

De nem is tartott ez aera sokáig, mert a fojtó gőzök, mely a szellemet a lelket elnyomta, a rabszolga hübérrendszernek, mely az embert állattá nevelte, egy szebb és jótékonyabb kor hajnala előtt kellett eloszlani, amelyben a faj és vallás egyenlőség békeapostola született.

A kereszténység szelleme és a tudományok ujjászületése, ama két tényező, és amaz idő, melytől nemcsak az ujkor emberies iránya de az emberiség társadalmi élete is kezdődik. A szabadság egyenlőség és testvériesség korszaka, nem is a franczia forradalomtól kezdődik, de ezen időpontoktól, mert ezen időben kezdett derengeni a jogérzet, a népek nemzetközi viszonya, a nemesebb érzék és erkölcsiség világa, melyek kölcsönös egymásra hatása alapithatta meg amaz eszmék szentháromságát.

Igaz! hogy a nép gondolkozás módjára sok tekintetben káros befolyással volt, amenyiben (reális gondolkozásán — a keresztény dogmak és nézetek csak külsőkén ragadva meg.) tulhajtott mysticismus felé terelte, de kétségbe nem vonhatólag egyuttal az emberi nem egyöntetü fejlődése felé is vezette.

A középkor zivataros századainak, a népek párttusájának és forradalmainak mint egy engesztelő áldozata volt e békés korszak, melyben a tudomány, müvészet mellett ipar, kereskedelem melegitsék át ama hideg levegőt, melyben a jogtalanság és embertelenség véres áldozatainak sóhajai a spanyol inquisitio hatása alatt — fogytak meg.

E békés kiengesztelő időben, melynek jelszava volt a „szeretet“ ismerték meg egymást népek és nemzetek, vették fel a müveletlenek a müveltek szokásait, sajátitották el vad és durva erkölcsü népek, szelidebb hajlamu, a fenköltebb gondolkozásu népfajok szokásait, és jogait, — s a sziv, és érzés, melynek évszredeken át oly kevés szerep jutott az emberiség müvelődésének történetében, az emberek érzelem, és kedélyvilága ekkor kezdé fejleszteni törvényeit, s befészkelni magát az emberek, és jobb érzésü müveltek szivébe, s a fanatismus, meghátrált e szent szó varázshatalmának: Humanismus!

A keresztény vallás szelleme, terjedése, Krisztus tanai, az erkölcsi eszmék diadalát, a társadalom átalakulását, s az emberiség gondolkozásmódjának megváltozását méltán szomoritja, mert amit az évezredek meg érintetlenül hagytak, az érzést a szivet a szeretet azt költötte fel az emberiségben, s ez által adott lökerőt az egész társadalom javulásának, erkölcsei megtisztulásának, s gondolatai megnemesbülésének; s az ember aki az előtt a szeretet vallását nem ismerve, a léleknagyságot, az erényt alacsony földi javakra fekteté, s gondolatai irán át testi jólétéből merité, ennek behatása alatt a vaddüh és háboru borzalmaitól elfordulva, a tudomanyok müvelésében, érzelmeiben és erkölcseiben megszelidülve, tetteiben finomabb lett és tisztultabb nézetektől áthatva, saját javáról az összeség javára, az önzésről, a barátságra, a fele barátságra forditá figyelmét. Fényes példa igazolja ezt hazai történelmünkben Szent-István példája aki a kereszténységet egész népével felvéve, a szeretet vallásában, a civilisatio megteremtőjévé magasult fel; s népét is idegen népek közé beékelve 1000 éven át a müveltségnek megtartania sikerült.

Egy szebb idő hajnala volt ez a humanismus hajnala is a civilisatioval, midőn a tudományok ujjá születve, az emberiség megismerte a nemes és tiszta erkölcs becsét az erényt az ember szellemi és értelmi jó tulajdonait, amelyek a müveltet és müveletlent egymástól megkülönböztetik, — s amelyeknek fokozatos fejlődésében fekszik az emberiség müvelődésének története is.

Van ugyan idő manap is mindazáltal, midőn kétkedve fordulunk el az uj — tisztult nézetektől, a emberies érzelmektől áthatott koruktól is, de avas- és véremberek világ- és hatalom vezető kezei is lelchadnak a jog és lelkiismeretvédő pajzsai alatt és a „nagy lángelmék fásult szivek helyet is van remény, hogy a népék meleg érzése fogja felválsani. De ki is hinné azt, hogy az általános müveltségi fok emelkedésével, a sziv, az erkölcs, a lelkiismeret, az emberies érzelmek és intézmények a materialismus és a jogtipró középkor „ököljog“ elvein fog nak elbukni s annyi századok és ezredek öröke, amelyet a társadalom is boldogitó tényezője gyanánt fogad el a szabadságban egyenlőségben és testvériségben, most a megváltozott világ nézetén, puszta önzesen és haszonvágyon szenvedjenek hajótörést!?

És e visszaesés, a sötét kor századaiba ellenkeznék összes tapasztalásunkkal, a közmüvelődéssel, s az összes emberiség felvilágosodásának történetével.

Tények igazolják, hogy az emberiség müvelődik, halad, a tudományok fejlődnek és a szépmüvészetek terjednek; tények igazolják, hogy ezekkel terjed az ember erkölcsi világa is és igy, mely okok szolgálnának kétségbeesésünkre alapul? Az egyes esetek mutatnák a visszaesést — azok csak kivételek.

Vegyük azért például mégis a vallástant, mely a szereteten alapszik, mely az egyetértést, az önzetlenséget — s éppen problemánkat, a felebaráti szeretet és testvériséget hirdeti. Képes e a vallást megdönteni, a müveltség vagy az anyagi világnézlet? Nem terjednek-e messzebb és messzebb eső országokban misionari usok által Kristus s a vallás tanai, nem szabadultak-e fel a négerek, nincsenek-e ma ott is müveltség nyomai, hol azelőtt emberevő cannibalok huzták le európaiak fejebőreit s ijjesztették megevéssel saját nejeiket és gyermekeiket?

(Vege következik.)

— **A szent-miklósi kántorválasztás** f. hó 9-én tartatik meg hir szerint. Ugy halljuk, hogy igen sokan pályáztak; s a pályázók között sok jeles képzettségü tanitó is van.

— **N.-Atádon** a mult napokban, Hausner N. kiskereskedő neje egy derék, ép figyermeket szült; — de azt kapával főbe ütve, azonnal elásta. — Hogy mi inditotta a szivtelen anyát e gonosz tettre, azt majd a biróság napfényre hozandja. Már két izben tartatott hivatalos vizsgálat ez ügyben.

— **Taranyhoz** tartozó Puszta-Szt.-László melletti erdőben egy kanász-bojtár pár malaczot hajtott fényes nappal az uton; ezt meglátta az urasági csősz, szóba bocsájtkozott vele. — Hogy miféle szóváltásba keredtek az bizonytalan; annyi azonban bizonyos, hogy a csősz a bojtárt keresztüllőtte s az rögtön meghalt, Némelyek szerint a malaczok lopottak voltak.

— **A sümeghi** vásárt május hó 1-én szétverte az eső. Annyira, hogy majus 10-én ujra kell megtartani. A nagy eső miatt, semmit kirakni nem lehetett; a tömérdek szarvasmarha visszahajtatott; az emberek ideje kárba veszett.

— **A poroszországi** kisbirtokos osztálynál mutatkozó pusztulás okainak fürkészésével a porosz Landesoeconomie collegium (gazdasági tanács) behatóbban foglalkozott s ennek alapján felkérendőnek határozta a kormányt arra, hogy az az e részben mutatkozó bajokat minél nagyobb figyelemmel kisértesse, s azok ellen oly orvosszerekről gondoskodjék, a melyekkel a kisbirtokos osztály állását megerősiteni. Ennélfogva a miniszter felkérendő odahatni, 1. hogy a községekben a korcsmák száma leszállittassék; 2. hogy minél több takarékpénztárak keletkezhessenek (Mi ebből nem instálunk, mert a mi vidéki takarékpénztárainknak nagy része első sorban volt oka a földmüves osztály pusztulásának, sőt még ma is az s a kormány a tekintetben is csak a passziv szemlélő szerepét játsza.) 3. hogy a nagyobb hitelintézetek müködésüket terjeszszék ki a parasztbirtokokra is; 4. hogy a földbirtokok kétszeres megadóztatása megszüntettessék; 5. hogy az igazságszolgáltatás olcsóbbá tétessék; 6. hogy az örökösödéseknél a parasztbirtokok értéke a kataszteri érték alapján szabályoztassék s 7. hogy az örökbérlet ujra életbeléptettessék mindezekből az látszik, hogy Poroszországban a kisbirtokos osztály épen azon okok folytán pusztul, mint a mi kisbirtokos osztályunk, t. i. a korcsmák, a tulmegadóztatás, a fejletlen hitelintézmények, a drága igazságszolgáltatás, az átiratásoknál szedett illeték magas volta s végre a földbirtok tulságos eldarabolása folytán.

— **Idényszerü.** Az idő, mely az emberi szervezetek restaulását szükségessé teszi, elérkezett és első sorban az eredeti ásványvizek lesznek a fürdőidény előtt az orvosok által a gyógyulást keresőknek ajánlva. A krondorfi savanyúkut „Stefánia koronaherczegnő forrás szerencsés vegyi összetételénél fogva a fentemlitett csáira különös figyelemnek örvend. Hire, mint gyógyszer lélegzési és emésztési nehézségeknél elismerést és nem kevésbé ismeretes az is, hogy egyszersmind vértisztitást előmozditó asztali vizet képez, mely kitünő iz által előnyösitve, más meg nem felelő ivó viz helyett évről évre általánosabb alkalmazást nyer. Ez könnyen magyarázható, mivel a legujabb hivatalos elemezés körülirása szósszerint következőképen hangzik: „Ha a Stefánia koronaherczegnő forrás ritka kellemes, üditő ize tekintetbe vétetik ugy ezt hazai szénsavtartalmu ásványvizeink között az első rang jogosan megilleti.“ — A krondorfi savanyukut kapható Nagy-Kanizsán Rosenberg János és Welisch József uraknál, ugyszinte vendéglőkben stb.

— **Érdekes foglalás** Egy kitünő fővárosi fiatal müvésznőnk igen kényes helyzetbe jutott. A diva, hogy rá ne is merjen senki, nevezzük Laurának — atyjánál lakik, hol két szobája van, melynek butorzata a müvésznőnek saját ját képezi. A papát valami adósság miatt beperelték, minek természetes következménye gyanánt a lakáson megjelent a birósági végrehajtó. Szerencsétlenségre épen olyankor jött, mikor senki sem volt otthon s miután a müvésznő által lakott két szoba berendezése látszott előtte legértékesebbnek, felirta az összes butorokat, és a szobában talált egyéb tárgyakat, többnyire kedves emlékeket és becses ajándékokat, melyeket a müvésznő sokrendbeli tisztelőitől kapott. A hölgy előtt most az az alternativa áll, vagy kifizetni az adósságot, melyet nem ő csinált, vagy pedig minden egyes tárgynak eredetét hitelesen bebizonyitani.

— **Eredeti levélczim.** A győri postán olvasták a következő levélczimet: „Tisztelettel tizenkiletszedik ezrednek tizenhatodik század hol megküldöm az egy nadrág és egy melény és egykabát és hajsz pintli és egy sapka akit el hoztam velem Tóth István közvités kilitire Tisztelettel kérem az ezredemet és az századomat, hogy ha meg kapják szives kedjenek róla meg tudósitani, hogy legyek nyugodtan irányában Győrben Nagy Kaszárnyaban.“

— **Uj magyar fürdő.** Gróf Andrássy Aladár velejtei birtokát gyógyfürdové alakitják át és mint ilyet, már május hóban meg is fogják nyitni. A fürdőben sóstartalmu forrás van; a vendégek a gróf kastélyában fognak lakni, mely most az ő Homonnára való költözködése miatt ür-sen áll. A zemplénmegyeiek méltán örülnek rajta, hogy már most nekik is van fürdőjük.

— **Szeget-szeggel!** Egy fehérvári napszámos hozatott magának 25 deka disznóhust egy darabban; a városháznál megmérette s az csak 23 dekát nyomott, mire ő azt kivánta, hogy a csaló hentes törvénybe idéztessék. A hentes megidéztetvén, azzal vedekezett, hogy az illető, a ki a hust vitte, ott hagyta a nyomtatékot, mit a hus vivője be is ismert, ezen tényét azzal indokolva, hogy ő neki pajtása azt a megbizást adta, hogy a hust egy darabban hozza. A hentes a méltányosságra hivatkozva, kijelenté, hogy ő a nyomtatéknak szánt aprólékos husdarabokat meg nem eheti, azt is csak el kell adnia. — „Lássa uram, — válaszolt a napszámos, — én az urnak követ fejtettem, s az ur az apróbb köveket nem hagyta ölbe rakni, miután pedig én egy öl követ egy darabban ki nem fejthetek, valamint az ur a nyomtaték hust, ugy én az apróbb köveket meg nem ehetem Alássz olgája!“

— **Hü a sirig.** Czegléden az államvasutnál alkalmazott portás feleségét halva hozták haza Budapestről, hol gyógykezelés végett volt. Kiteritették a ravatalra, szegény öreg férje sirva borult feléje és egy fél óra mulva ő is ott feküdt neje mellett a ravatalon. Nem élte tul a szeretett nő halálát.

— **Tapasztalás.** „Édes férjem“ szól a fösvény asszony midőn látja, hogy a gazda nagyon sok czukrot tesz theájába, „a sok czukortól megnől az esze.“ „Csak az asszonyok-é“, felel a férj nyugodtan, „a férfiaké nem.“ „És honnét tudja ön ezt férjem uram,“ kérdi az asszony dühösen. „Itthon tapasztalom.“

CSARNOK.

A szabadelvü-kör fölavatása.

(Olyan „Tárcza-levél“ forma.)

Hát hiába! Igy van az emberek életében, — csalódni, és ismét számitani, reményleni, és ujra csalódni!

Még is okos emberek azok a törökök! Mert őket még a muszka haderő sem tudta eltériteni attól a hittől, hogy minden embernek sorsa születése perczében beiratik a legfőbb policzialis hivatalban lévő főkönyvbe, s aztán tehet az ember amit akar egész életében, az a járszalag, amit derekára kötött a fő fő Thaisz kapitány, hát bis az csak belevezeti a legszilajabb embert is abba a verembe, melyet ismeretlen helyen előre megástak részére!

Most magamon tapasztaltam!

Fatalistává is lettem! A legbőbeszédübb téritő jezsuitának alig sikerült volna az, amit a mult csütörtök éjjelén a tiszta véletlen eszközölt vélem a szabadelvü-kör tánczestélyén!

Teljes világ-életemben mindig szabadelvü voltam annyira, hogy megmaradtam agglegénynek, mert hát tudnivaló dolog, hogy az asszonynépnél erősebb absolutistikus kormány nem létezik a földkerekségén! Már pedig én azt tartottam addig, hogy: „ebura kurta!“ — én vagyok az ur!

De különös is az ember, ha kontót csinál, és azt hiszi, hogy a korcsmáros nélkül is leszámolhat!

Dehogy számolhat ie!

Galléron fogja az az embert, s azon veszi magát észre, hogy se ti, — se tova! És nem áll, hogy „fuss, vagy fizess!“ Csúpán az utólja: fizetni kell!

Ugy történt, hogy mint afféle „szabadelvü“ ember nem engedhettem meg magamnak, hogy előre meghatározza nekem egy „klik“ hogy épen „két“ forintért ebédeljek és hogy milyen órában ebédeljek!

De már, hogy is engedhettem volna meg! Hát ha nekem épen gusztusom jön 50 krért, vagy 10 forintért ebédelni akkor nap! Mit tudhatom én nyolcz nappal előre, hogy milyen étvágyam lesz majd akkor?! Aztán meg, hogy épen abban a perczben egyem, mikor a korcsmárosnak tálaltatni tetszik!?

No hát ez csorbát ütött volna szabad-elvemen! Ezt pedig nem engedhettem! —

De nem is engedtem ám meg! A bankett napján csak azért is egy pár tormásvirslit ebédeltem, hogy nagyobb bizonyságát szolgáltassam szabadelvüségemnek és elhatároztam, hogy majd este, mikor a hivatalos ebédtől telpuffadtak nem fognak tudni vacsorálni, hát majd én urasan megvacsorálok!

Szabadelvü ember nem is tehetett volna máskép!

Csakugyan ugy tiz óra tájban felvergődtem valahogy az igen kényelmes és a szabadelvüség fogalmával megegyező tágas helyiségébe a „szabadelvü-körnek“, hogy magam is tanuja legyek egyetmásnak!

Tyüh! Amint belépek, szebbnél szebb hebroni rózsák meg nem hebroni nefelejcsek csak ugy nyüzsögtek körülöttem!

No — mondok magamban, — most mutasd meg, mennyire vagy szabadelvü e sok hóditani vágyó amazon, sylphid és nympha között!?

Hát mit tettem?

Leültem egy teljesen elnyilott rózsa mellé és dicsérgettem előtte a bimbókat!

Egyszerre csak oda libben egy bimbónak elégé nefelejcs, és — — — — csak nem az ölembe ül, ha föl nem ugrok a székről, mert hát az az ő helye volt az elnyitott rózsa melletti bimbóé!

Illedelmesen bocsánatot kérve, távozni akartam, midőn a rózsabimbó átnyujtja legyezőjét és fölhiv, hogy a mellette lévő üres széken foglaljak helyet.

Egyszerre konservativ érzelmeket éreztem ingemen belül és ugy tetszett, hogy politikai hitvallásomon némi csorba esett, mert mamelukk-ként elfogadtam a legyezőt, — leültem a rózsabimbó mellé, — aztán — — — aztán — — — már nem voltam többé „szabad“-elvü! — Olyan pókhálószerü köteléket éreztem magamon!

Szegény fejem el kezdett zúgni! Sem nem láttam, sem nem hallottam egyebet, mint a szomszédnőmnek, és annak susogó hangját!

„Hát csakugyan szeret engemet?“

„Hogyne!?“

„El is veszen feleségül?“

„Minél hamarébb!“

„Puszi!“

Aztán...., no az nem tartozik ide! És mi lett belőlem?

Ma már absolutistikus kormány hatalmában vagyok.

Ha azt megtudja szegény édes anyám, hogy elveszitettem fejemet, soha sem ismer reám!

PUSZI.

Irodalom.

(E rovat alatt megemlitett munkák Nagy-Kanizsán Wajdits József könyvkereskedésében kaphatók vagy általa megrendelhetők. Vidéki megrendelések posta fordultával pontosan eszközöltetnek.)

— **Értesités.** A magyar jogászközönség már rég érzi szükségét az országos törvények olynemü kiadásának, mely nemcsak a puszta szöveget ezzel kapcsolatosan pedig elvont, tudományos jellegü magyarázatot, esetleg a kommentátor egyéni nézeteit tartalmazza, hanem a mely a törvények valóságos kiegészitő részét képező és alkalmazásunk, behatóbb tanulmányozásuknál az interpretáczió szempontjából nélkülözhetlen törvényhozási anyagot is hozzáférhetővé teszi számára. A gyakorlati jogász, az ügyvéd, a biró, az ügyész nem egyszer jut abba a helyzetbe, hogy a törvény igazi értelmét kell keresnie vagy vitatnia és ez esetben bizonyára legmérvadóbb e tekintetben a törvényt előkészitő anyag. Igazságügyministerünk dr. Pauler Tivadar a büntetőtörvény tárgyalása alkalmával igy szólt: „Hogy mi a törvény értelme, azt kivehetni a törvényt megelőző törvényhozási anyagból.“ A mihez a büntető codex anyaggyüjteményének szerkesztője: az immár csak emlékében élő jelesünk, Löw Tóbiás, a következő találó szavakat füzé előszavában: „Az anyaggyüjtemény nem kommentár, nem tankönyv, hanem egyiknek másiknak is alapul szolgál. Számos tévedést csirájában képes elfojtani, és számos termékeny eszmével gazdagitani a törvény tanulmányát. A gyakorlatias tudománynak és a tudományos gyakorlatnak szolgálni: ez az anyaggyüjtemény sajátos hivatása.“ És ezzel indokoltuk a mi abbeli elhatározásunkat is, hogy a magyar törvényekből oly kiadást kivánunk rendezni, mely a törvényhozási anyaggyüjteményből (a ministeri indokokból, a parlamenti és bizottsági tárgyalásokból és jelentésből stb.) meritett magyarázattal fogja az egyes törvényszakaszokat hiven megvilágitani. Első füzetként: „Az uzsoráról és a káros hitelügyletekről“ szóló törvény fog már legközelebb megjelenni. Felhivjuk reá becses figyelmét. A magyar jogászközönség pártfogásától függ, hogy eme meginditandó vállalatunkat majdan fentarthassuk. Budapesten, 1883. évi április hóban. Lampel Róbert (Wodianer F.) Váczi utcza 13. szám kiadó. Visontai Soma, jogtudor, köz- és váltó ügyvéd, szerkesztő. — Ugyszintén Lampel Róbert (Wodianer F.) könyvkereskedésében Budapesten, váczi utcza 13. szám alatt jelentek meg és kaphatók a következő törvényczikkek és rendeletek: 1875. évi uj adótörvények. 50 kr. — 1854. bányatörvény. 50 kr. — A belvizek levezetéséről 20 kr. Cselédtörvény. 30 kr. — A földadó szabályozásáról. 20 kr. — Gyámügyi törvény. 60 kr. — Honvédelmi törvény. 20 kr. — Ipartörvény 20 kr. — Kereskedelmi törvény. 80 kr. — Közadók kezeléséről. 40 kr. — A köz egészségügyi törvény. 40 kr. — A közigazgatási bizottságról. 20 kr. — Uj közigazgatási törvények 2 füzet 1 frt. — Királyi közjegyzőkről. 30 kr. — Aköztörvényhatóságokról. 40 kr. — Az 1871. községi törvény módositása. 20 kr. — Községi törvények, a régi és uj. 50 kr. — Méterrendszerről. 20 kr. — A népiskolai hatóságokról. 15 kr. — Néptanitók nyugdijazásáról. 20 kr. — Az 1848. sajtótörvény, az ujabb rendeletekkel. 60 kr. — Telepitvényesekről. 15 kr. — Ügyvédi rendtartás 20 kr. — Urbéri stb. törvények. 30 kr. — 1848., 1874. és 1875. évi választási törvények és az incompatibilitási törvény. 50 kr. — Váltótörvény. 30 kr. — A végrendeletek stb. kellékeiről. 20 kr. — A viszszabályozás- és gátrendőrségről. 30 kr. — Kisebb polgári peres ügyekről. 30 kr. — Büntető törvény, a büntettekről. 60 kr. — A czukor és szeszadóról. 60 kr. — Az uj erdőtörvény. 60 kr. — Bünvádi eljárás. 40 kr. Beszállásolási törvény. 80 kr. — Az uj polgári törvénykezési rendtartás 40 kr. — Az uj bélyeg törvény. 30 kr. — A közvetlenül lerovandó illetékek kezeléséről. 40 kr. — Budapest fővárosi rendőrségi törvény. 40 kr. — 1879. XL t.-cz. a magyar büntető törvények a kihágásokról. 30 kr. — 1880. XXXVII. t.-cz. a magyar büntető törvények életbeléptetéséről. 25 kr. — Czukor és kávéadó törvény. 20 kr. — Csődtörvény. 50 kr. — Hadmentességi törvény. 10 kr. — Törvény a végrehajtási eljárásról. 80kr. — Ausztriai általános polgári törvénykönyv 1 frt 60 kr. — Vadászati törvény (1883-iki) 30 kr. — 1882. XVI. t.-cz. az osztrák-magyar vámterület vámtarifája. 50 kr. — A tisztviselők minősitéséről szóló t.-cz. (1883-iki) 20 kr. Rendeletek külön kiadásokban: Birói ügyviteli szabályzat. 1 frt 20 kr. — Biróságokra vonatkozó szabályok. 80 kr. — Bünvádi eljárás. 40 kr. — Fogházak és börtönök kezeléséről. 60 kr. — A váltó és keresk. ügyekben követendő eljárás. 30 kr. — Közegészségügyi rendeletek 30 kr. — A közjegyzői dijakról. 40 kr. — Mérték hitelesitéséről. 50 kr. — Métermérték behozataláról. 50 kr. — A népiskolai hatóságokról szóló törv. keresztülviteléről. 1 frt 20 kr. — Rendelet a törvénykezési rendtartás és végrehajtási eljáráshoz. 40 kr. — Váltóeljárás 30 kr. — Vasuti üzletszabályzat. 35 kr. — A véderőről szóló utasitások 2 frt. — A kir. járásbiróságok hatásköréhez utalt vétségek és kihágások eseteiben követendő eljárás tárgyában. 25 kr. — A váltóeljárásról 30 kr. — A csődtörvény életbeléptetéséről, 30 kr. — A perrendtartásról életbeléptetéséről 40 kr. — Rendelet a kereskedelmi törvényhez. 20 kr. — Népiskolai tanterv. 20 kr. Rendkivüli árleszállitás azon esetben, ha az alanti törvényczikk egy teljes folyama egyszerre rendeltetik meg: 8-adrét füzve 1836—1882-ig 29 frt 60 kr. helyett 23 frt 80 kr. 8-adrét kötve diszkötésben, nemzeti szinü vágással és jelvényekkel 43 frt 80 kr. helyett 34 frt. 16-odrét (zsebk.) füzve 34 frt 60 kr. helyett 25 frt 40 kr. és kötve 45 frt 60 kr. helyett 37 frt. Hivatalos állásu személyesen két tanu által aláirott fizétési kötelezvény mellett ezen tetemesen leszállitott áru törvénygyüjteményt havonkint fizetendő 4 frtos részletekre is szállitom.

— A **„Magyarország és a Nagyvilág“**, e régi kedvelt képes lapnak ápril 29-ki száma ritka becses és változatos tartalommal jelent meg. A czimlapon két arczképet közöl, Bu'yovszky Gyuláét és a Matolay Elekét, melegen irott életrajzokkal. Egy másik arczkép Mária Antoinette főherczegnőt, a virágkorában elhunyt szép és szellemes fiatal hölgyet mutatja be. Pompás kivitelü rajz a „Czigány-tábor“, mely Böhm Pál hazánkfia egyik legjobb festménye után készült. Egyáltalán valamennyi képes lapunk közül a „Magyarország és a Nagyvilág“ ad legtöbb illusztrácziót. Mindenki érdekkel fogja szemlélni e számban a szegedi Széchenyi-tér képét, mely az uj szegedi szinházat és még néhány diszes épületet mutat be. Szerfölött érdekesek a moszkvai képek is, melyek a czári koronázásnál fogva épen időszerüek. Ép oly aktuálisak a phönixparki gyilkosok arczképei s a dublini rajzok is. A szövegből elég legyen kiemelnünk Mikszáth Kálmán kitünő regényét („Mácsik, a nagyerejü“,) Csáktornyai Lajos vonzó beszélyét, Székely József veterán irónk „A müçsarnokban“ czimü szép költeményét, Illésy Piroska csinos beszélyét sat. A „Magyarország és a Nagyvilág“ Budapesten, a Légrády testvérek kiadásában (Nádor-utcza 7. szám alatt) jelenik meg. Előfizetési ára negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, a „Pesti Hirlap“ politikai napilappal együtt negyedévre 5 frt, félévre 10 frt. Mutatványszámokat kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

Papirszeletek.

X. asszony: Azt a fiut többé nem eresztem iskolába, képzeld: ma azt kérdezte tőle a tanár, hogy mi a „viszony“.

X ur: lehetetlen, esentul ki kell küldenünk a fiut, valahányszor J. ur nálunk theázik!

—

— (Jó állás.) Egy fiatal hölgy a vasuton Goldmarkkal, a hires zeneszerzővel utazik, a ki bemutatja magát neki: „Én Goldmark vagyok, a „Sába királynője“ komponistája!“ „Ej — felelt a hölgy a' már nagyon jó állás lehet!“

—

Béres (vaktában benyit a gróf szobájába.)

Nincs itt a kocsis?

Gróf. Oh, kérem alássan, tessék helyet foglalni! Odakinn van a kocsis az istállóban, a lovakat vakarja; majd mindjárt behivom.

—

Asszony: Bethoven életrajza nagyon szép, de a vége szomoru. És mily különös: 1827. márczius 26-án halt meg.

Férj: Akármely napon halt meg, az mindegy, a müvészet sokat vesztett benne.

Asszony: Az igaz; hanem hozzá még születésem évében s napján! Ő meghalt s én születtem 1827. márczius 26.

Férj: Sajnos! Szerencsétlen év volt éppen!

—

Nevelő: Mondja meg nekem, hány sziget van a középtengerben és hogy hivják? — Urfi: A középtengerben igen sok sziget van s engem Szabó Pepinek hivnak.

—

Mikor egy bécsi szinházban kilenczvenszer egymásután adták a „Szamárbőr“-t, egy uracs szomszédjához fordult e szavakkal:

— Ma már két hónapja, hogy mindennap a „Szamárbőr“-ben vagyok.

— Hm! — feleli az — idősebbnek tartottam önt!

—

Sirirat
a várpalotai temetőben.
Itt nyugszik már most
Nagyméltóságos
Gróf Waldstein János
Parádés kocsisa
Szekeres Ákos
Szül. 1813-ban, meghalt kolerában.

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról:

Von. min.	Irány.	Óra	P.	
Sz. vonat	Eszék, Moh. Domb.	5	15	reggel
V. vonat	„ „ „	2	55	d. u.
V. vonat	Zákány (cs. Zákánig)	11	2	éjjel
Gy. vonat	Budapest	6	8	reggel
Post.vonat	„	2	6	d. u.
V. vonat	„	11	35	éjjel
V. vonat	Bécs Szomb. Sopr. felé	6	15	reggel
Sz. vonat	„ „ „	12	5	éjjel
V. vonat	Sopron	3	—	d. u.
Sz. vonat	Prág. Kot. Csákt. felé	4	57	reggel
Sz. vonat	„ „ „	2	45	d. u.
Gy. vonat	„ „ „	10	50	éjjel
	Érk. Kanizsára:			
V. vonat	Zákány felől	5	27	reggel
V. vonat	„	1	41	d. u.
Sz. vonat	„	11	—	éjjel
V. vonat	Budapestről	4	31	reggel
P. vonat	„	2	5	d. u.
Gy. vonat	„	10	30	éjjel
	Bécsből	4	11	reggel
	„	10	20	éjjel
V. vonat	Sopronból	12	16	délben
Gy. vonat	Pragerhof felől	5	55	reggel
Sz. vonat		1	14	d. u.
V. vonat		11	10	éjjel

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üditő ital,
kitünő hatásuak bizonyult köhögésnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegitésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

MATTONI'S GIESSHÜBLER — A név és dugaszjegy mint itt mellékelve feltüntetve van jól figyelembe veendő.
879 6—30

Felelős szerkesztő: BABOSS LÁSZLÓ.

Nyilttér.*)

Salvator
első rangu vizmentes savanyuviz,
lithium és bornátriumban gazdag forrás, orvosi tekintélyek által a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendelve; — kiváló szer a köszvény, hólyag és vese bajoknál. Borral használva igen kellemes üditő-ital.
Kapható ásványviz-kereskedésekben és legtöbb gyógyszertárban.
Salvator-forrás igazgatóság
906 1—20 EPERJESEN.
Budapesten főraktár ÉDESKUTY L. urnál.

*) E rovat alatt közlöttért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

HIRDETESEK.

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES
FŐÜGYNÖKE
GROSSMANN J.
BUDAPESTEN.

892 3—3

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
BUDAPESTEN.

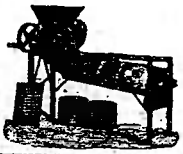

Wiese & Comp.
Kassen-Fabrikanten
WIEN - PRAG.
Gyár:
Bécs, II Pappenheimgasse 58.
Raktár:
Bécs, II Untere Donaustrasse Nr. 25.
880 11—15 Fiókraktár:
Budapest, körut,
Fenciére-paleta.

Aggódva és szomorban tekint némely beteg a jövő elé, mert eddigelé mindent eredménytelenül használt. Mindenkinek, különösen pedig az ilyen szenvedőknek melegen ajánlható a „Betegbarát" czimű könyvecske, mert abban bőséges bizonyitékait találják annak, hogy a nehéz beteg is a megfelelő gyógyszerek alkalmazása által szenvedésitől megszabadult, vagy legalább is enyhulést szerzett. A „Betegbarát" kivánatra GORISCHEK K. egyetemi könyvárus által (BÉCS, I. Istvántér 6 sz.) ingyen küldetik meg, ugy hogy a megrendelőnek csak a levelezőlapért kell 2 krt kiadni. 819 5—7.

1881-ik évben 295 000 palaczk, 1882-ik évben 550.000 palaczk lett elszállitva

A párizi 1881 évi orszagos kiállitáson elismerő oklevelet nyert.

A mohai ÁGNES-forrás
hazánk egyik legszénsavdúsabb
savanyuvize

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a viz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kivánatos.

Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.

Fris töltésben mindenkor kapható
ÉDESKUTY L.
m. k. udvari szállitónál BUDAPESTEN, Erzsébettéren.
Ugyszintén minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

A párizi 1881 évi orszagos kiállitáson elismerő oklevelet nyert.

1881-ik évben 295 000 palaczk, 1882-ik évben 550 000 palaczk lett elszállitva.

Kávé Triesztből.

Árak mint nagyban vételnél.

Alulirott czég küld 4½ kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvétel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai —	1 kilóért	frt	1.84
Ceylonigyöngy legfin. barna	1 „	„	1.94
Ceyloni finom nagy szemes	1 „	„	1.70
Cuba legfin. nagy szem. barna	1 „	„	1.78
Portorico legfinomabb —	1 „	„	1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1 „	„	1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1 „	„	1.56
Zöldjava, finom — —	1 „	„	1.34
Santos, finom — —	1 „	„	1.28
Rio, legfin. erős és kiadó	1 „	„	1.19
Rio, középfin. erős s kiadó	1 „	„	1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb. egy kosárban frt 2.10

Sambo F.
901 2—12 Triest.

Dr. Hartmann
Auxiliumja
legjobb gyógyszer
Hugycsőbetegség
ellen uraknál és
folyadék nőknél,
szigorunn orvosi vény után készitett gyógyszer — egészit betegkendezés és fájdalom, utóbetegség nélkül, bjonnan beállott vagy bármily elavult baj, alapuon is megfelelő gyógyszer. Az Auxiliumja Kreszádé a egy cat a mellékelt használati utasitási könyvvel együtt ta egy a dr. Hartmann intézetben tanácsos ... Fő raktár: Twerdy W. gyógyszerész I. Kalbmarkt 11. Brünn.

Estragon Mustár
szab. csomagolás
Schmidt Victor és fiai
bécsi különlegességi üzlete,
belföldi hitelesitéssel valódi minőségben a gyári védjegygyel ellátva ¼, ½ és ½ kilós üvegekben kaphatók minden füszer- és különlegességi üzletekben.
884 5—10

Az első és legnagyobb 878 6—20
sirbolt és sirkő-üzlet.
SOMMER és WENIGER Bécsben,
ajánlja magát mindennemű képfaragó és kővágó munkák elkészitésére u. m. teljes családi sirboltok és sirkövek stb az osztrák-magyar birodalom minden helyeire.
Kivitel pontos és finom, — árak olcsók.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni
„Széchenyi-savanyuviz forrás"
Petánczon (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti müegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuviz-forrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditó ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések
a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánltatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel lesend ellátva. 905 2—8

Mindenkor	Árjegyzéket kivánatra	Sürgöny:
friss töltés	ingyen és bérmentve.	Vogler Regede, Radein.

!!LOTTÓ!!

Minden lottóbarátnak alkalom nyujtatik, hogy az ujon kijavitott és kipróbált játékrendszer által, évenkinti 600—800 frt évi biztos jövedelmet szerezzen. A legcsekélyebb tételnél is folytonos nyerés biztositittatik. Egy forint beküldése után megküldöm a rövid és értelmes utasitást, továbbá a számokat tizenöt huzáshoz. Hogy rendszerem elfogadóit minden kártól megóvjam s biztos nyerésre vezessem, kész vagyok a netaláni akadályoknál irásban, minden dij nélkül fölvilágositást adni. A kérdezősködésekhez retour bélyegek melléklendők. 874 12—24

V. Hrdlickajun
Wien Wieden grösse Neugasse 4.

KRONDORFI
Savanyu-Kút
„STEFANIA
Koronaherczegnő forrás."
Trieszt 1882 arany érem.

Szénsavdus természetes égy. asztali viz, hathatósnak bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainál.
900 1—10
Kutvállalat: KAHL és társa Krondorfban Carlsbad mellett.
Főrakt. N-Kanizsán: Rosenberg Ján. és Welisch Józs. uraknál.
½ lit üveg 20 kr. 1 lit. 26 kr. 1½ lit. 30 kr.

Nagy-Kanizsán, nyomatott a kiadó tulajdonos Wajdits József gyorssajtóján.

NAGY-KANIZSA. 1883. május 10-én. 37-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . . . 2 „
Egy szám 10 kr

HIRDETÉSEK
3 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlasicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Épitsünk vasutat.

Ha a tudomány, ipar, kereskedelem karöltve jár, haladunk, ellenben hátramaradás van biztositva. Adj uram esőt, szép időt, bő termést, dús aratást, vig szüretet! Telve verem, hombár, a terménynek nincs ára. Egyes vidék számitásba nem jő — nincs gyors közlekedés. Villany, hő, gőz az emberiség szolgája, rendelkezzék vele azon vidék, honnan mások részére is lehet értékesiteni. Elv nem hiányzott: Pápa, Devecser, Sümegh, Jánosháza, Rendek, Tapolcza és Keszthely vidék értelmes lakói régebben foglalkoznak egy szárnyvasut épitési tervével. Alkalmam volt e tárgyban tartott gyüléseken részt venni, e lapok hasábjain ismertettem a tanácskozások lefolyását, a „Zalai Közlöny" 1879. 95. sz. 101 és 1880. évfolyam 36. számában Az érdekeltség többnyire ezen kérdésekkel foglalkozott: I. Szükséges-e egy szárnyvasut? II. Honnan kiindulva, — meddig? III. Mennyibe kerül? IV. A költség miből fedezendő? Az első kérdéssel csak a 18. század emberei nem tudtak tisztába jőni; a többség ezen hamar tulesett. Még ma is vannak egyesek, kik az előnyben hátrányt látnak, — ezekkel nem foglalkozhatunk; s Göthével kiálltunk fel: „Mehr Licht!" Honnan, meddig?

Terv volt a nyugati pályát Szt.-Györgygyel összekötni; figyelembe véve a tetemes költséget, Boba-, Jánosháztól, Sümegh-, Tapolczáig történt általáb n megállapodás. Loskay Miklós, Gál Ödön mérnökök fáradoztak az előmunkálatokkal.

Lóskay — az érdemdus Boros Benivel értekezés utján ismertette az Arad-Kőrös-völgyi vasutat.

Állami engedély, pénz az előmunkálatokra, részvény aláirásokra pénz és pénznek miként előteremtése szolgáltatta és képezi ma is a gordiusi csomót. Ezt előzőleg mibe kerül, mennyit kell összehozni? Amerikai mód szerint — sorompók és távirda oszlopok nélkül, avult sinek a nyugati vaspálya társulat segédkezésével: 1879 ben 550 ezer forint előirányzat vétetet költségvetésbe. Minden fáradozást a IV. pont t. i. a pénzkérdés megakasztott. — Az érdeklődő vezérférfiak végre belátván, hogy a megfeszitett erő sem képes szükségelt tőkét összehozni, felkérve bizta meg Bessenyei Ernő országgyülési képviselőt és Lázár Bernát urat, hogy vasut kiépitésre vállalkozót keresni sziveskedjenek. Megtörtént. A vicinális vaspályat az oszt.-magyar bank hajlandó kiépiteni. Ennek közlése és egyebek megbeszélése végett Sümeghen f. évi ápril 29-én a vendéglő termében számos érdeklődő jelenlétében közölte Bessenyei Ernő képviselőnk, hogy az oszt.-magyar bank készuek nyilatkozik egy év alatt Boba-Jánosháztól Tapolczáig 6 mföld utra épiteni. A pályát közel és távolabb érintő vidéktől kivántatik, hogy a vidék lakossága a pályába fektetett tőkének 5%-kát biztositsa. A pálya egy év mulva átadatnék a forgalomnak, minden költséget a vállalkozó bank fedez; fél év után — ha a bevétel nem felelne meg a várakozáshoz kötött 5%-nak, kezdődnék a biztositékot nyujtott vidéknek pótlása — 12 éven 40 ezer forinttal. Ha ellenben a befektetett tőke meghozza a fönt kitett kamatot — a biztositékul ajánlott összeg igénybe nem fogna vétetni, 12 év elteltével a vidéknek mindennemü kötelezettsége megszünik.

A vaspálya költsége 930,000, kilenczszáz harmincz ezer frtra van előirányozva. Addig, mig a biztositéknak mi módon nyujtása rendezve nincs, nem lehet a bankkal érdemleges alku-szerződésre lépni, az előbbi szabályzásával sikerülni fog, tán olcsóbb előirányzatot megállapitani, mely esetben a 12 éven át nyujtandó esetleges biztositékok 40 ezer frtról szintén lejebb szállithatók. A részletes jelentés köszönettel vétetett tudomásul.

Az érdekeltség, a biztositék miként beszerzése felől tanácskozott. A vaspálya-épitkezési biztositék nyujtás legelőnyösebb rendezése érdemébenköztetszésü beszédet mondott Szabó Imre főügyész Veszprémből, alapos jártasságról tanuskodó nyilatkozatai a gyülés fénypontját képezték. Szarvas városát állitotta példának, mely város 32 évre évi 35 ezer forinttal kötelezte magát a vaspálya segélyzésre és 3 év multával kötelezettsége alól fölmentetett. Az érdekeltség ismét 3 bizottságot választott: ennek feladata a községek képviseletét az ügynek megnyerni; áldozatkészségüket önként ajánlandó adószázalékban igénybe venni; a terrenumhoz közelebb eső helyek nagyobb a távolabb eső helyek kisebb százalék arány megállapitásával. Meg fog kerestetni a megye, hogy Tapolcza, Sümegh vidékről beszolgáltatni szokott közmunkaváltságból a szükséglendő éveken keresztül 10 ezer forintot engedjen vasutbiztositék czélra használni. Ha figyelembe vesszük, hogy Sümegh, Tapolcza mindig sokkal többet szolgáltat közmunka czimen a megyéhez be, mint a mennyi ezen vidékre forditott kiadás, — akkor midón szintén utra, még pedig közvetve a megye lakossága érdekelőmozditására forditja e segélyt — nem lehet kétség abban, miszerint a jól felfogott érdekü kérelemnek megyei gyülésen készséggel fog hely adatni. A 10 ezer forintnak levonása után vidékre, ha a szerződés 9 száczezeren alul nem köttetnék meg, 30 ezer frt biztositási összeg vár, mely a községek adószázalékából — fedezetére még a nagyobb birtokos és kereskedőknek külön hozzájárulása aláirással fog gyüjtetni. Ekkint czélt ért eredménynyel t. Bessenyei Ernő, Lázár Bernát és Eitner Sándor urak az oszt. bankkal szerződéskötésre megbizattak. A központi végrehajtóságot képezik: Elnök Szücs István (Dergecs), alelnök Eitner Sándor (Sümegh), Chernel Olivér (Rendek), Dorner Kajetán, Epstein Vilmos, Gyömörey Gáspár, Lázár Bernát, Bessenyei Ernő, Takách Alajos, Takách Zsigmond és Sztraka Gábor bizottsági tagok.

Jánosházáról; Elnök: Bozzay Imre, Benyi István, Essó Sándor, Holubb János, Kósa Gusztáv, Krassza Manó, Missák Zsigmond, Takács Antal Ruszszó Lajos, Kohn Jakab és Somogyi László b. tagok.

Tapolczán: Elnök: Csigó Pál Bogyó István, Csébi Antal, Hertelendi Ferencz, Leszner József, Marton Gáspár, Skublics Gyula, Svastics Gyula, Töreki Aladár, Nagy Aladár, Ádám József, Viriusz Vincze, és Friss Lipót b. tagok. Legelől kellett volna emlitenem: a tanácskozmányt köztiszteletben álló Szüts István központi elnök a legtapintatosabban vezette. A fáradságot nem kimélő tevékenységhez legjobb sikert!

BÁNFI ALAJOS.

Polgáregyleti dolgok.

A „polgári egyesület" választása után irt czikkünkben azt mondtuk, hogy vagy kilépnek a vesztes tagok s akkor átadják az Egyletet a szabad rendelkezésnek, vagy megmaradnak tagokul s akkor tovább tart a bábeli zürzavar.

Ezen alternativának másodika ment teljesedésbe. És csakugyan foly is a bábeli harcz.

A higgadt elmék előtt szinte érthetetlen, hogy miként lehet egy társadalmi egyesületben oly igazán liliputi dolgok felett mérges elvharczot folytatni.

U. i. a városi tanács a városi épitkezési bizottságnak jelentésére a következő végzést hozta és kézbesitette a „polgári egyesület" akkori elnökének:

Tekintetes Kovács Béla urnak mint a polgári egylet elnökének
Helyben.

1905
A 1883.

A városi épitkezési bizottságnak előterjesztése a tervezett kaszárnyához vezető jégveremnek eltávolitása, mégis ezen utczában érdekelt tulajdonosok telkeinek bekeritése tárgyában.

Végzés.

Tekintve, hogy a tervbe levő kaszárnyához vezető és jogérvényes határozattal kinyitott, uj utcza a köztorgalomnak átadva van, és mindennek daczára a polgári egylet tulajdonát képező jégverem a szabad közlekedés hátrányára az utcza vonalba létezik, mégis mert az utcza vonalban érdekelt birtokosok a kérdéses utcza megnyitása következtében beltelket képező telkeiket közbiztonsági szempontból ez ideig keritéssel el nem látták; ez oknál fogva a polgári egylet képviseletében — Kovács Béla elnök ur felbivatik, hogy az egylet tulajdonát képező jégveremnek eltávolitása iránt, ezen végzés vételétől számitandó és csak is birtokon kivül felebbezhető — 15 nap alatt annyival is inkább intézkedjék, mert ellenkező esetben a szabad közlekedést gátló jégverem hivatalból fog nevezett egylet költségére eltávolittatni.

Ezzel egyidejüleg a kérdéses utcza telkek tulajdonosai névszerint a kaszárnyaterület beszerzésére alakult társulat képviseletében: Knausz Boldizsár, Löwinger Ignácz, Schercz Lipót örökösei, Knortser Frigyes, Dukász Sándor, Deagyek Ferenczné, Gáspár Ferencz. Lausch József, Zrinyi József, Nemsics Ignácz, Knausz Péter és Nöttig Ede képviseletében Szalay Károly urak — helyben — ugy Hajdu Mihály ur rigyáczi lakósok az épitkezési szabályrendeletek 7-ik §ának VIII. bekezdése értelmében köteleztetnek, hogy a megnevezett utcza vonalon létező telkeiket ezen végzés vételétől számitandó 15 nap alatt s a hivatkozott szabályrendelet jog következ-

TÁRCZA.

A t. képviselő-testületből.

— Karczolat. —

Május 5-én beborult az ég Nagy-Kanizsa fölött; hullott könye sürü záporban; — városi közgyülés volt.

Legnagyobb sajnálatomra az ülés megnyitásán nem voltam jelen. Hiteles szem- és fültanuk beszélik, hogy a nemes „gárda" a hivatalos „tisztitó-helyről" szállafól a „mennyekbe" s utközben azt fujta, hogy
„Esik eső, esik eső karikára.
Most indult meg Nagy-Kanizsa masinája."

A bevonulás a legszebb rendben történt. A megnyitó beszéd is nagy hatást keltett. A polgármester arról különösen nevezetes, hogy egyetlen kedvező alkalmat se szalaszt el; a mikor egy-egy alkalmat megragad, hát azt igazi közvetlenséggel, keresetlenül, benső világából folyólag cselekszi. Azt bizonyitja mottója is, amit az ülés előtt Plihálnak sugott:

Na Ferkó, air most fölöttünk az ég is.

Plihál jól hallotta a sugást, hanem gonosz a szája, szeret mást érteni, mint amit hall.

— Bizony Gyuri — hallom, hogy a szabadhegyi töltés kriminális, járhatatlan.

Na erre a furfangos ugrásra aztán megint kitört Babóchayból a közvetlenség, ami némelykor a cinismusig megy.

— És te elhitted, hogy csakugyan járhatatlan?

— Hogyne? 'Sz egyre szakad az eső.

Erre azután Babóchay mosolyogva czirógatta meg Plihált mind a két áldójával.

— Ah te ártatlan, igazhitü gárdistám. Vajha mindnyájan ilyen Tamástalan Ferenczek volnátok!

— Gyuri! barát-lencsét faltál, hogy igy mókázol, he?!

— Menj, édes Ferkóm, Baboss Laczitól kérdezd meg: miből gyanitja v. tudja ő, hogy a szabadhegyi ut járhatlan. Az majd szádba rágja, hogy nem az esőből kell azt következtetni, hanem abból, hogy közgyülést hivtam össze.

Ekkora cinismusra azután Plihálból is kitört a nevetés, s azzal az ülés megnyitottnak nyilvánittatott.

Nagyon kevés képviselő volt jelen eleinte; egyenkint szállongtak, mintha csak a május 3-iki bankettről jöttek volna.

Akik későn jöttek, azok között első volt Eperjesy. Nagy ovatossággal, lábhegyen járt, ahogy szokott. „Állandó helyét" elfoglalván, első teendője volt hadvezéri szemlét tartani.

Ő.ömmosoly ült képére; Vargát nem látta sehol; abban az édes hitben ringott, hogy elmosta az eső.

De hát hiába, „csalódások láncsolata az élet." Még meg se hülhetett ajakán a mosoly, betörtetett Varga; három takásra való Tóvölgyi Titusst hozott a markában, meg a hóna alatt. Éppen javában olvasták a kórház-épités árlejtési feltételeit.

Nem baja, nem gondja — gondolta magában — leült egy szögletbe és irta a „szerkesztői mondanivalókat."

Annál jobban hegyezte valamennyi fülét Hirschel Ede, a egy cseppet se tetszett meg állapotán, hogy mennyi kő fekszik eddig is a vállalkozó szivén. Szinte elnyelte Lengyel főjegyzőt a kiváncsi füleivel, annyira neki meregette őket.

Mikor azután az árlejtési föltételek elhangzottak, nyugodtan billentek le jóllakott fülei.

Ugyanabban a pillanatban Kováts János (ki H. mellett ült) lázas örömmel kapótt a kopasz feje tetejére, s oda szólt szomszédjának, Eperjesynek:

— Barátom, isten csudája, haj, ... haj! —

— Haj a fenét! Az én fülem! — nyöszörgött Hirschel. Eressze el, mert isten ugyse . . . . .

— Na, na csak ne szabadelvüsködjék! Azt hiszi a körben vagyunk? Nem vagyok én oka, hogy a maga fülei akkorák.

— De én sem, hogy a maga feje kopasz, hogy elment a haja.

Inter duoslitigantes ... prókátornak segődött Eperjesy.

— Ugyan barátim — micsoda szabadelvüköri magisterek lesztek ti, ha már discipulus korotokban egymás ellen keltek és nem értitek meg azt, ami rajtatok halandó van. Szeretném tudni: nem volna-e feltünőbb, ha te Ede barátom, fületlen volnál, mint most hogy füles vagy? Te meg nyugodjál meg kopaszságodban és hiu ábrándból ne ragaszkodjál Ede fülebe! Látod, mi mindkett-n tar fővel vagyunk. Az én hajam elvásott: a tied elment. Ennyi az egész. Nyugodjatok bele a szabadelvü kör akaratába.

Mig a három különböző földi nagyság egymás sorsát közösre köszörülte, Hencz Tóniból csak ugy dőlt a jóakarat.

— Uraim fel ne épitsék azt a kórházat a ministerium által helybenhagyott terv szerint! Mit gondolnak kegyetek?! Abból egy rettenetes monstrum lesz; olyan monstrum, hogy a polgármester ur bánomutczai palotája hozzá fogva vatikáni hirnévre vergődhetik. Képzeljenek önök egy simpla condignatios, aztán, 8 öl hosszu épületet; (a lá Babóchay-maison!) ennek van kérem két kapuja, hanem egyiken se lehet se bemenni; se kijönni. Hát az kérem csak olyan látszólagos valami, mint teszem a polgármester ur jóakarata; tetszik tudni: az csak egy olyan üres, hogy ugy mondjam: ironiája a kapu valódi fogalmának, mint például a legujabb városi kör epithetonja a szabadelvüségnek . . .

De menjünk tovább!

Lesz annak kérem alázatosan egy tornya is; a toronyban harangok is lesznek, hanem — gondolják el kérem! — a harangkötelek sehol sem lesznek láthatók, a igy önök — a helybenhagyott terv szerint való épitést egykor keserüen megbánva s annak jóvátevési lehetetlenségén kétségbeesve, abba a kellemetlen helyzetbe jutnak, hogy bünöik felett még nem is szentelt kötélen tarthatnak végvezeklést... Aláz'szolgája!

Hencz Tóni előtt Eperjesy ült, a ezeket a rettenetes igéket mind annak a fejére hányta.

Najssen nőttek is attól Eperjesy ábrázatján olyan sarcasticus mosolyok, hogy csakugy zöldült tőle a t. közgyülés.

Hanem most fölkelt Hencz beszédjének baltája, Plihál Ferencz és bebizonyitotta, hogy . . . a pápa csalhatatlan, s a csalhatatlanság dogmája szent.

— Igen uraim, — kiáltott a tanácsterem pusztájába — egy ember csalatkozhatik, ha mindjárt architectus is, de egy tekintélyes bizottság, a szinat, amelynek én is tagja vagyok, nem, soha.

Ezer szerencséje Plihálnak, hogy a megyés püspök ur ő nagyméltósága, (kit az ülés folyamán Eperjesy ugy megméltóságozott, szinte izzadt bele a t. közgyülés) éppen jelen nem volt; még pipát cserélt volna vele ilyen pompás papi fogra való elméletért.

Na egyébként az oratio hatásos volt. —

Juhász Gyuri, ki tudvalevőleg előrelátó, gondos ember, rögtön becsukatott ajtót ablakot, hogy holmi csekélyebb 10 klgramm sulyu képviselő urakat a szónoki hatás meg ne inditson.

Annyi bizonyos, hogy Plihálnak jó szólása van. Ha szólni kezd, mindjárt a veszprémi 105 mázsás Miskára gondolok. (Ez kérem: egy harang!)

Plihál után felállott Eperjesy.

Hát az a komikus ellentét, ami Plihál hangja és Eperjesy porhüvelye között van, annyira szemütő, hogy mindjárt arra a különös gondolatra

ménye terhe mellett legalább is 2 (két) méter magas deszka keritéssel bekerittessék.

Miről az érdekeltek tudomás és a városi kapitányi hivatal nyilvántartása esetleg jelentéstétel végett végzésileg értesittetnek. A városi tanács.

Nagy-Kanizsán 1883. márcz 31-én tartott tanács üléséről.

VÁGNER KÁROLY.
h. polgármester.
LENGYEL LAJOS,
főjegyző.

Erre a választmánynak kisebbsége összeül és ezen végzés ellen fellebezést inditványoz.

Bárminő szempontból történt ez, mi az efféle kicsinykedésnek barátjai nem vagyunk.

Néha a legóriásibb épületnek talapzatán egy parányi vakand fur csak rést s ez a kis rés utat nyit oda a romboló enyészetnek.

Nem akarjuk állitani, hogy nem jogos a felebbezés; de nagyon sajnáljuk, mikor a nagyobb szabásu dolgok keresztülvitelére, a fontosabb reactio kifejtésére megkivántató össz pontositási erő ily apróságokon forgácsolódik el.

De hát a felszólalás a választmányi ülésen megtétetett a „kisebbség“ részéről s erre azután a „többség“ (tehát a választmány-töredék a másik töredék ellenében) a következő határozatot hozta:

Határozat. Titkár urnak azon érdekes kifogása, mintha az elnök az által, hogy a választmányi ülést az esedékessé vált végzés legutóbbi napjának legutolsó órájára hivta volna össze — s ezáltal a hatósági érdeket a polgári egylet érdekeinek feltünően elébe helyezte volna, elvettetik, s a polg. egylet tulajdonát képező és a szabadközlekedés akadályául szolgáló jégverem elpusztitandónak és a végzés nem fellebbezendőnek kimondatik.

BABÓCHAY GYÖRGY,
BOTFY KÁROLY,
FAITS LAJOS
NÉMETH IGNÁCZ,
EBENSPANGER LEÓ,
SIMON GÁBOR,
többség.

Igazán elszomoritó corruptio. Valóságos ironiája az egyesülésnek!

Ugy látszik az uj elnök sem találta el azt az arany-középutat, mely megnyugtató összhanggá olvasztotta volna a kedélyek zajgását. Sőt, hamár ily kicsinyes dolgok felett töredék támad magában a választmányban, akkor nagyobb dolgok a „polgári egyesület“ tagjai között valóságos socialis forradalmat idéznek elő, mely azután vagy köztársaságivá teszi az egyletet, amint kéne lennie, vagy az önkényuralomnak veti meg ott alapját.

A kisebbség tervezett főlebbezése igy hangzik:

A nagy-kanizsai tekintetes városi tanácshoz

felebbezése a nagy-kanizsai polgári egylet képviseletében Neusiedler Antal, Babos László, Somsich Lőrincz, Darázs Zsigmond, Bartos János — mint kisebbség. Az 1905/83. sz. a. végzés ellen.

Tekintetes városi tanács!

1905/883. sz. a végzéssel utasitatott a polgári egylet, miszerint a kaszárnyához vezető utczában fekvő és saját tulajdonát képező jégvermét mivel a szabad közlekedés akadályául szolgál 15 napok alatt elbontsa, mert ellenkező esetben saját költségére fog elpusztittatni: Minthogy ezen végzés a nagy-kanizsai polgári egylet érdekeit mélyen sérti; ennél fogva az ellen a következőkben van szerencsénk megtenni felebbezésünket:

Téves a tisztelt végzésnek azon kijelentése minha a tervbe lévő kaszárnyához vezető, és jogérvényes határozattal kinyitott uj utcza a közforgalomnak átadva lehetne vagy volna, vagy, hogy ezen végzés jogérvényes lenne, midőn az egylet elnökségével közölve nem is lett soha, mert az utczanyitó bizottság a polgári egylet jégvermét mig ennek lejegyzési engedélyét meg nem nyerte, mig az ingatlan a mely az utczát képezendi, majd az utcza javára telekkönyvileg kitüntetve nem lesz, és mig a városi utczányitó bizottság illetve épitkezési bizottság nem fog intézkedni az iránt, hogy a nagy kanizsai polgári egylet teljes kártalanitást nyerjen a vesztett területekért akár készpénzben akár természetben, addig a végzésnek az egylet tulajdonát képező jégverem elpusztitása jogában nem áll.

De mi alapon is lenne jogosan más tulajdonán fekvő, s más tulajdonát képező bár mely dolog elpusztitható; mivel igazolja a városi tanács vagy az épitkezési bizottság jelen végzésnek jogalapját, a szerződéseket az egylet javára kiállitotta-e? a megnyitást közlő határozatot az egylettel vagy közönséggel tudatta-e? az egyletek ingatlanait tulajdonába vette telekkönyveztette-e? ha az épitkezési bizottság más tulajdonán rombolásokat hiss tehetni, s törvényesnek véli ebbeli eljárását azt teheti; de ezért felelős, az egylet tiltakozik: hogy ingatlanait a melyek saját tulajdonát képezik maig is, valaki a jogügylet megkötése és befejezése és a kárpótlás kifizetése előtt tulajdonába, birtokába vegye, használja, pusztitsa, tiltakozik az ellen, hogy az uj utcza kinyittatott, és hogy ez jogérvényes, hogy a közforgalomnak átadható; s mind addig mig a városi tanács ezen ügyet el nem intézi jogérvényesen az egylettel a jogügyletet le nem bonyolitja, a bejegyzési engedélyt meg nem nyeri, fentartja magának a polgári uton leendő sommás utoni vissza helyezést. Kéretik ennél fogva jelen felebbezésnek illetékes forumhoz felterjesztése, a hol is a végzésnek megváltoztatásáért esedezünk.

Már most nem tudjuk: a „kisebbség megnyugszik-e abban a határozatban, hogy az ügy nem föllebbezendő, — vagy hogy rendkivüli közgyülés összehivása iránt fog lépéseket tenni?

Részünkről nem ajánlhatjuk eléggé a szigoru összetartást és erőgyüjtést; de — amint mondók — az erőforgácsolásnak nem vagyunk barátjai.

Nagyobb dolgok is érnek a „polgári egyesület“ kebelében, amik sokkal inkább megkivánják a tisztességes harczot.

A városi közgyülés.

(Sz. S.) A tárgysorozathoz képest ritka gyorsasággal folyt le május 5 én a városi közgyülés. Mindössze rövid másfél óráig tartott.

Ebből természetesen azt a következtetést lehet vonni, hogy a többség nem ment készületlenül ülésre és hogy az ellenzéket, legalább a beszédes ellenzéket, elmosta az eső.

Mig tehát — szigoru tárgyilagossággal — ismerjük el az uralkodó városi párt egyöntetü, következetes müködését czéljaik keresztül vitelében, — más részről nem találunk eléggé kárhoztató szavakat arra az igazán vétkes negligentiára, melyet a városi ellenzék részéről tapasztalunk.

Nekünk mindegy, bármelyik rész törekvései jutnak érvényre, bármelyik játszik vezérszerepet. Egyiknek éppen ugy megadjuk az elismerést, mint a másiknak, ha kiérdemli a közös érdek szempontjából; egyiket éppen ugy ostorozzuk, mint a másikat, ha párt- vagy magánérdekeknek tömjénez a közös érdek rovására. Hanem éppen, mivel a közös érdek a pártok elvharczából magaslik ki, minden jó ügy éltető elemének ismerjük a tisztességes elvi küzdést. Mert bármelyik legyen az uralkodó párt, arra nézve, hogy a közvéleménynyel szemben helyes tervvel intézhesse ügyeit, szükséges nemcsak saját, hanem az ellentábor álláspontját is ismernie.

Na és, ha az ellenzék Nagy-Kanizsán olyan magatartást tanusit, mint azt egy idő óta tapasztaljuk, akkor az uralkodó párt még a legjobb akarattal sem vetheti annak nézetét a közügyek mérlegébe, mert nem ismeri

Az ellenzék nagy része ugy gondolkozik, hogy „győzelemre ugy se vergődhetünk, a városi szabadelvü kör leszavaz bennünket; hát minek fáradjunk.“

Ez a legszerencsétlenebb gondolkozás!

Szerintünk a városi szabadelvü kör párt, mely annyiban különbözik — saját nagy előnyére — a másik párttól, hogy szervezkedett.

Ez a kör a város ügyeivel szemben bizonyos álláspontot foglal el és tagjaival akköré tömörül. Esetleg jó, esetleg rossz álláspontot foglal el; mert hát az tagadhatatlan, hogy bármely tekintélyes pártnak nézete sem absolut bölcseség. Az is tudva levő dolog, hogy a párttörekvéseket maga a párt sohasem birálhatja meg teljes elfogulatlansággal. Most már ha — tegyük fel — valamely ügy keresztülvitelében az uralkodó párt, (mely ez idő szerint városunkban „szabadelvü kör“ néven ismeretes“) nem választja meg a helyes irányt: kinek feladata őt erre figyelmessé tenni? Az ellenzéknek.

De hogyha Nagy-Kanizsán az ellenzék igy viselkedik, akkor senki ne csudálja, ha innen-onnan a többség teljesen absolut-uralomra vergődik.

És ha azután furcsa dolgok mennek minden akadály nélkül keresztül, — a megbánás órájában az ellenzéket illeti meg a „confiteor“, mert némán nézte a dolgok folyását; és visszavonult, és elcsüggedt, mert nem uralkodhatott.

A baj különben abban gyökeredzik, hogy a városi pártok a városi érdekekkel, ügyekkel szemben se képesek levetkezni az országos politikát s igy a küzdelem mindig olyan szinben tünik fel, mintha az országos szabadelvü párt, meg a függetlenségi párt vinának a város közügyeivel szemben is élet-halál harczot.

Igy azután az uralkodó párt azt mondja „Mi domináljuk a várost.“ Az ellenzék meg azt veti: „Mi meg a választó kerületet.“

Ebből is eléggé világos, a fenti állitás igaz volta, s hogy tulajdonképen egyik pártban sincs meg teljesen a higgadtság, a szenvedélytelenség, amire pedig az ügyek nagy, — századokra ható fontosságánál fogva legtöbbször bizony, bizony igen nagy szükség volna.

Még az uralkodó párt tagadhatatlanul czéljának és feladatának tisztább tudatával van, mint az ellenzék, mert egyetértőleg tömörült; de az ellenzék — ahány, annyiféle gondol valamely ügyben.

Előbb nem is igen látják egymást, mint a közgyülésen; ott meg természetes már nincs idő a dolgoknak saját pártjok szempontjából való megvitatására.

A városi ellenzék ilyen volt előbb is, de a semmit nem törődés szomoru képét sohasem mutatta be olyan ecclatans módon, mint a legutóbbi városi közgyülésen.

Egyedül Hencz szólalt fel ellenzékül a közkórház épitési terve ellen, ami kár is volt; de ott, ahol igazán fel kellett volna szólalni, — mikor a polgármestert, mint hatósági elnököt, a saját inditványára felhatalmazták, hogy az első tanácsosi teendőket és egyéb teendőket a saját belátása és tetszése szerint egyik vagy másik tisztviselőre bizhassa,... s azokat a megtakaritott tisztviselői fizetésekből honorálhassa,... akkor nem volt egy árvahang ellenvetés.

Pedig hát annak daczára, nogy teljes tudatával vagyunk a polgármesteri hivatal méltóságának, a közigazgatási kormányzat jogelveinél fogva egyáltalán nem helyeselhetjük, hogy választott tisztviselői állások betöltése egy ember vagy mondjuk: hivatalönkényétől függjön.

Meg vagyunk győződve, hogy ezt ott legtöbben tudták; (mert hisz nem csupán miénk a jogérzet) még se akadott egyetlen képviselő sem az ellenzék soraiból, aki azt a tiszteletteljes inditványt tette volna, hogy miután a választott tisztviselői állások betöltése nagyfontosságu a város ügyvezetésére, sziveskednék a polgármester ur azon egyének neveit kijelölni, kiket az üresedésbe jött s esetleg üresedésbe jövő állásokkal járó teendők vezetésével megbizni szándékozik.

Ezt a polgármester semmi esetre sem tagadta volna meg és sokkal megnyugtatóbb, alkotmányosabb szinben tünt volna fel az egész eljárás.

De mig az ellenzék is nem tömörül, addig csak igy lészen a dolgok folyása és jobb állapotokat nem igen remélhetünk.

Régészet.

Befejeztetett a Csabrendeken eszközölt esedékes ásatás, mely kezdetben azzal kecsegtetett, hogy ismét, mint az őszi ásatásnál, nagymennyiségü broncstárgy kerülend elő, mert az ásatás elején sok edénytöredék, kiséretében 4 drb. broncz tárgy tordult elő, mint azt a „Zalai Közlöny“ 21. számában le is irtam.

Tovább ásatván, kevés edénytöredék kiséretében vaskori tárgyak fordultak elő. Feltünő, hogy az eddigi vastárgyak, mindig egyes bronz ékszerek vagy fegy-

---

jöttem: vajjon hány kötélverő mesterembernek szakadna életfonala, mig Plihál hanganyagából egy Eperjesyt birnának pödörni?!

Ha kedvet érez hozzá, számitsa ki a Vöneky tisztelendő ur! Elég sok embert megkinozott a mathesissel. kinlódjék egyszer ő is! Lehet, hogy effélén törte is fejét, mert két szelid szemével tetőtől talpig legelte szólónak marquirozott alakját . . . .

. . . .

Mikor Eperjesy az ő róm. kath, felfogása szerint a keresztvizet kellőleg levette Hencz Tóninák lutheránus fejéről, kivette nadrágzsebjéből a kezét és elhallgatott.

Most Hertelendy Béla állott föl. A t. közgyülés zavarban volt; alig birta a személyazonosságot constatálni, olyan higgadt mérséklettel beszélt.

Mikor a „mélyen tisztelt előttem szóló képviselő urak“ szegény Hencs Tónit meg a jóakaratát teljesen megnyuzták, bon' apropos betipegett a Blau Pali bátyánk.

(Nem adnám 8 pengő forintokért, ha járna neki a „Zalai Közlöny“, legalább most megint visszaküldené, mint a multkor, amért tollhegyre kapom a nevét.)

Egy hangot se irnék róla, de hát ugy tapasztaltam, hogy most már komolyan küzd a halhatatlanságért.

Előbb csak amolyan „pótjegynek“ tekintette az ember, mely csak akkor számitott, mikor jobbján olyan tekintélyes „numerus“ ült, mint Eperjesy; de most már, kérem, ő is a városi parlament szónokai között foglal helyet.

Beszélt nagy tüzzel; szakála reszgett, mintha csak a Samum tépte volna; kezét dobálta a polgármester felé.

Mindkettőnk szerencséjére, egy hangot se hallottam az oratiojából, akár a Sion tetejéről beszélt volna valaki.

Hanem azért volt aki megsug'a: hát csak ide irom, ahogy hallottam.

Utczanyitásról volt a szó, melyből Pali bátyánk fundusát kihagyták; azért ő igy beszélt:

„Kérek olássan, ha a polgármester or tudja a városnak két rókabőrt huznyi, okkor én is tudom, hogy kelje a nyolbőr. Én nem azért vagyok meg a szobodelvő kürbe, hogy ne lehessen az az utcza gürbe, ahun oz én fundust derágán lehet elannyi. Ha polgármester ur tudta két rókabőrt huznyi, én is todom a meine profession.“

Eperjesy csakugy didergett a roppant nevetéstől. Babóchay élczre fakadt.

— Mi annak idején — szólt — megpróbáltuk Blau Pál urral az egyezséget, de annak daczára, hogy a bőrárakkal — amint beszédjéből kiérzett — teljesen tisztában van, a kisajátitandó földért oly mesés árt kivánt, hogy mi azt a város nevében meg nem ajánlhattuk. Innét magyarázható meg, hogy Blau ur a mai ülésre rettegtetésünkre bőrmagazinjából oroszlánbőrt kapott magára; de, amint a tekintetes képviselő testület látni méltóztatik, az oroszlánbőr alól nagyon is kimagaslik az a nevezetes organum, mely Aesopusnak az oroszlánbőrrel kapcsolatos meséjére igen élénken emlékeztethet bennünket.

Na még csak ez kellett! Ez képezte az ülés fénypontját!

Lőn homeri kaczagás.

Az egész ülés igen kedélyesen folyt.... és ami legfőbb, csak félótig tartott.

Ezt a közgyülés jegyzőkönyvileg szándékozik megköszönni Tuboly Viktornak, ki az ülésen nem vett személyesen részt, csupán egy tiznapos „rögtönzetet“ küldött be; mely kézről kézre járt, s az volt benne, hogy aszongya:

„Akárki lesz a gyám,
Nekem nem lesz hibám.
De azért jót állok:
Mig én existálok,
Míg a gyertyám el-ég,
Leszen dolga elég.“

És uramfia, megtörtént az a rendkivüli eset, hogy ezt komolyan vette a t. közgyülés Tuboly Viktortól. Olyan volt a vers, hogy el lehetett hinni; mert prókátor irta: kinek viselt dolgai föltételezik, hogy neki sok „atyátlan“ árvával lehetett már dolga és lehet ezentul is.

* * *

Mikor az ülés tárgyai leőrlődtek, a Varga tanácsos ur Kis-Kanizsáról, a dél nyugoti teremsarkon egyet nagyott horkantott..... erre Löwinger Ignács nagy ijedten felébredt; megérezte az öt órát; nagyot kiáltott ásitozva:

„Imre, a Klas Bier!“
Ezzel az ülés véget ért.

VAS ÁLMOS.

Az emberiességről.

(Művelődéstörténelmi vázlat.)

(Folytatás és vége.)

A közművelődés terén? Tudjuk már, hogy a tudatlanság, az erkölcstelenség a bűnök tanyája, hogy amit megkimélünk a közoktatásban, kiadjuk börtönökre. Tudjuk végre azt is már, hogy a szabad intézmények, az ismeretek bizonyos összegét igénylik — s hogy a művelt elnyomja a műveletlent: a műveltség az erkölcsiség alapja. Tapasztaljuk, látjuk, érezzük, hogy győzedelmeskedik s barbáron, a művelt, a hazugságon a tevékenység, az anyagon a szellem, a mennyiségen a minőség.

A társadalom terén? Az emberiség végtelen szálai fonják át egyesek és egyletek vállalkozásai folytán annak rétegét. Az emberek vagyonát: tüzoltó egyletek, azok életét: biztositási intézetek, az aggokat: menházak, az árvákat: árva-szeretet-, szegényházak és gyermekkonyhák; a vagyontalant: népkonyhák védelmezik vallás, rang, kor, nem, különbség félretételével. Látjuk, hogy ez emberiesség érzete nem elnyomottak, hanem még az állatok védelmére is kél állavédő egyesületekben, sőt törvények, rendőri közegek őrködnek minden az emberi jobb érzést sértő tények meggátlása fölött. A betegek, bénák, siketnémák, rokkantak, őrültek, magán gyógyintézetek vagy közkórházakban találnak jobbulást a fütött szobák, rongyos egyletek, kisdedovodák, gyermek-menhelyek nyilt kifejezései ama könyörülő és minden jó érzéstől áthatott emberi sziveknek — akik vagyonuknak ama részét, melyet a szerencse áldásai folytán nyertek, nem sajnálják a szenvedő emberiség bajainak enyhitésére forditani. — S igy pótoltatik a köz- és emberbaráti részvét által, igy az amit embertársaink szülőkben, gyermekekben, nejeikben agg napjaik támaszában, akár egészségben, akár vagyonban, s sors ádáz csapásai és viharaiban akár szellemi képességeikben a természet mostohasága folytán elvesztettek.

És ezen nemesitő, az embert valódi értékére és hivatása magaslatára emelő érzés, mely a szellemi fensőbbségnek a gondolkozásnak neveltsége, és a jónak felismerése és foganatositásában áll, nem maradhat korunk társadalmi kérdéseinek fejlődésére és megoldására sem befolyástalanul. — Ezen érzés tanná emelkedik lassankénti fejlődésében, mely a társadalom intézményeiből kelletkezve, attól várja orvoslását is. Átmén a tudományba is, s felöleli az összes emberiséget, annak egyes osztályait, s társadalmi kérdéssé gyurja bajait, s keresi az emberiség boldogitását.

És ki nem tudja ma, hogy ama tanok, melyek az egyén boldogitását társadalmi uton keresik, s az egyes boldogságából az összeségére akarnak és vonnak következtetést — vagy megforditva, — a szabadság és egyenlőség alapeszméjéből késziteneк alapot az ember barátiságnak, a testvériségnek, a humanitásnak? Jól mondja Teleky L. „hogy a jólét, mely eleinte csak az anyagi szükségletek födözésére irányul, ha biztositva van, kényelmekre ébred és beköszönt a lelki élet fejlődése, melynek foka határozza el a magasabb testi vagyis a kényelmi, más felül az emberhez illő t. i. a lelki jólét menyiségét, s ez az amit egyedül szabadság által érni el, mert csak ez forraszt össze népeket, — s igy látjuk, hogy mi adja meg a socialis elméletek jogosultságát. Ezredek óta tart a harcz az anyag és a szellem, a müveltség és a tudatlanság, a metaphysica és a tudomány, a szegény és gazdag, vallás és lelkiismeret, tőke és munka, faj és faj között, de a szabadságot és egyenlőséget, népek között csak a testvériség teremtheti meg és az emberiesség; — amely ismét e szivben

verek kiséretében találtattak, mig ezek minden bronz tárgy nélkül, melyből azt lehet következtetni, hogy ez már nem a bronz és vas átalakulási korból, hanem a vas korból eredhet.

A talált vastárgyak igen érdekesek különösen egy nyilvessző, mely száraz helyen feküdt, mert nemcsak hogy a rozsda meg nem rongálta, de szárnyai, valamint csavaralaku szára oly bámulandó ép, hogy csodálni lehet: miként állta ki ily szépen másfél ezer év viszontagságait?!

A másik vastárgy egy sarló, melynek helye el van törve; pengéje bámulatos keskeny és vastag. A két vastárgy kiséretében egy urnatöredék is fordult elő, mely annyiban érdekes, hogy rajta a következő négy betü látható DCEV. E négy betü jelentősége lehet évszám is, mely Kr. u. 705. jelentene; azonban véleményem szerint vagy a római telep, vagy egyéb római jelszó kezdő betüi lehetnek, miután az ásatás elején talál· I. Gordianus ezüs érme arról tanuskodik, hogy a tárgyak a 3 dik századból Kr. u. eredhetnek.

DORNER KÁLMÁN.

Jegyzék

a nagy-kanizsai kir. trvszék mint büntető biróságnál 1883. évi május hóban megtartandó végtárgyalás és itéletkihirdetésekről.

Május 10 én.

590. B/83. Lopással vádolt Németh Mári elleni bünügyben végtárgyalás.

559. B/83. Hiv. hatalommali visszaéléssel vádolt Csepeli István s társa elleni bünügyben végtárgy.

1040. B/83. Hiv. sikkasztással vádolt Bicró Imre elleni bünügyben végtárgyalás.

945. B/83. Spiczer Lipótné elleni bünügyben 3-ad bir. ithird.

882. B/83. Horváth Jela elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

1148. B/83. Horváth Mátyás József elleni bünügyben 3 ad bir. ithird.

1149. B/83 Brajner Francziska elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

1150. B/83. Csondor János elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

Május 11-én.

854. B/83. Hiv. sikkasztással vádolt Vadlya Lőrincz elleni bünügyben végtárgyalás.

675. B/83. Plavecz Antal lopási halmazatával vádolt elleni bünügyben végtárgyalás.

585. B/83. Rágalmazással vádolt Gáspár Pál s társa elleni bünügyben végtárgyalás.

1156. B/83. Szalay József elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

1161. B/83. Román Rozi elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

Május 12-én.

1374. B/83. Lopással vádolt Vörös Sándor elleni bünügyben végtárgyalás.

1464. B/83. Sulyos testi sértéssel vádolt Steyer István elleni bünügyben végtárgyalás.

Május 17-én.

567. B/83. Lopás kisérletével vádolt Kovács Andor s társa elleni bünügyben végtárgyalás.

603. B/83. Lopással vádolt Takács József s társa elleni bünügyben folyt. végtárgyalás.

791. B/83. Sulyos testi sértéssel vádolt Tóth Pető György elleni bünügyben végtárgyalás.

851. B/83 Hamburger Jakab elleni bünügyben 3 ad bir. ithird.

1204. B/83. Halasi Péter elleni bünügyben büntetés foganatositás.

1212. B/83. Borbér Elek s társa elleni bünügyben 3-ad bir. ithird.

Május 18-án.

584. B/83. Sulyos testi sértéssel vádolt Szántó János elleni bünügyben végtárgyalás.

925. B/83. Gondatlanságból okozott sulyos testi sértéssel vádolt Hajdu Kozma János bünügyben végtárgy.

795 B/83. Sulyos testi sértéssel vádolt Schifter József elleni bünügyben végtárgyalás.

793. B/83. Lopással vádolt Nagy János s társai elleni bünügyben végtárgyalás.

Május 25-én.

794. B/83. Lopással vádolt Salamon József elleni bünügyben végtárgyalás.

896. B/83. Sulyos testi sértéssel vádolt Buza József elleni bünügyben folyt. végtárgyalás.

899. B/83. Lopás büntettével vádolt Tombor Flóri s társa elleni bünügyben végtárgyalás.

900. B/83. Sulyos testi sértéssel vádolt Horváth Adám s társa elleni bünügyben végtárgyalás.

1231. B/83. Nagy Pinger János elleni bünügyben 2-od bir. itélet hird.

1421. B/83. Bedő István elleni bünügyben 2 od bir. itélethird.

Május 26 án.

1260. B/83. Szándékos emberöléssel vádolt Horváth Imre s társa elleni bünügyben végtárgyalás.

1266. B/83. Lopással vádolt Kencsei Lukács József elleni bünügyben végtárgyalás.

Május 31-én.

943. B/83 Sikkasztással vádolt Bogdán Lajos elleni bünügyben végtárgyalás.

1030. B/83 Hütlen kezeléssel vádolt Szomi Károly elleni bünügyben végtárgyalás.

1032. B/83. Hamisesků büntettével vádolt Filiszár Ferencz elleni bünügyben végtárgyalás.

1296. B/83. Lopással vádolt Kramer Ödön elleni bünügyben végtárgyalás.

1241. B/83. Szalay Józsefné elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

1278. B/83. Toplek György elleni bünügyben 3 ad bir. ithird.

1335. B/83. Ferlin István elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

1523. B/83. Nemes Ferencz elleni bünügyben 2-od bir. ithird.

Kelt Nagy Kanizsán, a kir. törvényszéknél 1883. évi május 6-án.

Kiadta:
PLANDER GYÖRGY
kir. trvszéki irodatiszt.

Hirek.

— **A f. hó 5-iki városi közgyülés** nevezetesebb mozzanatai, hogy a kórház-épitési engedély a ministeriumtól megérkezvén, annak minél gyorsabb fölépitése elhatároztatott; — városi gyámul: Vágner Károly, melléje ellenőrül Berényi József választatott meg; — a Jakopovics-féle telken megnyitandó utcza területhez szükséges Nucsecz- és Mussnyák-féle telkek megvétele helybenhagyatott; a temető melletti marhahajtó ut kisajátitás utján leendő megnyitása elhatároztatott.

— **Alkapitányunk** adlig nyomozta, hajszolta elveszett esernyőjét, mig végre megtalálta egy fityeházi asszonynál: már t. i. ugy, hogy az asszony jószántából behozta. Ennel fogva — ide tréfa, oda tréfa — bizony többet köszönhet az asszonyi jóakaratnak, mint rendőri talentumának.

— **Országos vásárunk** f hó 7-én nem a legnépesebb volt. Nem is csuda; mert előtte két napig folyton szakadt az eső s csakis vasárnap virradóra tisztult ki.

— **Gyászhir.** Rosenberg Ferencz, nagykereskedő, városunk ritka becsületességü polgára f. hó 7-én hirtelen halállal kimult. Amint hirlik, tyukszemét önmaga vágta ki és kisujjába metszett; mely a sérülés folytán üszögöt kapott. Az orvosok ajánlották az amputálást, de nem egyezett be. Az üszög oly gyorsan terjedt, hogy mire már alávetette volna magát az amputationak, segiteni egyátalán nem lehetett; — s csakhamar kiszenvedt. Nyugodjék csendesen!

— **A fekete himlő** fellépett már városunkban is, különösen eddig csak Magyarutczáról szedett áldozatokat. Na hát, aki most borzadni akar, az csak jöjjön Nagy Kanizsára! Egymásután következő napokon lehetett látni fényes nappal — amint négy asszony a Szent-Mihály lován vitte ki a benn tartani tiltott hullát. Valóban idegborzongató lehetett a járdán járókra, kelőkre, mikor ott köztük tova vitték a járvány áldozatát. Már ilyen esetre bizony jó volna valami zárt kocsiról gondoskodni! Ajánljuk városi hatóságunk jóakaró figyelmébe!

— **Hymen.** Dr. Rothschild Samu f. hó 14-én, délután 4 órakor tartja egybekelését a helybeli izr. imaházban Goldmann Judit kisasszonynyal Goldmann Samu leányáyal.

— **Ezüst menyegző és lakodalom** Legtöbben emlékezni fognak városunkban a közkedvességü Oesterreicher Károlyra, ki az itteni vasutnál irodatiszt volt s most Budapesten „Déli vasuttársaság" központi irodájának vezetője. Az ő szép és kedves leányát Amáliát eljegyezte Skoposzviski János. S miután Oesterreicher már boldog házasságának 25. évét is megérte, most az a terv, hogy e hó folytán egyszerre tartsák az ezüstmenyegzőt és az ifju pár lakodalmát. Kivánjuk a boldog pároknak, hogy jó egészségben együtt tarthassák majd egy részről az arany-, más részről az ezüst lakodalmat!

— **Gyászhir.** Englert József szomorodott szivvel jelenti szeretett nejének Kaán Amáliának hosszas betegség után, életének 60-ik évében, folyó évi május hó 7-én reggel 3 órakor történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei folyó hó 8 án d. e. 10 órakor tétettek a pölöskefői sirkertben örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 8 án 9 órakor a pölöskefői egyházban a Mindenhatónak bemutattatott. Áldás és béke lebegjen a boldogult hamvai fölött.

— **Tüz.** Kis Komáromban f. hó 5 én a reggeli órákban ismeretlen ok miatt tüz támadt, melynek azonban — szerencsére — csupán egy pajta esett martalékul.

— **Egyházi zene.** Pünkösd napján és másodnapján d. e. fél 9 órakor a városi templomban a helybeli róm. kath. főgym. ifjuság ének- és zenekara által előadatik Führer ünnepi „Cmisé", graduálera „Canon" hangszerelte: Venczel Rezső II-dik nap. „Bone Deus" Maschettől! offertoriumnak. „5 ik D dur Offertoriumot" Schütermayertől. Énekli Novincska Leopoldina kisasszony. Orgonálni fog Hock János ur, városi orgonista. Akik a főszereplők zenészi szép hirnevét ismerik, semmi esetre sem fogják ez alkalmat elmulasztani, hogy valóban fenséges egyházi zene mellett lerázzák lelkökről a föld rögét

— **A „Keszthely"** czimü lap 19. számának belső két oldala borzasztó nyomdai botrányul fejtetőre állitott betükkel jelent meg. Curiosumként e számot szerkesztőségünkben őrizzük; s itt megtekinthető.

— **Gyöngédtelen**, sőt kegyetlen tréfát akart üzni valaki a „Dunántul" f. hó 6 iki számában, midőn egész hivatalos képpel meséli a nevezett lap egyik napi hire gyanánt, hogy Novák Mihály a csáktornyai áll. tképezde III. éves növendéke, öngyilkossági szándékból szivébe lőtt volna, de a golyó vállába furódott stb. Hát ebből csak annyi igaz, hogy Novák M. csakugyan növendéke a csáktornyai áll. tképezdének, de olyasmi eszeágában sem volt, sőt irigylendő egészségnek örvend. Vajjon számot vetett e az ujdondász ily czifra kacsa légberöpitésének következményeivel a szülőkre és az illető növendék jövőjére, no meg a lap olvasóinak jóhiszemüségere nézve?

—i —r.

— **A megyei közigazgatási bizottságnak** — tudomásunk szerint — a honvédorvos hivatalból tagja, s még ez ideig egyetlenegyszer sem lett behiva. Azt nem akarjuk hinni hogy ezt az illető körök ne tudnák vagy szándékkal követnének el mulasztást; azért e helyen emlékeztetjük őket minden gyanusitástól menten, csupán az ügy érdekében.

— **Meghivó.** A zalamegyei ált. tanitó-testület „n.-kanizsai járáskör-"ének, folyó évi május 31-én, reggeli 1/2 9 órakor, a p a l l i n i iskolahelyiségben tartandó rendes (tavaszi) közgyülésére, van szerencsém a t. tag urakat s érdekelt tanügybarátokat tisztelettel meghivni. Tárgyai leszneк: a) elnöki jelentés, b) pénztári kimutatás, c) folyó ügyek elintézése. d) „mit vár a népiskola az ovodától?" (előadó: Erdősy (Biba) Kornélia k. a.) e) „a tanterv tulhajtása az egyes osztályokban" czimü tétel megvitatása (Szalay Sándor) f) valamely tétel ajánlása az országos tanitó-gyülésre, g) gyakorlati előadások: Pongrácz Adolf és Vajda F. uraktól, h) netáni inditványok. Kelt Nagy-Kanizsán, május 10. 1883. Hajgató Sándor jköri elnök.

— **Meghivó.** A „zalamegyei általános tanitótestület sümeghi járáskőre" tavaszi körgyülését f. é. május 30-án szerdán délelőtt 9 órakor Káptalanfán az elemi népiskolában tartandja, melyre a t. rendes és pártoló tagok s tanügybarátok tisztelettel jesen meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki jelentés. 2. Vellner Alajos helybeli tagtárs gyakorlati tanitása tanonczokkal. 3. Tanonczok távozása után hozzászólás, a mult gyülés jkönyvének felolvasása s hitelesitése. 4. „A m. kir. közoktatásügyi minisster által feleletre fölvetett ismeretes kérdések néhányának ismételt megoldása." — b) Az „Eötvösalap uj szabálytervezetének." — c) „a járásköri segélyegyletnek." d) Rill ajánlotta „tanitó-egyleti közlönynek." — e) Az „országos tan. képviseleti gyülésen tárgyalandó kérdéseknek." — f) Az „országos tan. árvaház" eszméjének kitűző't rövid velős ismertetése Löbb Ignács által. 5. A „történelem s alkotmány tanitásának módszere" Galambos Lajos által. 6. A „káptalanfai népiskola történetét" felolvassa: Vellner Alajos. 7. Miben lehet és kell is, hogy legyen a kisdednevelés segitségére a népiskolának?" Előadja: Könnye József. 8. Belügyek és esetleges inditványok. A tárgysorozatot megállapitó választmány terve szerint gyülésünket 8 órakor t. pályatársak nőgyes karénekével kisért sz. mise elősvén meg — kiváló tisztelettel kérem tel t. kartársakat részvétel és szives közreműködés kedveért jó idején megjelenni. Azon t. urak pedig, kik a rendezendő ujjálatos közös étkezés társaságát becses jelenlétükkel növelni ohajtják, ne kiméljék kérem fáradságukat ebbeli szándékukkal levelező lapon (posta ott helyben) mielőbb Vellner Alajos urhoz fordulni, hogy a kiszolgálásra illetékes vállalkozó előkészülődéseiben a jelentkezők száma által tájékozva legyen. Áldás hazánkra s népnevelésünkre! Sümegh, 1883. ápril 29-én. Hazafias tisztelettel Könnye József jköri elnök.

— **Pünkösdi ajándékul** ajánljuk Wajdits József nagy raktárát diszes és egyszerü kötésü imakönyvekből a legolcsóbb árak mellett.

— **Jótékonyság.** Festetich Jenő gróf, a csáktornyai uradalom tulajdonosa, Vrancsits Károly járási szolgabiróhoz 400 frtot küldött a napokban, hogy az egész összeget a csáktornyai szegények közt ossza ki.

— **A nagy-kanizsai járás** segédszolgabirójává ifj. Merkl Antal választatott meg, a május 7-iki megyei gyülésen. — Ugyanakkor megyei árvaszéki ülnökül Zarka Zsigmondot választották meg.

— **Savanyu Józsi** hires rablóbandája f. hó 7-én összeütközött a sümeghi pandurokkal Sümegh környékén. Egerszegre távirat küldetvén, a főcsendbiztos erős kisérettel ment ki üldözésükre.

Rövid hirek.

III. Sándor czár, Schulwalow grófot küldte levéllel Ferencz Józsefhez, Humbert királyhoz és a pápához, hogy őket a koronázási ünnepélyre személyesen hivja meg. — **Nyiregyházán** f. hó 7-én óriási égiháboru volt. A villám többször lecsapott s öt embert le is ütött. — **Csongrádmegye** 62 csángócsaládnak és 18 magános embernek biztositott tisztességes keresetet. (Szép! Vajha megyénket is lelkesitené!) **Kassán** az összes elemi osztályok zárva vannak bizonytalan időre a nagymérvü fekete himlő miatt. — **Turgenjevről** az a szomoru hir, hogy deliriumba esett, mely orvosi vélemény szerint üldözési mániává fog fajulni. Nagyfoku szivbaja miatt félni lehet a legvégsőtől. — **Tunner Márton** a m. kincstári jogügyek segédhivatali igazg. f. hó 7-én agyonlőtte magát. Mindent a legnagyobb rendben hagyott; tettének oka ismeretlen. — **Asen Alfred** nevü, dán festő, ki Budapesten a Fischer féle majolika gyárban volt alkalmazva, a harmadik emeletből leugrott, s azonnal szörnyet halt. — **Pékstrike** van tervben a fővárosban. — **A fiumei** első magyar hitszónoklatot már megtartotta Mészáros Kálmán, szent-ferenczrendü áldozár, igen nagy részvét mellett. — **Barsmegyében** Kisfalud községben egy ludtojásból teljesen kifejlődött négylábu libácska kelt ki.

A szálló vendégek névsora.

Ápril 20—30-ig

Szarvas: Margatit Bérlő Bohönye. Schöckel József utas Bécs. Mondler Pál kereskedő Bécs. Herczeg József kereskedő Bécs. Neuman J. utas Bécs. Friedrich N. kereskedő Grácz. Holczer N. ügynök Bécs. Löwi Samu kereskedő Haegendorf. Kuce Gusztáv utas Bécs. Giod Ede kereskedő Trieszt. Singer G. ut s Bécs. Wavreskó utas Bécs. Frohn Ernest utas Bemschied. Kemény Albert utas Bécs. Grünvald utas Bécs. Zichermann kereskedő Vasvár. Baán földbirtokos Szabar. Rosenschpitz utas Bécs. Löw Samu kereskedő Gelse. Stuukovics járásbiró Letenye. Gross Konrád kereskedő Bécs. Reich Ignátz utas Brünn. Pfurtscheller Jonás kereskedő Bécs. Tulpmes kereskedő Bécs. Engel Miksa kereskedő Pécs. Viener Miksa kereskedő Sopron. Hoffmann Soma ügyvéd Keszthely. Koppsten József. kereskedő. Siófok. Dragutinovits M. kereskedő Bécs Sakoba Miksa ügynök Pozsony. Darányi Géza birtokos Tata. Durra W. kereskedő Leiperig. Oppenheim Emil bőrkereskedő Bpest. Reich N. utas Bécs. Meller József utas Kablencz. Fichrel Albert kereskedő Bpest Kupke Ferencz utas Bécs. Friedrich N. utas Bécs. Szigethy Antal birtokos Zala-Egerszeg. Hochfelder J. kereskedő Fiume. Kochn A. kereskedő Bécs Peyer Gyula kereskedő Keszthely. Reics György Pénzügyi főtanácsos. Kováts István bérlő Z.-Egerszeg. Kochn M. gyártulajdonos Bécs. Stern A. utas Bpest. Koncz Ármin kereskedő Bécs. Veiler Veiler Vilmos kereskedő Kaposvár. Kempf Károly utas Bécs. Ledermann utas Bécs. Seán Rafael utas Bécs. Hirsch N. utas Bécs. Kerman Antal földbirtokos Lesencze-Tomaj. Stern N. utas Bécs. Papp Frigyes utas Bpest Bau N. utas Schönfeld. Göber Zsigm. utas Bécs. Jábormeg kereskedő Trieszt. Mautner Adolf kereskedő Bpest.

Korona: Meipinger János utas Bécs. Meller József utas Bécs. Csillag N. kereskedő Fiume. Szabó János földbirtokos N.-Szombat. Fischer Károly utas Bécs. Pákány József utas Bpest. Patrics Ferencz földbirtokos Vasvár. Hollósy Vincze gyógyszerész Z.-Egerszeg. Kaufmann Frigyes utas Bécs Frank Vili magánzó N.-Atád. Barth Albert utas Bpest. Brunbauer N. utas Bécs. Kulcsár Imre földbirtokos Igmand. Grossmann N. Babócsa. Tchvarcz Miksa utas Bécs. Teplák N. magánzó Kaproneza. Schvarcz N. magánzó Pozsony. Horváth Mátyás földbirtokos Ropreesa. Kerich Antal utas Bécs. Zuzma Zsigm. néptanitó Elia. Schönmann L. utas Bécs. Chareth Viktor utas Amsterdam. Hackerman N. kereskedő Körtvélyes. Billinger Nándor utas Bécs Szántó Imre utas Schlamm. Pulay Zsigmond kereskedő Csáktornya. Molnár Elek urad. ügyész Muraköz. Pintér Pál magánzó Keszthely. Meller József utas Bécs.

Felelős szerkesztő : BABOSS LÁSZLÓ.

---

a lelkiismeretlen az ember jellemében az emberi akaratnak az értelemmeli karöltve való fejlődésében: az öntudatos szabadakaratban üli legszebb győzelmét és diadalmát.

Mert ha az emberiség egyik felén áll az ész és tudomány, áll a gazdaság és pénz, a másikon áll a sziv és erkölcs, a nyomor, elhagyatottság és munka a maga ijjesztő mérveivel és fájdalmával, mi hidalja át e tátongó ürt, mi olvasztja össze ezen ellentétek kérlelhetlen arányait, hanem a testvériség?! Az embernek emberhez, a népeknek népekhez, fajoknak fajokhoz valószeretetében fekszik a fentartási és müvelődési erő amelyben a társadalmi intézményeink állanak és borulnak. Az ég adott minden embernek egy érző lelket, egy a magasztosért verő szivet, adott minden embernek értelmi erőt hozzá képességet az erkölcsi és értelmi müvelődésre, hogy kedélyét a jóra és értelmét az igazra kiképezhesse s adott hozzá tért hol azt érvényesithesse, s magát az ember igaz nevére érdemesithesse, használjuk tehát ugy képességeinket, hogy magunknak és embertársainknak szeretét kiérdemeljük.

Az állatember kötve van élelmi szereihez, szokásaihoz, melyet lakhelye természeti viszonyai — kijelöltek — de a lélekember fokonkint hóditsa meg a külterméssetet, fejtse ki képességeit, s határozza meg czélját és feladatát, s közeledjék azon állapothoz, amely e földön biztositaná a boldog megelégedést.

A nagy eszmék, nagy kérdések, az egyesek erkölcsi erején nyugosznak, a szeretet látja meg az inséget, látja meg a nyomort; ez keresi fel a hajléktalant, ez veszi fel az anyátlan csecsemőt, ez köti be a vérző katona sebeit, ez menti meg a lángoló anyagot, fogja fel az elnyomó kart, fékezi a zsarnokságot, védi meg az állatokat, terjeszti a müveltséggel a szabadságot, egyenlőséget és testvériséget.

S ez erkölcsi érzület e humanus érzet, mely a felvilágosodás érzékének nevezhető, nem a pietismus tana, mely a kereszténység egyik vagy másik fő dogmáját öleli fel, ez a gondolat és vélemény szabadság korában kinyilt érzés együtt látott napvilágot a spanyol és portugal inquisitiok megszüntével, a négerek felszabaditásával, a jobbágyság eltörlésével a zsidóság emancipatiójával, a türelmi parancscsal, a szabadsajtó és az esküdtszéki intézménynyel; arra az időre esik megismosodása midőn Beccaria müve következtében — aki a halál büntetés jogosultságát támadja meg, — Howe a foghás reformjára terjeszti ki figyelmét Pitt Sydneiban a vétkesek számára gyarmatot alakit, Éjszakamerikában megkezdődik a börtön reform.

A testvériség érzete egyenlő a felvilágosodással, midőn a törvényszék csarnokaiban a büntetések melyek az elrettentés és megtorlás gyötrelmére és a kinvallatás elvére voltak fektetve, most a javitást, s az emberies bánásmódot vették mindenben alapul.

Azon kor foganatositá a testvériességet, amely Smit Kant és Pestalozzi kora amely küzdött az akarat és önálló müködés szeroldalu lekötöttsége ellen melyet a tulvilágra irányzott dogma és társadalmi előitéletek megerősitettek, mely felszabaditotta a gondolat és cselekvés szabadságát, hogy az ember hatalma a természet és önmaga fölött kifejlődhessék mely küzdött az egyéni szabadság kivivására, a mult hagyományaival, a haladás akadályaival, az ember szabadsága mellett, hogy igy előitélet és kasturalomtól menten munkásságát minden irányban kifejthesse, ez a kor pedig maga volt a radicalismus kora, mely az egyesek érdekeit a közjóval kiegyeztetni óhajtja, amelynek fő elve nemcsak a rombolás, de a javitás, s főleg az, hogy egy rész ne a másik rovására gyarapodjék.

És ezen iránynak megadta magát politica, társadalom, tudomány és érzés. Megadta magát neki a társadalom a socialismusban; megadta magát az összes emberiség egységes szellemi és erkölcsi haladása.

A közgazdasági tudomány elveti a mercantilismust, mely a gazdagodást a népek boldogságát más nemzetek rovására és azok megrontásában vagy épen a pénzben kereste és a gazdasági szabadságra, a más nemzetekkeli testvéries szövetkezésére, az egyenlőségre, az emberi munka felszabaditására vagyis oly érdekekre fektette tanait, mely a testvériségben is gyökeredzik.

És igy megindulva és igy áthatva, megszelidülve minden az emberi érzés gondolkozás izlés és erkölcs, a hitujitás müvészet a tudományok feléledése által, maga a tudomány a müvészet és a társadalom is átalakult, átalakultak a politika és erkölcsi rend eseményei a világtörténelem a nemzetközi mozzanatok, a háboruk szellemei, a politikai és alkotmányi társadalmi formák is, mint maga az ember, mely Fichte szerint az embernek legnagyobb ellensége.

És nekünk maradt-e hátra valami a nagy munkából, mely évezredeken keresztül tört magának utat a sziklába? Igen, maradt kiegyenliteni a jót és a rosszat, kiengesztelni a szegényt és a gazdagot, müvelni a müveletlent, s átölelni a számkivetettet, s az ész mellett megtartani a maga nemességében a hitet, a jóban, szivben, erkölcsben, lelkiismeretben és mindabban, a mi az emberiség boldogitását, a lélek halhatatlanságát eszközli.

BABOSS.

HIRDETÉSEK.

937. sz. Érk. február 10. 1883.

I. Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a nyugodt magyarországi sopronbani jelzálog hitelbank végrehajtatónak, özv. Grünfeld Lipótné szül. Schönfeld Rozália ugyis mint elhalt férje Grünfeld Lipóttól származott kk. kk. gyermekei t. s. t. gyámja végrehajtást szenvedő hahóti lakós elleni, 1782 frt 80 kr. tőke 1881. évi november hó 1-ső napjától járó 7% kamatok a lejárt kamatok 7% késedelmi kamatai 27 frt 45 kr. per, 11 frt 75 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi, s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. trvszék területéhez tartozo hahóti 650 sz. tjkvben A † I. sor 1049 hrsz. alatt 187 frt 50 krra becsült urbéri birtok külön 2 sor 24 hrsz. a. 1000 frtra becsült nemesi birtok külön 3 sor 1050 hrsz. a. váltság köteles 195 frt 30 krra becsült ingatlan külön, a 7884/82. sz. végzéssel csatlakozott kérvényező jelzálog hitelbank és Dobrin Benő nagy-kanizsai lakós bekeblezett hitelezők kielégitési czéljából 1883. évi julius hó 25 ik napján délelőtti 10 órakor Hahóton a községbiró házánál felperesi ügyvéd Proszvimmer Sándor v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. —

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 2 hónap alatt, a 2-kat ugyanattól 4 hónap alatt, a 3-kat ugyanattól 6 hónap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamattal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Nagy-Kanizsán, a kir. trvszék mint tkkvi hatóság 1883. évi február hó 14-ik napján. 912 1—1.

677. szám. tk. 883.

Árv. hirdetm. kivonat.

Az alsó-lendvai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Daisziger Antal végrehajtatónak ifju Sós István végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az alsó lendvai kir. jbiróság területén levő Kutfej községében fekvő a kutfeji 101. sz. tjkvben A I 1—11 sor sz. a. felvett és 1/5-öd részben Sós István nevén álló és az adó alapján 368 frtra becsült ingatlan az árverést 100 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi május hó 17 ik napján délelőtti 10 órakor Kutfej községében a községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át vagyis 36 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. § ában kijelölt óvadék képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Alsó-Lendván, 1883 február hó 24 ik napján. 908 1—1.

Az alsó lendvai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

562 sz. Érk. jan. 26. 1883.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Rechniczer Ignácz pacsai lakós végrehajtatónak özv. Komáromi Mihályné szül. Csurgó Erzsébeth végrehajtást szenvedő pacsai lakós elleni 266 frt tőke, 1882. évi január hó 23 ik napjától járó 6% kamatok, 20 frt 50 kr. per, 7 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 50 kr. jelenlegi s minthogy nevezetteknek a már előzőleg végrehajtási zálogjogot nyert Merkly Antal n.-kanizsai ügyvédhezi csatlakozása a 8411/82. sz. végzéssel el van rendelve, s az árverés birdetmény ki is bocsájtatott, de ő azt 8414/82. sz. a. felfüggesztette, 50 frt 50 kr. tőke, 12 frt per, 5 frt 95 kr. végrehajtás, 9 frt 55 kr. árverés kérelmi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. trvszék területéhez tartozó pacsai 504. sz. tjkvben A † 1 sor 2376. hrsz. váltságköteles 170 frtra becsült egész ingatlan külön — továbbá egyedül Rechniczer Ignácz elsorolt követelése iránti ügyében a pacsai 122. sz. tjkvben A I 1, 2, 13, 14, 18—25 sor sz. a. foglalt ingatlanoknak 336 frt 50 kr. azon tjkvi A † 1 sor sz. fekvőségnek 124 frt becsértékü hasonfele 1883. évi május hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Pacsán a községbiró házánál felperesi ügyvéd Fischl Pál még is Merkly Antal vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt, a harmadikat 90 nap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Nagy-Kanizsán a kir. trvszék telekkönyvi osztálya 1883. évi január hó 31. napján. 910 1—1.

1163.
tk. 1883.

III.

Viszárverési hirdetményi kivonat.

Az alsó-lendvai kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Glavais János végrehajtatónak Scherbics Márton részéről Bozsek Ilona végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében Kovács János jelzálogos hitelező kérelme folytán az alsó-lendvai kir. járásbiróság területén lévő Cserencsócz községben fekvő a cserencsóczi 66. sz. tjkvben A I. 1—9. sor sz. a. felvett és 1/2 részben Bozsek Ilona nevén álló és az adó alapján a tartozékokkal együttesen 1159 frtra becsült és itju Scherbics Márton által 1879. évi junius 4-én 1600 frton megvett ingatlan rész a viszárverést 1600 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi május hó 16 ik napján délelőtti 10 órakor Cserencsócz községében a községi biró házánál megtartandó nyilvános árveresen a megállapitott kiktáitási áron alul is eladatni fog. —

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10-% vagyis 160 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 § ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Alsó-Lendván, 1883. évi ápr. hó 5-ik napján.

Az alsó-lendvai kir. járásbiróság, mint tlkvi hatóság. 907 1—1

578. tk. 1883.

Árv. hirdetm. kivonat.

Az alsó-lendvai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Daisziger Antal végrehajtatónak Póka Katalin özv. Sós Györgyné végrehajtást szenvedő elleni 39 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az alsó-lendvai kir. jbiróság területén lévő Kutfej községben fekvő, a kutfeji 101. sz. tjkvben A I. 1—11 sor sz. a. felvett és 1/5-öd részben Póka Katalin nevén álló és az adó alapján 340 frtra becsült ingatlan részre, az árverést 340 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1883. évi május hó 17-ik napján délelőtti 10 órakor Kutfej községében a községi biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 34 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Alsó-Lendván, 1883. február hó 24-ik napján.

Az alsó-lendvai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság. 909 1—1.

993 szám tk: 1883.

Árv. hirdetm. kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint tkkönyvi hatóság részéről ezennel közhirre tétetik, miként Werly Zsigmond varasdi lakós végrehajtatónak Jankulis Antal turcsiscsei lakós végrehajtást szenvedő elleni, 110 frt 80 kr. s járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy kanizsai kir. törvényszékhez tartozó csáktornyai kir. járásbiróság területén fekvő turcsiscsei, 63 sz. tjkvben 279 hrsz. a. nemkülömben a turcsiscsei 81 sz. tjkvben 280/b. 236/b. 255/b. 267/b. 319/b. 325/b. 327/a. és 342/a. hrsz. a. foglalt, nevezett végrehajtást szenvedett nevén álló, s összesen 556 frtra becsült ingatlanok, s tartozékai az 1883. évi junius hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor Turcsiscse községházánál tartandó nyilvános birói árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Az árverezni kivánók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át vagyis 55 frt 60 krt készpénzben vagy az 1881. évi. LX. t.cz. 42. §-ában előirt óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni, a többi feltételek a turcsiscsei község elöljáróságánál és alulirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák tartalma alatt betekinthetők.

A kir. telekkönyvi hatóság.

Csáktornyán, 1883. évi márczius hó 29-dik napján. 913 1—1.

2761
t. 883

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről egy 90840 frt 41 krra előirányzott egyemeletes kórház épitésére pályázat nyittatik.

Az árlejtés szóbeli és irásbeli ajánlatok utján fog eszközöltetni, — ennélfogva az ezen épitkezésre vállalkozni hajlandók felhivatnak, hogy az épitési feltételekben megállapitott 4500 forint bánatpénzt, akár készpénzben, akár óvadékképes papirokban, vagy helybeli takarékpénztári betétkönyvekben az árlejtés megkezdéseig, vagyis 1883 évi május hó 22-ik napjának délelőtt 10 órájáig Nagy-Kanizsa város polgármesteri hivatalánál annál bizonyosabban benyujtani sziveskedjenek; mert a később beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. 911 1—3.

Az árlejtési feltételek és épitési tervek, ugy a költségvetés előre bármikor a hivatalos órák alatt a polgármester hivatalos helyiségében betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1883. évi május hó 5-én.

A városi tanács.

A legjobb
szivarka-papiros
a
LE HOUBLON
Franczia gyártmány.
Utánzásoktól óvatik.
E szivarkapapir csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON bélyegzőt magán hordja és minden karton az alant látható védjegygyel és aláirással van ellátva. 876 4—22
Cawley & Henry
Propre du Brevet
CAWLEY & HENRY, Fabricants, PARIS

Wiese & Comp.
Kassen-Fabrikanten
WIEN – PRAG.
Gyár.
Bécs, II Pappenheimgasse 58.
Raktár:
Bécs, II Untere Donaustrasse Nr 25.
880 12—15 Fiókűzlet:
Budapest, körut,
Fonciére-palota.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni
„Széchenyi-savanyuviz forrás"
Petánczon. (Radein mellett.)
Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti műegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuvizforrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.
Mint kellemes üdítő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.
Megrendelések
a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.
Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánltatik.
Hogy mindennemü hamisitásnak elejé vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel leend ellátva. 905 3—8
Mindenkor friss töltés | Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve. | Sürgöny: Vogler Regede, Radein.

!!LOTTÓ!!
Minden lottóbarátnak alkalom nyujtatik, hogy az ujon kijavitott és kipróbált játékrendszer által. évenkinti 600--800 frt évi biztos jövedelmet szerezzen. A legcsekélyebb tételnél is folytonos nyerés biztosittatik. Egy forint beküldése után megküldöm a rövid és értelmes utasitást, továbbá a számokat tizenöt huzáshoz. Hogy rendszerem elfogadóit minden kártól megóvjam s biztos nyerésre vezessem, kész vagyok a netaláni akadályoknál irásban, minden dij nélkül fölvilágositást adni. A kérdezősködésekhez retour bélyegek mellékelendők. 074 12—24.
V. Hrdlickajun
Wien Wieden grosse Neugasse 4.

TARCSA fürdőhely.
Magyarhon Osztrák-Stajer határán Vasmegyében fekszik. A nyugati és déli vaspálya SZOMBATHELYI állomásról és a bécs-aspangi vaspálya végpontjáról 4 óra alatt juthatni oda.
Vize kitünő vastartalmu, fürdője kivált női betegségeknél különös jó hatásu, nevezetesen a női nemi-szervek bántalmainál, mindkét nem idegbajainál a légzési és emésztési szervek idült hurutjainál, a hugyszervek betegségeinél.
Pósta- és távirda-hivatal a fürdőben.
A vendégek elszállásáról az által is lett gondoskodva, hogy ezen évben uj épület emeltetett, mely számos egészséges, szépen butorozott lakosztályokkal bir.
Fürdőorvos: Dr. Thomas Lajos. Fürdői leirások minden könyvkereskedésben kaphatók. A fürdő-idény május 20-án kezdődik.
A fürdő-felügyelőség.
889 4-6.

Nagy-Kanizsán, nyomatott a kiadó tulajdonos Waidits József gyorssajtóján.

NAGY-KANIZSA, 1883. május 13-án. 38-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . . . 2 „
Egy szám 10 kr

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tűzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A pipereszerekről.*)

A pipere-, és szépitő szerek, évről évre nagyobb kelendőséget nyernek annak daczára, hogy már sok nőt sirba vittek. A hiuság, tetszvágy szolgál indokul olyak gyártására. Angol-, Francziaország küld nekünk is jó összeget elég drága pénzért, hogy a gonoszak vagyonosodhassanak, az ártatlanok pedig gyászszalagot viseljenek.

Legveszedelmesebbnek jelezhetők mindazon pipere-tárgyak, melyeknek összetétele ismeretlen, mert ilyekben fellelhetők azon méregszerek, melyek lassan, csendesen, észrevehetlen szivódnak keresztül a bőrön, s megmérgezvén a vért előbb, utóbb, de biztosan okoznak halált.

Óvatosság szempontjából ujabb gyászesetek következtében jónak, szükségesnek tartottam ujból szellőztetni e nagyfontosságu tárgyat, hogy általa közfigyelmet sikerüljön kelteni.

Ólom, higany, mireny, (arsenicum.) réz, pokolkő, horgany, nitrobenzol szerepelnek első sorban, a titkos összetételü piperetárgyak közt, jelesen: a mosdóvizek, pomádék, hajporok, hajfestékek, illatos szeszek közt; melyeknek méreg természete a bőrön át vérbe jutni, a testben szétterjedni, csendesen hatni az élettelenitésre, az élet ellen.

Legveszedelmesebbek:

1. azon mosdóvizek, melyek ólom-, higany-féle készitményeket, pokolkövet tartalmaznak. Sorrendjük a következő:

Albion, tartalmaz: ólom-higanyhalvagot.

Eau de beauté, tartalmaz: felengitett higanyhalvacsot.

Eau de Lys de Lohse, tartalmaz horganyt.

Herczegnői, viz tartalmaz szénsavas ólmot.

Lait anté phélique tartalmaz légenysavas higanyt.

Lait de perles tartalmaz szénsavas ólmot.

Spirit-Axtus tartalmaz maró higany-halvagot.

2. Fordulnak elő oly hajfestékek is, melyekben ólom, réz, pokolkő van. Rendkivül mérges hajfestéknek bizonyult be a „Puritas" néven kéznél forgó hajfiatalitó tej

3. A pomádék közt létezhetnek: ólomfélék, mireny, pokolkő.

4. Vannak illatszerek is méreggel fertőztetve. Mérgesnek feltételezhetni olyakat, melyeknek keserü mandulaszaguk van, mert e szagot utánozni szokják „nitrobenzol" által, mely szintén hős méreg és igen is ellenségesen fertőzi a vért.

Hatósági közegek dolga felügyelni az efféle pipereszerekre és az éven át többször megejtendő vegyvizsgálattal elejét venni forgalombahozhatásuknak. De ha megtörténik is a jelzett felügyelet végre hajtása, még is merülnek fel becsempészések; mely elég ok arra, hogy némelyek hiuság-érzetüknek áldozatul essenek.

E nézpontból kiindulva, szükségessé vált felsorolni azon kóros, vesztegállapot ismertető jeleit, melyek a mérges pipereszerek felhasználási folyama alatt felmerülnek és a már folyamatban levő megmérgezésre utalnak. Azért kivánom jelezni, részletezni ez állapotot, hogy az illető saját maga körül, vesztegállapotáról következtetést vonhasson pipereszereinek méregtartalmára, vegyi alkatrészeire; és ha még nem késő, segithessen magán. Igy:

a.) Aki valamely pipereszer használata közben időnkint kolikát, makacs székrekedést kap, tagjaiban fájdalmakat, remegést érez, ezek mellett soványul, menése közben szokatlanul botlik; bőre sajátszerü sárga szinbe megy át, az nagyon alaposan sejtheti, hogy pipereszere közt „ólom" féle méreg van és ez megmérgezte.

Ily helyzetben szükséges, hogy naponta $1/2-1$ ivópohárra való budai keserü vizet igyék, hasson ezzel székletére, élelmezkedjék egyelőre meleg édes tejjel és vegyen időközönkint kénfürdőt, kerüljön minden eczetes, sós és savanyu ételt, italt.

b) Aki valamely pipereczikk használási folyama alatt veszi rendes táplálkozását, szájából szokatlanul nyálzani kezd, csontjaiban fájdalmakat vesz észre, kinek bőrén kütegek (persedékek) mutatkoznak, nyaka körül mirigyei duzadoznak, menése közben néha botlik, az méltán gondolhatja, hogy pipereszere közt „higany" van és megmérgeztetett.

Ily állapotban szükséges, hogy a fél lágy tojással, édes tejjel, hus levesekkel táplálkozzék. Sikerrel lehet inni naponta $1/2-1$ ivópohár szám a jódtartalmu „Halli" gyógyvizet, de mivel a csukamájolaj nyákos és jodtartalmu szer, éppen nem felesleges ebből naponta két evőkanálra valót bevenni.

c) Aki pipereszerek használati folyama alatt időközönként hányásra ingereltetik, gyomrában, beleiben szokatlan égető fájdalmakat vesz észre, a szokottnál jobban szomjazik, időnkint görcsöket kap, az mindenesetre feltételezheti, hogy pipereszere közt „horgany" van és ezáltal megmérgeztetett.

Ily esetben meleg édes tejjel, orosz theával, inkább keserü, mint édes fekete kávéval kell élelmezkedni.

d) Aki valamely pipere czikk használási folyama alatt, napról napra észrevehetőbben soványul, növésében nem halad, bőre, szemei, fogai, nyelve, haja veszteni kezdik szinöket és sárgazöldes szinbe kezdenek átmenni és többször szenved kólikában, az méltán sejtheti, hogy pipereczikke „rézzel" van vegyitve és megmérgeztetett.

Ily esetben tanácsos a félnek meleg édes tejjel, lágy tojással mandolatejjel, olajos vegyülékekkel, leghelyesebben édes mandolaolaj-tejjel táplálkozni, kerülvén minden sós, eczetes, savanyu ételt, italt.

e) Aki piperőzködése közben hirtelen hizni és jó szint kapni kezd, de oly gyorsan vissza is hanyatlik, veszteni kezdi étvágyát, szokottnál jobban szomjazik, időnkint rosszul érzi magát, gyomrában fájdalmat, hányingert érez, hangjában változást vesz észre, menése közben gyakran botlik, haja hullani kezd, mindig jobban soványodik, vizkórossá lesz, az minden esetre gondoljon azon lehetőségre, hogy pipereszere közt „mireny" van és mérgezési állapotba jutott.

Ily állapotban előnyös naponta a vashalvagos oldatból (Ferrum sesquichloratum solutum) vizzel higitva, 15—20 cseppet elfogyasztani.

f.) Aki pipereszere használása alatt látásában gyengülni kezd, bőre mindinkább sötétül, az méltán sejtheti, hogy pipereczikke „pokolkő" tartalmu. Mert a pokolkőnek természete az egész bőrt feketére változtatni, ha vér közé jut.

Ily esetben szükséges jobban sózott eledelekkel táplálkozni. Végre:

g) Aki keserü mandolaszagu pipereszert használ és e közben rosszul kezdi magát érezni, az méltán gondolhat arra, hogy pipereszere azon szagot a hozzá kevert „nitrobensol" által nyerte.

A „nitrobenzol" könnyen okoz álmosságot, eltompitja az érzékeket, megneheziti a légzést, lehangolja a sziv-érlökést, fázékenységot kelt, s midőn a vért egészen megfertőztette derme (merev), őrjöngési görcsöket és halált okoz.

Kitünik ebből, minő óvatosnak, elővigyázónak kell lenni a keserü mandolaszagu pipereszerek felhasználásában. És felmerülvén a jelzett kórjelek, szükséges nemcsak a szert elvetni és rögtön orvosi segélyt keresni, s a pipereszert azonnal vegyelemeztetni; de igen előnyös nem elédesitett fekete kávéval táplálkozni, szorgalmasan mosakodni hideg vizzel.

A felemlitettekből kiindulva, szükségessé válik hatóságaink részéről a pipereczikkek árulása körüli szigoru felügyeletet, ellenőrzést gyakorolni, piperekedvenczeinknek pedig arra gondolni, hogy olyak használatától utálattal forduljanak el, tudva, hogy a nő szépségét, becsét nem annak haja, bőrének szépsége, hanem csakis szivének, lelkének és belerkölcsének magasztossága teszi becsessé.

Kelt N.-Kanizsán, 1883. május hó 5-én.

TERSÁNCZKY JÓZSEF
járási orvos.

*) E közhasznu és valóban szép szakértelemmel irt czikket ajánljuk olvasóink szives figyelmébe; jeles tollu veterán-munkatársunknak pedig közönségünk és magunk nevében köszönetet mondunk azon fáradhatlan ügybuzgalomért, melylyel szakismeretét folytonosan teljes önzetlenséggel az emberiség javára forditani törekszik. Szerk.

Főlhivás a magyar „király-hymnus" érdekében.

A magyar nemzet rövid idő multával fenállásának ezredik évét fogja megünnepelni.

Az ezredéves ünnepély, midőn egyrészt a magyar nemzet kiható állami és közmüvelődési hivatásáról fog tanuskodni: másrészt a sz. István első magyar király koronájával egybeforrott egységes állami eszme dicsőségét is fogja hirdetni,

TÁRCZA.

A völgy romàncza.

Sötét árnyu völgyek mélyiben lent,
Hol a legtöbb ibolya tenyész,
A hova nem hat a nap sugára,
A hol nem dúl fergeteg, se vész:
Ifju s lányka barangolva járnak
Zengedezve hő szerelmi dalt;
Közbe-közbe váltnak esküdcsókot,
Mit az ajkra a szerelem csalt.

Majd meg lágy pázsit fogadja őket
És kinálja nyugalmas helyét,
Körös-körül lágy zephirek járnak
S lengetik szűz liliom kelyhét.
Kéz a kézben — és enyelve súgnak,
Súgnak szépet — — szivük titkait,
És a leány csókokkal pecsétli
Kedvese beszédes ajkait. — — —

Mul az idő, év az évet váltja
Az árny ritkul, a virány enyész,
Puszta lesz az illatáros völgy is
Hervad minden — minden s disze vész.
Aggremete némán andalogva
Megy a csermely tarlott partján, hol
Minden hervadt fűszál édes emlék,
Regél a mult boldog álmiról. —

Regél némán, titokszerü hangon
— Sóbajt rá a hüvös őszi szél;
De az ábránd csak tovább fonódik
Egyik kép után a másik kél. — —
Amint ifju s lányka együtt járnak
Zengedezve hő szerelmi dalt,
Közbe-közbe édes csókot váltnak
Mit az ajkra a szerelem csalt.

És az ábránd a mig igy szövődik, —
Tar bokrok közt egy sirhalom áll.
Itt pihen meg az alkonyi szellő
És itt ébred virágainál. — — —
Megszakadnak itt az álom képek
És az agg rá zokogva borul . . . .
Minden a mi itt van fájó emlék
. . . . Az ő sirja, mely itt domborul.

NEUSZIDLER JÓZSEF.

Himmi — hummi.

X. urnak igen csinos felesége volt, — a chic teljes mértékével birtokában.

Bár a negyedik X. kezdett vállaira nehezedni: még is sokaknak tettszett; de nékie is sokan tettszettek!

Szép nyári délutánon a szöllőben, lombos fa árnyában, turbékolt a menyecske legujabb imádójával, midőn egészen váratlanul megjelenik hátuk mögött a férj!

Ah uram! Tehát önnek tetszik a feleségem!?

Az imádó felugrik, és egész elszántsággal áll a férj elé, mondván: „igen uram, az ön neje nekem tetszik, — nem tagadom! És ha becsületében ez által sértve érzi magát: kész vagyok önnek elégtételt adni!

Nem szükséges uram! válaszolt a férj egykedvüleg, — csak figyelmeztetni kivánom önt, hogy meggyülhet baja egész tisztikarával a dragonyos ezrednek! —

* * *

Tengeri fürdőben volt két szép, fiatal asszony, ott kedélyesen beszélgettek fürdés közben. Az egyik mutatni akarván, hogy már többször is volt tengeri fürdőben: igy szólt társnőjéhez.

Ostendében sokkal mulatságosabb a fürdő évad, ott a férfiak közösen fürdenek a nőkkel!

„A nős férjek is?" kérdé a barátnő.

„Igen!" — volt a válasz.

„Ah, mily isléstelen!" Felelt in dignatioval a fiatal menyecske!

* * *

Folyó fürdő zárt kabinjában fürdött két fiatal hölgy. Az egyik észreveszi, hogy a mellék kabin deszkahasadékán valaki áttekint, és figyelmezteti társnőjét, hogy onnét leskelődik valaki, és pedig: férfi!

„Eh mily, kár, hogy ennek az ostoba fürdő öltönynek rajtunk kell lenni!" — Kiáltott föl a másik!

* * *

Tengeri fürdőben történt az is, hogy két ifju nő a vizből kiszállva az előcsarnok rácsozatához dülve sütkérőzött a nap melegénél; a szokásos fürdő öltözékben, midőn az egyik hölgy megszólal:

„Hejh! ha most látnán k bennünket férjeink!"

„Hát épen férjeinknek kellene azoknak lenni?! Szólt közbe a másik.

* * *

Szabadban fürdött Adél kisasszony egyedül; barátnője pedig a parton állva vigyázott. Egyszer csak jön lélekszakadva és odakiállt fürdő barátnéjához: „Vigyázz Adél! Arthur meg akar lesni!"

„Úgy!? Akkor buj csak a bokrok közé, hogy észre ne vegyen!"

* * *

Tengeri fürdőben volt a nagyságos asszony. Komor, fürdésre kevésbé alkalmas napok voltak. A vetkőző nagyságos asszony szobája ajtaján kopogtat a fürdőnő, jelentvén, hogy meghozta az usző-nadrágot.

„Itt vannak a többi hölgyek is?" Kérdé a fürdőnőtől.

„Nincsenek, de az uszómester itt van!" Felelt a fürdőnő.

„No akkor nem is huzom föl az uszónadrágot!"

*

Fiatal huszár kapitányt szállásoltak be egy ifju özvegy asszonysághoz.

Még a beszállásolás délutánján ki kellett lovagolnia századának megtekintése végett és nem volt ideje magát háziasszonyának bemutatni.

Épen egy tábornak volt az ifju özvegy látogatására, midőn a kapu alatt lódobogást hallanak és a menyecske az ablakhoz megyen megnézni, ki lovagol ki.

Háta mögött a tábornok is kinéz az ablakon és mondja:

„Igaz! Ma önhöz szállásolták X. kapitányt! Igen jó gyerek! — Csak egy hibája van. Ha józan: a háziasszonyának halálból udvarol, — ha pedig egy kissé becsipett: minden szobaleányt össze csókol."

„Szegény! Be kár! Nem lehetne valami módon leszoktatni a csunya borivásról?!" Kérdé az özvegy.

A holt férj bucsuja.

(Saphir.)

Végre! én szerelmem, ujra kezdek élni, mert holt vagyok és megtaláltam a mennyet, melyet eljegyzésünk napján igértél nekem. Utolsó akaratomat ismered: az volt, hogy férjed legyek; azért mondom utolsó, mert egybekelésünk után az én akaratom már számba sem jött s minden ugy történt, ahogy te akartad. Pedig testamentumot is hagytam, megveheted olcsó pénzen, ugy hivják „Ó testamentum", melyben a főpont: „Te (a férfi) uralkodjál ő (a nő) felette."

Mikor koporsóm után ballagsz, sokkal szeretetreméltóbbnak tünsz fel előttem, mint egész életedben; mert most történik először, hogy követsz engem. Oh én szerelmem, mennyi hálával tartozom neked! Nem tettél-e meg mindent, hogy mennél könnyebben és hamarabb meghallhassak? Nem szoktattál-e hozzá, hogy szemeimet életemben is folyton behunyva tartsam, mert másképp igen furcsa epizódokat kellett volna látnom? Nem volt-e a mi életünk oly annyira egybeforrva, hogy az enyém már nem is volt élet?

Lásd, te, kit én a halálban szeretek, csak rövid ideig volt megengedve, hogy oldalad mellett éljek és ha egyéb okom nem volna is a végzetet áldani, már azért is áldom. A te birásod közben megtanultam a mennyet és poklot ismerni, ideje már, hogy a földet is megismerjem. Én elértem a holtak birodalmába s csak az az egy a kivánságom, hogy te sohase kerülj ide.

„A férj és nő egy test és egy lélek"; igy volt köztünk is, mert én tulajdonkép semmi sem voltam.

Mindent feláldoztam érted! Feláldoztam a zenét, mert azon iparkodtál, hogy minden harmoniát elfelejtsek; nincs kedvem vadászni, amióta oly nagy bakot lőttem, hogy téged elvettelek; nem foglalkozom a költészettel, mert félek, hogy halhatatlanná tesz és veled kell élnem. Amig éltem, neked éltem s magamnak voltam meghalva; most, hogy koporsóban nyugszom, magamnak élek és neked vagyok meghalva. Mennyivel megkönnyebbültem! Most csak göröngyök nyomják szivemet, életemben egész hegyek voltak rajta.

Mert a magyar királyok sorához és azok számos dicsőséges alakjához vannak kötve a magyar nemzet történelmének legtényesebb lapjai, melyek bevilágitnak a jelenbe is. S mégis minden nemzet közt, melyek kegyelettel viseltetnek ugy a korona emlékei, mint koronás fejeik nemzeti érdemei iránt, egyedül a magyar az, mely az ebbeli kegyelete kifejezésére szolgáló nemzeti ünnepélyek alkalmával még maig sem rendelkezik oly önálló „király-hymnuszszal“, melynek hivatása volna, ugy szövegileg mint dallamilag is egy beforrni a magyar nép érzületével.

E helyett minden ily alkalommal idegen s a nemzet érzelmeinek meg nem felelő dallamnak kell a magyart e nagy hiányára emlékeztetni.

E régóta és számtalan alkalommal érzett hiányon segitendő; az országos magyar daláregyesület, mely a dal- és zenemüvészetet nemzeti irányban müvelni s terjeszteni első sorban tüzte feladatául, mult 1882-ik év augusztus havában, Debreczen sz. kir. városában megtartott dalünnepélye és közgyülése alkalmával, egyhanyu lelkesedéssel karolta fel a „magyar király-hymnusz“ inditványozott ügyét, melynek mielőbbi megvalósitását is elhatározván, annak gyakorlati megoldása részleteivel Budapesten székelő központi igazgató választmányát bizta meg. —

A midőn tehát alulirottak az orsz. magyar daláregyesület, valamint a korszerü eszme érdekében jelen felhivásunkat hazafiui tisztelet és bizalommal intézzük az összes magyar koronaországok minden rendü és rangu honfiai és honleányaihoz: ama hit és meggyőződésben teszszük ezt, hogy minden magyar honpolgár és honleány méltányolván az ügynek indokolásra nem szorult nemzeti jelentőségét: az orsz. magyar daláregyesületet nagybecsü pártolásával támogatni fogja.

Az orsz. magyar daláregyesület első sorban a „király-hymnusz“ nemzeti szövegére s azután annak megzenésitésére nyilvános pályázatot tüz ki.

Az előbbinek pályadiját száz az utóbbiénak pedig kétszáz darab cs. kir. aranyban határozta meg.

Mindkét rendbeli pályázat már legközelebb közhirré fog tétetni olyformán, hogy azok eredménye is már a jövő 1884-ki miskolczi orsz. dalárünnepély alkalmával az egész ország szine előtt bemutatható legyen.

Az orsz. magyar daláregyesület, eme az ország általános óhajának megfelelő eszme megvalósitásával szemközt, sokoldalu és tetemes kiadások fedezésére lévén utalva: alulirottak hazafiui bizalommal járulunk az egyesület nevében a nemzet szine elé, hogy az egyesületet e czélja elérhetésében hazafias adományaival támogatni kegyeskedjék.

Minden ez ügy anyagi támogatására vonatkozó adományok, gyüjtések vagy küldemények, az orsz. magyar daláregyesület pénztárnoka t. cz. Engeszer Mátyáshoz (Budapest, belváros plebánia-épület) intézendők. — A hazafias adományok hirlapilag közöltetnek, az ügy befejeztével pedig nyilvános kimutatás fog közzététetni.

Egy önálló s a magyar nemzet vérébe nemzedékről nemzedékre átmenő „király-hymnusz“ nemcsak arra van hivatva, hogy a magyar királyt nemzeti szellemben dicsőitse: hanem hogy a müvészet világmesején a hymnus-irodalomnak is egyik méltó diszét képezze.

Az orsz. magyar daláregyesület hazafias bizalommal teszi le a magyar király-hymnusz sorsát a nemzet kezébe s él benne a hit, hogy annak megvalósithatási reményében a t. cz. magyar közönség támogatása mellett nem is fog csalatkozni.

Éljen a magyar haza s áldás a magyar király fejére!

Budapesten, 1883. ápril hó.

BARTAY EDE
az orsz. magyar daláregyesület elnöke.
SIMONFFY KÁLMÁN
az orsz. magyar daláregyesület alelnöke.
Id. ÁBRÁNYI KORNÉL,
az orsz. magyar daláregyesület titkára.
ENGESZER MÁTYÁS,
az orsz. magyar daláregyesület pénztárnoka

Nyilt levél.

Tettes szerkesztő ur!

A „Zalai Közlöny“ folyó évi 35. számában a hirek rovatában megjelent közlemény, mely a gelsei kerületi jegyzőt Stingli Károly urat, mint vidékünk egyik becsületteljes egyéniségét alaptalan ráfogással bélyegzi, rágalom. Korunkban a nyilvánosság terén valaki személyét ilyetén kép insinuálni, sérteni nem más, mint tapintatlanság, könnyelmüség, viszketegség. Miután közlő a dolgot ferde állitással és nem az ő tényállása szerint hozta a nyilvánosság elé és miután a szélnek eresztett hir közlésével én volnék gyanusitva, — ezennel kijelentem, hogy a lapok hasábjain 20 év óta müködöm, de oly dolgokkal, melyek valaki becsületességét állitják pelengére, — sem tréfából sem satirát üzni nem szoktam — azért is kijelentem, hogy én S. K. urat, barátomat, mint erélyes komoly hivatalnokot, jó hazafit és családapát ismerem, kinek hivatalos müködéséhez sem szeny sem tétlenség, sem oly auxx pas-féle nyilatkozat hozzá nem fér. Ennyit az igazság nevében.

NEUSZIDLER.

Lakásaink, a járványok fészkei.

A jelentékeny előhaladás, melyet az orvosi tudomány az utóbbi két évtized alatt tett, nem mulasztotta el figyelmét kiterjeszteni a bakteriákra és penészgombákra, ezen apró lényekre, melyek mindenütt jelentkeznek, hol az életképességükre szükséges feltételek megvannak. Igy a szétosslásnak indult szerves állományokban, valamint bizonyos hő-és nedvességi fok mellett ezrével támadnak elő. Köszönet a kitünő tudósok fáradhatlan kutatásainak, most már azt is tudjuk, hogy a legtöbb elterjedt és veszélyes emberi és állati betegséget ezek a kicsiny, növényi szervezettel biró, csakis mikroszkoppal észrevehető állatkák okozzák.

Az orvosi tudományok egyik ága sem foglalkozik ugyan speczialisan a bakteriák vizsgálatával, de ez nagy jelentőséget nyer az orvosi tudományban azért, mert annak nemcsak az egészség helyreállitása, hanem fenntartása is feladatai közé tartozik.

Az első feladat tehát mindenesetre az volna, hogy minden oly állomány, mely bakteria-képződésekre alkalmat adhatna, az emberek közvetlen környezetéből eltávolittassék, másrészről pedig a penészgombák, amennyire csak lehetséges, elfojtassanak, nehogy azok az emberek lakóhelyeire s ennek folytán lélekző szerveibe behatolhassanak.

Kétségtelen, hogy éppen az utóbbi években, mióta a földtalaj a betegségeket okozó gombák képződési és lerakodó helyeül ismertetett fel, az egészségtan jelentékeny lendületet vett, és hogy a két rendszabály, nevezetesen 1 ör a hulladékok, piszkos vizek eltávolitása s a csatornák tisztántartása, 2-or szellős pinczék alkalmazása a házak alatt, melyekből a szervezetre nézve káros élődiek lakásainkba nem hatolhatnak, a házak és városok egészségi állapotára nagy befolyással vannak.

De ez még nem elég. Dr. Emmerich lipcsei fiatal tudósé az érdem, aki felfödözte, hogy magukban házainkban is lerakodó helyei vannak a bakteriáknak, melyeket a fönnebb emlitett egészségügyi rendszabályok nem érintenek s nem semmisitenek meg. A nevezett tudós élénk figyelem tárgyává tette a jelzett viszonyokat s nemrég a rendszabályokat és reformokat, melyek különösen az egészségügyi rendészetnek, s az épitészetnek ajánlhatók figyelmébe, a nyilvánosság elé bocsátotta.

Tudjuk, hogy az uralkodó járványok korlátozására alkalmazott fertőtlenitő szerek mily kevéssé feleltek meg a várakozásoknak. A fiatal tudós különösen arra figyelmeztet, hogy az eddigi fertőtlenitésnél a pöczegödrök, a szobák falai, a butorok, a ruhák, szóval minden a bakteriákat megsemmisitő anyag, vagy pedig a forró vizpárák befolyásának van alávetve, de e mellett teljesen mellőzték a betegséget keltő gombák egyik leglényegesebb forrását a lerakodó helyét. Ezek az emeletes házak azon része, a mely az egyik lakás tetőzete s a fölötte levő lakás padozata közt van, melyek az épitkezés szerkezete szerint különféle terjedelmüek s azon kettős czélból, hogy egyrészt a hang terjedését gátolják, másrészt, hogy a lakásokat a hővezetés tekintetében egymástól elkülönitsék, többnyire szétmálló anyaggal vannak megtöltve. Ámbár e töltési anyag minemüsége a lent vagy fent levő lakások egészségi viszonyaira nézve nagy fontosságu, mégis annak megválasztásánál megfoghatatlan elővigyázatlansággal járnak el s az érintett közök kitöltésére sok esetben oly anyagokat használnak, melyek vagy már is tartalmazzák a penészgombák csiráit vagy felette alkalmasak ezen veszélyes szerves anyagok tenyésztésére és szaporodására, s ezáltal legkedvezőbb talaját képezik a járványok keletkezésének. Hogy ezen állitás helyességéről meggyőződjünk, vegyük szemügyre egyikét azon tetőzet és padozat közti üregek töltelékének, melyeket Emmerich górcsövileg és vegyelemzési uton megvizsgált. Hogy ezek lerakodó helyül szolgálnak a legveszélyesebb bakteriáknak és penészgombáknak, azt a nevezett tudós számarányokban is kimutatja. Felhozza, hogy két lipcsei uj épület ily üregeiben hulladékokat, penészes szalmát, fát, papirost, burgonyahéjat, főzelékhulladékot, hajat, csontokat, egyszóval minden kigondolható szemetet talált.

(Vége következik.)

Hirek.

— **A pünkösdi ünnepekre** t. olvasóközönségünknek és kedves munkatársainknak boldog ünnepelést kivánunk.

A „polgári egyesület“ költségvetésébe nemcsak a szegények részére szokott fölvetetni bizonyos összeg, hanem irodalmi vállalatok támogatására is. Igy az idén 150 frton felül, mely könyvek beszerzésére és bekötésére fordittatik, — 50 frt vétetett fel az emlitett czélra. Ennél fogva a legutóbbi választmányi ülésen határozattá lett, hogy a „polgári egyesület“ a Magyar tud. akademia, a Petőfi- és Kisfaludy-társaságok, s a természettudományi társulat könyvkiadó vállalatának pártolói sorába lép, s azon kivül megrendeli a „Regényvilág“ czimü folyóiratot. — Ez valóban dicséretre méltó. Látszik, hogy az egyesület az irányban feladatával teljesen tisztában van; s az irodalompártolást annyira elsőrendü czéljának tekinti, hogy külön könyvtárbizottsága is van.

— **A fegyvergyakorlatra** behivott szabadságolt állományu katonák tegnap, azaz 12-én ismét haza bocsáttattak.

A nagy kanizsai kath. főgymnasiumban 1883. évi május hó 19 én d. u. 4 órakor tartandó sárünnepély müsorozata: 1. Aria, Flotow „Martha“ czimü dalmüvéből. Hangszerelte Venczel Rezső. Előadja a főgym. zenekar. 2. Egyveleg „Magyar népdalokból.“ Előadja a főgym. énekkar. 3. Fantaisie „Oberon“. Favarger R-től. Zongorán előadja Pete Lajos, VII. oszt. tanuló. 4. Gedővár asszonya Kis Józseftől. Szav. Schweiger Adolf VII. oszt. tanuló. 5. Vadászkar. Weber „Euryanthe“ czimü dalmüvéből. Előadja a főgym. énekkar. 6. Egyveleg „Dalmüvekből“. Hangszerelte Venczel Rezső. Előadja a főgym. zenekar. 7 A pályázatok eredményének kihirdetése. 8. „Magyar Induló.“ Ábrányi Korméltól. Előadja a főgym. ének- és zenekar. Disztornász.

— **A „pipereszerekről“** czimü mai számunkban levő vezérczikkre e helyen is figyelmeztetjük a t. olvasóközönséget. Nagy tapasztalatu szakférfiunak tollából való, s bizony édes mindnyájunk sokat tanulhat belőle.

— **A sánczi kertet,** mely városunknak egyik kellemesebb kirándulási helye, kedvező idő esetén pünkösd első napján nyitják meg.

— **Gyászhir.** Kollarits Jánosné, szül. Kovács Krisztina ugy maga, valamint sógornője: Kollarits Apollónia és férje Piernikárszky Bódog; Venczel Rezsőné, szül. Heckenberger Mari, mint nevelt leánya, mélyen szomorodott sziv vel jelentik felejthetetlen férje, testvérbátyja, illetőleg sógora, valamint nevelő atyja, Kollarits János városi tanácsosnak hoszszas betegség után f. hó 10-én délután 4 órakor élte 56 ik évében a hallotti szentségek ájtatos fölvétele után történt gyászos kimultát. A boldogult hült tetemei május hó 12-én délután 4 órakor tétették az I. nagy-kanizsai temetkezési vállalat által a helybeli róm. kath. sirkertben levő családi sirboltba örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozat f. hó 21-en d. e. 10 órakor fog a szent Ferencz-rendü plébánia templomban a Mindenhatónak bemutattatni. Nagy Kanizsa, 1883. május hó 10-én. Áldás és béke hamvaira!

— **Kossuth Lajos** nagy hazánkfiához Fehérmegye által 80. születésnapjára küldött üdvözletre nyert választ a lelkes megyei közgyülés Meszlény Lajos képviselő inditványára egész terjedelmében jegyzőkönyvbe igtatandónak, s a bizottsági tagok között külön lenyomatban kiosztandónak határozta el. A szép inditvány ellen — amint a „Székesfehérvár és vidéke“ irja — csupán hárman emeltek szót, t. i. Cziráky János gróf, Nyirák Sándor és Szüts Péter. Hát álláspontjokhoz képest ezek is kellő emberi nagyságok lehetnek. Méltó, hogy neveiket, a mi közönségünk is megtudja.

— **Spanga Pált** és Bereczet, — amint a fővárosi napilapok irják — már szembesitette a vizsgálóbiró. A szembesitésnek tulajdonképen csak az volt a czélja, hogy mindaketten tudják meg, hogy a másik fogva van.

— **Thalia sátort ütött Sümeghen.** Szerencsét Bánfalvy Béla szintársulata próbál! F. évi május 5 én szinre hozatott „Házassági három parancs“ Szigligeti vigjátéka; 6-án „A vörös sapka“ népszinmü Vidor Páltól. A társulat nem nagy; kezdetleges pártolás kicsiny! Sikeres előadások után bővebben. Egyelőre sok bérlőt és ezzel bő jövedelmet kivánunk.

Referens.

— **Közigazgatási gyakornokok kinevezése.** A f. évi február hó 19 én tartott törvényhatósági bizottsági közgyülés 3034. sz. a. hozott s a nméltóságu belügyministerium f. évi 13500 sz. a. kelt rendeletével helybenhagyott határozatával főispán ur őméltósága f. évi április hó 27-én kelt intézvényével közigazgatási gyakornokká kinevezte: a központi közigazgatási hivatalhoz Mayer István zala egerszegi, a megyei árvaszékhez Braunstein József zala-egerszegi és Málics József letenyei, a tapolczai szolgabirói hivatalhoz Szalay Bálint tapolczai, a sümeghihez Takách Imre sümeghi a nagy-kanizsaihoz ifj. Kovács Rezső nagykanizsai, a pacsaihoz Hermán Vincze pécsi, a zala egerszegihez Csesznák Ödön perlaki s az alsó-lendvaihoz Travnyik Béla tatai lakósokat.

— **Uj megyei postahivatal.** Folyó hó 8-án zalamegyei Rigács községben kir. postahivatal lépett életbe, mely levél és öt kilogramm sulyt meg nem haladó kocsipostai küldemények felvételével, továbbitásával és kézbesitésével fog foglalkozni és a jánosházi kir. postahivatallal naponkint közlekedő gyalogküldönczjáratok által lesz összekötve. Ezen postahivatal kézbesitő kerületét Rigács, Ukk, Megyer, Medgyes, Sárós és Hosztót község fogja képezni.

— **Gyüjtés Arany János emlékszobrára.** A magy. földhitel intézet által a keszthelyi magy. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságához küldötts Arany János koszorus költőnknek szobor emelését czélzó gyüjtő iven az intézet tanári kara s a hallgató ifjuság körében eszközlött gyüjtés 52 frt 60 krt eredményezett. —

— **Gyilkos korcsmáros.** Mint a kolozsvári Ellenzék irja, Apahidán, Rosenfeld Ábrahám korcsmáros egy Oiteanu Juon nevü parasztlegényt agyonlőtt, állitólag azért, mivel az 7 krajczárral adósa akart maradni, Rosenfeld nem akart hitelezni, a miből lárma, dulakodás keletkezett; a korcsmáros a verekedés folyamában elővett egy revolvert s hátulról belelőtt Oltianu nyakába; mikor a szerencsétlen megfordult, még két lövést kapott, az egyiket arczába, a másikat szivébe. Rosenfeldet természetesen elfogták és bekisérték Kolozsvárra.

Rövid hirek.

A „Függetlenség“ ellen a Majláth-katasztrófából folyólag irt „A nyomozás és rendőrségünk“ czimü czikk miatt sajtópör indittatott. — **A londoni szabadkőmives** templom leégett. A kár igen nagy. — **Roller Ernő,** törökbecsei aljárásbirót egy földmüves az utczán földre teperi és megütlegelt, mert véleménye szerint igazságtalanul hozott ellene elmarasztaló itéletet. — **Mitroviczán** nagy divatban van a hazárdjáték. Nem rég egy járásbirósági hivatalnok játszott el nagyobb összeget valami hivatalos pénzből, s azután öngyilkossági szándékkal a Szávába ugrott. Onnét kimentetvén felfüggesztetett s azóta nyomtalanul eltünt. — **Nagy felhőszakadás** volt az utóbbi napokban Horvátországban, mely tetemes károkat okozott. — **Hatos Sándor** hagyatéka elárverezésére már hétfőnap is volt kitüzve, de a budapesti térparancsnokság Pécsről táviratot kapott, hogy a tárgyak között lopottak is vannak; s igy az árverezés nem tartatott meg. — **A trónörökös pár** Laxenburgba utazott, hol is a bekövetkezendő családi örömet bevárni szándékozik. — **Szalay Imre** kilépett a függetlenségi körből. — **Hidassy Kornél** szombathelyi püspök a szombathelyi egyleteknek (vallásküIönbség nélkül) 920 frtot adományozott. Igen szép kezdet! — **Szombathelyi** sajtóügyi vizsgálóbiróvá Kajtár Dénesnek Körmendre történt áthelyezése folytán Barthodeiszky Emil szombathelyi albiró neveztetett ki. — **A kerékpirozók** Szombathelyen nagyobbszerü kirándulásokat tartanak folyton. — **A tiszaeszlári** ügy végtárgyalását jun. 4-ére tüzték ki. — **A király** hir szerint az őszszel meg akarja látogatni a hamvaiból feltámadott Szegedet. — **Gabriányi József** a legközelebb kinevezett budapesti térparancsnok — amint mondják — székely eredetü, derék magyar hazafi. — **A bécsi egyetemi** hallgatók soraiból alakult antisemitapárt birokra kelt a semita (magyar) párttal, mikor is az utóbbiak lettek a győzők. Rendőrség lépett közbe.

Papirszeletek.

Udvarlás közben:

— Nagysád szemei oly feketék, mint a sötét éjszaka.

— Ugy tudom, hogy önnek az orvos megtiltotta az éjszakázást, hát nem tanácsos a szemembe nézni.

A. Ugyan kérlek miért nem esküdtök meg már Anna kisasszonynyal, hisz már körülbelől 20 éve annak, hogy jegyben jártok?

B. Ugyan barátom hogy képzelheted ezt, hát hova járnék akkor kávézni?

A paraszt ott áll az adóhivatalban — kérdi a hivatalnok:

— Mit kiván?

— Semmit kérem. Bár csak ön tőlem se kivánna az adóhivatal semmit sem.

Heti jelentés a budapesti gabonatőzsdéről.

Steiner József és Társa termény-gabona ésbizományi czég jelentése.

Csekély hozatal és tartós jó vételkedv mellett, az irányzat folyton szilárd, az árak fokozatosan emelkedők.

Buza 10 krral emelkedett. Mai árjegyzéseink: Tiszavidéki, pest- és fehérmegyei: 78—79 kl. 10—10.10. 79—80 kl. 10.30—10.40. 80—82 kl. 10.50—10. 75 bácskai 15, északmagyar 40, üszögös fajok még további 40—50 krral olcsóbban fizettetnek. Őszre 10 frt.

Rozs hiányzik. Elsőrendü 7.60, közepes 7.35, Jászberény 7 frt.

Tengeri változatlan, 6 35—6.45 kelt. Kikinda 5.80. Máj.—jun. 6.43.

Árpa lanyha. Takarmány 6 70—7. maláta 7.25—8. frt.

Zab szilárd. 6.20—6.90, minőség szerint. Őszre 6.60.

Burgonya A kivitel szünetel, üzlettelenség kezd mulatkozni mert az idényen tul vagyunk. Névleges ára 2 frt 2 frt 60.

Repcze szilárd aug.—szept. 14,14.

Vadrepcze szilárd 7.50—7.75.

Kendermag 11.50—12 frt.

Lenmag 12 frt. Mohármag 12.—12.50.

Köles szilárd. Takarmány 4 50, kásának való —66.70.95, oláh 7 frt.

Kölesкorpa zsákostul 2.60, Kölesdara 5 40.

Köleskása 11.25—12.75.

Takarmánybükköny buzából trieurözött 3.20, vetni való 8.50, zabbal kevert 7.75. Kész zsákostul 11.50—12.50.

Bab hiányzik. Dunavidéki 9.—10. Erdélyi 9.25—9.75, barna 12 50 tarka 8 frt, törpe 12.25—12.50.

Pénzelőleget nyujtunk ügyfeleinknek beraktározott árukra és feladási vevényekre; az előleg minden városban felvehető, hol pénzintézet létezik.

Zsákkölcsöndijt hetenként darabonkint $^3/_4$ krt számitunk hozzánk küldendő árukhoz.

Közraktári illeték átmeneti forgalomban 100 mm. után az osztr. államvasut közraktáraiban 5.25. Fővárosi közraktárakban 7.05.

Felelős szerkesztő: BABOSS LÁSZLÓ.

Oh édes özvegyem, életem és halálom, ne merülj ily mély fájdalomba kimulásom miatt; légy férfi, ahogy egész életemben hozzá szoktattál, téged ennek tekinteni. Az özvegység nem áldott állapot, mert az ily nőnek igen szilárdnak kell lennie, nehogy minden állapotok közta legáldottabba kerüljön. Oh bárcsak jó példával járhattam volna elől, hogy megmutassam neked, hogyan kell az özvegység fájdalmait elszenvedni.

Ne sirj, ne sirj! hiszen senki sincs a szobában, s előttem sohasem szoktad magad genirozni.

Most, hogy együttlétünk alatt először hallgatsz végig megszakitás nélkül, engedd elmondanom azon adatokat, melyekből egy érzételi özvegy a sirban szeretett férje után vigasztalást merithet. Négy éven át határtalán mulatással röviditetted életemet; az egész világnak mosolygó arczot mutattál, csak az én számomra voltak könyeid, csak az én keblemen kezdted rá a jajgatást; mindenkinek a szivedet tártad fel, csak én voltam az a szerencsés, akinek a szádat nyitottad ki. És én hálátlan! hogy jutalmastam meg jóságodat? Nem voltam-e én s az én szegény életem mindig legnagyobb szálka a szemedben?

Oh csillapitsd könyeidet te, én visszahagyott müvem; a gyászszalag oly jól fog illeni arczodhoz, hogy csakhamar második kiadóra találsz. Nekem édes a sir, ha rád gondolok.

Ne kiálts; hisz én már nem hallom azt. Minek ez az aggályos fölém hajolás, hogy nem légzem-e ujra fel. Minek állsz ellen a sirásóknak? hisz az ő kapáik alá bocsájtani engem volt mindig legimesebb óhajod! Minek akarsz nyitott szemeim előtt másnak tünni fel, mint eddig ismertelek? én a halálban is csak a férjed vagyok és nyitott szemekkel sem látok semmit.

Ne légy vigasztalhatlan halálom miatt; emlékezz arra a napra, mikor kis mopszod elköltözött ez arnyék világból; akkor még bájosabban sirtál és én azt hittem, kétségbeesel — mégis huszonnégy óra multán már egész tuczat mopszok közöl válogattál, s a szegény elhunyt teljesen el lett felejtve. És az mégis egy mopsz volt, én meg csak a férjed vagyok.

Nos, hát élj boldogan! felejts el engem is a amint az illem megengedi, végy egy másik férjet. Csak azt ne, kire, tegnap halálos ágyamnál végvonaglásaim közben gondoltál; mert őt akkor szeretted, mikor én még életben voltam és ekkor a nők minden más férfit sokkal szeretetreméltóbbnak hisznek, mint férjeiket.

Oh ne hidd, hogy örökös özvegységet kivánok tőled! sokkal több felebaráti szeretet él bennem, hogy sem irigyelném másoktól, ha ők is megismerik már itt a földön a mennyet. S ha kivánságomnak nem engedelmeskednél, ugy megtiltom, hogy még egyszer férjhez menj; igy meg vagyok győződve, hogy csakhamar nem lészsz özvegy.

Második férjeddel bizonyára sokszor fogsz felőlem beszélni, naponkint felsorolod előtte erényeimet s evvel bebizonyitod hogy neked első férjed a sirban kedvesebb, mint a második életben.

WEBER ANTAL.

Nyilttér.*)

SALVATOR

első rangu vasmentes savanyuviz,
lithium és bornàtriumban gazdag forrás, **orvosi tekintélyek által** a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál **rendelve**; — kiváló szer a köszvény, hólyag és vese bajoknál. **Borral használva igen kellemes üdít.-ital.**

Kapható ásványviz-kereskedésekben és legtöbb gyógyszertárban.

Salvator-forrás igazgatóság
906 2—20 EPERJESEN.
Bp-sten főraktár Édeskuthy L.-urnál.

* E rovat alatt közöltekért nem vállal magára felelősséget a Szerk.

[illegible]

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvszék tkkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Horváth Sándorné galamboki lakós végrehajtatónak Béda József végrehajtást szenvedő galamboki lakós elleni 100 frt tőke, 1878. évi deczember 9. napjától járó 8°/₀ kamatok, 21 frt 85 kr. per, 7 frt 95 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 66 kr. ingósági végrehajtás foganatositási, 11 frt 70 kr. ingóság árverési, 9 frt 50 kr. jelenlegi, s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fennt nevezett kir. törvszék területéhez tartozó Csapi 429 sz. tjkvben A † 1 sor 719. hrsz. a. felvett váltságköteles 436 frtokra becsült ingatlan 1883. évi julius hó 24. napján d. u. 2 órakor Csapiban a községbiró házánál Trojkó Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennt ebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10°/₀-át késpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 60 nap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6°/₀ kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Nagy-Kanizsán, a kir. törvszék mint tkkvi hatóságnak 1883. február 28-án.

915 1—1.

[illegible]

I. Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Boczföldi János oltárcsi lakós végrehajtatónak kiskoru Betlehem Rosi és Betlehem Károly nagykoru végrehajtást szenvedő elleni 47 frt tőke 1881. évi márczius hó 6. napjától járó 6°/₀ kamatok, 2 frt 20 kr. per, 7 frt végrehajtás kérelmi és 8 frt 95 kr. jelenlegi, s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. trvszék területéhez tartozó oltárcsi 72. sz. tjkvben I. 1—3 sor 159. 480. és 793. hrsz. alatt Betlehem János tulajdonául felvett, s tartozékokkal együtt 302 frtra becsült, mégis ugyanazon tkvben † 305. hrsz. alatt ugyanannak tulajdonául felvett, s 64 frtra becsült ingatlanok 1883. évi julius hó 28-ik napján délelőtt 9 órakor Oltárczon az illető községbiro házánál Trojkó Lajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár. Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10°/₀ átkészpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a 2-kat ugyanattól 30 nap alatt, a 3-kat ugyanattól 45 nap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6°/₀ kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyideűleg megállapitott árverési feltételek a hivatalosórák alatt a n.-kanizsai kir. trvszék telekkvi osztályánál, s az Oltárcz község elöljáróságánál megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, a kir. trvszék mint tkkvi hatóság 1883 év márczius 31. napján.

916 1—1.

HIRDETÉSEK.

„MARGIT" gyógyforrás.

Bécsi világkiállitás — Érdem-érem.

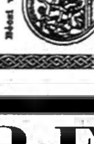

Triesti kiállitás — ezüst-érem.

Szobránczi kiállitás 1881 I-ső osztályú Diszoklevél.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a **lélegzési, emésztési szervek idült hurutos bántalmainál**, torok-, gége-, légcső- és hörgbetegségekben kiváló sikerrel használják: Budapesten **Dr. Korányi Frigyes, Dr. Gebhárdt Lajos, Dr. Navratil Imre, Dr. Poór Imre, Dr. Kétly Károly, Dr. Barbás József.** — Bécsben **Dr. Bamberger Henrik, Dr. Duschek** egyetemi tanár és közkórházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a **Margit-forrás** nemcsak **méltó versenytársa** a **Seltersi, — Gleichenbergi, — Giesshübli, — Radeini, — Vichyi, — Emsi** s hason összetételű vizeknek, hanem **gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is mulja. — A mellbetegek klimatikus gyógyintézeteiben**, különösen az általánosan ismert és ma leglátogatottabb **klimatikus gyógyintézet Görbersdorfban** a **Margit-forrás** otthonossá vált.

☞ *Szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kéretik a tekintetes orvosi kar, ugy a t. cz. közönség, hogy az eddig használt* **„Luhi"** *név mellőzésével ezentul csak a* **„Margit-forrás"** *elnevezést használni sziveskedjenek.*

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

KIZARÓLAGOS FŐRAKTÁR:

ÉDESKUTY L.

magyar kir. udv. ásványviz-szállitónál

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-TÉR.

844 1—12

ROBEY & COMP.

Budapesten, IX-ik kerület, Üllői ut 35. szám alatt,

ajánlják országszerte legjobbnak ismert

tüzanyagot megtakaritó
szén-, fa- és szalmafütésre
berendezett
gőzmozdonyaikat
felülmulhatatlan és bármely időjárás viszonttagságainak legjobban ellentálló
vasgerendás cséplőgépeiket
szabadalmazott magán etető szerkezettel vagy a nélkül.

Árjegyzékek, ugy Magyarország első rendü uradalmai és gazdáitól származó s gőzcséplő készleteink rendkivüli nagy munkaképességéről és utolérhetetlen tartósságáról szóló bizonyitványokat tartalmazó legujabb kiadványunkat, kivánatra bérmentve küldjük.

917 1—10.

Ruston, Proctor és társa

Budapest, Nádor-utcza 39 és 41. szám,
ajánlják a legelső dijjakkal kitüntetett

gőzmozdonyaikat
fa- és szénfütésre,
szabad. szalmafütő
gőzmozdonyaikat

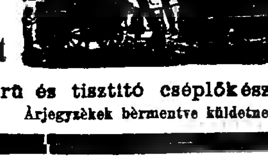

gőzcséplőgépeiket
dobmentő
és
üszegtisztitó előkészülékkel.

Hoffherr-féle egyszerü és tisztitó cséplőkészleteket járganyhajtásra.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

918 1—10

1139. sz. Érk. február 17. 1883.

I. Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. trvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Horváth Sándor Imre nagy-kanizsai lakós végrehajtatónak Erhetits Márkusné szül. Szabó Zsófia végrehajtást szenvedő galamboki lakós elleni 100 frt tőke 1879. évi május hó 4-ik napjától járó 8°/₀ kamatok, 15 frt 60 kr. per, 6 frt 70 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 67 kr. ingó végrehajtás foganatositási, 11 frt 70 kr. árverési, 9 frt 50 kr. jelenlegi, s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. trvszék területéhez tartozó Csapi 326. sz. tjkvben A † 787 hrsz. a. felvett váltságköteles 554 frtokra becsült ingatlan 1883. évi julius hó 24-ik napján délelőtt 9 órakor tekintettel, hogy már előzőleg a végrehajtási zálogjog a Zalamegye összesitett árvatár javára bekebleztetett és a csatlakozás elrendeltetett, együttesen a kérvényező és az összesitett árvaház részére Csapiban a községbiró házánál Trojkó Lajos felp. ügyvéd és a zalamegyei árvaszék v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivanók tartoznak a becsár 10°/₀-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben még pedig: az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 30 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 60 nap alatt, — minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6°/₀ kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Nagy-Kanizsán, a kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság 1883. február 28. napján.

914 1—1.

Wiese & Comp.

Kassen-Fabrikanten

WIEN—PRAG.

Gyár:
Bécs, ii. Pappenheimgasse 58.
Raktár:
Bécs, II. Untere Donaustrasse Nr. 25.

880 18—15 Fiòküzlet:

Budapest, körut,
Fenciére-paleta.

Aggódva és szomoruan tekint némely beteg a jövő elé, mert eddigelé mindent eredménytelenül használt. Mindenkinek, különösen pedig az ilyen szenvedőknek melegen ajánlható a „Betegbarát" czimü könyvecske, mert abban bőséges bizonyitékait találják annak, hogy a nehéz beteg is a megfelelő gyógyszerek alkalmazása által szenvedéseitől megszabadult, vagy legalább is enyhülést szerzett. A „Betegbarát" kivánatra GORISCHEK K. egyetemi könyvárus által (BÉCS, I. Istvántér 6. sz.) ingyen küldetik meg, ugy hogy a megrendelőnek csak a levelezőlapért kell 2 krt kiadni. 819 6—7.

MAGYAR-FRANCZIA
BIZTOSITÓ-RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Részvénytőke 8 millió forint aranyban.

919 1—1. (Alapittatott 1879-ben.)

Kimutatás 1882. évi deczember 31-ről.

Befizetett részvénytőke aranyban	frt	4.000.000 —
Agio tartaléktőke	„	735,488.—
Rendelkezési- és nyeremeny-tartalékalap	„	428.062.08
Árfolyam-különbözeti tartalékalap	„	77,681.20
El-mi biztositások dijtartaléka	„	1.058,514.95
Életbiztositási dijtartalék	„	565,740.61
Dijváltó-tárcza	„	8.084,458.57

Értékpapirokban elhelyezve:

a)	288.000 kassa-öderbergi vasuti elsőbbs.		96.40	frt	278,017.60
b)	155.400 magyar-nyugoti „ „	I.	96.60	„	150,116.40
c)	196.200 „ „ „	II.	95.—	„	186,390.—
d)	112.000 Alföld-fiumei „ „	I.	94.70	„	106,064.—
e)	179.600 Magyar-galicziai „ „	I.	92.40	„	165,950.40
f)	17.400 „ „ „	II.	90.60	„	15,764.40
g)	23.000 osst.-magyar bank zálogl.		101.30	„	23.299.—
h)	80.000 oszt. papir járadék 5°/₀-os		91.10	„	72.880.—
i)	45.000 6°/₀ magyar aranyjáradék		118.80	„	53.460.—
k)	125.000 4°/₀ „ „		85.60	„	107.000.—
l)	21.800 5½°/₀ földhitelint. zálogl.		100.75	„	21.963.50
m)	24.000 5°/₀ „ „		100 —	„	24 000.—
n)	10.000 6°/₀ Pest városi kölcsön		103.50	„	10 350.—
o)	10.000 5°/₀ „ „ „		97.50	„	9.750.—
p)	60.000 Pesti keresk. bank zálogl.		99.—	„	59.400.—
q)	5.000 4°/₀ osztrák papirjáradék		76.50	„	3 825.—
r)	96 drb. tiszavid. vasuti rész		249.—	„	23.904.—
s)	különféle biztositási társaság részvényei			„	1 596 502.—
	A fenti értékpapirok után az év végéig esedékes kamatok és osztalékok			„	80.575.05
				frt	2.989,161.35

Értékpapirokra adott kölcsönök	frt	62,061 33
Hazai pénzintézeteknél elhelyezett tőkék	„	331,784.17
Váltó-tárcza	„	101,601.09
A társaság házai Budapesten és Bécsben	„	1.383,041.23
Biztositó-intézetek s képviseleteknél künlevő követelések	„	2.410,533 22
Készpénz-állomány a központban s a képviseleteknél	„	203,855 16

Készpénz-dijbevétel:	1880-ik évb.	1881-ik évb.	1882-ik évb.	
tüzbiztositásokért	frt 1.294,729.87	frt 2.188,891 70	frt 3 079,187.29	= frt 6.562,808 96
szállitmánybiztositás.	„ 392,120.73	„ 1 387,290 63	„ 2 260,914.—	= „ 4 040,325.36
jégbiztositásokért	„ 543,337.91	„ 815.065 32	„ 769.411.27	= „ 2.127,804 50
			Összesen	frt 12.830,938.82

Kifizetett károk:	1880-ik évb	1881-ik évb	1882-ik évb.	
tüzbiztositások után	frt 698 884.91	frt 2 227,247.02	frt 2 143,719.14	= frt 5.069,851.07
szállitm. biztosit után	„ 135,786.70	„ 669,183.38	„ 1 577,186 59	= „ 2 382,106 77
jégbiztositások után	„ 666,840.82	„ 573,901.45	„ 590,394.52	= „ 1.830,836 79
			Összesen	frt 9.282,794.63

Függőben levő károkért tartalékba helyeztetett	frt	563,052.34
A társaság házainak jöved. s az értékp. és betétek utáni kamat	„	260,880 40
Az életbiztositás átlaga	„	14.128,814.67
Az életbiztositás évi dija	„	456.516.64
Az életbiztositások után kifizetett károk összege	„	68.200.—
Függőben levő károkért tartalékba helyeztetett	„	15 600.—
Az 1882 ik évi nyereség	frt	531,428 18
melyből az összes alapitási és szervezési költségek törlesztésére	„	260,613.70
fordittatott és 5°/₀-os osztalékul	„	237,250.—

kifizettetett.

HIRDETESEK.

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről egy 90840 frt 41 krra előirányzott egyemeletes kórház épitésére pályázat nyittatik.

Az árlejtés szóbeli és irásbeli ajánlatok utján fog eszközöltetni, — ennélfogva az ezen épitkezésre vállalkozni hajlandók felhivatnak, hogy az épitési feltételekben megállapitott 4500 forint bánatpénzt, akár készpénzben, akár óvadékképes papirokban, vagy helybeli takarékpénztári betétkönyvekben az árlejtés megkezdéseig, vagyis 1883. évi május hó 22-ik napjának délelőtt 10 órájáig Nagy-Kanizsa város polgármesteri hivatalánál annál bizonyosabban benyujtani sziveskedjenek; mert a később beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. 911 2—3.

Az árlejtési feltételek és épitési tervek, ugy a költségvetés előre bármikor a hivatalos órák alatt a polgármester hivatalos helyiségében betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1883. évi május hó 5-én.

A városi tanács.

BERGER orvosi

KÁTRÁNY-SZAPPANA

orvosi tekintélyek által ajánlva, a legtöbb európai államokban a legnagyobb hatással használtatik

mindennemü bőrkiütések ellen,

különösen idült és sömörök, rüh, ótvar és élődi kiütések, ugyszinte véres orr, fagydag, izzó láb, fej- és szakálypikkely, **Berger kátrányszappan 40% fakátrányt** tartalmaz és igen elkülönitendő a más forgalomban levő kátrányszappanoktól. A csalások elkerülése végett kéressék világosan Berger kátrány-szappana és ügyeltessék az ismert védjegyre.

Makacs bőrszenvedéseknél a kátrány-szappan helyett hatással használtatik

Berger orvosi kátrány kén-szappana

és azon esetben, ha ez szükségeltetnék, ugy kéressék csakis a Berger-féle kátrány kén-szappan, minthogy a külföldi utánzások eredménytelen készitmények. 902 2—24

Mint gyengébb kátrány-szappan mellőzésére minden

tisztátlanság a bőrön,

bőr- és fejkiütések gyermekeknél, valamint eddig elérhetetlen szépitő mosdás és fürdő-szappan mindennapi használatra szolgál

BERGER GLYCERIN KÁTRANY-SZAPPANA

mely 35% Glycerint tartalmaz és finoman van illatositva

Minden fajtának darabja 35 kr. utasitással együtt.

Fázétküldés: HELL G 'gyógyszerészénél Troppában. Raktárak: Készletben van minden európai gyógyszertárban Főraktár Nagy-Kanizsa számára: PRAGER BÉLA és BELUS JÓZSEF gyógyszerészeknél.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni

„Széchenyi-savanyuviz forrás"

Petánczon. (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti műegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuvizforrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések

a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánlatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel leend ellátva. 876 4—[illegible]

Mindenkor	Árjegyzékek kivánatra	Sürgöny:
friss töltés	ingyen és bérmentve.	Vogler Regele, Radein.

!!LOTTÓ!!

Minden lottóbarátnak alkalom nyujtatik, hogy az ujon kijavitott és kipróbált játékrendszer által. évenkinti 600—800 frt évi biztos jövedelmet szerezzen. A legcsekélyebb tételnél is folytonos nyerés biztosittatik. Egy forint beküldése után megküldöm a rövid és értelmes utasitást, továbbá a számokat tizenöt huzáshoz. Hogy rendszerem elfogadóit minden kártól megóvjam s biztos nyeresre vezessem, kész vagyok a netaláni akadályoknál irásban, minden dij nélkül fölvilágositást adni. A kérdezősködésekhez retour bélyegek melléklendők. 874 14—24

V. Hrdlickajun

Wien Wieden grosse Neugasse 4.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1882 évi julius hó 2-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

X-ik NAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

két nyolczadrészben a m. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére alakitott alap, két nyolczadrészben a budapesti „Mária intézet", két-nyolczadrészben a „pesti szegény gyermekkórház-egyesület", egy-nyolczadrészben a „fővárosi szeretethás" a végre egy-nyolczadrészben az Ujpesten épitendő földmives-képző intézet javára fog fordittatni

E sorsjáték összesen 5.331-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint **210 000 forintra rugnak**, és pedig:

1 fényeremény	70 000 frttal	3 nyer. egyen.	5.000 ftal	15 000 frt
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1 000 „	8 000 „
[illegible]	[illegible]	[illegible]	500 „	8.000 „
[illegible]	[illegible]	[illegible]	100 „	8.000 „
[illegible]	[illegible]	220 „	50 „	11.000 „
2 egyenk 10.000 frttal, 20000 ft.		50 0 sor. ny.	10 „	50 000 „

A huzás visszavonhatlanul 1883. évi junius hó 12-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal a 6 van megállapitva

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, főrámház, félemelet), hová a megrendelések — habár csak egyes sorsjegyekre is — a megfelelő összegnek postautalványnyal való beküldése mellett intézhetők; valamennyi lotto, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyébb sorsjegyárulló kösegeknél.

Budapesten, 1883 április hó 15-én

Magyar kir. lottóigazgatóság

FREISEYSEN ÁDÁM,

m. kir. p. ü. miniszt. osztálytanácsos és lottóigazgató

904 2 6 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES

FŐÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

BUDAPESTEN.

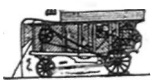

892 4—9

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

ELSÓ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA

BUDAPESTEN.

„Szives megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására tisztelettel felkéretik."

Kávé Triesztből.

Árak mint nagyban vételnél.

Alulirott czég küld 4% kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai —	1 kiló frt	1.84
Ceyloni gyöngy legfin. barna	1 „ „	1.94
Ceyloni finom nagy szemes	1 „ „	1.70
Cuba legfin nagy szem. barna	1 „ „	1.78
Portorico legfinomabb —	1 „ „	1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1 „ „	1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1 „ „	1.56
Zöldjava, finom — —	1 „ „	1.34
Santos, finom — —	1 „ „	1.29
Rio, legfin. erős és kiadó	1 „ „	1.18
Rio, középfin. erős s kiadó	1 „ „	1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb. egy kosárban frt 2.10

Sambo F.

901 3—12 Triest.

Alulirott ezennel van szerencsém tudomására hozni, miszerint lakásomat Budapestről Nagy-Kanizsára helyeztem át.

Pollák Ferenczné,

903 2—2 okl. szülőnő.

Lakás: Teleki (Sopron) utcza 32. szám.

Estragon Mustár

szab. csomagolás

Schmidt Victor és fiai

bécsi különlegességi üzlete

belföldi hitelesitésével valódi minőségben a gyári védjegygyel ellátva 1/8, 1/4 és 1/2 kilós üvegekben kaphatók minden füszer- és különlegességi üzletekben.

884 6—10

Dr. Hartmann

Auxiliumja

legjobb gyógyszer

Hugycsőbetegség

ellen urakná és folyadék nőknél,

szigorúan orvosi vény után készitett gyógyszer — gyógyit befocskendezés és fájdalom, utóbetegség nélkül, ujonnan beállott vagy bármily elavult baj, alaposan és megfelelő gyorsan. Határozottan dr. Hartmann Auxiliumja kérendő s legyen a mellékelt használati utasitási könyvvel együtt

Raktár: Prager [illegible] Nagy-Kanizsán.

Fő raktár: Tweriy W. gyógyszerész I. Kohlmarkt 13 Bécs.

Wien, Stadt, Bellengasse 3y 11.

Nagy-Kanizsán, nyomatott a kiadó tulajdonos Wajdits József gyorssajtóján.

NAGY-KANIZSA, 1883. május 17-én. 39-ik szám Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . 8 frt
fél évre . . . 4 -
negyed évre . . . 2 -
Egy szám 10 kr

HIRDETESEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A t. olvasóközönséghez.

A mai számmal Wajdits József laptulajdonos urtól átvettem e lap kiadását és a vele járó felelősséget — mely a fenforgó körülmények között — politikai óvadékkal nem rendelkező lapoknál bizony nem csekély föladat.

De engem kecsegtet a remény, hogy sikerülend a törvényengedte uton haladnunk.

E remény meggyőződéssé érik bennem azon tudattól, hogy a felelős szerkesztői toll B a b o s s L á s z l ó ur kezében van. Az ő kitünő tapintatossága — melyet a lapszerkesztésben tanusit — teljesen meg nyugtat és szinte felment a kiadói felelősségtől. Azon kivül körüle oly belmunkatársak tömörültek, kiknek kitartó, önzetlen munkássága biztositék nekem arra nézve, hogy vállalatom — ha anyagi haszonnal nem jár is — a t. olvasóközönség megelégedését ki fogja mindenkor érdemelni.

Azért is nagy és valóban érdemen felüli megtiszteltetésnek tekintettem, mikor a kiadóság átvétele kapcsában a szerkesztőségi belmunkatársak a felelős szerkesztővel egyetértőleg fölkértek, hogy — tekintettel e lapnál egy izben folytatott felelős szerkesztői müködésemre — vegyek részt a szellemi irányzásban is, fogadjam el a vezérszerkesztői tisztet!

Annak daczára, hogy lelkemben éreztem, mikép ily megtisztelő czimre érdemetlen vagyok, szerényen meghajoltam a szerkesztőség óhaja előtt; annyival inkább, miután mint kiadónak, ugy is jogkörömbe vág annak ellenőrzése, hogy politikai czikk a lapban ne jelenjen meg.

A lapvezéri tiszt rendszeres munkával nem járván, m e l l é k f o g l a l k o z á s t nem képez; a czim viselés pedig — habár „c s a k" tanitó, s igy a nemzet legszerényebb napszámosa vagyok is — még helyzetemben sem kifogásolható senki által.

Egyébként meg vagyok győződve, hogy a lap szellemi vezetésébe beleszólnom nem is kell soha, mert a szerkesztőség oly irányt követ, melybe én szivesen belenyugszom.

És azon szép és megtisztelő joggal, melyet a lapszerkesztőség tagjai nekem adtak, csak azon esetben élnék, hogyha — amitől egyátalán nem tartok — a lap átlépné a szigoru tárgyilagosság határát, vagy az igazság rovására valamely társadalmi párt mellett emelne zászlót.

„P á r t s z i n e z e t n é l k ü l i, s z a b a d v é l e m é n y n y i l v á n i t á s" volt jelszava eddig is tudomásom szerint e lapnak; akaratom szerint az leszen ezentul is.

Kérem a t. olvasóközönség szives támogatását!

Nagy-Kanizsán, 1883. máj. 17.

SZALAY SÁNDOR,
lapvezér és kiadó.

A városi szabadelvü körről.

(Sz. S.) A szabadelvü-kör nemrég lefolyt megnyitási ünnepélye ismét felszinre vetette azt a kérdést, h o g y ü d v ö s-e v á r o s u n k b a n a s z a b a d e l v ü-k ö r?

Mielőtt e kérdésre határozott feleletet adnánk, csináljunk mi is egy „v a r g a-b e t ü t!"

Ami kizárólag a tömörülés, egyesülés eszméjét illeti, az ellen senkinek kifogása nem lehet, Ez már különben is a kor szellemében gyökeredzik; és magában véve üdvös dolog, mert csakis az összpontositott erők különböző, de rendszeres küzdése teremti meg azt a társadalmi összhangot, mely alapja a közmegelégedésnek.

Mindenesetre ez lebeghetett azok előtt, kik a városi szabadelvü kört tervezték és megalakitották.

A megalakitott kör most már müködik és pedig egészében öntudatosan.

„Miként van az tehát — kérdhetné valaki — hogy még sincs meg az a szép összhang társadalmi életünkben, melyet a rendszeres küzdés teremt és amely alapja a közmegelégedésnek?"

Ennek oka nem csupán azon aránytalanságban rejlik, mely a szabadelvü-kör, mint uralkodó párt, egyöntetü, határozott irányu müködése és az ellenzéki (még eddig névtelen s a semmiségben nyugvó) kör vagy párt rendszer nélkül való küzködése között van, hanem helyi érdekeink szempontjából jó részben a szabadelvü kör egy helytelen irányeszméjéből származik.

A szabadelvü kör u. i. irányeszméi közé vette azt is: b e f o l y n i a z o r s z á g o s k é p v i s e l ő v á l a s z t á s b a. Ez már magában igen nagy kár volt!

Szerintünk csakis akkor lehetett volna a megalakult kör városunk érdekeinek önzetlen harczosa, s csak s akkor üdvözölte volna mindenki örömmel, ha csupán városi közvetlen érdekeink szempontjából, az országos politika mellőzésevel alakult volna meg.

Erre persze a szabadelvü-kör azt mondhatja, hogy hiszen a város érdekei csakis ugy mozdithatók elő, ha magasabb és hatalmasabb helyről támogattatnak. És ezt nem is lehet tagadni.

De hát nézzük csak higgadtan: mit eredményezhetne ez a hatalomhoz való alkalmazkodás?

Ma a szabadelvü párt ül a polczon; holnap a mérsékelt ellenzék juthat oda, holnapután a függetlenségi párt.

Na tehát, ha a város érdekeit önerőnkből nem birjuk vagy nem is próbáljuk kivivni és védni, hanem folytonosan hatalmi támogatást várunk, sőt azt nélkülözhetlennek tartjuk, akkor nekünk is minden kormánybukás alkalmával köpönyeget kell cserélnünk, azaz a legszentebb dolgot, a honpolgári elvet eszközzé aljasitani, lábbal taposni abban a képzelgésben, hogy másként nem lehet városunk boldog.

Ilyen furcsa dolgokat eredményezhet a városi szabadelvü-kör azon téves alapon nyugvó irányeszméje, mely a város sajátos érdekeit s az országos pártpolitikát egy födél alá szoritotta.

Őszinte meggyőződésünk az, hogy ennek elhagyásával sokkal többen sorakoztak volna tagjai közé. És csakis ugy teremthetett volna összhangot; ugy ölelhette volna fel a polgárok nagy részét, ugy lett volna a nemrég felavatott kör-helyiség valóban oly szellemi munkateremmé, hol mindenki párttekintet nélkül szivesen dolgozott volna módja és tehetsége szerint városunk érdekein.

Miután azonban mindez nem történt meg, azért nézik legtöbben balszemmel a szabadelvü-kör müködését, azért olyan nagy és szinte engesztelhetlen iránta városunk polgárainak nagy részében az ellenszenv, mondhatni: gyülölet. És igy van az, hogy mig egy részről a szabadelvü-kör hivei elfogultan annak csak érdemeit, fényes oldalát látják; addig más részről, a kör ellenei, elitélik, elátkozzák minden müvét.

Természetesen az egyik olyan szélsőség, mint a másik; s mi egyiket sem helyeselhetjük kizárólag.

Mi a szabadelvü-kör létjogát elismerjük; nem tagadjuk az ellenzékkel szemben való példás összetartását és tervszerü müködését; de v á r o s u n k r a n é z v e ü d v ö s n e k j e l e n l e g i s z e l l e m é b e n n e m t a r t j u k.

Ennyit akartunk pártszinezet nélkül, egész tárgyilagossággal, — (tekintet nélkül a magukat szabadelvü-kör apostoloknak hivő hirlapirók igéire) — ugy a kör iránti jóakaratból, valamint az ellenzéknek okulására elmondani.

Lakásaink, a járványok fészkei.

(Folytatás és vége.)

Az ezen töltelékben levő szerves állományok tömege — hihetetlen ugyan, de a fiatal tudós vegyi uton bizonyitotta be, — akkora, mintha háromeser kifejlett emberi hulla használtatott volna az épület tetőzetének kitöltésére.

Több helyütt, itt-ott nyilvános épületeknél, a töltésre használt anyag a városi szemétlerakodó helyről vétetett. A tetőzetnek tiszta anyaggal való megtöltése azért tartozik a ritkább esetek közé, mert azon anyagot, melyet ingyen kaphatni a szemétdombokról, természetesen inkább forditják a töltésre, mint azt, melyet pénzért kellene beszerezni.

A legjobb épitészeti könyvek is a tetőzetek kitöltésére a száraz, régi épülethulladékokat ajánlják, annak meggondolása nélkül, hogy betegségeket előidézni alkalmas anyagok, melyek a lerombolt házakban összegyültek, a hulladékokkal együtt az uj házakba is átvitetnek.

Tegyük fel, hogy a plafondok az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg szerves anyagoktól ment száraz homokkal töltetnek be, még akkor is azon veszélynek vagyunk kitéve, hogy a szobák levegőjében létező szerves porrészecskék a fahasadékokon át a töltelékbe nyomulnak, s a ki és bejárók ruháiról és lábbelijéről elvált szemétrészecskék, s a konyhák és e nemü házi proczedurákból származó finom organikus anyagok a tetőzetben levő tiszta anyagot megfertőztetik. Az is kétségtelen, hogy a hasadékokon át beszivárgó nedvesség, s különösen a sikárolás alkalmával használt viz alkalmas tényezők arra nézve, hogy a penészgombák tenyészésére szolgáló feltételek előálljanak. A szikkadó nedvesség által előidézett bomlasztási folyam bizonyos hőemelkedést idéz elő, mely a bakteriák fejlődésére nézve szintén nagyon alkalmas tényező.

TÁRCZA.

Levél a szomszédból.

Szombathelyen, 1883. május 10-én.

Beköszöntöttek a szép tavaszi napok, a szendeRéből ébredő föld kizöldül, a fák ujra hajtják leveleiket...... Ezek a levelek!

Mennyi mindent is rejt magában e szó levél! Fiatal szerelmesek, kik először keresik fel a ligetet, elmélázva állanak meg ama szép lombos fa alatt, hol utolszor érte őket az őszi napnak fénylő bár, de már nem meleg sugara. Akkor már sárgák voltak, lehullottak a falevelek. A szellő széthordta őket, messze a fától, melyen egykor egymásfelé hajolva oly édesdeden suttogtak, felkavarta és t...zoltatta őket.

Ah, de most oly jól esik e szép zöld levelek árnyában megpihenni!.........

*

Boldogan sétál ifju kedvesével a szerelmes ifju a Balaton csodaszép partján; nem ismerik az életnek buját, bánatát, fájdalmát, csak örömeit. Gyönyörködnek a tó csodaszép zöld szinében, a hajók hánykódásában, a hullámok csapdosásában, a nád és sás suhogásában. Élvezik a virágok illatát, a madarak danáját; felednek mindent, az egész világot, mert feltalálják azt egymásban.

De eljön az elválás napja, kisétálnak a ligetbe; a bájos hölgy e szép napok emlékeül egy falevelet ad át az ifjunak. Egy bucsócsók még is megtörtént az elválás hosszu időre, talán örökre. De e falevél talizmán az ifjunak; elővezi a kedves emléket borus napjaiban és ege kiderül, föléled benne a multnak édes mézes emléke és ő oly jól érzi magát. Boldoggá teszi a — levél........

*

Vészes napok következnek be, Mars veszi át az emberek fölött az uralmat, a földet forró vér öntözi; kardvágások, süvitő golyók, száguldó paripák hasitják át a levegőt. Ágyuk dühörgésétől, sebesültek jajgatásától, foglyok sóhajától, gazdátlan paripák nyeritésétől visshangzik a táj. Ott harczol ifju és öreg, atya és fiu mig otthon a harczosok nejei, az ifjak kedvesei felszülve várják szeretteik felől a hireket. De e hirek sokszor csalnak vagy rossz emberek nem az igazat mondják. A szegény Ilusha már már siratja Sándorját kinek halálhirét költötték és már férjhez akarják adni egy gazdag ifjunak, ki mig Sándor távol van kedvesétől és küzd viharban és vészben a kedves hazáért, ott zaklatja a gyenge nőt és szüleit kincseivel elkábitja. Van azonban igazsága Isten, ki megvédi a szegény katonákat. Ilusát is megváltja egy napon, mikor a táborból levél érkezik, levél a forrón szeretett Sándortól. Levél, a várva várt levél.........

*

Levél, levél! hisz nekem is van egy ily kedves emlékü levelem. Kedves és mégis — szomoru. Ne méltóztassék megijedni a féle szomoru levelekről most nem szólok, de hát talán nem is olyan szomoru. Talán csak nekem olyan „édes kinos" emlékezet. Nem is olyan gyászlevél. Igaz, hogy nem illik indiszkrétnek lenni és kifecsegni, hogy szerelmes levelem is van, de tetszik tudni olyan hirlapirók.......... Ha megengedik elmondom a történetét. Akkoriba, mikor először mentem fel Pestre, volt nekem is egy választottam ugy hivtam csak „ragyogó szemü Mariska"......... De hova is tévedt ma a tollam, nem volt nekem ma ilyen szándékom. Csak azt akartam elmondani, hogy mivel olyan igen sokféle levél van fővárosi levél is hát szabad irni a szomszédból is leveleket.

Tehát, ha megengedik majd hetenkint küldök egy olyan levélfélét, hisz mindenki szereti elmondani a szive szándékát, még azt is bele irom, hogy mit csinálnak városunkban.

Természetesen pletykálkodnak, fogják önök mondani, mint a féle kis városban. Hanem itt nincs pletyka az asszonyvilágban csak — szapulás.

Különben is mindig van miről beszélni. A mult héten volt a püspök fölszentelés, volt akkor mindenkinek látni, hallani. De most immár elaludt a fáklyák lángja, eloszlott a tömjén füst és már-már attól kelle tartani, hogy az asszonyvilágnak nem lesz miről beszélni, mikor megérkeztek a szinészek, mindnyájunknak szivesen látott vendégei. Még nem tudom, hogyan látogatják majd a szinházat, de a látogatást bizonyára meg fogják érdemelni.

Nálunk Magyarországon a müvészet és irodalom iránt a közönség — értem a kisvárosiakat, bár a nagyvárosiakra is rá fér — nem igen tud lelkesülni, különösen hideg a fiatal müvészek iránt és közönyükből csak akkor ébrednek, mikor látják, miként járnak e fiatalok ha külföldre kerülnek. Én azt hiszem, hogy a vidéki lapok hivatvák e müvészeket pártolni és ha még nem ismeretesek, a közönségnek bemutatni.

Ily müvészt mutatok be ma a t. olvasóinknak: S o m o g y i M ó r urat. Somogyi azon szerény emberek közé tartozik, kik müvészetüket nem szeretik fitogtatni; elvonulva él de aki őt egyszer látta ihletteljesen, müvészi lángtól áthatva a zongoránál ülni, a ki látta ügyes technikáját és hallotta müvészi előadását, annak rokonszenvét bizonyára megnyeri. Rendkivül rokonszenves, daliás alak és játéka kifogástalan, kiállja a legmagasabb kritikát.

Darabjai közül most csak azokat emlitem fel, melyek a „Harmonia" kiadásában jelentek meg és ezek a: „Gyermekélet," mely tis középnehéz modoru dalból áll, a gyermek érzelméhez mértek; „Gyöngyvirágkeringő és a legujabban megjelent „Pázmándy induló."

Mindegyiken meglátszik szerzőnek alapos képzettsége és jeles teremtő ereje, mindegyikben, különösen az utolsóban hév és erő, báj és dallamosság vonul át és élénken tükrözi vissza szerzőnek kitünő zenei érzéket és finom izlését. Több darabjáról jövőre......

JÓ SZOMSZÉD.

Keleti testvéreinkről.*)

I.

(II. A moldvai magyarok.)

A régi jó világban, midőn reformeszméktől visszhangzott az egész ország, s mindenütt nemzetünk ujjászületését hirdették, a tekintetes magyar akadémiának eszébe jutott, hogy tul az erdélyhavasokon, Moldva sikjain: a Szerethi Tázló, Tátros, Besztercze és Szucsáva vizek mellett majd egy tömegben, majd szétszórva magyarok laknak, (ősi hunnivadék) kiket csángóknak neveznek. Akkor még nagyon szerettük egymást!

A gondolat szép volt, méltó a magyar tudós társasághoz, és méltó a megörökitésre.

A magyar akadémia 1836-ki kisgyülése elhatározta, hogy egy tagját fogja elküldeni keleti véreink fölkeresésére, s a fontos küldetéssel Gegő Elek, akadémiai lev. tagot bizta meg.

Nem lesz érdektelen az akadémia levelét, melyet Gegő Elekhez intézett, egész szövegében föleleviteni. A megbizó levél igy szólt:

U t a s i t á s.

Moldvába utazni szándékozó Gegő Elek lev. tagnak.

Moldvában vagy másutt azon környéken megtelepedett magyar feleink bővebb ismeretéhez vezető hiteles és kimeritő adataink nem lévén: óhajtja a magyar tudós társaság, hogy a tisztelt tag teendő utjában minden e czélra szolgálókat feljegyezne Név szerint pedig következőkre forditaná előkelőleg figyelmét: —

Azon telepek jelen statisticai állapotjára.

Erkölcsi tulajdonságaikra, szokásaikra.

A nemzetiség mibenlétére, s a netalántani elnemzetlenedés okaira.

Mindazokra, mik ezen telepek oda költözését, s minden időkbeli viszontagságait felvilágosithatják.

*) Már egy alkalommal hoztunk közleményt a bukovinai magyarokról; úgy hiszszük: nem lesz érdektelen most, a telepitési mozgalmak idejében moldvai testvéreinkről is megemlékeznünk.

Mai számunkhoz van mellékelve Isenthal és társa hamburgi bankház hirdetése.

A mí ez utóbbi pontot illeti, Emmerich ujból konstatálta a hőmérő segélyével, hogy a töltelék hőmérséke a szobáknak rendes 16 Celsius foku hőmérséke mellett csupán a rohamos beomlasztási folyamat folytán 32 foknyi magasságot is elérhet.

E konstatált tény annyival is inkább figyelmet érdemel, mert e körülmény nagy befolyással van a tüdőbajok előidézésére. Dr. Koch tüdővész-vizsgálatainál azt tapasztalta, hogy a penészgombának szaporodására egyik feltétel a légmérséknek 32 Celsius fokra való emelkedése, s mivel azt hitte, hogy ily hőmérsék az ember közelében tartósan nem található, arra a végeredményre jutott, hogy e tüdővész csak az emberi vagy állati testen belül terjedhet tovább.

Tehát az említett folyamat folytán, mely szerint a töltelék hőmérséke emelkedik, megerősithetjük azt a feltevést, hogy a töltelék a tüdővész parazitáinak egyik legalkalmasabb lerakódó helye.

Annak, hogy a töltelék közt kifejlődő bakteriák között nemcsak közönséges bakterium-termők, hanem betegséget okozó penészgombák is vannak, a többi közt azon tény is szolgál bizonyitékául, hogy Emmerich, mialatt a töltelékek nedves kivonatait vegyi vizsgálat alá vette, több izben megbetegedett s ugyanakkor a laboratóriumban foglalkozó orvoson hason betegségi tünetek voltak észlelhetők.

A szóban forgó vizsgálatok nemcsak a szobák talajának különböző foku fertőzött állapotáról győztek meg, hanem ahhoz a végeredményhez is vezettek, hogy ugyanazon szoba talajának más és más helyein különböző fertőzés fordulhat elő. Ez utóbbi tény felvilágosit bizonyos dolgokról, melyeknek eddig nem voltak képesek magyarázatot adni.

Dr. Port a bajor katonai kórházakban fellépett tifusz-járvány alkalmával azt tapasztalta, hogy a tifusz bizonyos helyiségeknek csak egy és ugyanazon helyein fordul elő, vagyis világosabban: tifuszbeteg által elhagyott ágyba fektetett beteg nem kapta meg az emlitett betegséget, mig a szobák bizonyos helyein fekvő nem tifuszbetegek meglepettek a járvány által. E körülményt még kevéssel ezelőtt a talaj által megfertőztetett légáramlatokból igyekeztek kimagyarázni, ma azonban Emmerich kutatásai nyomán kiderült, hogy a kórházak azon részeiben hol a járvány uralkodása állandó maradt, a talajban alkalmazott tölteléknek nagyobb bomlási folyamatából kiáradó bakteriák okozták a betegséget.

Statisztikai adatokkal bebizonyitott tény az is, hogy a házak földszintjén, valamint a 3-ik és 4-ik emeleten lakók közt sokkal nagyobb a halandósági arány, mint az 1-ső és 2-ik emeleten lakók között. Ennek oka nem csupán a nevezett részekben lakók szegénységében és rosszabb táplálkozásában keresendő.

A pincze- és földszinti lakások lakóinál tapasztalt nagyobb halandóság mindenesetre visszavezethető a talaj fertőzött voltára. A 3-ik és 4-ik emeletekben pedig arra, hogy az ott lakó szegényebb sorsuak kisebb lakásokba többen kénytelenek összeszorulni, ennélfogva a házi szerek, a berendezés sokkal szükebb helyre van szoritva s igy a talaj megfertőzése és nedvessé tétele sokkal inkább lehetővé van téve. Ebből tehát következik, hogy a szegényebb sorsuak által lakott harmadik és negyedik emeleti lakások vannak leginkább kitéve a káros bakteria-képződésnek.

A fönnebb közlöttek csak a fontosabb része annak, amit a német tudós a tetőzések fertőzésére nézve felhozott. Az ismert falpenészen kivül, mely a nedves tetőzetekben gyakran fordul elő és az illető lakásokat egészségellenes szaggal tölti be, penészgombák számos faja is tenyész a nedves helyeken.

Az utóbb emlitett parazitákról több tudós, névszerint Grobe, Block, Gravitz és mások bebizonyitották, hogy azok bizonyos körülmények között az emberi és állati szervezetbe is befészkelik magukat s ott az ugynevezett penészfonalakat képezve, sokszor halált is okoznak.

Emmerich kimondja azt is, hogy a fertőzött talajnak ugyanazon egészségügyi jelentősége van, mint a pöczegödröknek. Itt és ott egészségellenes állapotok fordulnak elő. A tetőzet töltelékе az egyedüli tárgy az épületekben, mely évszázadokon át külbefolyásoktól ment marad és talán ez a körülmény nyujthat magyarázatot arról, hogy azon járványok, melyek a mult századokban uralkodtak, még nem tüntek el a földről.

Az épitészetnek az egészségügy körül nagy feladata van. Első ezek közül az, hogy a házak talaját és a padozatok és tetőzetek közti tért tiszta, fertőzetlen anyaggal töltsék meg, nehogy azok a bakteriák lerakodó helyeivé válva, a járványok kiirtását lehetetlenné tegyék.

Azonkivül minden egyesnek is kötelessége megtenni a magáét. A visszaéléseket, melyek az épitészetnél es irányban felmerülnek, szigoru egészségügyi rendészeti uton, preventiv intézkedésekkel kell megakadályozni. A hatóságok felügyeleti joga kiterjedhetne arra, hogy épitészeti czélokra csak tiszta, fertőzetlen anyag használtassék.

Kivánatos volna továbbá, hogy a padozatok és tetőzetek vizhatlan anyagból készüljenek. Hogy e czélra mily anyag alkalmas, arra nézve az épitészeti technika fog felvilágositást adni. Megemlithetjük előzetesen is, hogy a czementtel beerősitett kőlemezek, aszfaltágygyal ellátott faburkolat talajépitészeti anyagul legalkalmasabbak. Ott, a hol költségkimélés nem jön tekintetbe, a padozat időnkinti megujitása ajánlatos.

A közönséges fa- es parketpadozatoknál mindenekelőtt a hasadékok betöméséra forditandó a főfigyelem, e mellett, a forró olajjal vagy firnájszszal való beeresztés sem utolsó eszköz arra nézve, hogy a finomabb hasadékok is betömessenek. A padozat sikárolása, amennyire csak lehetséges, ne vizzel eszközöltessék s a vizes padozat a lehető gyorsan feltörlendő s felszáritandó.

Hogy a fönnebb előadottak nagy fontosságuak a népek jólétére és egészségére nézve, az kétséget sem szenved és joggal elvárhatjuk, hogy ugy az épitészeti tudomány, mint az államok kormányai a vázolt bajokon késedelem nélkül segitsenek.

„P. N.“

Népesedési statistika.

Valamit már mégis elértünk. Elértük jelesen, hogy vannak községi orvosaink a közegészségügy terén, van kórházi orvosunk, hogy a kórház tervei leérkeztek jóváhagyólag, s annak megépitése, már az idén foganatba vétetik, elértük, hogy a Deák Ferencz tért rendezik, s talán ki is kongózzák, az pedig bizonyos, hogy a piarista-gymnasiumtól, le a német, alias: király-utczáig szintén kongón járunk, ha nem is jövőre, de nemsokára; az se lesz utolsó dolog, ha a zárda-utcza egyenesen a templom mellett fog elhaladni, a vasut-utczáról a házak reá lesznek épitve. Ez mind haladás! Mind igen szép haladás! annál is inkább, mert az egészségügyre a tágas, fákkal szegélyezett utczák lehetnek csak befolyással, a szükek a városnak és az egészségügynek is csufjai és megölői; a csatorna rendszerek pedig bizonyára szintén fognak képezni oly érdekes kérdést, különösen a kórháznál, hogy a város meg fog kiméltetni az onnét jövő kellemetlen légtől és viztől, egész város hosszában nem vezettetvén. Nem különben lehet ahoz is reményünk, hogy járdáink is majd idővel csak rendbe jönnek. A Délzalai takarékpénztár — jár elő jó példával.

De nagy eredmény nálunk mindezeken kivül a statistikai adatok kiállitása a halálozásokról — és a havi jelentések (az egészségügyi állapotokról.) Természetesen nem értjük a haladás alatt a népesedési statistica haladását is. Sőt a mi halálozási statisticánk nem beszél az elhalálozottak koráról, neméről, polgári állapotáról, pedig ezek lényeges momentumok, amelyek csak egy kissé nagyobb helyen is megkivánhatók lennének, mert hogy foglalkozás, vagyonosság, rang, lakhely, lakás, táplálkozás, faj, felekezet, mind figyelembe részesüljenek, ahoz Kanizsánkban egy statisticai hivatal kivántatnék, (Zala Egerszegen ugyan van, amelyet, ha volna hozzá kedvük és hajlamuk a helybeli ferenczrendüek tarthatnák hazafias kötelességüknek havonkint összeállitani), de az nincs, s igy megszakad minden szebb gondolat érvényre emelése és minden hasznos reformnak tökéletesitése.

Igy sohse fogjuk tudni Kanizsán e mozgalmakból megitélni: javultak-e a halandósági viszonyok a multtal szemben, melyik nemnél, melyik fajnál, milyen korban stb. hal el több vagy kevesebb. Pedig ez igen szép bizonyitékot lenne hivatva szolgáltatni annak a problemának a megfejtéséhez, művelődik-e az állam egyes városa, vidéke?

De ily problemákkal ma még mi nem veszódünk, mi még azt nem értjük meg, mi a statistica a culturtörekvésekre nézve

Nekünk nem szükséges tudni átlag városunkban, hány hal meg aggkor folytán, végelgyengülésben, a népesség mily gyorsan szaporodik, a születések száma miként áll a halál esetekéhez, ezek ily világvárost, amely pénzzel, gőzzel dolgozik, nem érdekel; itt az ipar és fejlődés, a kereskedelem és közlekedés virágzik — itt jólét van, itt szaporodik minden, ember, állat, egészség, pénz, ki törődik oly haszontalan számitgatásokkal, hogy az iródeák hal-e meg elébb, vagy az iparos, a mágnás vagy bérlő-e, mint a kereskedő, ez tulvilági dolog, beszél a laicus, pedig biztositási vállalatok alapját ez képezi, nyugdijjak, rokkant biztositások ezen alapszanak.

Felkérjük ennélfogva a fótisztelendő ferencziek szerzetét és főnökét, mint a városi plebánia-hivatal vezetőjét, a rabbinatust, s a többi lelkész, ugy a községi orvos urakat, hogy forditsanak gondot a népesedési statisticára, s ha a város nem goudol lakosainak születés évei, egészségével és elhaltával s ezeknek statisticai összeszállitásával, gondoljon vele a társadalom, az egyes, mert megérdemli, hogy tudjuk és ismerjük: a magyar, a zsidó hal-e vagy szaporodik jobban, a kicsiny, az ifju — a vagy a leány stb.

Statisticát, statisticát a városnak mielébb, ez fogja megmutatni haladunk-e, vagy sülyedünk.

A soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

1411 sz. / 1883. *Hirdetmény.*

A magyar földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi magy. kir. ministerium megbizása alapján „Mesterségek Könyvtára czimén Frecskay János szerkesztésében egy füzetes vállalat indult meg, mely hazai iparügyi irodalmunk terén hézagpótlónak igérkezik.

Az eddigelé megjelent két füzet a butor- és az épületasztalossági tárgyalja ép oly kimeritő, mint alapos módon amiért is ezen irodalmi vállalatot a legmelegebben ajánljuk iparosaink figyelmébe. —

Egy-egy füzet ára egy (1) forint, kiadó az Athaneum-társulat Budapesten, melyhez a megrendelések intézendők.

Azon reményben ringatjuk magunkat, hogy ezen hézagpótló iparos szakmunka, nemcsak az egyes ipartársulatokban, hanem összes törekvő iparososztályunkban is meleg pártolóra és kész vevőre találand.

Sopron, 1883. május 1 én.

A kereskedelmi és iparkamara nevében:
az elnök:
MÜLLER PAULIN,
a titkár:
SCHINDLER FERENCZ.

1426 sz. / 1883. *Hirdetmény.*

A soproni kereskedelmi és iparkamara 1882. évi zárszámadása.

Bevetel:

1. Pénztári maradvány az 1881. év végével 5125 frt $5^1/_2$ kr.
2. Illeték fejében befolyt 17167 frt 20 kr.
3. Kamat fejében időleg elhelyezett tőkék után 22 frt 77 kr.
4. A kamara helyiségek egy részének albérlete fejében 250 frt.
5. Védjegylajstromozási dij fejében 5 frt.
6. Eladott vasuti térképért 2 frt.
7. Visszafizetett előleg fejében 230 frt.

Összesen: 22,802 frt $2^1/_2$ kr.

Kiadás:

1. Lakbér a kamara helyiségéért 1025 frt.
2. Évi fizetések, lakpénzek és napidijakra 6581 frt 14 kr.
3. Irodaszerekre 228 frt 47 kr.
4. Nyomtatványokra 613 frt 71 kr.
5. Könyvek, hirlapok és könyvkötő munkákra 379 frt 34 kr.
6, Fütésre 204 frt.
7. Világitásra 22 frt 70 kr.
8. Póstabérre 120 frt.
9. Járulék, ipar- és kereskedelmi iskolákra 205 frt.
10. Járulék a nyugdijalaphoz 48 frt 80 kr.
11. Ösztöndij iparoktatást látogató ifjaknak 150 frt.
12. Utazási költségekre 228 frt 51 kr.
13. Hirlapi hirdetésekre 358 ft 10 kr.
14. Véletlen költségekre 199 ft 47 kr.
15. Adomány a nyugdijalap gyarapitására 5000 frt.
16. Visszafizetés mellett adott előlegre 180 frt.

Összesen 15,983 frt 24 kr.

Pénztári maradvány 1882. év végével 6,817 frt 78 kr.

Sopron, 1883. april hó 19-én.

A kereskedelmi s iparkamara.

Hirek.

— **Farkas Gusztáv** szinigazgató óhajtott e hó közepén városunkba jőni, ha arénai helyiségül a „Zöldfa“ kert hátulját az illető bérlő hajlandó lett volna átadni. A bérlő azonban nem engedte át s igy Farkas Gusztáv nehezen is jő el; már pedig Egerszegen lépéseket is tett, hogy julius 1-ére oda kapja meg az engedélyt.

— **Rendőrségünk figyelmébe!** A sz.-györgyvári-utczában, Pintér Sándor korcsmája udvarán a vásárosok marhái számára van egy bekeritett marhaállás, mely közvetlenül az utczára néz, attól csupán vékony deszkakeritéssel van elkülönitve. Nem tudjuk, hogy erre van-e hatósági engedély adva; csak annyit tudunk, hogy a tél folytán még nem volt igen feltünő, de most — a melegebb napok folytán — förtelmes bűzt terjeszt szét a körüllakók és arra sétálók nem nagy örömére. Ha tehát engedélye van arra az illető korcsmárosnak, hogy udvarán marhaállást tartson, legalább a kapitányság kényszeritené, hogy minden hetivásár után tisztogattassa ki s ne fertőztesse még jobban városunknak eléggé fertőzött levegőjét.

— **Hirtelen rosszul lett** f. hó 11-én, a főtéren egy ácslegény. A körülállók azt hitték, hogy a guta ütötte meg, s rögtön beszállitották a kórházba. Ott azonban az orvosi vizsgálat kideritette, hogy szivgörcsben szenved.

— **Jutalmazás.** Sáringer Károly magyar-szerdahelyi községi tanitó, ki a faiskola okszerü kezeléseért a megyei gazdasági egyesület által is ki lett tüntetve, gyümölcskiállitásával pedig a megyei gazdasági egyesület legutóbbi gyümölcskiállitásán dijat nyert, ujabban az eperfa- és selyemtenyésztés okszerü kezelése körül kifejtett ügybuzgóságáért Beseredy Nándor, mint a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszternek a selyemtenyésztés emelése czéljából kiküldött megbizottja által 5 drb. arany jutalomban részesült. — Örömmel registráljuk e tényt, annál is inkább, mert kitüntetett a „nagy-kanizsai tanitói járáskör“ tagja s igy a méltó büszkeség első sorban minket illet, mert mi osztozunk legközvetlenebbül a derék paedagog dicsőségében. Éljen soká a nép boldogitására!

— **Rablótámadás.** Keszthelyről irják: A virágosvölgyi vasuti állomásfőnök épen irodájában foglalatoskodott, midőn egyszerre neje segélykiáltását hallja a szomszédszobából. Berohan a szobába épen akkor, midőn 5 rabló, nejét fojtogatja s egyik őt, a belépőt is egy hatalmas fütykössel fogadja. Az állomásfőnök felfogja egyik kezével a botot, mely egyik keze ujját eltörte; de egyuttal nem veszti el lélekjelenlétét, kezébe ragadja a botot és maga támad a rablókra, kik közül kettő megugrott. A bátor és erős állomásfőnök három haramiát fegyverzett le, megkötötte őket s átszolgáltatta a hatóságnak.

— **Kommen,** nagy-atádi járási orvos — amint a kaposvári „Népjog“ irja — lemondott hivataláról. U. i. azon gyermekvesztési ügyben, melyet lapunkban is emlitettünk, ellene is vizsgálatot inditottak; s ez annyira hatott rá, hogy azonnal beadta lemondását. — Az ügy különben még mindig a vizsgálat stádiumában van.

— **Festetich Tasziló,** keszthelyi gróf a városnak 10.000 darab fiatal vadgesztenye fát ajándékozott, hogy a város tereit és utczáit még ez évben befásitsák. — Az ily szép tett eléggé jellemzi a fiatal grófot.

— **Öngyilkos őrült.** Festetich gróf, parádés kocsisa, Horváth József, elmezavavart állapotában öngyilkossá lett. Hátrahagyott családját a nemesszivü gróf pártfogásába vette és gondoskodik róla.

— **Saját érdeke ellen.** — Tihany község ugyancsak kitett magáért. A balaton egylet Garay-kunyhót állit a hires visszhangnak megfelelő helyen, de a község nem volt hajló területet adni és igy az egylet egyelőre bérelt helyen állitja fel. Valóban elcsodálkozhatik az ember, hogy működhetik egy község önfeledten igy maga ellen. Más országban édesgetik a vendégeket határaikba, mi meg légmentesen elzárjuk magunkat, hogy — megtespedjünk.

Az ott netalán található nyelv és historia tekintetében érdekes kéziratokra, oklevelekre: melyek közt ha némelyek lemásolandók lennének, ennek eszközlése is kéretik. Mely czélra a tisztelt tagnak elnöki megbizó- és ajánlólevél fog adatni, költségül pedig 100 frt con. p. rendeltetik ki, teendő számadás mellett.

Figyelmezzen a tájszavakra és szerkezetők által a miénktől netalán különböző egész mondatokra.

A szóejtésre: mely tekintetben leginkább a ragok és szóképzőkben előtorduló különbözésekre; nem kevésbbé azonban az egyes betük kiejtésére, az igék hajlitására, a szókötésre, s. t. e. f.

A példabeszédekre,

A népmondákra és dalokra, melyek között az érdekesbek összeirása kivánatos.

Igyekezzék megtudni, ha valjon Tatros városában, mely a milkodai püspökséghez tartozott, s hol az ugynevezett müncheni kézirat készült 1466-ban találtatnak-e még némely Magyarországot érdeklő kéziratok, vagy oly nyomok, melyek az érdeklett codexre nézve felvilágositásul szolgálhatnak.

Mily összeköttetéseket szőhetne a társaság, az ottani magyar telepek viszonyainak további megismerhetése végett: és találtatik-e ott oly tudományos férfiu, kit a társaság e czélra használhatna, talán tagjai közé is felvehetne.

Pesten, a magyar tudós társaság julius 4-kén és 18 kán 1836. tartott kisgyülési határozata szerint

Kiadta:
D. SCHEDEL FERENCZ, s. k.
m. t. t. titoknok.

Gegő Elek okt. 5-én indult e levéllel a magyar cancellária által adott utlevéllel Székelyföldről (hol már Pestről indulva aug. 20-tól tartózkodott) Moldvába, hol huszonhárom napot töltött, s okt. 29-én már ismét Székelyföldön volt, honnan csak november 23-án tért vissza Pestre.

A rövid idő, s a közlekedési eszközök hiánya okozta, hogy Gegő Elek csak egy részét látta a csángók földének, s az oláhországi, bukovinai és bessarábiai magyarokról mások közleményei után értesült, s tett apróbb jegyzeteket.

Uti tapasztalatait a magyar akadémia megbizásából 1837. jun. elejére készité el, s benyujtá a társaságnak birálatra. A munkát Jankovich Miklós és Kállay Ferencz akadémikusok kiadásra ajánlották, s „mint hivatalos irományt, soron kivül,“ a magyar Akadémia 1838. aug. 13 iki kisgyülési határozata szerint meg is jelent ily czim alatt: A Moldvai magyar telepekről P. Gegő Elek. Akad. lev. tag. Ára 1 frt 20 kr. p. p. Budán, a magyar kir. egyetem betüivel. 1838.

Ennek a munkának is meg volt az a szerencsétlensége, mint általán a magyar akadémia kiadványainak, hogy kevés kézbe jutott el, s kevesen olvasták. Pedig ez volt a legelső munka keleti véreinkről, s tekintve a kezdet nehézségeit, sok érdekes adatot foglal magában. Maga Jerney is (Jerney János keleti utazása a magyarok őshelyeinek kinyomozása végett. Pest 1851.) részben forrásul használta, s azóta mások is (Kubinszky Mihály, Májor Károly rövid jegyzeteikben. — Veszely, Imets és Kovács moldvaoláhországi utjokról irt gyönge munkájukban) Gegő Elek könyve után indultak.

E munkák, s a csángó kérdésben irt más apróbb közlemények együttvéve egészen teljes, megbizható adatokkal nem szolgálnak.

Mindegyik csak egy részét mutatja be keleti testvéreinknek s könnyedén vetnek oda oly állitásokat, melyek csak tájékozatlanságot, vagy könnyenhivőséget árulnak el. A legnagyobb hiba abban rejlik, hogy mind felekezeti szempontból állitják össze adataikat (Jerneyt nem értem ide,) s mig a protestánsokról, a schizmára átcsalt magyarokról hallgatnak, addig még a katholikus csángóságról és székelységről is hibás, s oláh vagy megbizhatlan olasz szóra (olaszok a csángók papjai) épitenek.

Innen van, hogy a jégre szépen reá léptek, s azt irják, hogy hatvanezer a kath. csángók száma, s végre a többi oláhországi magyarokat is beleszámitva, összesen százezeren vannak.

E különben szép számból csak még más százezer csángó és székely hiányzik, s hátra vannak a bukovinai magyarok, kik a harminczezer lelket megközelitik. Tehát harmadfélszázezerre megy keleti véreink száma, s még ez sem tökéletes, mert nincsenek beleszámitva azok, kik harminczan vagy ötvenenkint elszórva élnek egyes városokban, bojár uradalmakban, és a bessarábiai magyar telepeken még itt-ott található, s egészen el nem oroszosodott, vagy oláhosodott magyarok. Mert van ott még magyar, bárha már nemzetiségének végvonaglásában is. Az már más kérdés, hogy: valjon megmenthetők volnának-e bessarábiai véreink? Erre, fájdalom, nem lehet igennel felelni!

S itt ismét és ismét eszembe jut ama jellemezhetlen közöny, melyet fajunk iránt tanusitottunk századokon, hosszu évtizedeken keresztül.

(Folyt. következik.)

— **A régi egy forintos** államjegyek junius hó elsején vonatnak ki a forgalomból.

— **Savanyu Józsi** már emlitett összeütközéséről a következő részletes tudósitást adhatjuk: Stirvaky József és Tarsoly Imre szent gróthi állomáson beosztva levő közfoglárok f. hó 6-án reggel 7—8 óra között őrjárat alkalmával a nyavaládi erdőben levő nyári birka akolban Savanyu, Nárai és Orbán fegyveres csavargókra bukkantak, kik közül a két utóbbi a foglárokat észrevevén, az állás hátulját, ami csak szalma fonásból volt, kibontották és szaladva Kelod felé a foglárok sikertelen lövöldözései közt a sürü vágásban eltüntek. A pandurok ekkor a birkaállás kutatásához fogtak és Savanyu Józsi, aki eddig bent rejtőzködött, látva, hogy a foglárok reá törnek, a hosszu, félig a földben levő s oldalt szalmával font akol egyik végén kiosont és gyors szaladásban keresett menedéket. A foglárok üzőbe vették, reá lőttek. Savanyu a foglárok lövéseit kikerülendő eg fa mögé huzódott s üldözőire lőtt, kik magukat biztositandók szintén fa mögé huzódtak s ily helyzetben egymásra több lövést tettek s a lövések által Sirvaky József foglár a jobb kéz kis ujján és a késfejen könnyü sértést szenvedett, Tarsal Imre foglárnak pedig mindkét csizmája a lábfején keresztül lövetett, azonban testi sértés nem okoztatott. Savanyu a lövöldözés közben folyton visszahuzódott s végre futásnak eredve a sürü vágásban Bögöte irányában elmenekült. — A csavargók ellenében azon területen a szigoru rendőri nyomozás azonnal foganatba vétetett s egyuttal a szomszédos Veszprém és Vasmegyéknek azon vidékkel határos szolgabiróságai hason intézkedés eszközlése végett ez esetről értesittettek. Nagyon valószinü ugyanis, hogy nevezett csavargók az üldözés elől a szomszéd megyék egyikébe menekültek.

— **A mult héten földrengés volt** észlelhető Veszprémben. Leginkább a csarhát városrészben mutatkozott 7-én esti 10 óra után.

— **B. Füredről** irja egyik tudósitónk: Young hajógyáros műhelyében ismét több apró csolnak és vitorla készül; a vizi sport nagyon élénknek igérkezik, s a Balaton-egylet kirándulása vonzó ünnepélyességekkel lesz egybekötve, midőn B.-Füred meg fog népesülni, ha szép idő kedvez a kirándulóknak ekkor már több állandó vendége lesz Fürednek, melyet évről évre jobban az Európai nevezetesebb fürdők sorába akarnak emelni.

— **Uj megyei póstahivatal.** Folyó hó 1 én Zalamegyei Szent-Péterur községben kir. póstahivatal lépett életbe, mely levél és öt kilográm sulyt meg nem haladó kocsi postai küldemények felvételével, továbbitásával és kézbesitésével foglalkozik és a pacsai kir. póstahivatallal naponként közlekedő gyalogküldönczjáratok által van összekötve és kézbesitő kerületét Gétye, Igricse, Nameszer, Szt.-Péterur és Vörrü községek képezik.

— **Nyilvános számadás.** A magyar tanitók országos árvaháza alaptőkéjét kegyes adományaikkal a következő nemesszivü aláirók voltak kegyesek gyarapitani. Káposztás Ferencz 2 frt, Irányi Andor és neje 2 frt, Kassay Nándor 2 frt, Murkovics János 1 frt, Németh József 1 frt, Stein Antal 1 frt, (Miklós Gergely öt év alatt fizetendő 10 frt, a központi pénztárnál már előbb bejelentetett az első két frtot részletnek általa történt beküldése alkalmával), Pataky Kálmán 1 frt, N. N. 20 kr., N. N. 50 kr., Pollák Lázár 30 kr., N. N. 1 frt, N. N. 20 kr., Tomka György 50 kr., Szita Elek 50 kr., Ujlaky László 20 kr., Nagy Zoltán 70 kr., Nábrácsky Lajos 1 frt, Gömöry Boldizsár 20 kr., Németh Lajos 20 kr., Nagy Antal 20 kr., Szirmay Béla 1 frt, Karabélyos Elek 1 frt, X. 70 kr., Skublics Imre 1 frt, Szepesy János 1 frt, Ehrenreich János 50 kr., Nagy József 1 frt, Dervarics Kálmán 1 frt, Dr. Király Mór 1 frt, Bellosics János 70 kr., Travnik Lajos 1 frt, Hajós Mihály 3 frt, Jeray Péter 50 kr., Prosch Lajos 50 kr., Kovács János 1 frt, Kiss Béla 2 frt, Isoó Ferencz 5 frt, Lenk Ödön: a főbérletért 10 frt, N. N. 1 frt, M. M. 20 kr., Brener György 50 kr., Deutsch Miksa 50 kr., Gordignani F. 50 kr., Freyer Fülöp 50 kr., Pöszér Ferencz 50 kr., Wortman Benő 50 kr., Brünner S. 50 kr., Wolf Benjamin 50 kr., Prey György 50 kr., Nasincsky N. 1 frt, Rosenberg Bernát 50 kr., Piszkor L. 20 kr., Kapocsy Amália 50 kr., Góson Imre 40 kr., Luttor Miklós 50 kr., Rosenberger Herman 20 kr., Kovács János 20 kr., Stampf Béla 30 kr., Halápi János 20 kr., Rozmán Ferencz 20 kr., Vörös János 20 kr., Horváth Márton 20 kr., Prihán Márton 20 kr., Schifter Ferencz 20 kr., N. N. 20 kr., Pusztai József 20 kr., Vóruns Gyula 20 kr., Márkus Lajos 20 kr., Kolárs Lipot 20 kr., Kovács Sándor 25 kr., Simon Theofil 20 kr., Kösich Ferencz 20 kr., Kocsuván Bertalan 20 kr., Vugrincsics Boldizsár 1 frt, Markovics Károly 1 frt, Nagy Sándor 1 frt, Pallisch N. 1 frt, Szisseky Márk 1 frt, Kocseth Mátyás 30 kr., Kattauer Ede 1 frt. Összesen 66 frt 45 kr., azaz hatvanhat forintnegyvenöt krajcsár o. é. Fogadják a nemesszivü aláirók kegyes adományaikért az alsólendvai járás tanitóköre választmányának legforróbb hálás köszönetnyilvánitását.*) Kelt A.-Lendván 1883. május 14. KÁPOSZTÁS FERENCZ gyüjtő.

— **Ritka canis mater.** Bodvicsán (N.-Atád mellett) egy eb a napokban nem kevesebb, mint tizenhat ivadékot hozott a világra. A ritka teremtés Kaposvárról származott s ez volt a legelső anyai öröme. Ha már az a kutya is megbánja, mely kilenczet kölykezik, hát ez ugyan mit gondolhat e ritka áldáshoz?

— **A marczalii** rom. kath. hitközség iskolájának megnagyobbitási költségeinek fedezésére sorsjáték engedélyezéseért folyamodott.

— **Öngyilkosság.** Sárvárról irják lapunknak: Floderer Frigyes, a sárvári herczegi urodalom gépésze, ki a gőzeke egyik mozdonya vezetésével volt megbizva, f. hó 9-én a fölötti elkeseredésében, hogy a gőzt kellő időben el nem zárta s ennek folytán az ekeszerkezet egész erővel a gőzgépig sodortatva, s ez által a gőzkazán kéménye leüttetett, valamint a gép is sérülést szenvedett, — a mezőről lakására sietett, s ott forgópisztolylyal halántékon lőtte magát, s azonnal szörnyet halt. Egy béres, ki kevés idő mulva a gépész szobájába jött, öt fekhelyén hanyat fekve találta, de azt vélvén, hogy alszik, csendesen haladt el mellette, nehogy felébressze. Midőn azután dolgát elvégezte és a tárgyat miért küldve volt, letette, s a gépész mellett ismét elhaladott, hogy a szobából kimenjen, akkor vette észre, hogy vérzik az orra, mi okból öt álmából felrázni akarta, nehogy megfuladjon. Elrémülve tapasztalta, hogy a gépész leszámolt az élettel, mely neki, miként barátai előtt korábban kijelentette, igen terhes és türhetetlennek tetszett. Ugy látszik, a május 9-iki baleset (mely mindössze is csak 10—15 frtnyi kárt okozott a gépben), a jobb sorsra méltó fiatal embernek keserüséggel telt élete poharát csordultig megtöltötte. Temetése nagy részvét mellett ment végbe a tüzoltók és nagyszámu közönség jelenlétében. Az elhunyt 34 évet élt; a sárvári tüzoltók egyik ügyes és szeretett bajtársukat vesztették benne. Nyugodjék békével.

— **Revolver és választóviz.** Nitsch Jenny, egy bajai kávémérés tulajdonosának a leánya, nem volt már egészen gyermek, mikor viszonyt kötött egy igen fiatal tanitóképző intézeti növendékkel, Mayer Jánossal. A szerelem, a csókok, az eskük eltartottak vagy két évig, mig t. i. Mayer az iskolát el nem végezte s nem választották meg Katymárra tanitónak. Egy ideig még levelezgetett a két szerelmes ezután is; a fiu levelei mind hidegebbek lettek s utoljára végkép el is maradtak. A leány nagyon a szivére vette a dolgot s boszut akart állani a hütlenen. A mult hét végén D. Gy. kereskedésében revolvert vásárolt s azzal eltünt hazulról. Senki se tudta, hová ment, mig végre maga helyett tragikus tettének hire érkezett meg. A lány elment Katymárra s fölkereste hütlen kedvesét. Eleinte szép szóval kérte, hogy váltsa be igéretét; de mikor a férfi azzal felelt, hogy a szobából is kiutasitotta, a lány kirántotta a már készen tartott revolvert s abból Mayerre két lövést tett. Mig Mayer, a kit egyik lövés sem talált, segitség után kiáltozott, a leány egy üvegcsét vont elő kebléből s azt kiitta. A besiető szomszédok már iszonyu kinok közt haldokolva találták. — Az üvegben, — irja a „Bajai Figyelő“ a mint később kitünt, választóviz volt s a szerencsétlen leány ezt a maró folyadékot itta meg. Állapota reménytelen.

— **Debreczeni párbaj.** Debreczeni speczialitás, de elég amerikai is. A párbajozó felek V. A. H. E. kisasszonyok, a felsőbb leányiskola növendékei. A kisasszonyok még eddig ismeretlen okok miatt összekoczczantak s a csetspatét V. A. kisasszony részéről természetesen kihivás követte. A kihivás elfogadtatott és a segédek abban állapodtak meg, hogy feleik sorsót huznak és a kinek a fekete golyó jut, az köteles szép „froufrouját“ levágni. A sorshuzás annak rendje módja szerint megtörténvén, a fatum H. E. kisasszonyt érte utol. Hogy az elégtétel tökéletes volt, abból gyanitja a Debreczeni Ellenőr, mert a kisasszony tegnap „froufrou“ nélkül élvezte a kellemes májusi levegőt.

— **Párbaj nagy közönség előtt.** Páris közelségében a vesineti lóverseny-térre egy napon délutáni 2 órakor két kocsi érkezett meg; az egyikből három a másikból négy ember szállott ki és rövid beszélgetés után a nélkül, hogy figyelembe vennék az arra sétáló egész tömeget, ketten a megérkezettek közül levetették öltönyeiket és kardokat fogva kezeikbe, elkezdettek vivni. Azonban a párbaj alig tartott kevés másodperczig, mert csakhamar ott termett két zsandár, a fegyvereket lefoglalták, a párbajvivókat, segédeiket és az orvost a rendőrségre kisérték, hol jegyzőkönyv vétetett föl és mindnyájokat becsületszóra, hogy nem fognak párbajt vivni, elbocsátották.

*) E sorok szives közzétételére kéretnek a többi zalai lapok is.

— **Gyilkosság a kupéban.** A London és Chester közt közlekedő vonaton ismét fordult elő gyilkosság Holyhead állomáson vette észre egy vasuti kalauz, hogy egy III. osztályu kupé ablaka be van törve, s hogy a felhágó lépcsőn vérnyomok vannak. Rögtön egy tartalék mozdonyt küldtek ki, mely a vonat által megtett ut egyik részén csakugyan talált is egy holttestet. A megölt jó erős termetü férfi volt; tárcsájában ily föliratu névjegyet találtak: „J. C. O. Alkinson, 1. Richmond-Street, Dublin.“ Azt hiszik, hogy e büntett is a féniek müve.

— **A kanálison keresztül szökött meg.** Prágából irják, hogy egy Kolarzik nevü nyolcz évre elitélt rab a kanálison szökött meg. A börtön udvarában sétáltak a rabok és Kolarzik a kanálisba ugrott. A csatornatisztitók azonnal hozzáfogtak a kereséshez, a nyilásokat mindenütt elállták, Kolarzikot azon ban sehol sem találták. Kolarzik ugyanis eltünése után egy órával a prágai nemzeti szinházzal szomszédos ház udvarán bukkant fel a kanálisból. A házmester kérdésére azt felelte, hogy gazdája eltévedt kutyáját keresi és csak később olvasta a lapokból, hogy egy rab a kanálison keresztül szökött meg. — Mindjárt rá ismert emberére, ki rab ruhába volt bujtatva. Kolarziknak mindeddig nem akadtak nyomára, valószinü, hogy hátat forditott Prágának. Többször itélték már rabságra, s mint rab is felhasználta az alkalmat lopásra.

— **Őskori bronzlelet.** Somogy-Szobban, a napokban egy Horváth György nevü árva gyermek a kerités igazitásakor az irtó kapával kivágott egy őskori cserép edényt, (urnát) melyben a következő fémtárgyak voltak, mind bronzból valók: két darab szekercze, két késpenge, egy diszkarika, egy kardcsucs, egy láncz, hat ép karikából álló és 17 karika töredék. Ezen talált fémtárgyak 9 napig közszemlére ki voltak téve a szobi ev. ref. egyház pénztáránál, azután pedig a lelkész Józsanágh Zsigmond ur közvetitésével — mire minden lelkész hivatva van — felküldetett a magyar nemzeti muzeum igazgatóságához az érem és régiség osztályba, melyért a muzeum a szokásos folyó ár szerint 18 forintot küldött a találónak.

— **Mulatság.** Rég fogadott a kis komáromi Korona vendéglő terme oly díszes s válogatott közönséget kebelébe, mint e hó 8-án, mert valóban a helybeli s videki haute crême szép számmal vala képviselve, mit leginkább a figyelmes s fáradságot nem ismerő rendező uraknak köszönhetett. Találtunk ott a díszes hölgykoszoru között még olyan virágocskákat is, kik tán először ékiték Terpsichore fényesen s bükkfalombokkal dusan ékitett csarnokát. Talán nem is lesz érdektelen, ha az olvasó közönséget ezen ékes s bájteli koszoru egyesekével megismertetem, de megbocsát, ha a toilettek leirását mellőzöm, mert ezek megitélését szakavatottabbakra bizom. Ott láttuk: Ágh Mária, Báan, Galambos Teréz, Grobetti Micsi, Fülöp nővérek, Hanny Katinka, Hodászy Idán, Kovács Etel, Lerch nővérek, Mészáros Ilona, Pécsely Nella, Stefanits nővérek, Wache Lujza urhölgyeket garde de damejaikkal együtt. A négyeseket mintegy 26 pár tánczolta, mi eléggé tanuskodik e jótékonycélu tavaszi mulatság látogatottságáról. Pezsgő jókedv uralgott s a folyton ujrázott csárdások tán még manapság tartanának, ha csak a végzet nem ugy rendelte volna, hogy a minek kezdete van, végének is kell lennie. Éljenek a rendezők!

— **A eszéki vasuti katasztrófa** alkalmából a Drávába esett kocsik és mozdony kiemelése czéljából, megindított munkálatok legközelebb befejeztetnek. Két kocsit már kiemeltek, de ezeknek oldalai teljesen hiányzottak, csak az alsó rész s 4 kereke maradt épen. — A mozdony kevés sérülést szenvedett, s már kiemelték a vizből 2—3 méternyire. De a legnehezebb feladat lesz most a roppant sulyu alkotmány partra szállitása, melyet a mérnökség ugy akar megoldani, hogy a 3—4 méter magas töltésre vezet egy pallisszádokra épitett ideiglenes vasutat melynek másik vége az elsülyedt mozdony körül épitett álványokon nyugszik és a kiemelt mozdonyt arra helyezvén, az esetleg vagy önmüködése által, vagy gépek segélyével a rendes vasutra vezettetik. Igy tehát az egész országot felizgatott szerencsétlenség közvetlen nyomai elenyészőben vannak, s nem sok idő mulva csak a Dráva partján emelkedő szobor fogja hirdetni a katasztrófa emlékét, melynek hatása alatt énekelte a nép ezt a dalt:

Dráva vize, Dráva vize apadj ki,
De sok édes anya könyét csaltad ki!

— **A ki nem hiszi, hogy ébren van.** A mult héten történt, hogy H. Mihály és B. Erzsébet örök hüséget esküdtek egymásnak Devecserben. Ez nem volna ugyan nevezetes dolog, de az már még is emlitésre méltó, hogy nevezett uj házasok az esküvő utáni vasárnapon ujolag hallják a templomban a szószékről „A.“ lelkész által magokat kihirdetni. A nő, amint ez hallja, oda hajlik férjéhez s kérdi tőle, hogy hallotta e, kit hirdetett ki a pap? A férj nem szól egy szót sem, behunyta a szemét s alunni igyekezett. Midőn a nép már-már kimenőbe volt, a nő megrázza férjét s hivja ki a templomból, a férj oda szól a nőnek: Erzse, én azt álmodtam, hogy te nem vagy még feleségem és csak most hirdet minket a pap. A nő felelte: nem, álom ez Miska, mert valósággal kihirdetett a pap bennünket, hanem azt mondják, hogy a pap „alszik.“

— **Éghetetlen papirost** talált föl Párisban egy Mayer Gáspár nevü uri ember. A papir anyagában asbesth van; ez menti meg az égéstől.

— **Lánczokoskodás.** Egy budapesti lap a következő lánczokoskodást hozza: „Tekintettel az ország sulyos pénzügyi helyzetére, adóztassék meg a nevetés is. Mert a ki nevet, annak jó dolga van; a kinek jó dolga van, az pénzzel rendelkezik, a ki pedig pénzzel rendelkezik, az fizethet adót.“

— **Megértették egymást.** Egy falusi ügyes bajos, tudálékos atyafi beállit egyik hivatalba, bizonyos örökösödési ügyben tudakozandó. Épen egy vig kedélyü hivatalnok volt jelen, ki igen szerette az adomákat följegyezgetni. Sok csürés-csavarás után a falusi atyafi imigyen adja elő kérelmét: „Hát tekintetes uram! oszlányra bocsátotta légyen vala volna már divisió képest végest fogvást való módon fogna lenni?“ — Mondja el barátom még egyszer kérelmét — mond a hivatalnok, mert kissé nagyot hallok. E közben tiszta papirost vőn elő, hogy a paraszt mondókáját leirhassa. Midőn kérését ismételten elmondta, a mérnök következőleg válaszolt neki: „Hát kedves barátom, tulajdonképen azon módon vala végett, képest végest fogvást való módon fog majd lenni!“ — Értem tekintetes uram, mondja a kérdezősködő, s mint ki legjobban végezte dolgát, nyugodtan távozott a hivatalból.

— **Modern Nero.** Nemrég a danzigi szinház ismeretlen okokból kigyulladt és majd odaégett. Most kiderült, hogy a tüzvész gyujtogatás folytán keletkezett. Egy Dobrowski nevü fiatal gazdász volt a gyujtogató; mult hónapban egy Danzig melletti faluban nagy tüzet látott, mely ugy megtetszett neki, hogy ujra akart ilyen látványban gyönyörködni. A fiatal ember véletlenül árulta el magát és természetesen azonnal elfogatott.

— **Rejtélyes betegség.** Kasselből irják, hogy 40 huszár a hesszeni ezredből sajátságos kórtünetek közt betegedett meg. Gyomor-émelygések okát nem tudták kipuhatolni. Mikor a szokásos gyakorlatokról hazatértek, tejet ittak; azt hitték, hogy az elárusitó parasztasszony tehenei betegek, a megejtett vizsgálat azonban az ellenkezőt deritette ki. A legények rövid idő alatt nagyon elgyengültek; az orvosok szükségesnek látták őket elkülöniteni a többi betegtől.

— **Osztrák Phönix Bécsben.** Az osztrák-Phönix bistositó-társulat Salm-Reifferscheid Hugó őrgróf, az igazgató tanács elnökének vezetése alatt máj. 1-én tartotta Bécsben ez idei rendes évi közgyülését. Az igazgató-tanácsnak az egyes bistositási ágakban 1882 ben elért üzleteredményekről szóló jelentéséből kiemeljük, hogy a jégkár-bistositás kivételével, mely 6085 frt 32 kr. veszteséget tüntet fel, a többi üzleti ágak jelentékeny nyereséggel záródtak le. A tüzbistositási ág dijbevételei, tekintet nélkül a későbbi évekre szóló és 3.193,829 frt 32 krra rugó dijakra, 3.240,097 frt 10 krt tett, tehát többet, mint a megelőző évben. Ez ág összes bevételei 3.848.998 frtra rugnak, melynek ellenében a kiadások (e között kármegtéritések 1.029,068 forint 92 krajcsár, viszonytbistositási dijak 1.497,809 forint 99 krajcsár és provisiók 246,351 frt 22 kr.) 2.773,218 frt 13 krra rugnak, s a viszontbistositók jutalékának levonása után 747.213 frt 55 kr. mint dij- és kártartalék uj számlára vitetett át. A szállitási bistositási ágban 745.539 frt 93 kr. bevétel mellett 557.388 frt 27 kr. kiadás mutatkozik, ellenben a jégkárbistositási ágnál 445 923 frt 97 kr. bevétel és 452.900 frt 29 kr. kiadás mutatkozik és igy a szállitási bistositási ágnál is 112.411 frt vitetik át a folyó évi számlára, kár- és dijtartalékképen. Az életbistositási üzleti jelentésből látjuk, hogy 1882. évi decz. 31-én 7311 dijkötvény volt érvényben 11.272,064 frt 89 kr. bistositó tőkével és 10.006 frt bistositott rentével, és hogy ez ág bevételei a dijtartalékkal és a mult évről származott 1 418,484 frt 75 kr. tevő dijtételekkel együtt a megelőző évről 1.960,699 frt 44 krt tettek, mig a kiadások 294.942 frt 1 krt vettek igénybe és 1.639,838 frt 77 kr. a dijtartalék, dijátvitel és kártartalék gyanánt uj számlára vitetik át. A tőketartalékalap javadalmazása és a hivatalnokok nyugdijalapjának kintalása után a részvényeseknek elosztandó tiszta nyeremény 60.000 frt ugy, hogy az idei hozadék a befizetett részvénytőke 10 százalékának felel meg. 920 1—1.

Rövid hirek.

Turgenyev Iván állapota bár igen aggasztó; dühöngő rohamai vannak: legutóbb oly jelenséget tapasztalt orvosa, hogy remélni kezd. — **Humboldt Sándor** és Vilmos emlékeit f. hó 22-én leplezik le Berlinben. — **A timárlegények** is strikolnak Budapesten; 3 frt hetibért követelnek. — **A rabszolgakereskedés** Tangerben még mindig napi renden van. — **Az eszéki** katasztrófa alkalmával viz alá sülyedt gépet már kiemelték. — **Nyiry Aladár** a sikkasztó ercsii közjegyző mindent beismer s ezzel a vizsgálatot nagyban megkönnyiti. — **A czár** f. hó 20 án utazik Moszkvába közvetlen környezete kiséretében a koronázásra. — **A franczia forodalom** századik évfordulóját Párisban — hir szerint — világkiállitással ünnepelik meg. — **Kanoz Gyula,** egyetemi tanár, a király által az osztrák- és magyarbank budapesti alkormányzójává neveztetett. — **A Rothschild-konsorcium** uj üzleteiről suttog a hir, mivel Rothschild Albert, báró, Párisba utazik. —

Irodalom.

— **Uj népszinmü.** „A szárazmalom“ Vidor Pál eredeti népszinmüvének közkedveltségü dalai: 1. Eltávozol kedves rózsám szerzé: Szentirmay Elemér. 2. Várok, varok szerzé: Szentirmay Elemér. 3. Gyere rózsám 4. Árva madár. 5. Kihasadt a hajnal az égen. 6. Bokor ágon. 7. Tul a Tiszán. 8. Nem igaz, hogy a lány hütelen. 9. Magasan repül a gólya az égen. 10. Edes rózsám... Énekhangra zongorakisérettel alkalmazta Aczél Kálmán 1 frt 50 kr.

Papirszeletek.

— Barátom! holnap nősülök, örvendj velem!

— Nem én: nem vagyok kárörvendő.

—

A kis Bandi épen hazajött az iskolából, a pohárszéken vajaskenyeret pillant meg.

— Mama, kié ez a nagy vajaskenyér?

— Tiéd, édes fiam, ez a te uzsonnád.

— De mama, csak ekkora vajaskenyeret kapok?

—

— A lustaság netovábbját e napokban egy szinházi titkár irodájában fedezték fel: „Mint van az, hogy X. kit a leglustább egyikének tartanak, annyi sok darabot ir? És mind 5 felvonásos? — Valószinüleg azért hangzik a válasz, mert ha egyszer irni kezd sokkal lustább, mintsem kezéből a tollat letenné.

—

Szerénység.

Nemrég egy szalonban egy zeneszerző adta elő uj darabját. A játék után mindenki a művészhez sietett, dicsérve szerzeményét.

— Oh ne üdvözöljenek — mondá hanyagul a művész — hanem adjanak hálát istennek, mert a lángelme az ő ajándéka.

—

Esküvőre ment az uj házaspár. A szokásos kérdések közt az eskető ezt kérdé a czigány vőlegénytől: Soha el nem hagyod-e feleségedet? „Soha, volt a felelet, csak mikor hegedülni megyek.“

—

Humor.

Tulságos jóság. Férj: Jaj, jaj jaj! Szegény feleségem, szegény feleségem! Megszökött anélkül, hogy pénzt vitt volna magával. S aztán még a lakás czimét se hagyta hátra, hogy legalább küldhetnék neki!

—

B. Komám, félek, hogy a vizvezetéki részvények nem lesznek kellő számmal aláirva. —

Sz. Attól ugyan ne tarts, mert az lesz bolond, aki a mostani olcsó kamat mellett a pénzét nem fekteti jó vállalatba.

—

Bérkocsishoz lép egy antik kinézésü hölgy.

„A régiségtárba,“ parancsolja a kocsisnak. —

„Ott tetszik maradni, vagy vissza is hozom a nagyságos asszonyt?“ él-zel a kocsis. —

—

Fejedelmi játszma — hajdan. H. Frigyes pfalzi választófejedelem egy izben az eichstädti püspökkel kártyázott, a minden kártyára egy — krajcsárt tett. Hanem a püspök kifogást tett a magas játék ellen. „Ez nagyon sok! — mondá — hiszen ily módon egy egész forintot is el lehet veszteni!“

Vasuti menetrend.

Indul Kanizsáról:

Von. min.	Irány.	Óra	P.	
Sz. vonat	Eszék, Moh. Domb.	5	15	reggel
V. vonat	„ „ „	2	55	d. u.
V. vonat	Zákány (cs. Zákánig)	11	2	éjjel
Gy. vonat	Budapest	6	8	reggel
Post. vonat	„	2	6	d. u.
V. vonat	„	11	35	éjjel
V. vonat	Bécs Szomb. Sopr. felé	6	15	reggel
Sz. vonat	„ „ „	12	5	éjjel
V. vonat	Sopron	3	—	d. u.
Sz. vonat	Prág. Kot. Csákt. felé	4	57	reggel
Sz. vonat	„ „ „	2	45	d. u.
Gy. vonat	„ „ „	10	50	éjjel
	Érk. Kanizsára:			
V. vonat	Zákány felől	5	27	reggel
V. vonat	„	1	41	d. u.
Sz. vonat	„	11	—	éjjel
V. vonat	Budapestről	4	31	reggel
P. vonat	„	2	5	d. u.
Gy. vonat	„	10	30	éjjel
	Bécsből	4	11	reggel
	„	10	20	éjjel
V. vonat	Sopronból	12	16	délben
Gy. vonat	Pragerhof felől	5	55	reggel
Sz. vonat		1	14	d. u.
V. vonat		11	10	éjjel

Heti jelentés a budapesti gabona-tőzsdéről.

Budapest, 1883. május hó 11.

Steiner József és Társa termény-gabona és bizományi czég jelentése.

Malmaink, a kivitel, és a spekulátió élénk részvétele mellett, jelentékeny forgalom fejlődött. Az irányzat szilárd, az árak emelkednek. Határidők iránt szintén nagy érdeklődés mutatkozott, Oroszországból kedvezőtlen aratási jelentések érkeztek, Olaszországban a sok esőzés folytán rozsdától tartanak. Ha ezen hirek valóknak bizonyulnának be, akkor előreláthatólag a most még mérsékelt niveaun álló árak rohamossan felszökkendnek.

Buza 25 krral emelkedett. Piros aczélos buzák 11 frtig keltek, Bánsági 80 kl. Kikindán 9.85, Orosházán 10.10. H. M. Vásárhelyen 9.90 kelt. Őszi határidőre zárul 10.16.

Rozs hiányzik, itt 7.60-ig kelt Semendria állomáson 6.60, Kecskeméten 7.10, őszre 7.50.

Tengeri 30 krral emelkedett. 6.75 ig fizettetett. Kikindán 6 frt. Mezőtur 6.15. Máj.—juniusi határidőre 6.80-ig.

Cinquantin itt 7.—7.50, Orosháza 6.50 kelt.

Árpa változatlan. Takarmány 7 frt égetni való 7.60, sörfőzdei 9 frtig.

Zab szilárd. 6.20—6.90-ig, őszhatáridőre 6,62.

Repcze. Bánsági 13.50, káposzta 14.25.

Köles hiányzik, roppant szilárd. Takarmány 4.50, őrlésre 6.90—7.10.

Kölcskása 11.50—13 frtig kelt zsákostul. Köleskorpa 2.75.

Takarmánybükköny 3.50—4.50-ig fizettetett.

Mohármag lanyha 10.50—11 frt. Bab. Fehér 9.50—10.50, törpe 12.50, barna 12.50.

Burgonya. Vasutaink roppant hosszadalmas szállitásai folytán, külföldi megbizóink kénytelenek voltak a vásárlást beszüntettetni, mert az egészségesen berakott áru is 14 napi szállitás alatt megromlott. Ausztriába küldtünk bánsági állomásokról, hol 1.50—1.70 fizettük. Piaczunkon 2.50—3 frtig eladható, de csak kisebb mennyiségekben.

Pénzelőleget nyujtunk ügyfeleinknek beraktározott árukra és feladási vevényekre; az előleg minden városban felvehető, hol pénzintézet létezik.

Zsákkölcsöndijt betenként darabonkint 3/4 krt számitunk horzsánk küldendő árukhoz.

Közraktári illeték átmeneti forgalomban 100 mm. után az osztr. államvasut közraktáraiban 5.25. Fővárosi közraktárakban 7.05.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegitésére).
Mattoni Henrik, [illegible]
[illegible]

Lapvezér és kiadó: SZALAY SÁNDOR.
Felelős szerkesztő: BABOSS LASZLÓ.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

[illegible] 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az alsólendvai kir. járásbiróság 3114/82. számu végzése által Marosa Ferencz, Turnischai lakós javára, Bedernyák József cserencsóczi lakós ellen 415 frt tőke, ennek 1880. év márczius hó 27. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 46 frt 75 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával birói lag lefoglalt és 491 frtra becsült 3 ló, 2 tehén, 6 sertés, 1 tarkaszőrü 2 éves bika, 3 ló szekér, egy nagy szány, 20 mérő kukoricza, 20 mázsa széna, 20 mázsa szalma, 10 akó bor hordóstul, egy kupacz trágya, egy 3 akós répás, és egy 4 akós káposztás hordóból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 2672. sz. 1883 kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Cserencsóczon alperes lakásán leendő eszkösléséra 1883-ik év május hó 25-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Alsó-Lendván, 1883-ik évi május hó 11. napján. 921 1—1.

ZAKÓ DÁNIEL,
kir. birósági végrehajtó.

354. tkvi 1883. Január 15.

Árverési hirdetmény.

A nagy-kanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Vért József és özv. Vért Józsefné szül. Schmied Katalin gelseszigeti lakós végrehajtatónak, Vért János végrehajtást szenvedő gelse-szigeti lakós elleni és pedig Vért József részére 237 frt tőke, 1882. február hó 11-től járó 6% kamatok, 90 kr közjegyzői okirat kiadmányozási, 10 frt 36 kr per, 8 frt 65 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 50 kr., 6 frt 50 kr jelenlegi, özv. Vért Józsefné részére 51 frt tőke, 1882. juli 3-tól 6% kamat, 10 frt 80 kr. per. 6 frt 20 kr végrehajtás kérelmi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. trvszék területéhez tartozó gelseszigeti 31. sz. tjkvben A I. 33. 188 hrsz. a. felvett ingatlanokból Vért Jánost illető 160 frtra becsült hasonfele külön, továbbá a gelse szigeti 73. sz. tjkvi A I. 1—9 sor sz. a. felvett egészen Vért János tulajdonát képező 696 frtra becsült ingatlanok külön azon megjegyzéssel, hogy Vért Józsefné szül. Schmied Katalin gelseszigeti lakós javára bekeblezett holtiglani lakás s tartás biztositásárai szolgalom a maga épségében marad 1883. évi julius hó 6. napján délelőtt 10 órakor Gelse-Szigeten a községbiró házánál felperesi ügyvéd Remete Géza v. helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanattól 1 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. tvszék telekkönyvi osztályánál s a gelse-szigeti község elöljáróságánál megtekinthetők.

Az elrendelt árverés a fennitrt telekkvben feljegyzendő.

Az árverési hirdetmény a telekkvi hatóságnál kifüggesztés, ugy a gelseszigeti s asszomszédos községekben körözés és kifüggesztés s a Zalai Közlöny hirlapban egy izben beiktatás által közzététetik.

Az árverés teljesitésére Fábián Ferencz végrehajtó küldetik ki.

Kir. trvszék, mint telekkvi hatóság. Nagy-Kanizsán 1883. évi január hó 23-án. 922 1—1

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-kanizsai izr. hitközség egy iskolaház épitését határozván el, ez épitkezés irásbeli ajánlatok utján fog kiadatni.

Mire vállalkozni kivánók azzal figyelmeztetnek, hogy az árlejtés f. évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor a hitközség hivatalhelyiségében fog megtartatni — hol az árlejtési föltételek valamint az épitési terv és a költségvetés a hivatalos órák alatt betekinthetők. —

Nagy Kanizsán, 1883. május 15 én. 925 1—2

A hitk. elöljáróság.

H I R D E T É S E K.

2761.
. 883

Pályázati hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről egy 90840 frt 41 krra előirányzott egyemeletes kórház épitésére pályázat nyittatik.

Az árlejtés szóbeli és irásbeli ajánlatok utján fog eszközöltetni, — ennélfogva az ezen épitkezésre vállalkozni hajlandók felhivatnak, hogy az épitési feltételekben megállapitott 4500 forint bánatpénzt, akár készpénzben, akár óvadékképes papirokban, vagy helybeli takarékpénztári betétkönyvekben az árlejtés megkezdéseig, vagyis 1883. évi május hó 22-ik napjának délelőtt 10 órájáig Nagy-Kanizsa város polgármesteri hivatalánál annál bizonyosabban benyujtani sziveskedjenek; mert a később beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. 911 3—3.

Az árlejtési feltételek és épitési tervek, ugy a költségvetés előre bármikor a hivatalos órák alatt a polgármester hivatalos helyiségében betekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1883. évi május hó 5-én.

A városi tanács.

Wiese & Comp.
Kassen-Fabrikanten
WIEN — PRAG.
Gyár:
Bécs, II Pappenheimgasse 58.
Raktár:
Bécs, II. Untere Donaustrasse Nr. 25.
880 14—15 Fiókűzlet:
Budapest, körut,
Fenciére-paleta.

Aggódva és szomoruan tekint némely beteg a jövő elé, mert eddigelé mindent eredménytelenül használt. Mindenkinek, különösen pedig az ilyen szenvedőknek melegen ajánlható a „Betegbarát" czimü könyvecske, mert abban bőséges bizonyitékait találják annak, hogy a nehéz beteg is a megfelelő gyógyszerek alkalmazása által szenvedéseitől megszabadult, vagy legalább is enyhülést szerzett. A „Betegbarát" kivánatra GORISCHEK K. egyetemi könyvárus által (BÉCS, I. Istvántér 6 sz.) ingyen küldetik meg, ugy hogy a megrendelőnek csak a levelezőlapért kell 2 krt kiadni. 819 7—7.

Kávé Triesztből.
Árak mint nagyban vételnél.
Alulirott czég küld 4½ kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai —	1 kiló	frt 1.84
Ceyloni gyöngy legfin. barna	1 „	„ 1.94
Ceyloni finom nagy szemes	1 „	„ 1.70
Cuba legfin. nagy szem. barna	1 „	„ 1.78
Portorico legfinomabb —	1 „	„ 1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1 „	„ 1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1 „	„ 1.56
Zöldjava, finom — —	1 „	„ 1.34
Santos, finom — —	1 „	„ 1.29
Rio, legfin. erős és kiadó	1 „	„ 1.18
Rio, középfin. erős s kiadó	1 „	„ 1.15

Egy 5 kilós kosárba.
Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb. egy kosárban frt 2.10
Sambo F.
901 4—12 Triest.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni
„Széchenyi-savanyuviz forrás"
Petánczon. (Radein mellett.)
Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti müegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuvizforrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.
Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.
Megrendelések
a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.
Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánltatik.
Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel leend ellátva. 905 5—8
Mindenkor friss töltés | Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve. | Sürgöny: Vogler Regede, Radein.

!!LOTTÓ!!
Minden lottóbarátnak alkalom nyujtatik, hogy az ujon kijavitott és kipróbált játékrendszer által, évenkinti 600--800 frt évi biztos jövedelmet szerezzen. A legcsekélyebb tételnél is folytonos nyerés biztosittatik. Egy forint beküldése után megküldöm a rövid és értelmes utasitást, továbbá a számokat tizenöt huzáshoz. Hogy rendszerem elfogadóit minden kártól megóvjam s biztos nyerésre vezessem, kész vagyok a netaláni akadályoknál irásban, minden dij nélkül fölvilágositást adni. A kérdezősködésekhez retour bélyegek mellékelendők. 874 15—24.
V. Hrdlickajun
Wien Wieden grasse Neugasse 4.

Árverési hirdetmény.

Mely szerint folyó évi május hó 28-án Zala-Szent-Mihályon reggeli 9 órától kezdve és esetleg 29-én folytatva néhai méltóságos Zalabéri Horváth Mór árvái részéről e következendő gazdasági felszerelés fog árverés utján készpénzfizetés mellett eladatni:

22 drb jármos ökör,
3 drb igás ló,
1 drb 3 éves bika,
27 drb gulya tehén,
3 drb 2—3 éves üszü,
17 drb 2—5 éves ökör tinó,
2 drb. 1—2 éves ökör borju,

Továbbá különféle gazdasági eszközök és gazdasági gépek. Nagymennyiségü tölgyfa, gerenda padlók és bognár fa.

Zala-Egerszeg, 1883. május 11-én.

923 1—2

A gyámgondnokság.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1883. május 20-án. 40-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . . . 8 frt.
fél évre . . . . . . 4 „
negyed évre . . . . . 2 „
Egy szám 10 kr

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor
6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz,
anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlasicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai kü'választmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Az öngyilkosságokról.

Sajgó sebet képez testünkön az öngyilkosságok, sikkasztások és párbajok mániája. Ha kérdezzük: miben rejlik oka e felette szomoru jelenségnek? rendesen egy általános phrázist kapunk feleletül.

Nézetünk szerint azonban annak ép ugy, mint minden társadalmi kinövésnek az indoka magában a társadalomban keresendő. Igen, saját elijesztő blasirtságunkban, rendkivüli indolentiánkban és gyermekeinknek teljesen elhibázott házi nevelésében kell keresnünk a szörnyü társadalmi baj kutfejét.

Vizsgáljuk meg mindennapi életünket higgadtan, pártatlanul.

Hányan vagyunk olyanok, a kik pontos számitás alapján rendezzük be háztartásunk kiadásait? Vajmi kevesen. — Nagyobbrészt többet költünk, mint a mennyit beveszünk! — Hol töltjük szabad óráinkat? A korcsmában vagy a casinókban. A casinóknak is tulajdonképeni feladatát már végkép elhanyagoltuk és azt füstös játéktanyává alacsonyitottuk le, a hol személyes hajlamainkhoz képest elisszuk, elfüstöljük, vagy elkártyázzuk filléreinket, melyeknek talán fele része is elegendő volna azon tárgyak beszerzésére, mikben családunk otthon hiányt szenved. Erre talán azt felelik, hogy a ki egész nap dolgozik, annak este szükséges egy kis szórakozás. — Akinek telik, szórakozzék másképp is, hanem mihelyt tulhaladtuk bármily csekély mértékben rendes jövedelmünket, már is merényletet követtünk el önmagunk ellen, családunk existentiája ellen.

Valljuk be őszintén: gyengék vagyunk, gyengébbek az asszonyoknál, nem birunk parancsolni szenvedélyeinknek; de másrészt el kell ismernünk, hogy hódolunk mindenütt gyengeségeinknek. Még a casinói helyiségek is a tagok személyes hajlamaira való tekintettel vannak berendezve. Legkisebb az olvasószoba, nagyobb az étterem és legnagyobb a játékterem. — Az anyagi élvezetek utáni hajtóvadászat szokásunkká, természetünkké vált és ettől az édes megszokástól csakugyan igen nehéz elterni; — nem fontolja meg senki, hogy erre az édes megszokásra következik az eladósodás és erre aztán gyakran: egy öngyilkoló durranás. Igyekezzünk tehát leküzdeni szenvedélyeinket, lemondani rossz szokásainkról! Maradjunk szépen otthon családunk társaságában, foglalkozzunk kissé gyermekeink nevelésével! Itt bizton teljes kárpótlást találunk mindazon amugy is igen kérdéses élvezetekért, miket a vigadó helyek nyujtanak.

Ehhez nem kell egyéb, csak férfias elhatározás. Higyjék el: csökkenni fog évről-évre az öngyilkosságok száma, ha lerázzuk gyengeségeinket és komolyan hozzáfogunk gyermekeink gyakorlati neveltetéséhez. A házi neveltetés nem oly könnyü, mint első pillanatra látszik; értjük különösen a kisdedek gyakorlati neveltetését. Térjünk be bármely kisdedekkel megáldott intelligens polgártársunk lakásába és lessük meg családját, például a reggeli elköltésénél: minő sajátságos képét látjuk a divatos neveltetésnek. A család legifjabb tagja anyja ölében siró hangon majd keserünek, majd nagyon édesnek találja a kávét és hadarázó kezeivel kiüti a csititó mama kezéből a csészét, melynek tartalma az abroszra hull. — Az apa mosolyogva tekint a durczáskodóra, — de egy szót sem szólt, hódolva azon humános elvnek, hogy az actió — reactiót szül, ő pedig gyermekét bosszuállóvá tenni nem akarja. A második gyermek összeszedte könyveit, készül az iskolába; mielőtt azonban elmenne, odaáll mamájához, kérvén tőle különféle irószerek bevásárlására 10 krt. Állithatja a mama, hogy hiszen csak tegnap kapott ugyanannyit, a gyermek nem tágit mindaddig, mig a papa meg nem adja neki a hatost; ez igy megy napról napra! Különböző czimek alatt kapnak a gyermekek a szülők vagyoni állásához képest 5 vagy 10 krt, a nagyobbak többet is. Szóval a gyermekek minden akarata teljesittetik. Igy nevelünk fel észrevétlenül tékozló fiut, önfejü és rossz gazdasszonyt, kik későbben az élet viszontagságai között, nem lévén képesek uralkodni szenvedélyeik fölött: szaporitják az öngyilkosok statistikáját.

Szoktassuk gyermekeinket takarékosságra, hogy a pénz később veszély ne legyen azok kezében! — Tanulja a gyermek megbecsülni a krajczárt, ugy majd meg fogja kimélni egykoron a forintot is.

Ismételjük, nem könnyü a gyermekek házi neveltetése. Nagy pädagógusok, igazán okos emberek sürgették a kisdedóvó intézeteket és gyermekkerteket, egyedül a szülék anyagi vagy erkölcsi tehetetlenségében keresvén a kisdednevelés hiányait, és ezen hiányokban a társadalmi erkölcstelenség szomoru tényét.

B. A.

A munkás-kérdés.

Ujabban a munkáskérdéssel ugy bel-, mint külföldön sokat foglalkoznak. A német császár trónbeszédében felhivta a parlament figyelmét, hogy a munkáskérdés javitására különős gondot forditson.

A franczia kamara küszöbön álló uj ülésszakának egyik elő ülésén a munkásosztály számára épitendő olcsóbb lakházak tárgyában javaslatot fog tenni a kormány. E javaslathoz a parlament beleegyezésén kivül a párizsi községtanács s a Crédit Foncier részvényesei közgyülésének hozzájárulása is szükséges leend. A kormány e kérdésnek olyatén megoldására hajlandó, mely szerint egyes családok számára olcsó házak épittessenek, melyeknek vételi ára 20 év lefolyása alatt alacsony bérösszeg fizetése által törlesztetnék le. Az összes épitési költség egy-egy házra nézve 9 ezer frankon felül s 3 ezer frankon alul nem terjedhet. A Crédit Foncier kötelezi magát, hogy — az állam jótállásával — épitési vállalkozóknak, társaságoknak vagy magánosoknak alacsony kamatláb mellett e lakházak felépitésére 20 millió erejéig kölcsönöket ad. — Vállalkozak csak azon esetre fogadtatnak el, ha kötelezik magukat, hogy az épületeket nyereség nélkül engedik át. Az állam a Crédit Fonciérnek félévenkint átszolgáltatja az amortizáláshoz szükségelt összegeket s az adósok által azon tiz évben; mely a husz évre következik, mely alatt az ingatlanok birtokába jutnak, kamat nélkül fizetteti vissza az összegeket. Egy második kombináczió volna, hogy a Fonciér mindazoknak, a kik oly házakat épitenek, melyek legalább fele részben 150—300 franknyi évi bért hozó kis lakásokból állanak, jelzálogi kölcsönöket ad, melyek ez esetben az épületek teljes értékének 65 százalékáig terjednének. Ez esetben az állam nem fog egyenes kezességet elvállalni, hanem a départementeokat és községeket hatalmazná erre fel. Páris városa a Crédit Fonciér részére 50 millió tőkének kamatjait biztositaná. Ezzel egyidejüleg arról is van szó, hogy a vállalkozók és magánosok, kik munkáslakásokat akarnak épiteni, bizonyos állami és községi adókedvezményben részesülnének.

Hazánkban egyszerre két röpirat foglalkozik a munkáskérdéssel. Az egyik Ecseri Lajosé, ki csakis a munkások biztositásának kérdését fejtegeti tudományos alapon. A másik röpirat egy kiváló gyakorlati szakférfiu Brüll Lipót, a magyar ált. hitelbank egyesült gőzmalmai igazgatójának tollából került ki. „A munkásosztály sorsának javitása" czimü röpirat azon körülménynél fogva is, hogy szerzője Brüll ur évek óta egy nagy iparvállalat élén áll s igy a munkások viszonyait saját tapasztalatából ismeri, nagy mértékben megérdemli figyelmünket. Az egész munkán a munkás sorsa iránti jóakarat és azon törekvés vonul végig, hogy a munkaadó és munkás közt az érdekellentétek kiegyenlitésével mindkét fél előnyére való jó viszony fejlődjék ki és a munkás elvonatva az ártalmas és czélra nem vezető agitacziók hatása alól, önerejéből, de egyszersmind a munkaadó, a társadalom, a község és az állam közreműködésével sorsát saját és családja jövőjét biztositja.

A munkásosztály jelenlegi sorsáról, az annak javitására irányuló törekvésekről és azokban a társaság többi osztályainak s az államnak részvételéről szóló általános bevezetés után szerző áttér a munkáslakás kérdésére, szembeállitva a külföldi tapasztalatok után, az ugynevezett laktanyai és a cottage-rendszer előnyeit és hátrányait, mely egybevetés szerzőt a cottage-rendszer ajánlására inditja, egyuttal érdekes ismertetést adva a cottage-rendszernek Mühlhausenben alkalmazásáról és Bpestre nézve, tekintettel a helyi viszonyokra, a két rendszer kombinált alkalmazását hozván javaslatba. A gyakorlati keresztülvitelre szerző munkáslak épitőtársaság alapitását hozza javaslatba, azon kikötéssel, hogy „a társulat alaptőkéjét oly egyének hozzák össze, kik nagyobb nyerészkedésről előre lemondva, csupán a szokásos, például a tőke 4 százalékát meg nem haladó kamatokra tartanak igényt, esetleg járulmányaikat ka-

TÁRCZA.

Keleti testvéreinkről.

II.

(II. A moldvai magyarok.)

Fogytunk, egyre fogytunk, s nyakunkra hoztuk a németet, szerbet, később a csehet, ha valahol egy darabka üres helyet láttunk, már ismét idegenek után néztünk, s kértük szépen, hogy legyenek szivesek urak lenni a szép magyar földön, s hagytuk, hogy hivatlanul is boldog, boldogtalan beékelje magát közibünk, hanem arra a multban az ország főnemesei közül senki se gondolt, hogy üres pusztáinkat idegen iga alatt görnyedő keleti véreinkkel is be lehetne telepiteni.

E szomoru vád alaptalan volna, ha főnemességünk nem birt volna tudomással idegen földön tengő testvéreinkről, — de az ellenkezőről vagyunk meggyőződve.

A csángókról nem csak akkor birtak tudomással főuraink, midőn Moldva a magyar koronához tartozott, hanem aztán is, midőn török fennhatóság alá jutott, nevezetesen az erdélyi kormányszék urai, Magyarországban a nádor, s mások, és különösen az esztergomi primások, kikhez időkint fölirtak a csángók egy két magyar papjuk közvetitésével, elősdva siralmas állapotuk a magyar tanitók és magyar lelkipásztorok hiánya miatt, könyörögve, hogy küldjenek nekik magyar papokat, s mentsék meg a fosztogató lengyel és olasz papoktól, kik basamódra éltek és oláh szóval traktálták az akkor még egészen tiszta magyar (a magyaron kivül más nyelven nem beszélő) csángókat.

A sok folyamodványra a legtöbb esetben nem feleltek, vagy ha igen, akkor küldtek nekik (a félmilliónyi csángó népnek) egy-egy életunt barátot, a ki nem birt tiszta fogalmával fontos küldetésének, s gyorsan elveszett a lengyel papok közt. Alig volt néhány magyar papja a régi időkben a csángóknak, kik tiszta öntudattal birtak volna arról, hogy tulajdonkép: miért is küldték őket a keleti magyarsághoz? Pedig csak 30—40 év előtt is mit lehetett volna tenni!

A nemzetiségi kérdés vad fanatismusa akkor még nem dühöngött oly nagy mértékben, mint most.

A csángók, bárha mindnyájan nem voltak is ősi birtokosok, kik szabadon birták földeiket, hanem egy része, a moldvai bojárok nemesek jobbágya volt, mégis mint magyar nemzetiség elismertettek, s a vajdák, tekintve nagy számukat, régebben tulnyomó többségben voltak Moldvában, némi figyelmet tanusitottak irántuk.

Nem egyszer védték őket a viszálykodó idegen missionariusok ellen, s később is visszaemlékezve, hogy egykor Erdélyhez, illetőleg Magyarországhoz tartoztak, és összeköttetésben lévén magyarországi előkelő magyar családokkal, ha ügyük a saját érdekeiket nem érintette, pártjukat fogták s oltalmazták őket. Igy midőn Vasul moldvai fejedelemnél (1647-ben) a bákói magyarság panaszt emelt, hogy Bandia Márk martianopoli érsek s a moldvai magyar egyház főpásztora rosszul bánt magyar papjukkal, s meg akarta fosztani bákói állásától, az érseket megdorgálta, s kitiltással fenyegette meg, a magyarokat papjokkal együtt védte és dicsérte a magyar lelkész fáradozásait. Közelebbről idézhetjük Gegő Elek levelét, melyben a magyar akadémia küldöttje köszönetet mond Stourdza Mihály vajdának a csángók iránt mindig tanusitott jóakaratáért, mit a csángók maguk kiemeltek az akadémia küldöttének. Stourdsa vajda Gegőnek adott válaszában a többi közt ezeket mondja: „ugy különösen legjobb akaratot táplálunk keblünkben a moldvai fejedelemségben lakó magyarokat nemcsak mint hiv alattvalókat ápolni, hanem ugy is egyszersmind, mint szakadékát azon nemes magyar nemzetnek, mely által feljebbi századokban a mi Sturzai családunk boldog emlékezetü elődei a magyar nemesség jogaival és szabadságaival ékesitve valának, kiváltképen védelmezni is." A vász Jászvásárban (Jassy) kelt 1836. november 5-én, aláirva a vajda által.

Ez mint látjuk nem oly régen történt.

A kedvező jó alkalmakat, (hogy, szerényen fejezzük ki magunkat), tehát elszalasztottuk.

Főuraink keleti tétlenséggel hagyták az időt elrepülni, a hivó szózatokra bedugták füleiket, s a magyar akadémia is sokáig hallgatott, mig Jerney ismét utra nem indult ősi helyeink kinyomozása végett, s ugy szóval, mint munkájában, s értekezéseiben föl nem elevenitette keleti testvéreinket hanem azóta ujra huszonöt év mult el, s mi ismét elfeledjük csángóinkat. Pedig századokra menő véreink iránt a magyar nemzetnek s intézőinek nem lehet tovább is e siri némaságban maradni, mert a cosmopolitismus szemüvegén keresztül nemcsak azt fogjuk meglátni, hogy örökre elvesztettük csángóinkat, hanem e siri némaság még itt a haza határain belül is vészes gyümölcsöket teremhet . . . Mi reá fogunk mutatni összes keleti magyarjaink bajaira, s a módokra és eszközökre, melyekkel a nemzetnek egy ősi nemes részét a távolban megmenthetjük.

A csángók Moldvában nagyobb tömegekben a Szereth és Beszterczе vizek mellett laknak nagy s népes falvakban, mig a bevándorlott székelyek a Tatros, Tásló és Szucsáva folyók mellett és a moldvai városokban ütöttek tanyát. Ezeken kivül elszórva kisebb nagyobb csoportokban, majd községeket képezve, majd meg vegyesen — oláhok által is lakott falvakban — találunk csángókat és székelyeket.

Moldvában és Bessarábiában minden emlék oda mutat, hogy e két ország lakósai kezdetben tisztán magyarok voltak, s egyedül a magyar uralkodott ugy egyik, mint a másik országban.

Alig lehet Moldvában helyet, vagy bármi emléket a multból találni, mik ne a mellett szólnának, hogy ama földek ősi urai magyarok voltak, és pedig a hunnok maradékai kunokkal és besenyőkkel elegyedve. Erről tanuskodik e két tartomány s Bukovina együttes elnevezése is Cumania név alatt, a mely elnevezés Moldva egyes vidékein még ma is él, s különösen a csángók által lakott vidékeket szokta az oláh pórnép Cumaniának mondani.

Idő multával azonban Bessarábiába a szlávság ütött be, Moldvába pedig Drágos mármarosi előkelő oláh költözött be egy sereg oláhval, s a Moldva vize mellett letelepedve, innen tovább terjeszkedtek, s lassankint, mily körülmények következtében nem tudhatni, egész Moldvát kezeibe keritette, s vajdává levén, ugy alatta, mint utódai alatt az oláh faj mindinkább terjeszkedett, s az önállóságuktól lassankint megfosztott magyarság enyészni kezdett, s beolvadásával az oláh fajt szaporitotta.

Az egykor hatalmas keleti magyar birodalom ősi urai egyre pusztultak, s csak a mai egykétszázezer csángó maradt fenn belőlük.

Csodálatos a politikai fensőbség befolyása mindenütt a népek történetében.

A történelem gyönge világa nem ad utmutatást arra nézve, hogy mint veszthette el egy oly életerős, minden tekintetben imponáló hunn-kun-besenyő népekből egyesült magyar uralom politikai tulsulyát egy oly idegen, s gyönge elemmel szemben, milyen az oláh volt Moldva földén.

Ennek okai lehetnek a magyarok közt netán duló viszályok, más részt pedig a magyar régi, ősi politikai büne, (a mit a mai civilisáczió ugyan erénynek nevez, de nem kérünk belőle, mert többnyire politikai fölényünk szoritásával jár,) az a csodás türelem, melyet bizonyára ugy ők, mint elődeink, s mint mi még ma is állami existencziánk biztos veszélyeztetésével is tanusitunk a bevándorlottak, s az itt lakó, velünk testvéresülni semmikép sem akaró idegen népekkel szemben.

A bessarábiai és moldvai magyar hagyta, hogy az idegen uralom gyökeret verjen, s békésen alá hajtotta fejét az idegen uralomnak, megfizette adóját, mi-

matmentesen engednék át a társulat céljaira."

E mellett az állam és a község közreműködése is, ez utóbbi részéről különösen a szükségelt telkeknek olcsón, vagy ingyen átengedése volna szüksége. „A munkás jövőjéről gondoskodás" szerző kiváló figyelmét veszi igénybe. A gyári szerencsétlenségek megelőzéséről szóló részben ismerteti a magyar ipartörvény hiányos intézkedéseit és azoknak a gyakorlatban még hiányosabb alkalmazását és a német felelősségi törvényt, melyet a gyakorlat hasonlóképen elégtelennek mutatott. — Ajánlja a munkaadó részéről a munkásbiztositásnak eszközlését s a munkásbiztositási rendszernek általános kötelező behozatalát, mely eszme mellett szerző gyakorlatilag is propagandát csinált, midőn mint értesültünk, saját gyári munkásait balesetek ellen a vállalat költségén biztositotta.

A munkásoknak megöregedés esetére biztositása tekintetében ismerteti e munka a Bismark féle javaslatokat, rámutatván azok fogyatkozásaira és egyuttal legmelegebben ajánlván az elaggott munkás gyámolitásának magántársulás utján eszközlését különösen beteg, rokkant- és nyugdij-pénztárak meghonositása által, melyek a munkás erkölcsi emelésére is jótékonyan fognak hatni.

A munkássegélypénztárak kérdésében az egyetlen központi, vagy pedig számos helyi pénztár felállitásának czélszerűsége körüli vitában az utóbbiak mellett tör lándzsát, kifejtvén gyakorlati szempontból amannak különösen a munkaadó és munkás közti viszonyra káros, emennek több németországi és elszászi példa szerint üdvös hatását. Különös sulyt fektet a szerző a munkás takarékossági hajlamának ösztönzésére s az annak felébresztését czélzó intézkedésekre, melyek takarék-jutalomdijaknak a munkaadó hozzájárulásával történő kitűzésében és gyári takarékpénztárak felállitásában (esetleg a takarékjegyek czélszerű alkalmazásában találják gyakorlati kifejezésüket.

A munkás táplálkozásnak nagy jelentőségű kérdést tárgyalva, szerző rámutat az élelmi szerek munkásainknál jelenleg divatos, különösen hitelre vásárlásának káros hatásaira és ezeknek munkásfogyasztási egyletek meghonositása által várható mellőzésére, helyes utmutatásokat adva ily egyletek czélszerű szervezése és működése iránt.

A munkásosztály sorsának javitását czélzó ezen intézmények általánossá tételére és czélszerű működésére szükségesnek tartja szerző az állami gyári felügyelők intézményének meghonositását, felsorolván e közegek feladatait és hatáskörét. Végül a munkásosztály javának a fennemlitett irányokban előmozditására czélzó egyletek és különösen egy ily czélu fővárosi egyletnek alapitását hangsulyozza szerző, melytől — ha a hivatott összes tényezők közreműködésére számithat — a munkások sorsának javitására legtöbb eredményeket várja.

A fennebbiekben röviden vázolt igen érdekes és tanulságos munka, mely minden e kérdések iránt érdeklődő és emberbarát figyelmét méltán megérdemli, Kilián Frigyes egyetemi könyvkereskedésében jelent meg magyar és német nyelven. (Ára 60 kr.)

M. I.

A helyages himlő.

Fölfogásunk szerint alig tehet helyilap jobb szolgálatot olvasó közönségének, mint ha fölmerülő közveszély idején figyelmesteti olvasó-közönségét arra, miként ismerheti föl idejekorán a fenyegető veszélyt, és miként védekezhetik az ellen a legészszerűebben!

Azért csak kötelességünket véljük teljesiteni az által, ha e helyen a himlő járvány jelenségeit röviden, népszerűen ismertetjük, annyival is inkább, mert ez idő szerint városunkban a himlőjárvány fölütötte tanyáját!

A himlő bár kiválólag a gyermekvilágban szokott tért foglalni, azért a felnőttek, sőt az aggok sorában is megjelenik!

Amint a mostani himlőjárványt látjuk, inkább a gyermek és serdülő kor ellenségeképen jelent meg, annyival inkább szükségesnek tartjuk a szülők okulására elmondani azon tüneteket, melyekből fölismerhetik a kitörőben lévő himlőbetegséget, hogy ez által alkalmat nyujtsunk arra, miszerint idejekorán a kellő óvintézkedéseket megtehessék, esetleg a már kitört betegségnek erejét megtörhessék!

A himlő rögtön, minden előjelek nélkül csak nagy ritkán lép föl; közönségesen nyolcz egész tizennégy napig terjedő előkészületek folynak le az illető szervezetében.

Ezen előjelek: bágyadtság, étvágytalanság, a homlok tájon huzamos ideig fönt maradó fájdalom érzése, émelygések, a végtagokban jelentkező huzó, szakgató fájdalmak épen ugy metsző, szuró fájdalmak a mellcsont alsó, a gyomor fölötti részén, — nem különben hát és derék fájdalmak, meg ájulási hajlamok mutatkoznak, később rázó — hideg lép föl, — melyet aztán csakhamar követ a himlő küteg kitörése!

De az óvó-intézkedések megtételére ezen időszakot nem kell bevárnunk, amint tapasztaljuk a gyermeknél, hogy kedvetlen, és fejfájás, derék és tagfájdalmakról, szédülés-, émelygésről panaszkodik, ágyba kell fektetni, savanykás italt, — czitromlé borkősav oldot, káposztalé sat. itatni vele, és a lakást a lehetőségig gondosan szellőztetni kell!

Téves az a fogalom, mint ha a himlős betegnek a szabadlég kárára volna, ellenkezőleg; — szüksége van reá, de természetesen a meghüléstől óvani kell, mert hiszen a meghülés, — amit a gondatlan szellőztetés előidézhet, — minden betegre káros! — Sőt káros az egészségesre nézve is!

Ha már ennyire jött a dolog; ón kényt értetődik, hogy orvosi — segélyt kell igénybe — venni!

De amint az arczon apró pörsenések támadnak, — mert közönségesen a fejen jelenik meg a himlő legelőször — igen czélszerű petroleumba mártott tollal jól bekenni az arczot, sőt az egész fejet, s aztán ha tovább terjed a himlő; az egész testet, mert ez meggátolja a himlő küteg által okozni szokott égető fájdalom, meg az ugynevezett „ragya" kifejlődését; — sőt ragályozó-képességét is csökkenti a himlőnek!

Védő eszközül a himlő-ojtás gyors foganatositása ajánlatos; — de csak azon esetben, ha „valódi tehén himlő anyaggal" történhetik az ojtás, vagy teljesen megbizható, ismert egészséges család gyermekéből. Különben maga az ojtás sem nyujt biztositékot a gyermek egészségben maradására!

Szó van róla, hogy városunkban a „fekete himlő" uralkodik. Ez a himlőnek nem külön faja, csupán a körülmények folytán válik a himlő fekete himlővé, — tudniillik, a megbetegedettnek vérvegyülete, élelmezése lakása nyujtják az alkalmat ahoz, hogy a különben is igen magas vérhőséggel összekötött himlő betegség folytán a vértömeg hajlandó a himlőragály által ugy is fertőzött vérnek üszkösödésbe — brand — átmenetelét előidézni és ez által a himlő kütegek barna elszinesedését előidézni, ami sajátképen vérfelbomláson alapul!

AESKULÁP.

Nyilt levél.

Tekintetes szerkesztő ur!

Alulirottak felkérjük tek. szerkesztő urat, sziveskednék becses lapjában felvenni és a városi hatóságot figyelmeztetni, miszerint az egy városban sincs, hogy a legnagyobb közlekedésen levő járda, áruczikkekkel és rukákkal volna elfoglalva, mint nálunk. Méltóztassék szemtanuja lenni, ugy szerdán és pénteken 1/2 8 tól kezdve mily skandálumot fog észre venni. Mit visznek végbe a csizmadia inasok. — A vékákat és az kosarakat letaszitják a járók kelők fejéről és az utasok kénytelenek a kocsiutra letérni, — ha a kellemetlenséget ki akarják kerülni. — Most még csak hagyján de sáros idők beáltával.— A mi véleményünk szerint a csizmadiáknak legalkalmasabb áruló helyök volna a vásostemploma mellett, — a Vusztl-ház szögletétől (ahol czövekek vannak,s kocsik sem járnak) egész az Ollophásig. Két sorban igen szépen elférhetnének mind a heti, mind az országos vásáron.

Felkérjük és maradunk tisztelettel, több városi polgár.

Hirek.

— **Az urnapi körmenetre** vonatkozólag a következő sorokat küldték be hozzánk: „Ha jól emlékszem: tavaly az urnapi körmenet alkalmával elmaradtak az egész kath. világban divatozó tarack-lövések; amik pedig a nagy ünnepet valóban emelték. Kár az ilyen régi, szép szokásokkal szakitani. Az efféle gyufagazdálkodási rendszer nem pótolhatja a másfelé forditott szereket. És kecsegtet a remény, hogy az idén, mikor a tűzoltói zenekar első izben fogja ünnepélyes zenével a körmenetet kisérni, buzgó polgármesterünk (ki szinházlétesitéséért is tántorithatlanul küzd) nem fog az ünnep minél méltóságosabbá tétele szempontjából néhány maroknyi lőport megtagadni. Egy buzgó. (Tagadhatatlan, hogy a régi szokásokkal egyszerre szakitani, — ha józanészszel helyeselhető is — nem tapintatos eljárás. Mégis, ha polgármesterünk ezt — amint hiszszük is — nem gazdálkodási szempontból, hanem azon felfogásból teszi, hogy az efféle külsőségeknek értéke veszett — mi álláspontunkból nem itéljük el. Szerk.)

— **Dr. Tomcsányi Imre,** helybeli honvéd-ezredorvost, egy szakmunkájáért a honvédelmi ministerium dicsérő oklevéllel tüntette ki. A közkedveségű, jeles férfiut őszinte örömmel üdvözöljük ez alkalomból.

= **Palotai Ferencz.** veszprémi kanonok, egyházmegyei tanfelügyelő, — amint már előre jeleztük is annak idején a hét második felében csakugyan itt maradt a községi iskola minden osztályát külön meglátogatta, azokban tovább időzött: hallgatta a növendékek hittani feleleteit s azokhoz kiüenő pädagogiai érzékről tanuskodó kérdéseket intézett. Az eredménynyel általában megvolt elégedve.

— **A pünkösdi napokban** tartott, a lapunkban is már előre jelzett zenés mise a városi templomban nagy sensatiot keltett s arról mindenütt nagy elismeréssel szólnak. Kissé furcsa ugyan, hogy nálunk oly feltünést kelt egy zenés mise, mikor más ily városban az napirenden van; de annál őszintébb örömmel rójuk le mi is e helyen az elismerés adóját Novinczky kisasszonynak, Venczel Rezső és Hock János uraknak, hogy városunknak kulárzajgás által rezgete t legétől legalább kis időre megtisztitották a hivők lelkeit égbeemelő énekök- és zenéjökkel. Vajha az ő nemes buzgóságuk méltó támogatást nyerne illetékes helyen is!

— **A himlőjárvány** nagy mértékben szedi áldozatait, már a gyermekek közöl is. Polgármesterünk hivatalos átiratban fel is hivta az iskolai igazgatóságokat, hogy azok őt esetről esetre pontosan értesitsék s az iskolákban szigoru felügyeletet gyakoroljanak. Igen helyes a szigoru intézkedés! Azért e helyen arra is felkérjük a polgármester urat, hogy a pöcsegödrök fertőtlenitése iránt a kapitányi hivatal utján intézkedni sziveskedjék. Erre a házi gazdák kevés gondot forditanak; pedig járvány idején az igen szükséges.

— **Az éji lámpák** felgyujtása körüli hanyagságra már egy alkalommal felhivtuk polgármesterünk figyelmét. Ez uttal megint kénytelenek vagyunk felszólalni. Azt tapasztaltuk u. i. hogy a város különb eső részeiben, mikor egy kis holdvilágra lehet számitani, nem gyujtatnak meg az éji lámpák. Ez már azért sem helyes, mert — mint mult alkalommal is irtuk — egyszerre zivatar jöhet s az eget felhők sötétithetik el; de az igazság szempontjából meg éppen elitélendő; mert a külső részekben lakó polgárok éppen ugy fizetik a nagy pótlékot, mint a belső rész lakói; s ennél fogva megvárhatják, hogy nekik is fényeskedjék a (nem örök) világosság! Hiszszük, hogy polgármesterünk segiteni fog a bajon!

— **A harmadik gyógyszertárt** legközelebb megnyitják városunkban. Helyiséget az illető gyógyszerész, — amint halljuk — a főtéren bérelt; ott, hol eddig az Ebenspanger-féle bőrkereskedés volt.

— **Beküldetett.** Alkalmunk volt megszemlélni azon betegtejet, mely piaczunkon a mult napokban eladatott, s mely a kapitányi hivatalnak is bemutattatott. A tej nyers vér- és genynyel vegyült volt, s az edényben egy ujjnyi vér ülepdvényt hagyott. Ezen tej egy genykelevényes vese vagy tőgy beteg tehéntől származhatott. Figyelmeztetjük a városi fogyasztó közönséget a tejvételnél való óvatosságra valamint hatóságunk szorgalmasabb ellenőrzését kérjük. A felületes ellenőrzés sikerhez nem vezet. Itt nem vizestejről van szó, hanem beteg tejről, mely az egészségre ártalmas befolyású lehet.

— **Az országos képviselő választásra** összeirt nagy kanizsai szavazók lajstromának kiigazitása május 28 án lesz. Figyelmeztetjük polgártársainkat pártkülönbség nelkül ez alkalomra; nehogy egyik másik véletlenül kihagyatván, polgári jogától megfosztassék.

— **A nagy-kanizsai** tiszti önsegélyző-szövetkezet 1883. évi május hó 25 én délután 6 órakor Nagy Kanizsán a polgári iskola helyiségében rendkivüli közgyülést tart. A közgyülés tárgyai: I. 6 kilépett igazgatósági tag s p. Krennauer Lajos, Rosenblüh Lajos, Kántor Pál, Lisztner József, Hajgató Sándor és Székely Elek urak helyett ujak — esetleg ugyanazok megválasztása. II. Netáni inditványok. Kelt Nagy-Kanizsán, 1883. május 5 én. Az igazgatóság. Jegyzet: A közgyülésen előterjesztendő inditványok a közgyülést 24 órával megelőzőleg irásbelileg a szövetkezeti elnöknek benyujtandók.

— **Horváth-szent miklósi** tanitóvá Dömölki László, helybeli tanitó, választatott meg, a f. hó 17-én tartott választáson. Gratulálunk.

— A f. hó 8 án Kis-Komáromban az ottani dalegyesület javára rendezett táncsvigalom alkalmával felülfizettek: Baan 50 kr, Bandiss Ernő 1 forint, Bohne Gyula 2 frt, Brázda József 2 frt, Dümmert József 20 kr, Erős Rezső 2 frt, Ferenczi János 1 frt, Kuzmits Mikss 1 frt, Legény Iván 2 frt, Lincz i József 2 frt, Mészáros Antal 1 frt, Massány János 2 frt, Juk József 1 frt, Kozlovszki Ede 50 kr, N. N. 50 kr., Papp Károly 1 frt, Szallós János 2 frt, Taxner Béla 1 frt, Talabér Kálmán 1 frt s Vache Adolf urak 2 frt. Összesen 25 frt 70 kr. — Összes bevétel 103 frt 70 kr, kiadás 65 frt 28 kr, marad tiszta bevétel 38 frt 42 kr, — mely összeg a kis-komáromi dalegyesület pénztárnokának átadatott, a miért is fogadja a rendezőség a dalegyletnek leghálásabb köszönetét a nemes czél iránti szives tevékenységéért. A dalegyesület nevében: Benedek János dalegyleti jegyző.

— **Tűzoltószerek** beszerzése érdekében a Bucsu Szent-László és vidéke önkénytes tűzoltó-egylet arany s ezüst tárgy — sorsjátékra nyert engedélyt. Kibocsáttatik 50 ezer darab sorsjegy, ára egy-egy sorsjegynek 25 krajczár, nyeremény 243 van — 3500 frt értékben. Huzás 1884, évi május 8 án lesz. Minden 5 sorsjegy után a 6-dik dijtalanul számitható. A tűzoltó intézmények fejlődése, erősbödése közóhaj lévén, e humánus intézmény pártolását melegen ajánljuk. —

— **A zala-egerszegi ügyvédi kamara** rendes évi közgyülése f. évi junius hó 2-ik napján d. e. 9 órakor Zala-Egerszegen a kamara hivatalos helyiségében fog megtartatni. Tárgysor: 1. A mult évi közgyülés jegyzőkönyvének felolvasása; — 2. Az 1882 ik évi kamarai működéséről szóló jelentés; — 3. A kamara pénztárának állapotáról szóló jelentés; — 4. Az $188^2/_3$-ik kamarai évi pénztári számadások felülvizsgálása s jóváhagyása; — 5. Az $188^3/_4$ ik kamarai évi költségvetésének megállapitása; — 6. A birságpénzek hovaforditásának meghatározása; — 7. Az ügyvédi lajstrom felolvasása.

— **Vesszett ebek** több embert megmartak pünkösd ünnepén Tüske-Szentgyörgyön. Csak is hosszu és veszélyes bajsza után lehetett azokat elejteni. Ez intő példa lehet nekünk is, mivel bizony e tekintetben igen laza a felügyelet.

— **Meghivó.** A „Balaton-Egylet" kirándulási szakosztálya által jun. 9—11. napjain rendezendő balatonmelléki kirándulásra. Budapest, 1883. május 1-én. Dr. Fenyvessy Ferencz, szakoszt. elnök. Komlódy Gyula, szakoszt. titkár. Szikay János, egyleti titkár. A kirándulás programmja: Indulás 1883. junius 9-én, szombaton d. u. 4 órakor vasuton, külön vonattal a déli vaspálya indóházából (Buda). Megérkezés Siófokra esti 7 órakor, Balaton-Füredre a „Kisfaludy" gőzössel 9 órakor. Ünnepélyes fogadtatás, kivilágitással a tavon. — Közvacsora. Vasárnap: Reggel kirándulás Tihanyba gőzösön. A Garay-kunyhó ünnepélyes fölavatása. A sárda megtekintése. Visszaérkezés B.-Füredre délben. Közgyülés. Borkiállitás megnyitása. D. u. 2 órakor diszebéd. D. u. 5 órakor regatta, vitorla- és a halász-evező-verseny. Este hangverseny és tánczvigalom. Hétfő: Reggel indulás a „Kisfaludy" gőzössel Badacsonyba. Megérkezés után kirándulás a kőkereszthez és a szirtharanghoz. Villásreggeli Továbbutazás Keszthelyre. Innen a város megtekintése után kocsi-kirándulás a közelfekvő Hévviz fürdőbe, Délután 6 órakor diszebéd Keszthelyen, Este visszautazás hajón; Siófoktól vasuton a fővárosba Részvétjegy: Egyleti tagoknak 16 frt, nem tagoknak 19 frt. Ez összegbe az utazási költségek vasuton, hajón és kocsin, a fenn jelzett közös étkezések, regatta, hangverseny, tánczvigalom és kiállitási jegy, valamint a lakás ára és zene bennfoglaltatnak. Részvétjegyek junius 4 ig kaphatók az irók és művészek társaságának helyiségében. (Nemzeti szinház bérháza I. em.) Az egylet tagjai férfiak és nők egyaránt lehetnek. Tagsági dij rendes tagoknak évenkint 2 frt; alapitó tagoknak egyszer mindenkorra 25 frt.

— **Magyarosodás.** Tüskeszentgyörgyi tudósitónk értesit bennünket azon szép buzgóságról, melyet az ottani lelkész, Pecsek György a magyarositás körül tanusit. Az iskolát többször meglátogatja és személyesen győződik meg, hogy magyar szellemben neveltetnek-e a növendék-bonfiak; a templomban az evangeliumot magyarul olvassa és magyarázza. Adjon az ég kitartást nehéz de magasztos, munkájához!

— **Végzetes tulbuzgóság.** Jaroslaid lengyel városban egy fiatal, külsejéről itélve az előkelő osztályhoz tartozó hölgy, belépett egy ékszerész üzletébe s egy aranygyürüt akart eladni. Az ék-

---

velte földeit, a lemondással türte, mint nő nyakára a bevándorlott oláhság,s foglalja el a magyar vérrel szerzett földet, a magyar városokat, s mint csinál magának fészket a magyar szeme előtt.

Igy aztán a vidékek magyar neveit is fölforgatták és csináltak Jaszvásárból (Moldva fővárosa) Jassyt, s látjuk mint lesz Madaras Madaraest; Besenyős Beznosasa, Bökkös Bikest; Aczél Oczel; Benefalva Benest; Sasfalva Saskán; Babos falva Babusén; Halom Holmu; Bácsfalva Bácseat; Lápos Láposu; Magyarfalva Ungurén; Nádas Madisa; Urakfalva Uriczeat; Borzfalva Borzest; Jánosfalva Jánosén; Bákó (város) Baken; Magyarokfalva Mádzsirest; Farkasfalva Farkasén; Benefalva Benest; Tamásfalva Tomásén; Bodza (város) Buzen; Dzsidafalva Daudén; Aczélfalva Oczelén; Berkes Berkeesul; Burjánfalva Burjanest; stb. stb.

A moldvai egyik legnagyobb havas magyar neve Csákló, az oláh Csaklent csinált belőle. A vizek magyar nevei is, mint Tásló (vagy Tásló,) Ojtos, Tatros, Macskás, Somos (az oláh Szomossu-nak keresztelte) Szereth, stb. stb. figyelmet érdemelnek.

Az összes moldvai helynevek egykor mind magyar névvel birtak, a mi ismét azt bizonyitja, hogy az egész ország ősi, eredeti lakósai magyarok voltak. Sőt ez állitásunk mellett szól az is, hogy a moldvai oláh nyelvben számos elrontott magyar szó fordul elő, milyenek: aldasu = áldás; bireu = biró; tenasu tanács; porgalnaszk — pörkölök; bárda = bárd; kepneagnu = köpönyeg; renduoszk = rendelek; laknitor = lakó sugáru = sugár; rezes = részes; hodnodzsiu = hadnagy; hoternicsény = határőr; talpa = talp; szaben szabó; ruda = rud; dárda = dárda; fogadeu = fogadó; feresteu = fürész; holmu = halom; dzsiaba = hiába; hotár — határ; káda = kád; lepedeu = lepedő; lecu = léc; mantueszk = megmenteni; nemurgiu = nyomorék; tagadueszk = tagadom; doba = dob; beteag = beteg; ogrará = agár; birueszk = birom, győzöm; incselure = megcsalni; kezeaug = kezes; okosu = okos; timáriu = timár; ruda = rud; banueszk = banom; áldueszk = áldom; kamorás = kamarás; pargar = polgár; ravas de drum = uti róvás vagy levél, utlevél; számis = számos, számoló; parkeláb = porkoláb; armas = armás; apród = apród; Szultus = Soltész, stb. stb.

Látjuk tehát, hogy ugy a helynevek, mint a moldvai oláh beszéd telve van magyar szavakkal, mik mind arra mutatnak, hogy ez ország urai magyarok voltak: vagyis az egykor Cumania nevet viselő Moldva Bessarábiai és Bukovinának a magyarral egy nyelvet beszélő hunnok, kunok és besenyők voltak alapitói urai, s ezeknek utódai: a csángók. A történet vonásról vonásra ezt bizonyitja; már IV. Béla alatt püspökség alapittatott „Episcopatus Cumanorum" nevezett alatt, mely a szintén Cumaniában létező milkovi püspökségtől különválasztva, később szerethi vagy bákói püspökség név alatt fordul elő.

Mindezeket egybevetve a Moldvában lefolyt eseményekkel, az oláhoknak a római egyháztól a XV. században történt elszakadásával, továbbá azzal, hogy még a mult században is létesett a moldvai vajda udvari tisztségei közt kunok kapitánya (Kapitan de Komany) mint Sulzer „Geschichte des Transalpinischen Danciens" czimü munkájában (Wien, 178. 14. 8 II. Bd. S. 85. — III. Bd. S. 251.) mondja, s a klérsei csángók nagyérdemü derék papja Petrás atya, csángó születésü magyar állitja: ezekből tehát az következik, hogy Moldva s Bessarábia ősi foglalói magyarok azaz hunnok, kunok és besenyők voltak. Ezt irja Bonbardi (Topographia Magni Regni Hungariae" czimü munkájának 321. lapján, a munka Bécsben jelent meg,) s Timon Sámuel beszéli, hogy 1706 ban Bessarábiába a kunok maradékaihoz Nagy-Szombatból papot küldtek. Ugyanezt bizonyitja Szegedi János, a moldvai bessarábiai kunokról irván: „Ad eos, Fidei, morumque principiis erudiendos, profectus est Anno 1706. Tirnavia quidam sacerdos Francisci Rakocsii literis munitus, piisque eiusdem, et sequentium Ducum Eleemosynis large adjutus" (Szegedi Ivan. Decreta et Vitae Regum Hungariae qui Transilvaniam prosederunt. Claudiopoli, 1743 in 8. In Synop vitae Belae VI. §. 7.)

(Vége következik.)

szerész előtt gyanusnak tünt fel a dolog s bár jóformán maga se tudja mi keltette fel benne a bizalmatlanságot, még is feljelentette a rendőrségnek. Az ismeretlen hölgyet erre elfogták, daczára annak, hogy hivatkozott arra az urra, kitől a gyűrűt vásárolta. Azt még is megtették, hogy sürgönyöztek az illetőnek s az szintén táviratilag válaszolt, megerősítve a hölgy vallomását. De már késő volt. A szerencsétlen nő meghalt; a rendkivüli és fájdalmas izgalmak folytán szélhüdés érte.

— **Furcsa feledékenység.** A bécsi ujváros ház jóformán elkészült, csak hogy nagy baj van. A pompás palota épitőinek ugyanis csak most jutott eszébe, hogy a fütésről és szellőztetésről teljesen megfeledkeztek. A palota falait most keresztülkasul át kell törni, de sőt a főfalakat is meg kell rongálni azért, hogy a fütőkészülékek számára helyet teremtsenek. Stilszerű pincéről, a melyben habsört mérnek, tudtak gondoskodni, de a fütő és szellő készülékekről megfeledkeztek s e feledékenység bele került az osztrák főváros lakosságának legalább is 150,000 frtjába. Hiába, csak szép az a német alapos ság!

Rövid hirek.

Brailában egy menyegző alkalmával a felköszöntések közben egyik vendég megörült, s a vőlegényt és menyasszonyt késsel agyonszurta; a vendégek közül pedig többet megsebesitett. — **A soproni lovaskaszárnyában** tüz volt, mely ugy 1000 frt kárt okozott. — **Budenz József,** idegen származásu nyelvészünk, a napokban ünnepelte jubileumát. — **Majus 20 án „Az első budapesti 1848—49 honvéd agyharczosok egyesülete"** megünnepli Budavár bevételének évfordulóját. — **Füzesséry** Géza kilépett a honvédség kötelékéből. — **Egy kinai leányvásárló nőt** fogott el a budapesti rendőrség. — **Blaha Lujzával** egy Berlinben vendégszerepelni óhajtó magyar szintársulat alkudozik a szerződtetés iránt. — **A világ legrégibb fája** 2171 éves s ez Birmában van. — **Miletich Szvetozár,** a szerb agitator csaknem teljesen kiépült örültségi bajából. — **A Majláth-gyilkossági ügyben szereplő** Javor nevü inas bevallotta, hogy a kés'ő vette Spanga megbizásából Támedly kereskedésében.

Irodalom.

(E rovat alatt megemlitett munkák Nagy-Kanizsán Wajdits József könyvkereskedésében kaphatók vagy általa megrendelhetők. Vidéki megrendelések posta forditával pontosan eszközöltetnek.)

— **Megjelent az „Önügyvéd"** 23 ik füzete. Irta Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapesten, a nemzeti szinház bérházában.) E füzetben közli a szerző a vadászati jog gyakorlására vonatkozó szabályokat és pedig a vadászati jog érvényesitésének módját; a vadak által tett károk megtéritésére vonatkozó intézkedéseket, a vadászati tilalom tartalmát és tárgyait, a hivatalos vadászatok tartásának eseteit és módjait, a vadászati kihágásokat, azok büntetését és a büntetés kiszabása körüli eljárást s ezzel áttér az adók különböző nemeire, ismerteti különösen a földadó, házadó, keresetadó, bányaadó, tőke, kamat és járadék adó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, az általános jövedelmi pót adó, a nyereményadó, a szállitási adó, a pénzintézeteknél elhelyezett tőkéből folyó jövedelmek adója, a fegyver és vadászati adó tárgyait és mennyiségét, a megkerdi a megyei pótadó ismertetését. E tartalomdus és falette szükséges füzet ára 30 kr. A munka 24-ik vagyis utolsó füzete e hó második felében fog megjelenni.

— **Temetési zsebkönyvet** állitott össze kath. kántorok használatára B r a b á s I s t v á n vasvári kántor-tanító, melynek tartalma — főbb csoportjaiban jelezve — a következő: I. Öreg halottak temetése, (Szertartás a háznál. Bucsuztatók. Kisérő énekek. Szertartás a temetőben. Sirbetéti énekek.) II. Kis halottak temetése (szintén öt csoportban). III. Bucsuztatók rendkivüli alkalmakre. IV. Gyászénekek három teljes halottas misére. V. Libera (magyarul és latinul.) VI. Halottak estéje. Halottas litánia és imádságok. VII. Általános naptár. VIII. Az ezen zsebkönyvre előfizető kartársak névjegyzéke. IX. Rovatozott üres lapok a megholtak bejegyzésére és nyilvántartására. X. Üres lapok netáni énekbejegyzésekre. A mű vászonkötésben jelen meg; előfizetési ára: 1 frt 60 kr. — Ajánljuk a hézagpótló művet az érdekeltek figyelmébe!

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legtisztább égetőnyos SAVANYU-KÚT legjobb Asztali-és üditő ital, kitünő hatásunak bizonyult kőhögésnél, gége bajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál. ÉDECSEK (az emésztés elősegitésére). Mattoni Henrik,

879 8—30

Lapvezér és kiadó: SZALAY SÁNDOR
Felelős szerkesztő: BABOSS LASZLÓ.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

SALVATOR
első rangu vasmentes savanyuviz,
lithium és bornátriumban gazdag forrás, orvosi tekintélyek által a légző és emésztési szervek huruttos bántalmainál rendelve; — kiváló szer a köszvény, hólyag és vese bajoknál. Borral használva igen kellemes üditő-ital.
Kapható ásványviz-kereskedésekben és legtöbb gyógyszertárban.
Salvator-forrás igazgatóság
906 3—20 EPERJESEN.
Bpesten főraktár Édeskuthy L. urnál.

* E rovat alatt közlöttért nem vállalnagára felelősséget a Szer

HIRDETÉSEK.

1881-ik évben 295 000 palaczk, 1882-ik évben 550.000 palaczk lett elszállitva.

A grázi 1880. évi orszagos kiállitáson elismerési oklevelet nyert.

A mohai ÁGNES-forrás
hazánk egyik legszénsavdúsabb
savanyuvize
kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain alapuló bajaiban. Általában a viz mindazon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kivánatos.
Borral használva már is kiterjedt kedveltségnek örvend.
Fris töltésben mindenkor kapható
ÉDESKUTY L.
862 6—12 m. k. udvari szállitónál BUDAPESTEN, Erzsébettéren.
Ugyszintén minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

A grázi 1880. évi orszagos kiállitáson elismerési oklevelet nyert.

1881-ik évben 295 000 palaczk, 1882-ik évben 550.000 palaczk lett elszállitva.

ROBEY & COMP.
Budapesten, IX-ik kerület, Üllői ut 35. szám alatt,
ajánlják országszerte legjobbnak ismert
tüzanyagot megtakarító
szén-, fa- és szalmafütésre
berendezett
gőzmozdonyaikat
felülmulhatatlan és bármely időjárás viszonttagságainak legjobban ellenálló
vasgerendás cséplőgépeiket
szabadalmazott magán etető szerkezettel vagy a nélkül.

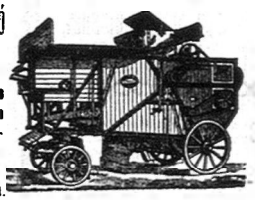

Árjegyzékek, ugy Magyarország első rendü uradalmai és gazdáitól származó s gőzcséplő készleteink rendkivüli nagy munkaképességéről és utolérhetetlen tartósságáról szóló bizonyitványokat tartalmazó legujabb kiadványunkat, kivánatra bérmentve küldjük. 917 2—10

Az ujabb kor izlésének megfelelő
MUZEUM és PANORAMA.
I. Osztály: Viasz mű-kinesek.
a) H ó f e h é r k e (Schnee Vitchen) a tündérvilág meséjéből 9 alakkal, egy remek csoport, H ó f e h é r k e a tündérek erdejében ravatalon üveg koporsóban, körülötte a bűbájos 7 t ö r p e és a k i r á l y i k e d v e s.
b) K r i s z t u s s z ü l e t é s e és a h á r o m k i r á l y ü d v ö s l é s e.
c) L o l l a M o n t e s a csodaszép spanyol táncsművészné.
d) B r a s i l i a i vadember (emberevő Bodokuto) e) M i s B a s z t r á n á majomnő f) I n d i a i ember Amerikából. g) K u t y a (Budli) ember Muszkaországból. h) G y ö n y ö r ü K a u k a s i a nő i) M u l l á t n ő.
II. Osztály: Természettani gyüjtemények.
a) 12 szekrény a tenger legfeltünőbb termékeiből, nevezetesen egy t e l j e s c s i g a - g y ü j t e m é n y.
III. Osztály: Egy majom köztársaság.
IV. osztály: Képtárlat és stereoskopi látványok.
A legujabb: a) Krisztus Pilátus előtt. Bécsi Ringszinház égése. Jeruzsalem, Párís, London, Bécs, Róma. Ezen osztálynak rendszeres betekintését, legczélszerűbben este fényes kivilágitás mellett lehet eléni, amidőn az alapos kivitelű, művészi becscsel biró képek minden vonását teljesen bevilágitva láthatja a n. é. közönség s est szivos figyelmébe ajánlani kedves kötelességemnek tartottam, 927 1—*
mély tisztelettel
Belépti dij ajándékkal együtt 15 kr. BAYER P.

Ruston, Proctor és társa
Budapest. Nádor-utcza 39. és 41. szám,
ajánlják a legelső dijjakkal kitüntetett
gőzmozdonyaikat
fa- és szénfütésre,
szabad. szalmafütő
gőzmozdonyaikat

gőzcséplőgépeiket
dobmentő
és
üszegtisztitó előkészülékkel.
Hoffherr-féle egyszerű és tisztitó cséplőkészleteket járganyhajtásra.
Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 918 2—10

KRONDORFI
Savanyu-Kút
„STEFANIA
Koronaherczegnő forrás."
Trieszt 1882 arany érem.

Szénsavdus természetes égv. asztali viz, hathatásnak bizonyult a légzési szervek és gyomor bántalmainál. 900 2—10
Kutvállalat KAHL és társa Krondorfban Carlsbad mellett.
Főrakt. N.-Kanizsán: Rosenberg Ján. és Welisch Józs. uraknál.
½ lit üveg 20 kr. 1 lit. 26 kr. 1½ lit. 30 kr.

HIRDETESEK.

TARCSA fürdőhely.

Magyarhon Osztrák Stajer határán Vasmegyében fekszik. A nyugati és déli vaspálya SZOMBATHELYI állomásról és a bécs-aspangi vaspálya végponjtjáról 4 óra alatt juthatni oda.

Vize kitűnő vastartalmu, fürdője kivált női betegségeknél különös jó hatásu, nevezetesen a női nemi-szervek bántalmainál, mindkét nem idegbajainál a légzési és emésztési szervek idült hurutjainál, a hugyszervek betegségeinél.

Pósta- és távirda-hivatal a fürdőben.

A vendégek elszállásáról az által is lett gondoskodva, hogy ezen évben uj épület emeltetett, mely számos egészséges, szépen butorozott lakosztályokkal bir.

Fürdőorvos: Dr. Thomas Lajos. Fürdői leirások minden könyvkereskedésben kaphatók. A fürdő-idény május 20-án kezdődik.

A fürdő-felügyelőség.

892 5—6.

Kávé Triesztből.

Árak mint nagyban vételnél.

Alulirott czég küld 4¾ kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai	—	1 kilóért	1.84
Ceyloni gyöngy legfin. barna	1	„ „	1.94
Ceyloni finom nagy szemes	1	„ „	1.70
Cuba legfin. nagy szem. barna	1	„ „	1.78
Portorico legfinomabb	— 1	„ „	1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1	„ „	1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1	„ „	1.56
Zöldjava, finom	— — 1	„ „	1.34
Santos, finom	— — 1	„ „	1.29
Rio, legfin. erős és kiadó	1	„ „	1.18
Rio, középfin. erős a kiadó	1	„ „	1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb egy kosárban frt 2.10

Sambo F.

901 5—12 Triest.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1882. évi julius hó 2-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

X-ik MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

két nyolczadrészben a m. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyére alakitott alap, két-nyolczadrészben a budapesti „Má ia intézet", két-nyolczadrésben a „pesti szegény gyermekkórház-egyesület", egy-nyolczad részben a „fővárosi szeretetház" a végre egy-nyolczadrészben az Ujpesten épitendő zöldmives-képző intézet javára fog fordittatni

E sorsjáték összesen 5 331-ben mezőállapitott nyeremények az alább következő játékterv szerint 210.000 forintra rugnak, és pedig:

1 fényeremény		70 000	forttal	3 nyer. egyen.	5.000	forttal	15 000 frt
				8 „ „	1 000	„	8 000 „
1 „		20 000	„	16 „ „	500	„	8.000 „
				80 „ „	100	„	8.000 „
2 „ egyenek		10.000	forttal	220 „ „	50	„	11 000 „
		20000 ft.		50 0 sor. ny.	10	„	50 000 „

A nagy nyeremények kétrészben. A sorsjegyárak kétrészben.

A huzás visszavonhatlanul 1883. évi junius hó 12-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 forttal s é van megállapitva

Sorsjegyek kaphatók: a lottójövedékgazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, fölemelet), hová a megrendelések — habár csak egyes sorsjegyekre is — a megfelelő összegek postautalványnyal való beküldése mellett intézhetők; valamennyi lotto-, só- és dohányárusitóknál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyébb sorsjegyárusitóknál és szegénynél.

Budapesten, 1882 április hó 15-én

Magyar kir. lottójövedékgazgatóság.

FREISEYSEN ÁDÁM,

m. kir. p. t. miniszt. osztálytanácsos és lottójövedékgazgató

(Utánnyomat nem díjaztatik.)

904 3

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES

FŐÜGYNÖKE

GROSSMANN J.

BUDAPESTEN.

892 5—9

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA

BUDAPESTEN.

„Szives megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására tisztelettel felkéretik."

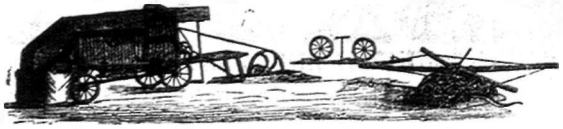

Wiese & Comp.

Kassen-Fabrikanten

WIEN—PRAG.

Gyár:

Bécs, II Pappenheimgasse 58.

Raktár:

Bécs, II Untere Donaustrasse Nr. 25.

880 15—15 Fióküzlet:

Budapest, körut,

Fesslérs-palota.

Estragon Mustár

szab. csomagolás

Schmidt Victor és fiai

bécsi különlegességi üzlete

belföldi hitelesitéssel valódi minőségben a gyári védjegygyel ellátva ½, ¼ és ½ kilós üvegekben kaphatók minden füszer- és különlegességi üzletben.

884 7—10

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-kanizsai izr. hitközség egy iskolaház épitését határozván el, ez épitkezés irásbeli ajánlatok utján fog kiadatni.

Mire vállalkozni kivánók azzal figyelmeztetnek, hogy az árlejtés f. évi május hó 25-én délelőtt 10 órakor a hitközség hivatalhelyiségében fog megtartatni — hol az árlejtési föltételek valamint az épitési terv és a költségvetés a hivatalos órák alatt betekinthetők. —

Nagy Kanizsán, 1883. május 15 én. 925 1—2

A hitk. elöljáróság.

Egy tizenhat markos pejszőrü paripa, igen szelid, jól betanitva eladó.

924 1—1

Gyarmaty Lajosnál,

KESZTHELYEN.

Mautner József

első pálinka főzöde és borkereskedése

924 1—13 Szegszárdon.

Ajánlja kitünő minőségü pálinkakészitményeit, ugymint:

kitünő törköly átvonatot (Durchzug) 100 liter	(hordó nélkül)	21 frt
kétszer égetett törköly átvonatot (Durchzug) 100 liter	„	23 frt
valódi törköly pálinkát	„	30 frt

Továbbá *szlavon* és *szirmiai* ó- és uj *szilvoriumot* hordóval együtt 38 frt.

Végül *szegszárdi* ó- és uj vörös *borait* mérsékelt árak mellett.

Szives megrendelések a hidas-bonyhádi állomásig bérmentve szállittatnak. A kifürült hordók, ha azok 4 hónap alatt a hidas bonyhádi állomásig bérmentve visszaszállittatnak, ugyanazon áron mint felszámittattak, visszafogadtatnak.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni

„Széchenyi-savanyuviz forrás"

Petánczon (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti müegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuviz-forrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések

a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánlatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel lesend ellátva.

vés 6—6

Mindenkor friss töltés | Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve. | Megjegy.: Magyar Ásvány Vizek Raktára.

Dr. Hartmann

Auxiliumja

legjobb gyógyszer

Hugycsőbetegség

ellen uraknál és

folyadék nőknél,

szigorunn orvosi vény után készitett gyógyszer — gyógyit bréfcskendezés és fájdalom, utóbetegség nélkül, ujonnan beállott vagy bármily elavult baj, alaposan és megfelelő gyorsan. Határozottan dr. Hartmann Auxiliumja kérendő s igy ezt a mellékelt használati utasitási könyvvel együtt és egy a dr. Hartmann intézetében tanácsban tartott jogositó jegy a maga valódiságában kapható minden nagyobb gyógyszertárban 2 frt 80 krért.

Fő raktár: Twerdy W. gyógysz. I. Kohlmarkt 11. Bécs.

Raktár: Preger Béla gyógyszerész urnál Nagy-Kanizsán.

U. I. Dr. Hartmann ur rendel 9—2-ig és 4—6-ig intézetében s itt minden ugy mint addig is, mindennemü bőr- és titkos betegségek, nem különben férfi erő gyengülés kiválóan kitünő mód szerint, minden utókövetkezés elkerülése nélkül. Syphilis és dagadások és mindennemü betegségek legjobban gyógyittatnak. Mérsékelt dij. Levélileg is. 814 51—*

Wien, Stadt, Seilergasse Nr. 11.

Arverési hirdetmény.

Mely szerint folyó évi május hó 28-án Zala-Szent-Mihályon reggeli 9 órától kezdve és esetleg 29-én folytatva néhai méltóságos Zalabéri Horváth Mór árvái részéről e következendő gazdasági felszerelés fog árverés utján készpénzfizetés mellett eladatni:

22 drb jármos ökör,
3 drb igás ló,
1 drb 3 éves bika,
27 drb gulya tehén,
3 drb 2—3 éves üszü,
17 drb 2-5 éves ökör tinó,
2 drb. 1—2 éves ökör borju,

Továbbá különféle gazdasági eszközök és gazdasági gépek. Nagymennyiségü tölgyfa, gerenda padlók és bognár fa.

Zala Egerszeg. 1883. május 11-én.

A gyámgondnokság.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA, 1883. május 24-én. 41-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . . . 2 „
Egy szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai kulválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A titkos szerekkel való visszaélés.

Bár azt mondhatni; még soha nem volt a népben saját érdeke, java iránt annyi érdeklődés, mint éppen a mai világban; társadalmi s népgazdászati; politikai s vallási kérdésekben a legélénkebb részt vesznek, sok dologba mélyebben belenyulnak, mint mennyire az észszerü haladásnak javára lehet; de fájalom némely ügyben annyira visszamaradtak és ismeretük oly kevésre terjed, hogy a veleváló elbánásnál elmondhatni: kiöntik a gyermeket fürdővizével együtt.

Valóban csodálatos, hogy ily roppant tevékenység mellett, mely ugy a szellemi, mint anyagi érdekek körül mutatkozik, hogy ily fáradhatatlan törekvés mondhatni: haladási és ujitási kór mellett, mely korunkat jellegzi, egy tér oly kevéssé lesz müvelve, bár könnyen hozzáférhető s bár mindenkit érdekel, mégis meglehetősen meddő és kopár; értjük a közegészségügy mezejét.

Hatóságok, szakférfiak tesznek bár a közegészségügy érdekében intézkedéseket, javaslatokat, s ezek folytán időről időre a kormány is intézkedik, de mi haszna mindennek, ha a szabályok maguk nem segitenek a bajon, s mit használhatnak a szabályok, rendeletek, ha azokat mindenki könnyen és büntetlenül áthághatja; ha a szakértők figyelmeztetései, jóakaratu kérései, rábeszélései, a pusztában kiáltónak szavai maradnak: mit várhatunk eredményül, ha csak maga a nép nem nyujt segédkezet jóakarói törekvéséhez: ha a saját javukat föl nem fogva, nem sürgetik maguk, képviselőik által a közegészségügy rendezését.

AESKULÁP.

(Vége következik.)

Szinház-ügy.

Nyilt levél Tóth Lajos és Baboss László urakhoz.

A „Zalai Közlöny" ez idei 34. számában Tóth Lajos urtól egy nyilt levél, Baboss László urtól pedig az erre vonatkozó nyilt válasz jelent meg, melyeknek egyike sem czimeztetett hozzám ugyan, de azért mindegyik személyemmel foglalkozik.

Tóth Lajos ur levelében azt állitja, hogy én, mint a megszünt szinházi bizottság elnöke az aláirók bizalmával visszaéltem; Baboss László ur pedig elég erőt érez magában azt állitani, hogy e részben egyedül engemet terhel a vétkes mulasztás. —

Bármiként biráljam is Tóth Lajos ur levelét, mindig jobban és jobban azon meggyőződésre jutok, hogy az ő levele mystification alapul, mert másként teljes lehetetlen, hogy az, ki nem csak barátságával, hanem hosszu éveken át ennél sokkal kényesebb kérdésekben határtalan bizalmával tisztelt meg, — egyszerre minden ok nélkül azzal vádoljon, hogy én bizalmával visszaéltem.

Személye iránti tiszteletem tehát ez által megrenditve nincsen és ez parancsolja, hogy levelének ezen részére a tény constatálásánál egyebet ne válaszoljak; reménylem azonban, hogy mystification alapuló levelében személyem ellen tett vádját rectificálni fogja.

Baboss László ur nyilt válasza sem indit polemiára, hanem csak arra ösztönöz, hogy a tisztelt közönségre bizzam annak megitélését, hogy Baboss ur nyilt válasza minő alapon nyugszik.

Baboss ur ugyanis azt állitja, hogy ő csak szinházbizottsági pártoló tag volt.

Ennek megczáfolására szolgáljon a következő jegyzőkönyvi kivonat:

„Jegyzőkönyvi kivonat felvéve a nagy-kanizsai polgári egylet választmányának 1881. évi deczember 30-án tartott üléséből. — IV Az egyleti épitkezés előmunkálatainak megtételére Plihál Ferencz, Dr. Benczik Ferencz, Knausz Boldizsár, Kovács Béla, Dr. Tuboly Gyula és Baboss László urakból álló bizottság jelentésük elvárása mellett kiküldettek, Kmft. A kivonat hiteléül Dr Tripammer Rezső ek titkár. [p. h.]"

Állitja továbbá B. ur, hogy ő a szinházi bizottsággal solidáritásban nem állott. — Ennek ellenkezőjét bizonyitja a terv felülvizsgálatára ajánlkozó Vajta Adolf ur levelére vezetett következő jegyzet:

„Sziveskedjék e levelet elolvasni és véleményét röviden arra reá vezetni, hogy az utiköltséget és 100 forintot megadhatjuk-e? — 9/6 882. Plihál Ferencz s. k. — Véleményem szerint az ajánlat elfogadandó. Dr. Benczik s. k. Dr. Tuboly Gyula s. k. Ebenspanger Lipót s. k. Vidor Samu s. k. Knausz s. k. Baboss s. k."

Azt is állitja B. ur, hogy én számadásomat a polgári egylet választmányának elő nem terjesztettem. Czáfolatul szolgál ennek a polgári egylet választmányához harmadizben intézett következő beadványom:

„A nagy kanizsai polgári egylet Tekintetes választmányának! A folyó évi február 26-án tartott választmányi ülésben hozott határozat értelmében az iránt kerestettem meg az egyleti titkár ur által, hogy a szinházzal kapcsolatos egyleti épitkezés s egyéb ezzel összefüggő ügyekben a T.ts választmányhoz intézendő irásbeli le- és elszámolásomat megtegyem s egyuttal a részvényesek által befizetett összegek visszafizetése iránti intézkedéseimről is a Tttes választmányt értesitsem. — Ennek folytán van szerencsém mindenekelőtt tisztelettel értesiteni hogy habár én a kérdéses ügyre vonatkozó számadásomat már két izben és pedig mult évi november 30-án és decz. 8-án a Tttes választmánynak bemutattam; mindamellett sietek azt ezuttal is a következőkben előterjeszteni, ugyanis:

1-ör a tervdijjazásért fizettetett	200 ft	
2 or a terv felülvizsgálatáért	198 „	94 k.
3-or nyomtatványok, postadijak és egyéb apró kiadások	40 „	
Összesen:	438 ft	94 k.

Ha ezen összeg a polgári egylet pénztárából kezemre kiutalványoztatik és ha azon közgyülési határozat, — melylyel a szinház épitése elejtetett és a részvényesek által befizetett összegek visszatéritése elrendeltetett — nekem kézbesittetik; — akkor az általam azonnal összehivandó szinházi bizottság a részvényesek tőkéinek visszafizetése és a végszámadás bemutatása iránt haladéktalanul intézkedni fog. — Tisztelettel maradtam Nagy-Kanizsán 1883. márcz 1-én. Plihál Ferencz s. k."

Erre folyó évi ápril 8 án a következő végzést kaptam: „N. K. 1883 8/IV. Tek. Plihál Ferencz szinházi bizottsági elnök urnak. Helyben. — Részes kiirás. Jegyzőkönyv. Fölvéve Nagy-Kanizsán a polg. egylet helyiségében 1883. márczius 17-én tartott választmányi ülésen. — 5.) pont. Titkár jelenti, hogy a szinházzal kapcsolatos épitkezési ügyre nézve szükséges nyugtákat és okmányokat az irattárban feltalálta s bemutatja Tandor Ottó 200 frtos nyugtáját, melyet az pályázati jutalma fejében a polg. egylettől 1882. junius 12. felvett, a melynek következtében Plihál Ferencz urnak 438 frt 94 krban bejelentett számadása ennek kihagyásával lenne figyelembe veendő és pedig mivel a polg. egylet és a szinházi bizottság a terv költségeit közösen viselték, mert a tervek is közösek, a többi költségek is, kell, hogy közösek legyenek.

Erre nézve megállapodás abban történt, hogy a fenálló 238 frt 94 kr. terv felülvizsgálati és egyéb apró kiadások fejében megjáró költségek felét az egylet magára vállalja és kiutalja, a tervek megőrzendők s arról Plihál Ferencz ur, mint a szinházi bizottság elnöke értesitendő. — A másolat hiteléül Baboss László s. k. egyleti titkár."

Igy tehát a hitelezők pénzéből kifizetett 438 frt 94 krból a polgári egylet választmánya csak 119 frt 47 krt akarna megtériteni, a többit vagyis 319 frt 47 krt pedig a hitelezőkre háritja.

Tekintettel pedig arra, hogy a folyó évi február 18 án tartott közgyülés a hitelezők által befizetett összegek visszafizetését rendelte el; ennélfogva még akkor is, ha a polgári egylet által igért, de eddig ki nem fizetett 119 frt 47 kr kezeim közt volna a hitelezőket a jogérvényes közgyülési határozat értelmében csak ugy lehetne kielégiteni, ha a hiányzó 319 frt 47 krt a szinházi bizottság megtéritené, mert a hitelezők a közgyülési határozat értelmében megtériteni mit sem tartoznak.

Erre és nem a leszámolásra vonatkozott tehát Baboss ur által annyira perhorrescált azon nyilatkozatom, hogy a hitelezők jogos érdekeinek megóvása tekintetéből birói itéletet is provocálok; — reménylem azonban, hogy erre szükség nem lesz.

Megrovandónak tart Baboss ur a miatt is, hogy a részvényeket, jobban mondva aláirási iveket kezére át nem szolgáltattam és elégetetteknek nyilvánitottam.

Hogy Baboss urnak mi czélja volt azon aláirásokkal, melyeket a közgyülés érvényteleneknek nyilvánitott, azt csak ő mondhatja meg; én azonban a közgyülés határozatát foganatositottam és az aláirók érdekét védtem akkor, midőn az aláirásokat megsemmisitettem. —

A hitelezők megnyugtatására közlöm a befizetett összegekről szóló és Knausz Boldizsár pénztárnok ur által kiállitott pénztári naplót:

„[Másolat.] — Pénztári napló — a polgári egylettel összekötött szinház épitésére befolyt és kiadott összegekről.

TÁRCZA.

Keleti testvéreinkről.

III.

(II. A moldvai magyarok.)

(Folytatás és vége.)

A történet és az emléket mind azon szomoru, leverő adatokkal szolgálnak, hogy Moldva mai oláh lakósai kevés kivétellel eloláhosodott magyarok. Elveszett tehát a távol keleten letelepedett és országalkotó magyar testvéreink nagy része, mint ezt a számos magyar szóval vegyitett mai moldvai oláh nyelv is bizonyitja, nem szólva Bessarabiáról, hol több város es falu neve ma is magyar, és a lakósok nevei szintén magyarok. De van még egy nagyobb bizonyságunk is, és ez, hogy a csángók mint ős alapitók, s Moldva urai, szabadon birták földeiket azaz nem voltak jobbágyok és azért „részesek"-nek neveztettek s később is és még ma is a Szereth folyó felső részén lakó, de már eloláhosodott csángók „rezesek"-nek, azaz részeseknek neveztetnek. Ezekből kitünik tehát, hogy kezdetben magyar ajku nép lakta Moldvát. És fájdalom, ma is a legnagyobb „rezes" községek magyar névvel és jelentéssel birnak, mint Ludás Ludas; Nádias Nádas, stb. stb. S továbbá, hogy ez eloláhosodott népet ma is Ungur-nak (magyar) nevezik, és ők maguk is ugy hivják magukat.

A hivatalnevek, ugy szintén a vajda udvari személyzetének nevei is magyar eredetüek; de a mint eloláhosodtak csángóink, a falu, vagy helynevek an, en esst raggal szintén oláhvá változtak.

A csángók eredetileg tehát mind „rezesek" voltak, azaz szabadon birták birtokaikat, mint ősi foglalók, de később egy része hübérség alá jutott, s pedig vagy a mostoha viszonyok következtében, vagy erőszak folytán. Igy a klugerpataki csángók beszélik, hogy ők szabadok voltak egész 1838 ig, a midőn bizonyos Prunkul nevü oláh birtokos elperlé (Moldvában az oláhnak könnyü a per!) tőlük szabad birtokaikat, dacsára azon két birtoklevélnek, melyeket Sándor, és István vajdáktól még a XV. században ősi birtokaik megerősitése fejében kaptak.

A hübérség ugyan megszüntettetett, de minden egyes családfő tartozik a rendes adón kivül földtehermentesités fejében (bárha a csángók nagyobb részénél $7^1/_2$ holdat tesz a föld) 5—7 aranyat fizetni (miután nem az ország viseli a földtehermentesités terhét,) a mi nagy teher, s kérlelhetlenül behajtják.

A mi a csángó elnevezését illeti, erre nézve történetiróink még semmit sem állapitottak meg, s eddigelé egészen távol tarták magukat ez elnevezés kutatásától.

Egyik erdélyi krónikás, Csiki Sándor elbeszélése szerint 1066-ban a székely rabonbán nőül vette Csángár leányát, mely névből azt vélik kimagyarázni, hogy az a csángók urá: jelenti, tehát Cumania urának a nép által adott nevét, vagy pedig csak a hunnivadék, a nem egyszersmind a testvérnépek főnökét is.

A csángók közt élő hagyomány pedig azt beszéli, hogy ők is résztvettek szt. László királylyal a pogányok elleni harczban, s lovaik csengőket, kolompokat viselvén, László király meglepetve kérdezte: miféle csángatók azok? Innen volna tehát a csángó név.

Annyi bizonyos, hogy a moldvai csángó a székelyekkel szemben mindig csángónak (vagy mint ők mondják czángó nevezi magát, s ezt még beszéd közben sem felejti el, midőn igy szól. „Szegény czángó magyar!)" A házasság a moldvai csángó és a bevándorlott székelyek közt nem igen gyakori, de hogy előfordul, a népdal is bizonyitja, melyet akkor énekelnek, midőn a csángó legény székely menyasszonyát haza viszi:

„Hozz ki anyám székecskét,
Hadd vegyük le székelykét."

Különben csak maguk közül házasodnak a csángók.

A csángók földére lépve, egészen otthon érezzük magunkat. Magyar a föld, a merre csak látunk, s magyar szó hangzik minden oldalról felénk.

A csángók nyelve csak néhány eltérésben különbözik a magyarországi magyar nyelvtől. A cs betüt c-nek, az s-t sz nek mondják, s a neveket kicsinyitik, s itt-ott betücseréket és betüelhagyásokat engednek meg; ezenkivül vannak egybeolvasztott szavaik, szórövidítéseik; közmondásaik kevés kivétellel hasonlók a mieinkhez. Nyelvüknek tulsulyáról már az is eléggé tanuskodik, hogy a moldvai oláh nyelvben van olyan ezer magyar szó, a miket az ember egy hallásra magyarnak ismer föl. Nagyobb megfigyelés után még többet találni.

A csángó szavakból ime egynehány: lelkeckém = lelkecském; száros = sáros; szósz = sós; keszerves = keserves; kici = kicsi; borocka = borocska; szötét = sötét; Juliszka = Juliska; Aniszka = Aniska (Anna); Boriszka = Boriska; cak = csak; szárig = sárga; gyóc=gyolcs; beretálni = beretválni; páca = pálcza; reik = reájuk, ipit = épit; kén — kin; töcér = tölcsér; ligat — liget; Aniszné = Anna néni; osztováta = szövőszék; megtrantani = szagolni; eszlem — észreveszem; joulni = javulni; megebédleni = megvendégelni; pesze = persze; kuhalom = kőhalom; halasteo — halastó; szilin = szőlő; paptyelek = paptelek; oltárocka = oltárocska; páterecke = páterecske (pap); egyház — templom; utszegén = ugysegéljen; nainya = nagy anya; naipa = nagyapa; attyikat = atyjukat; annyikat = anyjukat; legesleg — legesleg; derék fiesze = nagy fejsze; megévett = érett; tego = tegnap; urusság = orvosság; tar = sügy; elmajtosni = halasztani; szokadalom = sokadalom, vásár; festékes = festékes; Iszten — Isten; közmondás; földhöz ütött magyar = gyáva; vitéz tolvajok = hires sziványok stb. Beszédüket bizonyos lágyság jellemzi, s azért még a vének szava is első pillanatra gyermekesnek tünt föl.

A csángó nevek közül említhetjük: Petrás, Forró, Balog, Bodó, András, Szöcs, Biró, Tarcádi, Csicsó, Benke, Kotyor, Farkas, Szabó Rotár, Zágoni, Tamás, Huszár, Fejér, Kozák, Posta, Szász, Kicsi, Szarka, Darvas, Varga, Martin, Kincs, Furujás, Istók, Antal, Molnár, Sipós, Bucsák, Zilai, Szudit, Bartos, Bartók, Mesterke, Becze, Korzán, Bulai, Isurárka, Czompói, Szaszkó, Szentes, Gábor, Butak, Kozsokár, Katona, Simon, Kantsály, Lengyel, Fazekas, Kósa, Egyed, Szakács, Polgár, Armoncus, Hideg, Rikas, Sánta, Ago, Biszok, Csckán, Gál, Güze, Kádár, Csalán, Kancsal, Agaras, Körmös, stb.

A csángók régi magyaros viseletök ma már annyira egybeolvadt az oláh viselettel, hogy csak kevésben különbözik az oláh viselettől, hanem az a „kevés" a magyar megismertető jele. A csángó férfiak hosszu, térdig érő inget hordanak, széles ujjakkal; piros vagy kék himzéssel czifrázott lehajtott gallérral, a mit az oláhnál nem találni, s erről a csángót, még ha már oláhba oltották is, fölismerhetni. A derékot önszőtte kék, piros vagy zöld öv szoritja össze, milyenek a közönséges szőrkelméjü sálok, az öv fölött széles tüsző, melyet a csángó „déször"-nek nevez, s a melyben kést tartanak, s ide teszik erszényüket is. Nyáron szük gatyát, vasárnapokon és télen sujtásos mellényt, fehér gyapju nadrágot, (harsnyának hivják), fejükön fél magasságu, vagy alacsonyabb kalapot piros fekete pántlikával, aztán fehér vagy fekete báránybőr kucsmát, a legénynép derekán hosszu szijra füzött fehérlő óngombokat visel, mely az ifjak szerény fényüzése, a tüsző nálunk sem maradhat el. A legények kalapját kedveseik által kötött keskeny gyöngyzsinor s résláncziocskák diszitik, tavaszszal és nyáron egész nagy virágbokréta pompás kalapjukon.

A módosabb csizmát visel kordovánbőrből, a szegényebb bocskort. Esz-

1882.			Bev.		Kiad.	
jul.	4	Semetke Lajos I. II. r.	100	—		
		Knortser Frigyes I. II. r.	10	—		
		Hertelendy Béla „ „ „	100	—		
		Thomka Endre „ „ „	50	—		
		Dr. Benczik Fer. „ „ „	20	—		
		VeissésLedofsky „ „ „	30	—		
		„ „ adománya	10	—		
		Dr. Szukits Nándor I. II. r.	50	—		
		Szommer József adománya	10	—		
		Horváth Pál — I. II. r.	10	—		
		Grünhut Fülöp „ „ „	40	—		
		„ Alfred „ „ „	40	—		
		„ Henrik „ „ „	40	—		
		Kürschner Ignácz „ „ „	50	—		
		Weiser József „ „ „	100	—		
		Hauser János adománya	20	—		
		Hauser János I. II. r.	20	—		
		Schvarz & Tauber I. II. r.	40	—		
		„ „ adománya	10	—		
	5	Tripammer Gyula I. II. r.	20	—		
		Hertelendy Béla által átadott 4363. sz. betétkönyv szinház-alap	215	77		
		Nagy-kanizsai dalkör adománya	54	90		
		Délzalai tak. pénztárba 4363. sz. betétekre elhelyeztetett	—	—	270	67
		Délzalai tak. pénztárba 4466. sz. betétekre elhelyeztetett	—	—	770	—
	6	Hám József I. II. r.	10	—		
		Piszkor Tamás I. IV. r.	100	—		
		Lövinger Izr. és fiai I. II. r.	200	—		
	8	Molnár Elek I. IV. r	20	—		
	9	Banelli Sándor I. III. r.	15	—		
		Sövegjártó Lajos I. III. r.	15	—		
		Udvardy Ignácné I. II. r.	10	—		
		Riter János I. IV. r.	20	—		
		Benczik Ferencz I. II r.	50	—		
	10	Faics Károly I. II. r.	10	—		
	11	Erdélyi György I. III. r.	15	—		
		Csesznák Sándor I IV. r.	20	—		
		Délzalai tak. pénztárba 4466. sz. kra elhelyeztetett	—	—	310	—
	12	Inkey József I. II. r.	50	—		
		Köröskényi István I. II. r.	10	—		
		Zathureczky Zs. I III. r.	30	—		
		Horváth József I. II. r.	20	—		
		Gr. Zichy Ödön I. IV. r.	20	—		
	14	Talabér Zsigmond I. II. r.	50	—		
		Inkey László I. IV. r.	60	—		
		Tandor Ottónak tervekért	—	—	200	—
		Délzalai tak. pénztárba 4466. sz. kra elhelyeztetett	—	—	215	—
	18	Mesterics Gábor I. II. r.	50	—		
		Tóth Lajos I. II. r.	150	—		
		Gr. Hugonnay K. I. II. r.	100	—		
	20	Unger Alajos adománya	20	—		
		Dervalits Ákos I. II. r.	10	—		
		Zadubánszky Lajos I. II. r.	10	—		
	27	Báró Putheány G. I. IV. r.	40	—		
		Délzalai tak. pénztárba 4466. sz. kra elhelyeztetett	—	—	340	—
sep.	9	Mesterics Gábor III. IV. r.	50	—		
nov	10	őr Belus József I. IV. r.	40	—		
dec	13	Schmidt Emil I. IV. r.	60	—		
		Schapringer Adolfnak bélyegzőért	—	—	4	—
		Délzalai tak. pénztárba 4466. sz. kra elhelyeztetett	—	—	186	
		Összesen:	2295	67	2295	67

Mely fentebb kimutatott valóságaért a felelősséget magamra vállalom és azokért kezeskedem. Kelt Nagy-Kanizsán 1883. május hó 6-án. Knauss Boldizsár s. k. bizottsági pénztárnók.

Ezen napló szerint a befizetett összegek gyümölcsözés végett a délzalai takarékpénztárban vannak elhelyezve és abból csak 200 frt Tandor Ottó épitész urnak, 4 forint pedig bélyegzőért lett kifizetve.

A Tandor Ottó urnak kifizetett 200 forintot a polgári egylet elnöke utalványozta ki, mit a következő nyugta és utalvány bizonyit:

„Másolat a 63 kr. bélyegü eredetiről. Nyugtatvány. Kétszáz azaz 200 frtról o. m. ért. mely összeget alólirott a polgári egyesület házával kapcsolatosan tervezett szinház-pályázat jutalomdija fejében a szinházalapból mai napon hiány nélkül késpénzben felvettem. Nagy-Kanizsán 1882. jul. 12-én. — **Azaz 200 frt** o. è. — Tandor Ottó m. k. épitész. A fenti összeg kifizetése utalványoztatik s az erre beszerzett külön alapból kifizethető. — Nagy-Kanizsán 1882. julius 12-én. Darás m. k. polg. egyleti elnök."

A tervek felülvizsgálatáért kifizetett 198 frt 94 krt, ugy az egyebekre kifizetett 40 frtot jóhiszemüleg sajátomból előlegeztem annak fejében, hogy én is 200 forint kölcsönt irtam alá a szinház részére.

Ezen szerint a Tandor Ottó ur 200 frtját a polgári egylet elnöke, a tervet felülvizsgáló Vojta Adolf ur 198 frt 94 krját pedig a szinházi bizottság utalványozta ki, mely utalványok engemet a személyes felelősség alul okvetlen felmentenek.

Mindamellett van bennem annyi kötelességérzet, hogy — miután az aláirási ivek az én nevem alatt bocsáttattak ki, — a hitelezőkkel szemközt a személyes felelősséget is elvállaljam annékül, hogy Baboss ur szavatosságát igénybe vegyem és hiszem, hogy arra elegendő garantiával is birok. — De senkisem tagadhatja azt, hogy a polgári egylettel szemközt ép oly hitelező vagyok, mint a többi.

Ezen helyzetemben tehát mindaddig, mig a kifizetett 438 frt 94 kr megtéritése iránt a polgári egylettel tisztába nem jövök, — a hitelezőket sem hivhattam össze, nem pedig azért, mert a most emlitett összeg hiánya miatt valamennyi hitelező kielégitést nem nyerhetett volna, ha csak azt is a magaméból nem előlegezem.

Reménylem azonban, hogy hitelező társaim, kik a közgyülésen bizalmukkal megtiszteltek, — ily áldozatot tőlem csak akkor kivánnak, ha én az ügyet a polgári egylettel tisztába hozni nem tudom; — hiszem, hogy az eldöntés ideje legközelebb bekövetkezik.

Nem akarom birálgatni azt, hogy ki teremtette e viszás helyzetet, elég szomoru, hogy megtörtént, annyit azonban örömmel constatálok, hogy több hitelező már oda nyilatkozott, miszerint befizetett összegét szinházépitésre felajánlani kész.

Mindezekből itélje meg a t. közönség, hogy a hitelezők bizalmával visszaélés történt e? vagy vétkes mulasztás követtetett-e el?

Nagy-Kanizsán 1883. május 15 én.

PLIHÁL FERENCZ.

Az iparstatistika szervezése

ügyében az országos iparegyesület a földm-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz a következő felterjesztést intézte:

„Nagyméltóságu miniszter ur!

Nagyméltóságodnak f. évi april 23-án 17,566. sz. a. kelt nagybecsü leiratára a következőkben van szerencsénk tiszteletteljes észrevételeinket előterjeszteni; egyszersmind megjegyezvén, hogy a f. évi május 2-ára összehivott szaktanácskozásra Mudrony Soma egyesületi igazgatót és Walser Jakab, Heltai Ferencz, Guttman Oszkár, Adler Károly, Ungár Ignácz, Burchardt Konrád és Fischer I. egyesületi tagokat küldtük ki.

Az országos iparegyesület elismeréssel fogadja, hogy az általa már több izben sürgetett iparstatistikai fölvételre az országos statistikai hivatal megragadta a kezdeményezést. Az orsz. statistikai hivatal előtt sem ismeretlenek azon nehézségek, a melyekkel ily fölvétel helyes és sikeres keresztülvitele jár és midőn ezekre általánosságban rámutatunk, egyesületünk részéről igérhetjük, hogy az hivatásához képest saját hatáskörében mindent meg fog tenni, a mi a fölvétel sikerét előmozdithatja.

Az országos iparegyesület a szakosztályaiban és a kiküldött bizotságban folytatott beható tanácskozás után általánosságban helyesli a fölvétel tervezett módozatát. Szükségesnek tartja, hogy a fölvétel ugy az iparosokra, mint a kereskedőkre kiterjesztessék, mert ha a kereskedőkre nem terjed ki a fölvétel, akkor attól kell félnünk, hogy számos egyén alkalmat fog találni a fölvétel alól való kibuvásra. Jelenlegi viszonyaink között ugyanis nem huzhatni szilárd határvonalat a kereskedők és iparosok között, s ezért ha csak az iparosok vétetnének számba, sokan a kereskedő czim alatt kivonnák magukat a fölvétel alól, ellenben, ha mind az iparosok, mind a kereskedők fölvétetnek, akkor ezek közül egynek sem less módjában a fölvételt kikerülni.

A tervezet szerint a fölvétel a f. évi junius 30-án állapot nyomán történnék. Ezzel szemben kivánatosnak tartjuk, hogy a fölvétel az év utolsó szakának valamelyik hónapjában hajtassék végre, s erre nézve legalkalmasabbnak véljük november hónap végét. Az ipari termelés ugyanis egyrészt az u. n. holt évadban a legkisebb, másrészt pedig iparosaink egy jelentékeny része, nem is szólva a házi iparral foglalkozókról, az országos statistikai hivatal által ajánlott időpontban mezei munkával foglalkozik. Ha a fölvétel tehát az ajánlott időben tartatnék meg, akkor olyan adatokat nyernénk, a melyek még ipari termelésünk évi átlagának sem felelnek meg és számos iparos kimaradna az összeirás természete szerint a fölvétel alól. Mindezen hátrányok elenyésznek akkor, ha a fölvétel a november hó végén talált állapot szerint hajtatik végre.

Az „ipari foglalkozások beosztására” nézve kivánatosnak tartjuk, hogy annak csoportbeosztása lehetőleg összhangzásba hozassék az 1885. általános kiállitás csoportbeosztásával. Az egyes csoportokba sorozandó iparágakra nézve kivánatosnak tartjuk szakértők meghallgatását.

A tervezet szerint a fölvétel kiterjedne a bányászatra és kohászatra is. Erre vonatkozólag egyesületünkben azon inditvány tétetik, hogy ezen két nagy iparág fölvétele jelenleg mellőztessék. A bányabirtokosok és kohászok ugyanis kötelesvék a bányakapitányságok számára üzemük deczember 31-iki állapotáról évenként pontos és részletes adatokat szolgáltatni, a melyek az országos statistikai hivatal által rendesen közöltetnek. Es által megbizható és kielégitő bányászati és kohászati statistika birtokába jutunk, a mely tájékoztat ugyanazon adatok felől, a melyeket az országos statistikai hivatal a jelenlegi fölvétel utján kiván beszerezni. Nem lenne méltányos, ha bányászaink és kohászaink rövid időközben kétszer terheltetnének ezen nem kevés munkát igénylő adatok beszolgáltatásával. Ezen javaslatot a nagyméltóságu ministerium figyelmébe ajánljuk.

A tervezet szerint az ötnél kevesebb segédet foglalkoztató iparosokhoz csak a B. 1 fölvételi lapban foglalt kérdések intéztetnének, mig az ötnél több segédet foglalkoztató iparosok kötelezve lennének később üzletük természetének megfelelő ujabb kérdőivet kitölteni. Az országos iparegyesület az iparosoknak a fölvétel czéljából való ilynemü osztályozását nem tartja helyesnek, mert az ajánlott megkülönböztetés nem szolgáltat sem a kézmüipar és gyáripar, sem a kisipar és nagyipar elválasztó kriteriumául. Kivánatosnak tartjuk, hogy ezen megkülönböztetés ejtessék el egészen és az összes iparosok és ipartelepek a több tekintetben kiegészitendő fölvételi lap szerint vétessenek számba. Az országos statistikai hivatal az igy begyült fölvételi lapokban foglalt adatok alapján azon iparosoknak, a kikre nézve ezen szükség a fölvételi lapokról kiderül, küldhetne ujabb kérdőiveket, a melyek részletes kérdéseket tartalmaznak az ipartelep berendezésére. Mint eszközli az országos statistikai hivatal a fölvételi lapok alapján azon választást, hogy kinek küldjön és kinek ne küldjön ujabb kérdőiveket, azt a statistikai hivatal beltechnikai kérdésének tekintjük.

Az összes iparosok számbavételére szolgáló B. 1. fölvételi lap 1—3 kérdőpontjára nézve nincs észrevételünk. A harmadik kérdőpont után azonban szük-

---

tán, fekete, magyarosan zsinórzott „szokmányt" (sekét) viselnek, s télen bundát, melyet oláhosan „kozsók"-nak hivnak.

Egész öltözetük az erdélyi gyimesi csángókéhoz kalapjuk pedig az Udvarhelyszéken divatos kalapokhoz hasonlit.

A fehérnép viselete, tarka, keleties. A hófehér ing, mely elől, s hátul kék vagy piros sávokkal himzett, elég bő, s redőket képezve, hull alá az övig; s az ingvállakat dus himzetek ékitik; szoknyájuk nincs, hanem e helyett sötétes szinü „katrincát" viselnek, mely tálárszéles övek által van a csipőhez szoritva. A katrincát tartó öv fölött egy más tarka szövet, a „börnyec" ötször-hatszor keriti a derékot. A katrincát másképp fátának is nevezik, s nyáron kék pettyes kartonból, télen pedig sötétes, barna szőrkelméből áll, s szélei vörös sávokat mutatnak. A leányok hajukat, mint az asszonyok, két ágba fonják, s elül gyöngyös párták simulnak a fehér homlokra. A fölkonytyozott szőke vagy barna hajzatot finom, szélein himzett, rojtos, hófehér kendő fedi, mely a domboru vállakra ér le. Ez alul a leányoknál hosszu piros szalagocskák futnak le apró hamis arany- és ezüst pénzecskéket hintálva, melyek régi vagy uj pénzek formáját viselik, különféle föliratokkal, mint „Trajectum per Trasanum Danubium." A fehérlő nyakon tiz-tizenkét soros gyöngyfüzérek ölelkeznek, közbeszurt részlánczocskákkal: e nyakéket a menyecskék is viselik. Az éltesebb asszonyok csak három-négy gyöngysort hordanak; a katrinca (fáta) viselés csak a leányokat illeti meg. Nyáron kivágott fekete vagy piros papucs, pirosas csokorral, télen pedig csizma födi lábaikat. A szegényebb leányok paradicsomi sarukban járnak. A nők egész ruhájukat maguk készitik, kivévén a papucsot és a katrincát (fátát.) Viseletük sokban elüt az oláh nőkétől.

Midőn a legény és a leány jegyesek, csecsebecséiket egymásnak ajándékozzák; a leány vőlegényének adja gyöngypártáit, miket aztán a legény kalapján visel, a legény pedig a kalapja zsinórját diszitő láncsocskákat adja kedvesének.

A nők csinosak, sok szépség van köztük; termetük kicsiny, de hajlékony, s vonásaikon finomság ömlik el. A sok munka daczára, nagylábu és nagykezü nő vajmi ritka a csángó nők közt. Általán hamar mennek férjhez, tizennégy-tizenöt éves korukban már menyasszonyok, s sok gyermekleányt látni háromnégy gyermek anyjának. Falujukat ritkán hagyják el, legfölebb, ha vásárra mennek férjükkel, de ez is egyszerkétszer történik egy éven át; a férfiu járhat, kelhet, hanem a nő honn marad, serényen dolgozik, neveli gyermekeit, tanitja az édes magyar szóra. Ezeknek, e derék, erényes csángó nőknek lehet köszönni, hogy a Szereth és Beszterczo közti hosszan elnyuló völgy csángó falvaiban még tisztán él a magyar szó, s hangzik a dal, és sem gonosz olasz pap, sem barbár oláh eddig még ki nem irthatta. A csángó anyák tartották fön századokon a magyar nyelvet jogos, de elvesztett földünkön, az ő gyönge, jó lelkük mentette meg a csángó nevet a magyar nemzetnek. A ki szétnéz Moldva földén, az nem tud eléggé csodálkozni azon, hogy mily erős vára egy nő a csángóknál a nemzetiségnek. Később idő, körülmények, erőszak megölhetik a felnőtt csángó magyarságát, de a mit bölcsőjében tanult, az magyar szó, magyar nyelv volt, és azt az anyjától tanulta!

Mik a nők inkább szőkék, a férfiak barnák, középtermetü, sugár, kifejlett alakok, ritkán éles, inkább szelid vonásokkal, s nemes származásukat eláruló méltóságos tekintettel. Déli magyar faj, milyen csak hunn ősei lehettek! Azt a sok ezer vad, marczona arczot, a mit al földön eleget láthatunk, a csángóknál hiába keresed. Bátor, de nem ravasz, nem bosszuálló, a békét kedveli, s kerüli az egyenetlenségeket. Nincsenek is a csángó falvakban pörpatvarok. Ha baj van, elvégzik maguk közt, nem viszik az oláh „birák" elé a birhelt törvényszékekhez.

A munkát kedvelik, s azért vagyonosabbak is, mint az oláhok; mig a férfiak a külső munkát végzik: a nők szőnek, varnak, s a család ruháiról gondoskodnak. A gyümölcstenyésztésnek nagy barátjai, s Klérsétől nem messze a somai csángók oly hires faolték, hogy még bojárok is őket hivják gyümölcsöseik rendezésére.

A családi élet minden tekintetben példás, békés és türelmes náluk; a törvénytelen gyermekek ritkák, s csak a félreeső kisebb falvakban fordul elő egy-kettő. Lopás, gyilkosság, gyujtogatás, iszákosság ismeretlen a csángóknál. Sem egymásét, sém a másét nem bántják. Mondhatni szelid, ártatlan élet uralkodik köztük. Rend, tisztaság és takarékosság őrködik falvaikban.

A vendégszeretet, mint általán, a magyarnál, a csángónak is kiváló tulajdonsága. Kész mindenét megosztani vendégével, különösen ha magyart lát, eleibe fut, s házába hivja: „Jöjjön be lelkecz kém: megebédelem! (megvendégelem), — s a mi a csángó konyhából és kamrából telik, szivével együtt vendége elé rakja, s midőn vége a vendégeskedésnek, maguk köszönik meg. hogy: „Az Isten fizesse meg a Krisztuskának" s miért vendéget ádott nekik. A bukovinai magyaroknak szőlőik nem levén, szüretre nem egy bukovinai magyart hivnak meg, s aztán egész szekereket rakuak meg musttal és szőllővel otthon levő „testvéreik" számára. Mindenben segitik, támogatják egymást, s még az adót is egymás közt intézik el, ugy hogy csángó falut Moldvában adóbehajtással, finánczokkal nem igen háborgatnak.

Más szokásaik is elütök az oláhoktól. A szemérem oly nagy a csángóknál, hogy az ifjak a szülők vagy rokonok tanácsát követik házasságuknál. A fiataloknál a legények vezére (vatavu) és a leányok vezére (vatavitia, szokásos hivatalok divatoznak, mely ugy látszik oláhoktól kölcsönzött szokás. A legderekabb legényt és a legszebb leányt választják meg rendesen husvét másodnapján, kiket aztán a pap erősit meg állásukba, s az ifjuság erkölcsi életének őrei, kiknek mindenben engedelmeskedik a fiatalság. Ők gondoskodnak arról, hogy a házasulandók a szokásos énekekben és imádságokban jártasok legyenek, ők hivják össze a leányokat és a legényeket a „kalákára." Karácsonykor és pünkösdkor tisztelegni szoktak a papnál. 1849 ben a Moldvába szoritott muszkák valóságos hajtóvadászatot tartottak a csángó leányokra és fiatal asszonyokra, s a falvakban mindenütt a fiatalság e vezérei mentették meg járatlan, titkos utakon az üldözötteket; ugy szintén 1854-ben is az osztrák tisztek elől kik Sébastopol helyett ilyen uton akartak egy kis „dicsőség"-hez jutni.

A tánczokat szintén e „választottak" rendezik, kik, midőn megházasodtak vagy férjhez mentek, helyükbe ujakat választanak.

A csángók tánczai se nem oláhosak, se nem magyarosak. Vasár- és ünnepnapokon a pap udvarára gyülnek (ez a szokás) és itt tánczolnak czigányzene vagy dudaszó mellett. A páros tánczokat nem ismerik, s igy a legény a leányt soha meg nem öleli táncz közben, hanem legény a legényt és leány a leányt. Van náluk a körtáncz, 30—40, sőt több legény és leány kört képez a jobbra-balra lejtenek a legényekből és leányokból külön alkotott körök. Több más táncz is divatozik a csángóknál, egyik hasonlit a csárdáshoz, a mennyiben két-három legény és két-három leány külön-külön összeáll és jobbra-balra gyorsan forgatja egymást; a másik az „övtáncz" mely a körtáncztól csak abban különbözik, hogy kisebb köröket alakitva, legények és leányok külön egymás kezét fogva lejtenek.

A csángók közül nincs eset, hogy valaki megszabaduljon a katonaságtól; az oláh áraknak gondjuk van arra, hogy a csángó a husz és harmincz közti éveket, tehát a legszebb időt, a katonaságnál töltse, s igy a családi életből tiz egész hosszu évet kitörölnek. Mig huszonnégy éves kamasz, pózna alaku oláh ficsurokat kimentenek, s hagynak csavarogni, vagy koldusként járni faluról falura sélősködni, s henyéléssel és lopással tölteni az időt; addig a csángót sokáig fegyver alatt tartják, kinozva, üldözve, a miért magyarnak született. Van még több más baj is. A csángók jó katonák, s szökést soha se kisérlenek meg.

Néhány év előtt Szuczaván a moldvai határőri vámnál egy durva katonaruhába bujtatott termetes csángó legényt találtam, ki keservesen panaszolta, hogy hat év óta nem látta szülőföldjét, s hiába kér, könyörög, nem bocsátják haza, pedig a más oláh katonák mind otthon sütkéreznek. Oláh uralkodás és oláh igazság!

A derék csángó nép bir tehát mindama kellékekkel, amelyek egy állam hasznos polgárait jellemzik. Fájdalom, a kik fölöttük uralkodnak, csak a gyülölt magyart látják bennök, kit nem üldözni, nem sanyargatni: egyenlő az oláh hazafiatlansággal.

Vérlázitó, a miket e szegény csángó néppel elkövetnek, e néppel, melyről még az idegen utazók is csak dicséretest jegyeztek föl.

Még hangját nem hallottad, s már a távolból reáismersz oláhos öltözete daczára, ősi magyar vonásairól, nemes tartásáról, a tisztességtudó viseletéről. S midőn szól, az a szelid, a selypességtől mintegy gyermekded hang szivedig hat,

ségesnek találunk egy, illetőleg két ujabb kérdőpont beszurását, még pedig a következőket: Foglalkoztat-e munkásokat és pedig: hány férfit 16 éven felül és hányat 16 éven alul, hány nőt 16 éven felül és hányat 16 éven alul, illetőleg foglalkoztat-e napszámosokat, hány férfit, hány nőt. Ezen kérdőpontok fölvételét kivánatosnak tartjuk, hogy igy a szakszerüleg képzett segédmunkások, a kézműiparban a segédek és a gyáriparban a munkások elkülönithetők legyenek a napszamosoktól, akik ipari munkásoknak nem tekinthetők. A 15 évet azért ajánljuk elválasztató megkülönböztetésül, mert ezen életkor képezi ipartörvényünk szerint a különös védelem határpontját. Jelenleg csak egyes iparágakra nézve tudjuk, mennyi u. n. fiatal munkást foglalkoztatnak iparosaink, ezen viszony kitüntetése pedig ugy társadalmi szempontból, mint a törvényhozás czéljaira nézve szükséges.

A fölvételi lap jelenlegi 4-ik kérdőpontja a tanonczokat a 14-ik életév szerint különiti el, az előbb emlitett okok alapján ezt a 16. életévvel ajánljuk helyettesiteni.

A jelenlegi 4. kérdőpont után a következő uj kérdőpontot fölvételét ajánljuk: Alkalmaz-e üzletében hajtóerőt és pedig: viz, szél, állat, gőz, gáz?

Az 5. kérdőpont megállapitására nézve a következő szöveget ajánljuk: Alkalmaz-e üzletében munkagépeket, milyeneket és hányat? Egyes munkagépeknek példaképen való fölsorolása véleményünk szerint mellőzendő, mert ez csak téves fölfogásra adna alkalmat.

Az évi termelés értékének fölvétele ellen nyomós érvek szólnak. Kétségtelen, hogy e bekerülő adatok nem lesznek helyesek, nem felelnek meg a valóságnak, de ennek daczára nem tartanók helyesnek, ha a termelés értékének fölvétele mellőztetnék. Az adatok valószinüleg minden iparágra nézve egyformán helytelenek lesznek, de ha a termelés értéke fölvétetik, legalább módunkban lesz az egyes iparágak termelésének értékét összehasonlitani. A termelés értékének fölvétele — bár az adatok nem lesznek pontosak — módot fog nyujtani, hogy ezek alapján egyes szakértők megközelitő pontossággal megállapithassák egyes iparágak termelésének értékét.

A háziipar fölvétele a rendes iparénál még sokkal nagyobb nehézségekbe ütközik, ennek daczára kivánatosnak tartjuk a fölvételét. Véleményünk szerint csak azon háziipart kellene fölvenni, a melyet az illetők szabad idejökben üznek, tekintet nélkül arra, hogy saját szükségletükre vagy eladásra dolgoznak e. Erre nézve azonban kivánatosnak tartanók, ha ezen házi iparágak lajstroma szakértők közbejöttével előlegesen megállapittatnék, a mire egyesületünk szolgálatát előre is fölajánljuk. A házi iparágak igy megállapitott lajstroma a fölvételi lap hátlapjára nyomatnék utasitásul, hogy a fölvételt eszközlő közegek tudják, minő háziiparágakkal foglalkozó egyéneket vegyenek számba.

Az országos iparegyesület kivánatosnak tartaná, ha a házi iparral foglalkozók egyénenkint vétetnének számba, de ezt viszonyaink között nem tartja kivihetőnek. Ezért helyesli azt, hogy ezen fölvétel a szolgabirák és elsőfoku iparhatóságok, illetőleg a községi jegyzők által eszközöltessék, lehetőleg azonban a néptanitók közreműködése mellett és egyénenkénti megkérdezéssel.

Ha a munkagépek felvétele a háziiparban is szükséges, akkor nem lehet a fölvételi lapban a szövőszék és varrógépre szoritkozni, itt is módot kel nyujtani arra, hogy a többi munkagépek is számbavehetők legyenek.

Az eljáró közegek által kikötött fölvételi lapok minden egyes házi iparágra nézve közvetlenül küldetnének be az országos statistikai hivatalnak, a mely maga eszközölné a különböző háziiparágak összesitését minden egyes községre nézve.

Ezekben van szerencsénk észrevételeinket röviden előterjeszteni.“

Hirek.

— A „polgári egyesület“ szépen helyrehozta kertjét. Az utak ki vannak kavicsozva, padokkal ellátva. A tekepálya teljesen meg van igazitva. Ugy hogy — daczára a legez bb rész elvesztésének — még mindig igen kellemes, mondhatni: legkellemesebb, tisztes hirnevü üditőhelyül szolgál. Valóban méltó a tömegesebb látogatásra.

— **Simon Gábor,** ügyvédeink egyik keresettebbike, jegyet váltott Göncz Etelka kisasszonynyal Csáktornyán.

— **A helybeli ügyvédegyleti** választmány f. hó 18-án ülést tartott, melyben Mild Gyula járásbirósági irnok által az ügyvédi karon ejtett szóbeli sértés tárgyaltatott.

— **Városunk közegeszségügyi** bizottsága a himlőjárvány megszüntéig járvány-bizottsággá alakult; — minden szombaton ülést és sürgeti az óvó intézkedések keresztülvitelét. Hiszszük, hogy működése nem lesz eredménytelen!

— **A helybeli gymnazium** f. hó 20-án megtartott zárünnepélye szépen sikerült. Részletesen ez uttal nem irhatunk róla, s a kitüntetett tanulók közül is csak azok neveit emlithetjük fel, ki két illetékes kézből már megkaptuk. — U. i. az intézeti igazgató 5 ezüst forintot ajánlott fel a tornászatban kitünő növendékek közt leendő felosztás végett; melyből Zukker Győző 7. osztályu tanuló, mint legjobb tornász, kapott: 2 frtot, Goda László 7. es Beke Lajos 6. osztályu tanulók, mint kiváló erőgyakorlók, 1—1 frtot, Péczely László 4. osztályu tanuló, kiváló ügyességeért 1 frtot. Ezeken kivül dicsérettel lettek kitüntetve: Schimdt Zsigmond, Kohn Samuel, Bonyhárd Áron 7. — Ács Károly, Filipanica 6. — Rieder Gyula 4. — Szigrits Géza 2. oszt. tanulók és több 1. oszt. tanuló. — Általában a tornászatból igen szép eredmény volt tapasztalható. Vajha egyes jótevők, tanügybarátok figyelme a pályadijazást illetőleg a tornászatra is irányulna! Mert bizony a rohamos satnyulás e szomoru korszakában igen nagy fontossága a tornaügy.

— **Gyászhir.** Zetl Anna sz. Tenta, valamint gyermekei Zetl Gizella, Margit, ugy az összes rokonság, mély fájdalommal jelentik felejthetetlen férje, illetőleg atyjuk és rokonuk Zetl Istvánnak hosszas szenvedés után életének 42-dik évében folyó hó 22-én d. e. 8 órakor történt gyászos kimultát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 23-án délután 4 órakor tétettek az I. nagy-kanizsai temetkezési vállalat által a helybeli róm. kath. sirkertben örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise folyó hó 25 én délelőtt 10 órakor mutattatik be a szent-ferencziek plébania-templomában a Mindenhatónak. Béke hamvaira!

— **Betörèses lopás.** Kárászon (Baranyamegye) egy pár napja, hogy eddig ismeretlen tettesek feltörték egy jómódu polgár ember istállóját s elhajtottak két drága tinót. Ugyancsak két nappal későbben Rácz-Kozáron (Baranyam.) elhajtották egy szegény pásztornak tehenét. Télen át nem igen hallottunk valamit arról, hogy vidékünket háborgatták volna e gazemberek, hanem most, hogy van söldtakarmány, ismét kezdik az ökör és lólopást nagyban üzni. Mégis furcsa, hogy soha még csak nyomára sem jő a mi rendőrségünk e gaz ficzkóknak.

— **Jégverès.** Folyó hó 17-én délután Köbleny, Kárász s Egregyen át (Baranyamegye) nagy zivatar s jégeső vonult át. Sok kárt tett a szőlőhegyekben, a mennyiben sok fiatal hajtást leütött. Korán látogat meg ez idén bennünket. Taval megvárta május végét s akkor vert el mindent, az idén meg már most kezdi.

— **A nagy-harsányi olvasókör** Krób Pál kir. tanfelügyelő urat legközelebb tartott közgyülésén tiszteletbeli elnökének választá, s a megválasztásról meleg hangon irt sorokban értesitette. Igy akarta az ifjabb nemzedék részben leróni a tisztelet és hála adóját azon férfiu iránt, a ki nevezett községnek 18 éven keresztül volt tanitója.

— **Tókába esett** Horváth (Gergácz) Károly z.-egerszegi kertutczai lakósnak $2^1/_2$ éves leánya folyó hó 15-én $12^1/_2$ órakor aralatt, mig anyja pár perczre a kis gyermek mellől eltávozott. A szomoru eset tegye óvatosakká a szülőket, hogy kis gyermekeiket tókák közelében egy perczre se hagyják magukra; mert a végzetes szerencsétlenség pillanat alatt bekövetkezhetik, mely a bánat és keserüség mellett évekig tartó lelki furdalást is okozhat.

— **Kinevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi május hó 1-től számitandó ranggal (a m. kir. honvédségi Ludovika akadémiában megtartott vizsgálat alapján,) a m. kir. csendőrséghez hadapróddá kinevezte Baksay Sándor keszthelyi járási csendbiztos urat a 3. számu csendőrparancsnoksághoz.

— **Pályázat.** A „magyar királyhymnusz szöveg-költeményére. Az országos magyar daláregyesület nevében annak központi igazgató választmánya, egy megörökitésre szolgáló „magyar királyhymnusz szövegköltényére nyilvános pályázatot tüz ki következő föltételek alatt: 1.) A pályaművek beküldési határideje f. 1883. év junius havának 20-ik napja bezárólag. 2.) A pályadij: száz darab cs. kir. arany. 3.) A szövegköltéménytől megkivántatik, hogy magyar versmértékü és strophikus alaku legyen, s négynél kevesebb, s hatnál több versszakra ne terjedjen. — Az egyes versszakok, 6—12 szótagu verssorok közt váltakozhatnak ugy azonban, hogy az egyes versszakok sorai, nyolcz sornál tul nem terjednek. 4.) A pályaművek idegen kézzel irva és a szokásos, szerző nevét rejtő — jeligés levélkével ellátva, az egyes. alulirott titkárához (Nádor utcza 6.) küldendők be. 5.) Az egyesület által fölkérendő biráló bizottság tagjainak nevei, a pályaművek beérkeztekor ás fognak közzé tétetni a hazai lapok utján. 6. Az eredmény kibirdetése után, a pályamü szerzője, a kitüzött száz darab arany pályadijat, az egyes. pénztárnokánál t. cz. Engeszner Mátyásnál (bel város, plébánia épület) azonnal fölveheti. — Budapesten, 1883. május hó 12 én. Az orsz. magyar dalár egyes. ig. vál. nevében özli: id. Ábrányi Kornél, egyes. titkár.

— **Őrült csángo.** Megható sora jutott osztályrészül irja a Szegedi Napló Mákszem Antal józseffalvi szegény csángónak. A megváltás utján egyszerre megőrült s elszállitották az ottani kórházba. Mákszem Antalt, ki 38—40 éves lehet, józaneszü embernek ismerték Józseffalván s csak most emlékeznek vissza, hogy ő rajongott leginkább a faluban a Magyarországba való visszatérésért. Már a második csoporttal el akart jönni, de anyagi körülményei még akkor lekötötték. Mikor most utra keltek ők is, ő volt az, aki legjobban ujongott örömében s nagy öröme a haza határán belől — öntudatlan, folytonosan tartó nevetésbe ment át. Eleinte nem tünt fel senkinek értelmetlen beszéde, csak mikor látták, hogy Mákszem az utonerdőnek, mezőnek kalapjával integet s hozzá üdvözletül nagyokat kiált, vették észre, hogy meg van zavarodva. Voltak, akik meg is siratták, mikor a füzfaerdőt kaczagva üdvözölte s az elszálló madárral szóba állt, kalapját folytonosan a levegőbe lobogtatván. „Isten éltesse a magyart!“ „Isten áldja a magyar testvéreket!“ hangzott kiáltása az egész uton a szegény őrültnek. Eleinte csak meg voltak vele mert szelid volt, de Szentes alatt hirtelen vadabb lett s verekedni kezdett. Majd ismét lecsendesült és nyugodt volt egészen ma reggelig, mikor is a hajón egyszerre dühöngni kezdett. A szegény őrültet később Juhász Mihály, id. Ferró Mihály, és Bazacsi Ferencz kőművesiegények a rendőrség közbenjöttével minden feltünés nélkül kórházba szállitották.

— **Személyi hir.** Gróf Széchenyi Pál földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister e hó 17 én Keszthelyre érkezett, itt megtekintette a m. kir. gazd. tanintézetet, az összes gazdaságot és az intézeti szőlőbirtokot. 18-án Keszthely város küldöttségileg tisztelgett minister ur ő nagyméltóságánál, ki a déli vonattal elutazott Keszthelyről. Keszthely utczái 17-én fellobogostattak s a gazdasági tanintézet előtt disszesen kiállitott diadalkapu pompázott.

— **Sürü villámcsapások.** F. hó 17-én délután Szombathely városa ijjesztő jelenetek szinhelye volt. Az égen tornyosuló sötét fellegekből következtetni lehetett a kitörendő zivatarra, de ami bekövetkezett, azt alig várta valaki. Erős széltől megelőzve fél 4 órakor elkezdett szakadni az eső. Majd egy-egy csikkázó villám fénye jelezte a kitört vihart. A villámlások s dörgések sürün követték egymást. Délután 4 órakor fülsiketitő dörgés reszkettette meg az épületek ablaktábláit s vakitó fény lett látható pár pillanatra. A püspöki iskolával szemben levő Nagy Sándor-féle házba csapott be a villám. Az első emeleti lakosztályt itt özvegy Laky Antalné tartja elfoglalva. A család épen a szalonban ült, mikor megrezgett az egész épület s a mellékszoba tetőzetéről nagy robajjal hullott le a vakolat. A villám ugyanis itt tört magának utat, megperzselte a nádat s elolvasztotta az összetartó sodronyt. A szoba butorzatában nem okozott semmi kárt s még a hely sem volt észrevehető, hol tört magának utat kifelé. Az udvaron azonban ismét megjelent a fénytömeg s a fedélzetről a vizet vezető csatornán végig futva eltünt. A lecsapott villám nem gyujtott. Az első borzasztó dörgést követte pár percz mulva egy második. A villám ezuttal a megyeház udvarán levő börtönházra csapott le, ami annyival inkább csodálatra méltó, mert maga a megyeház egészen be van hálózva villámhárítókkal s ezek a villámot mégsem fogták fel, hanem a pár ölnyire fekvő melléképületbe csapott be. — A munkaszobát kereste fel a szeszélyes fénytömeg, hol 27 rab éppen kosárfonással volt elfoglalva. A villám itt is a fedélzeten keresztül ketté repesztve egy állvány deszkát, átcsapott a szoba tetőzetén, lehányta a vakolatot s végig futva a szobán észrevétlenül eltünt. Bámulatos dolog, hogy sem a rabok, sem a felügyelő személyzet közül senkinek sem lett baja, pedig a villám ugy szólván közöttük csapott le. Egy pár rab ugyan fejéhez kapdosott szédülést érezve, de az az erős kéngőz szag hatása volt. Ez sem gyujtott. A villám azonfelül lecsapott a vasuti indóháznál s a premontreiek épületén elhelyezett villámháritóra is. Nagy megnyugtatásra egyik sem gyujtott. A szakadó eső daczára nagy néptömeg gyült össze a villám által sujtott épületek előtt s a tüzoltók is kivonultak, de szerencsére nem akadt semmi dolguk.

— **A jó koma.** Folyó hó 16. este 9 órakor egy tófüi (Baranyam.) kőműves neje vacsorázás alatt hall valami kopogást a padláson. Férje nem lévén honn, kimegy megnézni, hogy mi lehet. A mint felnyitja a felső konyha ajtaját, mely konyhában van a padlásfeljárat — hát valaki egy zsák lisztet dob a lépcsőzetről a nyaka közé, s mig ijedtéből magához jött a tolvaj elillant. Az asszony nem csapott semi lármát, hanem megvárta férje hazajövetelét. Ez is hallgat, mert hát . . . hiszen a koma volt.

— **Spanga** végre bevallotta, hogy a Majláth-féle rablásnak ő volt az értelmi szerzője, de a gyilkosság nem volt tervben, s azt Pitély hajtotta végre. Berecz csak annyiban vett részt — Spanga vallomása szerint — a borzasztó tettben, amennyiben ő szolgáltatott módot a bejuthatáshoz és ő állott őrt, mig a rablógyilkosság történt. A vizsgálat most már a részletek teljes kideritésére van irányozva.

— **Meghivó.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatósága 1883. évi junius hó 2-án a „Segély-egylet és“ Deák Ferencz-könyvtár“ javára a hévvizi fürdő helyiségében zártkörü tavaszi tánczmulatságot rendez. Boné Gyula b. elnök, Jalsoviczky István b. alelnök. Szilvásy Ödön pénztárnok, Regensberger János b. jegyző. Kerekes Lajos, Németh Béla, Ráth Gyula, Szabó Noldi, Angyal Dezső, Horváth Gábor, Molnár Géza, Hayden Sándor, Kováts Béla, Mészáros Lajos, Simonyi Kálmán. Kezdete 6 órakor, Személyjegy 1 frt. Családjegy 3 frt. Fölülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Akik meghivót tévedésből nem kaptak, forduljanak a bizottsághoz.

— **Vidéki szinészet.** Sümeghen Bánfalvi Béla igazgatónak sikerült bérletet nyitni illetőleg szinpártoló közönséget a törekvő munkásságnak megnyerni. Köztetszéssel adattak már elő t. évi május 12-én „A sant tropezi urnő és méregkeverő“, dráma. 13-án: „A szép asszony kocsisa“ Csepreghi F. népszinműve. 14-én: „A molinári baka és két huszár“, népszinmű, Irta: Berzsenyi Károly. A társulat eléggé törekszik, szereptudás s ebből származó folyékony előadással a várakozásnak megfelelni; a pünkösdi ünnepek kivételével még sem mondhatjuk, hogy kellő felkarolás volna constatálható. Várjuk az elismerés pálmáját! Sümegh vidéke más alkalomkor meghozta a maga áldozatát, ha tudomásra jutnak a correct előadások, hiszszük most sem fog vissza vonulva maradni. Referens.

Rövid hirek.

A képviselőház pünköd után f. hó 21-én tartott elsőben gyülést. — **A magyarországi** hirlapirók nyugdijintézete javára augusztus hó folytán a bécsi hirneves dalegyesület Budapesten valószinüleg hangversenyt rendez. — **A leègett** aradi szinház helyett épitendő ujnak tervezetére pályázatot nyitottak. — **Pozsony** vidékén egy, orvvadászok- es tolvajokból szervezkedett rablóbanda garázdálkodik. — **Tancsics Mihály** összes művei leszállitott áron 3 frt 50 krért megrendelhetők magánál az elaggott irónál: Budapesten, (Saroksári-utcza 21. sz.) — **A timárlegények** is vesztegelnek már Budapesten és alkudoznak sorsuk érdekében a gazdákkal. — **Egy budapesti** fa-őr, amért neje hü lenségen érte, meglötte magát. (Fehér holló!) — **Makey** északamerikai bányatulajdonosnak naponkint 60.000 frt jövedelme van. A czári koronázáson az amerikai küldöttségben szerepel, hol is félmilliót szándékozik elkölteni. — **Guyon Richard** tábori papja nem Mednyánszky, hanem Erdősi Imre, most Pesten élő piarista volt. — **A kir. Kuria** szünete julius és augustus havakban lesz.

Irodalom.

(E rovat alatt megemlitett munkák Nagy-Kanizsán Wajdits József könyvkereskedésében kaphatók vagy általa megrendelhetők. Vidéki megrendelések posta fordultával pontosan eszközöltetnek.)

— **Grimm Gusztáv** budapesti könyvkiadótól a következő czimü vállalat

---

és fájó hurokat érint panaszaival, elhagyatott árvaságának igaz szózatával.

És ha látsz egy másik csángót, ki már csak egyes szavakat — tud magyarul, s oláhul mondja, hogy ő „magyar“ (ungar,) de már nem tudja apai nyelvét: akkor vele együtt könyezel, s magadba fojtod a kifakadásokat, hisz talán ugy se hallgatna meg senki se . . . Hanem beszéljünk mégis, talán a kőszivek olvadozni fognak, talán van még minden magyarban egy szikrája a hazafiságnak, a magyar fajszeretetnek, mely nem engedi örökre elveszni csángó testvéreit.

LÁSZLÓ MIHÁLY.

Himmi, — hummi.

(Élettapasztalatok.)

Már hiszen az tagadhatatlan, hogy a legnagyobb bölcseség az életismeretében rejlik.

Azért is ismerik oly kevesen az életet.

A legtöbben azt hiszik, hogy hát az az ember föladata, hogy amint bölcsőjéből kinőtt, hogy induljon meg sirja felé és se ti se tova egy lépést sem téve, haladjon a végzés felé.

Lám a pillangó mennyivel kisebb az embernél és még is tudja, hogy mire valók a virágok! Megkeresi őket és mézet sziva élvez keblükön.

Nem hiába volt doktor Gyula barátom, ez a pillangó bölcseségeig föl is emelkedett.

Szép ifju neje volt . . . . . X. birtokosnak.

Gyula barátomnak is volt azonban olyan jó izlése, mint X.-nek, mert neki is tetszett a menyecske!

Nem is késett ezt tudomására adni. Aztán nagyon jól megértették egymást.

Hanem hát a gazdának régi, korabeli barátja volt a háziorvos és ezt ki nem lehetett szoritani a háztól; — aztán meg nem is annyira az orvosi praxis sarkalta az én barátomat a menyecske körében tértfoglalni, hát háziorvosnak megmaradt a reliquia. Gyula pedig beszegődött házibarátnak, mert valami jogczimre szüksége volt, hogy bejárása legyen a házba.

Hosszas ismeretség után egy izben ismét látogatást teszen az ifju hölgy él és az előszobában a szobaczicussal találkozva, kérdi:

„Itthon van a nagyságos asszony?“

„Igen, kérem. Mindjárt bejelentem.“

Rövid idő multán vissza jő a czicus és mondja az üzenetet:

„Most nem fogadhatja Dr. urat a nagyságos asszony, mert rosszul érzi magát!“

*

Épen igy tavasz idején történt, mikor a tehetős emberek arról gondoskodnak, miként kellene a hosszu ősz, meg a tél folytán megrongált egészségi állapotot megreperálni, hogy belép a háziorvos a nagyságos ur szobájába, ki ujságolvasásban volt elmélyedve.

A belépő orvost üdvözölve, mindjárt azon kezdte kérdését: „No Dr. ur! mit gondol, melyik fürdőbe menjen az idén feleségem?“

„Melyikbe? Egyikbe sem! Hiszen olyan egészséges, mint a makk, fürdőre semmi szüksége!“

„De nekem van rá szükségem, hogy fürdőbe menjen!“

„No az már más!“

*

Miként az már világ szokássá vált, touristák mászkáltak a hegyek között. Voltak férfiak is, nők is.

Egy fiatal kisasszony jütt le a hegycsucsá ól és hogy könnyebben lépdelhessen a sziklákon, jól fölemelte különben is elég rövid utiruháját. Alantabb egy fiatal ember állott gyámolitólag nyujtva kezét a hölgynek és figyelmeztette: „kisasszony vigyázzon, mert csak egy hibás lépés és aztán elesik.“ „Sem a hibás lépés, sem az esés nem geniros, csak hogy aztán jó kilátásom legyen.

„Mert hát egy hegyszakadékhoz igyekeztek, hogy onnét a vizesést nézzék.

*

„Nem tudom, mit gondoljak, meddig fog ez a bizonytalan helyzet tartani, mikor veszesz már nőül Károly?

„Bizony erről még nem is gondolkoztam ez ideig!“

*

„Mariska!“ Szólitja meg négy éves leánykáját az apa egy reggelen, — egy kis öcsét kaptál.“

„Igazán? No akkor futok megmondom a mamának is!

*

X . . . bárónénak Y. fiatal ügyvéddel volt viszonya, de nem tudta hosszu ideig megtalálni a ményecske s jogczimet, mely alatt Y. a házba bejárást nyerjen.

Végre megjött a mentő gondolat.

„Kedves férjem, alig merem mondani, tegnap a szinházban elvesztettem gyönyörü brilliántos karpereczemet, amit esküvőnk 10-ik evfordulóján ajándékoztál!“

„Az bizony baj! No de majd veszünk másikat.“

„Nem jó volna falragaszokon, meg az ujságokban hirdetni és a megtalálónak dijat igérni?“

„Azt is megtehetjük, bár eredménye ritkán szokott lenni.“

A hirdetések megjelente után két nappal csakugyan jelentkezik Y. fiatal ügyvéd a bárónál, hogy ő volt szerencsés az elveszitett karpereczet megtalálni. A báró előhija nejét az örvendetes hirre. Az ifju ember kiveszi zsebéből az értékes karpereczet és a bárónénak átnyujtja. Es csaknem elájul ijedtében. A báró vérvörös lesz és ajakába harap . . . A karperecz eredeti dobozában volt elhelyezve az átadáskor ugy, miként azt tegnap a báróné komornája elvitte Y.-hoz.

1-ső füzetét kaptuk: „Levélszerinti oktatás a franczia nyelv tanulására Toussaint-Langenscheidt tanmódszere alapján. Az er-deti 30-ik kiadása után irta Sz. Nagy Sándor.“ Ez alkalommal a szép franczia nyelvet tanulni vágyóknak oly mű nyujtatik, mely e nemben páratlanul áll az irodalomban és melynek létrehozásáért ugy a kiadó, mint az átdolgozó az elismerést valóban megérdemlik. E mű nem halmozza el a tanulót a könyv nélkül való tanulás száraz szellemtelen munkájával; e tekintetben csak a legszükségesebbre szoritkozik, ellenben alapos értelmességgel magyarázza meg a franczia nyelvtannak minden egyes szabályát és a nyelv minden sajátságát. A nyelvtani szabályok meghatározása világos, értelmes és könnyű, a kiejtés jelölése helyes és biztos; a társalgásra szánt anyag alkalmas. Következésképp a tanmód szerint a felnőtt tanuló egyedül, tanitó segélye nélkül megtanulhatja e műből alaposan a nyelvet, elsajátitja a helyes kiejtést és a hibátlan folyékony beszédet. A magyar kiadás kitünik még olcsósága által is, amennyiben daczára a szerfölött költséges kiállitásnak levelenként csak 30 krba kerül, mig az eredeti német kiadás ára 60 kr. Valóban olcsó ár, ha tekintetbe veszszük, hogy ezen levelekből, tanitó és minden más segédeszköz nélkül a franczia nyelv tökéletesen megtanulható. Az egész mű kéthetenként megjelenő, mintegy 40 levélből fog állani. 30 kr beküldése mellett az első levelet bármely könyvkereskedés megküldi bérmentesen + kötés alatt postán is.

Papirszeletek.

Egy adoma Miklós czár életéből.

Ki volt adva a szigoru parancs, hogy a katonának csomagot vagy batyut vinnie az utczán, nem szabad. Egy alkalommal találkozik a császár egy közlegénynyel, aki e parancs ellenére egy kis batyut vitt a hóna alatt. Miklós czár megállitá őt.

— Mit viszel a batyuban?

— Saját kézimunkámat felség, melyet a vásáron el akartam adni.

— Mutasd meg!

A katona engedelmeskedett, kibontá batyuját s abból egy burnótos szelenczét vett ki, melynek tetejére első Napoleon jól eltalált arczképe volt festve.

— Hát neked nincs fejedelmed, akinek arczképét lefesthetted volna, ha már ily jól tudsz, festeni?

— De van felség, hanem annak arcz-képe nem illik e burnótszelencze tetejére.

— S mért nem?

— Mert ha valaki e burnótszelenczéből szippantani akar, annak legelső dolga az, hogy első Napoleonnak az orrára koppintson, holott az én császárom orra nem arra való, hogy azt megszentségtelenitsék.

Ő felsége meg volt elégedve az ügyes felelettel s elbocsátá a katonát.

—

Órászámra.

Egy gazdag bankár fényes estélyt ad; természetesen gondoskodnia kellett egy mű-vészről is, aki a vendégeket szórakoztassa. Szerződtetett is egy zongoraművészt.

A művész leül, s valami ábrándos, melancholikus darabot játszik. A hallgatóság unatkozik, de türelemmel hallgatja.

— Bocsássanak meg — szól a bankár mentegetődzve, — s lesujtó tekintettel végig méri a művészt — órászámra fizetem, azért játszik ily lassan.

—

Mikor a baka nagyot mond.

Volt egyszer egy gyönyörűséges szeretőm. Zsuzskának hivatta magát, s olyan forró szerelmes leveleket irogatott be a kaszárnyába, hogy mikor hangosan elolvastam, az egész kompánia szalonnát piritott mellette.

—

Mikor Taliány-országban jártunk, ott láttam egy nagy sziklahegyet. De az oly borzasztó sziklás volt, hogy csak végig néztem rajta az aljától a tetejéig, a mire a szemem-mel fölértem, már akkorra elkopott a harmat-rugdalómnak a talpa.

—

A tanitó magyarázgatta tanitványainak, hogy milyen életük lesz a halál után a jóknak és milyen a gonoszoknak. A jók a mennyországba jutnak, a gonoszok a pokolba, hol lesz sirás-rivás és fogaknak csikorgatása. Miközben odafordul egy kis tanitványához és kérdi: — Hát milyen életük lesz a gonoszoknak a pokolban?

Gyermek: Ugy ám! . . . . . . de az én öreganyámnak egy foga sem volt az mikor meghalt!

—

Végrehajtási jegyzőkönyv

Felvétetett Nagy-Kanizsán, 1880. évi május 25-én sat. — Minthogy ezen felhivásnak alperes eleget nem tett, a követelési összeg erejéig lefoglaltattak az alábbi tárgyak u. m. Alperes lakásán megjelenvén, annak semmi mint egy ágy melyben szalma és egy láda más nem találtatott, tehát semmi sem gyon nélkül tartozásába felvenni való nem lévén, teljesen elszegényedett sat. N. N. kiküldött.

Heti jelentés a budapesti gabona-tőzsdéről.

Budapest, 1883. május hó 18.

Steiner József és Társa termény-gabona és bizományi czég jelentése.

Tisztelettel kérjük e lap tisztelt gazdaközönségét sziveskedjék bennünket a vetések állásáról minél gyakrabban értesiteni, hogy képesitve legyünk külföldre hű tudósitásokat juttatni.

Heti üzletünk meglehetős lanyha irányzattal indult, minek főokát azon körülmények tulajdonittatott hogy malmaink finom liszteket a buza árak emelkedéséhez képest nem voltak képes értékesiteni.

Buza 25—30 krral csökkent. Elsrendű tiszavidéki 10 70. 78—80 klg. 10.40—10.50 kelt. Bácskai 73 klg. 10 40 Északmagyar 77—80 klg. 9.90—10.25, A hét végén tulajdonosok kevesbült ajánlatai következtében a hangulat valamivel barátságosb.

Rozs hinnyzik, emelkedő, itt 7.70 ig kelt. Kecskeméten trienrözött 7.35.

Tengeri változatlan, 6.75-ig kelt. Kikindán 6 frt, Mezőtur 6,15. Maj.—jun. 6.71. Cinquantin itt 7.—7.50. Oroshiaa 6 50 kelt.

Árpa változatlan. Takarmány szilárd 7.25, égetni való 7.60, sörfőzdei 9 frtig.

Zab szilárd 6.20—6.90-ig.

Köles hiányzik, roppant szilárd. Takarmány 4.50, őrlésre 6.90—7.60.

Köleskása 11.50—13 kelt zsákostul. Köleskorpa 2.75.

Takarmánybükköny 3.50—4.50 fizettetett.

Mohármag lanyha 10.50—11. Bab f-hér 9.50—10.50. törpe 12.50, barna 12.50.

Burgonya. A pék segédek strikéje folytán nem volt forgalom. Névleges ára 2.40—2.65. Bánsági állomásokon 1.45 köttetett néhány kocsirakomány kivitelre.

Határidőüzlet. Üzérkedésünk a szónak legteljesb értelmében a zavarosban halászik és tapogatódik. Buzáról általában kedvező hirek érkeznek.

Rozsban a márcziusi fagyok nagy kárt okoztak.

Zab és repcze rosszul állnak. Tengeri csak most kelt ki. Buza őszi határidőre 10.25-ig emelkedett, csökkent 10 frtig. Zárul 10.15 Rozs őszi határidőre nem kináltatik, 7.50 pénz. Zab őszi határidőre szilárd 6 72 ig köttetett. Az üzérkedés ezen czikknek nagy áremelkedést jósol. Uj tengeri eddig még nem jött forgalomba. Káposztarepcze aug.—szept. 14—25 ig köttetett, csökkent 14 frtig. Bánsági repcze jul.—aug. nem köttetett, névleges ára 13.25 pénz. 13.50 áru.

Lapvezér és kiadó: SZALAY SÁNDOR
Felelős szerkesztő: BABOSS LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Kávé árleszállitás!!

Harling Ludvig & Co.

HAMBURG.

Szétküld csak szilárd és finom árukat

tetemesen leszállitott árak mellett

bérmentve, utánvétellel,

931 1—5 *ugymint:*

5	kiló	Santos erőteljes	frt 3.—
5	„	Mocca afrikai	„ 3.60
5	„	Cuba, brillant	„ 4.50
5	„	Portorico, jeles	„ 4.80
5	„	Ceylon, Plautation	„ 5.—
5	„	Gold Menadó, hochedel	„ 5.40
5	„	Mocca, arab	„ 6.—

H I R D E T É S E K.

A legjobb

szivarka-papiros

a

LE HOUBLON

Franczia gyártmány.

Utánzásoktól óvatik.

E szivarkapapir csak akkor valódi, ha minden lap LE HOUBLON bélyegzőt magán hordja és minden karton az alant látható védjegygyel és aláirással van ellátva. 876 5—22

Prop.re du Brevet

CAWLEY & HENRY, ... PARIS

Ház eladás.

A Petőfi-utczában két egymás mellett lévő ház szabad kézből és igen kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb értesitést nyerhetni a helybeli izr. hitközség irodájában.

930 1—3.

BERGER orvosi

KÁTRÁNY-SZAPPANA

orvosi tekintélyek által ajánlva, a legtöbb európai államokban a legnagyobb hatással használtatik

mindennemü bőrkiütések ellen,

különösen idült és sömörök, rüh, ótvar és élődi kiütések, ugyszinte veres orr, fagydag, izzó láb, fej- és szakálypikkely. Berger kátrányszappan 40% fakátrányt tartalmaz és igen elkülönitendő a más forgalomban levő kátrányszappanoktól. A csalások elkerülése végett kéressék világosan Berger kátrány-szappana és ügyeltessék az ismert védjegyre.

Makacs bőrszenvedéseknél a kátrány-szappan helyett hatással használtatik

Berger orvosi kátrány kén-szappana

és azon esetben, ha ez szükségeltetne, ugy kéressék csakis a Berger-féle kátrány kén-szappan, minthogy a külföldi utánzások eredménytelen készitmények.
902 3—24

Mint gyengébb kátrány-szappan mellőzésre minden

tisztátlanság a bőrön,

bőr- és fejkiütések gyermekeknél, valamint eddig elérhetetlen szépitő mosdás és fürdő-szappan mindennapi használatra szolgál

BERGER GLYCERIN KÁTRANY-SZAPPANA

mely 35% Glycerint tartalmaz és finoman van illatositva.

Minden fajtának darabja 35 kr. utasitással együtt.

Főszétküldés: HELL G. gyógyszerésznél Troppában. Raktárak: Készletben van minden európai gyógyszertárban. Főraktár Nagy-Kanizsa számára: PRÁGER BÉLA és BELUS JÓZSEF gyógyszerészeknél.

464. tkvi 1883. január 21.

Árverési hirdetmény.

A nagy kanizsai kir. trvszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Baboss László ügyvéd n.-kanizsai lakós végrehajtatónak Donima Anna férj. Bot Ferenczné végrehajtást szenvedő kerecsenyi lakós elleni 209 frt 75 kr tőke, 15 frt végrehajtási, 8 frt 74 kr. árverés kérelmi s még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. trvszék területéhez tartozó kerecsenyi 59 sz. tjkvben A + 1 2 sor sz. a. 301 frtra becsült ingatlanok 1883. évi junius hó 9. napján délelőtt 10 órakor Kerecsenyben a községbiró házánál felperesi ügyvéd Baboss László v. helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak külön-külön a 90 hrszám alatt 35 frt, az 568 hrsz. a. 266 ft becsértékben.

Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át késszpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben, még pedig az első: az árverés jogerőre emelkedésétől számitandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni.

Ezen hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt a nagy-kanizsai kir. trvszék telekkvi osztályánál s a kerecsenyi község elöljáróságánál megtekinthetők. 929 1—1

Kir. trvszék mint telekkvi hatóság Nagy-Kanizsán 1883. január hó 31-én.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni

„Széchenyi-savanyuviz forrás“

Petánczon. (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti műegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuviz-forrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések

a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánitatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi“ névvel leend ellátva. 905 7—9

Mindenkor friss töltés	Árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.	Sürgöny: Vogler Regede, Radein.

Kávé Triesztből.

Árak mint nagyban vételnél.

Alulirott czég küld 4½ kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai —	1	kiló frt	1.84
Ceyloni gyöngy legfin. barna	1	„ „	1 94
Ceyloni finom nagy szemes	1	„ „	1.70
Cuba legfin. nagy szem. barna	1	„ „	1.78
Portorico legfinomabb —	1	„ „	1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1	„ „	1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1	„ „	1.56
Zöldjava finom — —	1	„ „	1.34
Santos, finom — —	1	„ „	1 29
Rio, legfin. erős és kiadó	1	„ „	1.18
Rio, középfin. erős s kiadó	1	„ „	1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb. egy kosárban frt 2.10

Sambo F.

901 6—12 Triest.

Az ujabb kor izlésének megfelelő

MUZEUM és PANORAMA.

I. Osztály: Viasz mű-kincsek.

a) Hófehérke (Schnee Vitchen) a tündérvilág meséjéből 9 alakkal, egy remek csoport. Hófehérke a tündérek erdejében ravatalon üveg koporsóban, körülötte a bűbájos 7 törpe és a királyi kedves.

b) Krisztus születése és a három király üdvözlése.

c) Lolla Montes a csodaszép spanyol táncművésznő.

d) Brasiliai vadember (emberevő Bodokute) e) Mis Basztráná majomnő f) Indiai ember Amerikából. g) Kutya (Budli) ember Muszkaországból. h) Gyönyörü Kaukazisnő i) Mullátnő.

II. Osztály: Természettani gyüjtemények.

a) 12 szekrény a tenger legfeltünőbb termékeiből, nevezetesen egy teljes csiga-gyüjtemény.

III. Osztály: Egy majom köztársaság.

IV. osztály: Képtárlat és stereoskopi látványok.

A legujabb: a) **Krisztus Pilátus előtt. Bécsi Ringszinház égése. Jeruzsalem, Páris, London, Bécs, Róma.** Ezen osztálynak rendszeres betekintését legczélszerübben este fényes kivilágitás mellett lehet elérni, amidőn az alapos kivitelü, művészi becscsel biró képek minden vonását teljesen bevilágitva láthatja a n. é. közönség s ezt szives figyelmébe ajánlani kedves kötelességemnek tartottam,
927 2—*

mély tisztelettel

Belépti dij ajándékkal együtt 15 kr. BAYER P.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA. 1883. május 27-én. 42-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . . . 8 frt.
fél évre . . . . 4 „
negyed évre . . . . 2 „
Egy szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet“, a „zalamegyei általános tanitótestület“ a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület“, a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet“, a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai külválasztmánya“ s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A titkos szerekkel való visszaélés.

(Folytatás és vége.)

De a nagy tömegben semmi iránt nem tapasztalunk annyi közönyösséget, mint épen az ő testi jólétét szabályozó, biztositó közegészségügygyel szemközt. Tudatlanság és roszakarat a legkülönbözőbb módon igyekeznek megsemmisiteni minden törekvést, mely az egészség ápolására van irányitva és felhasználva a viszályt, a pénzvágyat; közbelép a nyerészkedő ámitás, a legborzasztóbb következményektől sem irtózva, melyeket maguk után vonnak eljárásukkal.

Az orvossal szemben azt hiszik sokan, ha elpanaszolják neki bajukat, s tőlük segélyt várnak, mint egy Istentől, eleget tettek.

Többen a képzettek közül is téves fogalomban élnek az orvosi tudás felett és a legnaivabb képzeteket alkotják magoknak felőle. És a roppant közönyösség miatt, melylyel a nagy tömeg viseltetik az orvosi tudomány iránt, még dicsérni vagyunk kénytelenek ez állapotot, és örülni a fölött, hogy e zavart fogalom él, ne hogy a mindinkább terjedő bizalmatlanság lerontsa az orvosi segélynyujtásba helyezett zavaros fogalmak utolsó maradványát is, mely mégis jobb, mint a semmit nem hivő skepticismus!

Szja! mert a csoda a hiszékenységnek édes gyermeke; s a babonaság pedig ennek rokona, felvilágosult századunk és sokszor fitogtatott müveltségünk daczára folyton üzi alattomos játékait épen ugy, mint a középkor setétségében; s az asztaltánczoltatás, a kopogó lelkek és lélekvándorlás épen ugy hiszékeny közönségre találnak, az ismert és nem ismert csalásokkal egyetemben, mint hajdan a jósok és csillagzat magyarázók!

Igy van ez az orvosi tudománynyal, s ennek nagyrészben magok az orvosok okai.

Az orvostanban vakon hivők helyét az abban nem hivők foglalták el, kiknek nagy részét azután az orvostanbani bizalmuk elvesztése a kuruzsolás és tartozékai karjába taszitotta.

Bámulatos, alig hihető, de mindennapi tapasztalatok igazolják, minő hóditásokat tesznek a magnetiseurok, alvajárók és nem tudom hány fajtája a nyeglék és csalóknak, melyek ellen minden észszerü alapokoskodás hatás nélküli marad, s kevesebb kitartás mellett elmondhatnók: Mundus vult decipi ergo decipiatur.

Szerencsére azonban, nem hiányzik a kitartás: mert a ügynek sok fáradhatatlan bajnoka müködik érdek nélkül az emberi egészség javára, kiknek törekvését végre is győzelem fogja koronázni. Amit századok nem tudtak kivivni, azt ki fogjuk vivni mi e században és pedig nem szavakkal, hanem tényekkel beigazolva!

A babona mindinkább veszíti természetellenes lepleit; mindinkább látható és megfoghatóvá kezd válni; az átalakulás megtörtént az orvostan terén is és az észellenes dolgok helyét az észszerü; a titoktel'es hatányok helyét a titkos szerek foglalják el.

Olyan előhaladás, mely egy magánál nem kevesbé veszélyes következményt, a „titkosszerekkeli visszaélést“ szülte, mely nem kevésbé veszélyesebb a kuruzsolásnál és e visszaélés kiirtása sem sokkal lesz könnyebb a babona kiirtásánál, csakhogy mégis megkönnyebbiti a győzelmet ezeknek kézzelfoghatósága és az eredmények megfigyelhetése.

Hogy azonban ezideig oly kevés eredményt mutathatni fel a titkos szerekkeli visszaéléssel szemközt, sőt ellenkezőleg, az mindig nagyobb, — nagyobb tért foglal, s mondhatni teljes virágzásban van; annak oka nem ott keresendő, — mintha a titkosszerek álláspontja bevehetlen volna, hanem inkább abban, hogy elégtelen eszközöket és hamis utakat választottak annak legyőzésére. Az elégtelen eszközökért a vád nem csupán a kormányt, hanem részben magukat az orvosokat is terheli, mindenek fölött a sajtót illeti a legfőbb vád, ez a leghatalmasabb szövetségese e szédelgő üzérkedésnek, minden kigondolható módon elősegiti és sokszor vétkes utakon. Tiszteletreméltó — kivételek vannak itt is, de a nagyobb rész a nyereség nagysága által elhagyja magát széditeni és becsületüknek árt szabnak, „Lucri bonus odore quaslibet re,“ gondolják magukban és öntudatuk meg van nyugtatva.

Hogy e szédelgő müveletben a sajtót jelezzük bünrészesül, ezt nem üres rágalomból teszszük, naponta megtaláljuk ez állitás igazolására az adatokat a lapokban.

A saját lakásoni elárusitás, a házalás a bizományi raktárak.

Dragonisták, gyógyszerészeknél nem elegendők e szerek terjesztésére; a leghatékonyabban a sajtó müködik közre. E szereknek minden lapbani hirdetése általánosan ismert dolog; a hirdetmények rovatának nagyrészét ez tölti be és ugy szám, mint nagyságban, igen sok lapnak legfőbb jövedelmi forrását képezi.

Egy néhány szerkesztő és kiadó elég erős visszautasitani a titkos szerek hirdetésének jövedelmét; némelyek belátják a sajtó magasztos hivatását; a népet oktatni és müvelni, és azon reclameok közlését megtagadják.

De e bajokon segitve nem lesz mindadig, mig a törvényhozótestület közegészségi törvényeket nem alkot, s mig a szentesitett törvények iránti tiszteletre az igazságőrei éber figyelemmel nem kötelezik a honpolgárokat!

AESKULÁP.

Hol van a baj?

A közügyet érdeklő kérdések között a czimül vett nagy jelentőségü kérdés az, a melylyel ugy a közönség, mint a sajtó keveset foglalkozik s éppen ez által érzem magam indittatva, hogy ahhoz szokott őszinte nyiltságommal — hozzászóljak; s habár tudom, hogy sokan vannak, a kiknek itélete rám nézve nem leend kedvező, de erős hitem, hogy azon sokaknál is többen lesznek olyanok, kik helyeselni fogják az irányt, melyet a kérdés megfejtésénél követek.

Közviszonyainknak csak egy praegnans jelenségére kell rámutatnom s meg lesz adva a felelet. — Ugyanis, ha állami életünk szervezetét a fiatalsággal szembe állitjuk, arra a meggyőződésre jutunk, a mit egy competens auctoritás, a vallásügyi miniszter, a következőleg fejezett ki: „sokkal több a képzett ember, mint a mennyit az ország tisztességesen elláthatna“ és én ezen sajnos, de igaz tényben találom a bajt, illetőleg azon körülményben, hogy ugy a kinevezés, mint a választás alá eső állomások a legujabb ideig nem voltak qualificatiohoz kötve, hogy a tisztviselők képessége nem volt szorosan körülirva, a mi egy nagynevü államférfi szavaival élve: a mult idők egyik legsajnosabb, mondhatni b ü n ö s m u l a s z t á s a.“

Hála az égnek, hogy a nemzet ezen kinos várakozását országgyülésünk az ezen évi I. tczkkel némileg kielégité, amely minősitési törvény egy magában fogyatkozása daczára is emlékezetessé teszi a törvényhozás mult évi ülésszakát, amely törvény tagadhatatlanul emeli hazánkban a cultura szinvonalát, amennyiben „a tisztviselők qualificatiója biztos ismertetője egy nemzet müveltségének.“ Ezen törvény megalkotásában közbizalomra nagyon is méltó s abban jónevü jogtudós országos képviselőnknek igen nagy része van, de a mely törvény szükségére nézve általában a pártok és egyesek között nem is mutatkozott eltérés, legfölebb a módra nézve, amennyiben voltak, kik gyökeres orvoslást kivántak azt ajánlván és szerintem igen helyesen, hogy a hivatali functiók végzése halogatás nélkül a törvényes kellékekkel rendelkezőkre ruháztassák; amely javaslat foganatositása következtében igaz ugyan, hogy sokan elvesztették volna, illetve elvesztenék állásukat, de rendezésre váró viszonyaink között ez figyelemre méltatlan körülmény különösen azért, mert sok kinevezett és főképen választott tisztviselő exiparos, exkereskedő, hát kérdem miért nem térhetnének ezek vissza h ü t l e n ü l elhagyott foglalkozásukhoz? mikor „nagy a panasz a munkás kezek hiányán“ — miért legyen a társadalomra é p o l y f o n t o s pályáktól továbbra is elvonva a munkás erő? — s miért legyen a képzettség — m e l y s z i n t é n é l n i k i v á n — a hivatalokból k i s z o r i t v a?

Ime tehát a körülmények bármily nézpontjára helyezkedünk is, mélyen igazolva tünik fel mindenütt azon allitásom, melyet egész őszinteséggel anélkül, hogy bármily néven nevezhető rosz indulat szólna belőlem kimondok, hogy exiparos s különösen kiszolgált katonakáplárok stb nem valók tisztviselőknek, kikről — t i s z t e l e t a k i v é t e l e k n e k — naponként egy-egy szomoru bizonyitékkal erősbödött tapasztalásaim alapján irhatom, hogy eltelve büszkeség és önhittséggel

TÁRCZA.

Bécsi levél.

Bécs, 1883. május 22-én.

(Magas vendég, kinek jól megfelelt a baka; dissmenet helyett diszfutás; előkelő utmutató; építkezés; örvendetes való.)

A tavaszszal együtt eljöttek azon határontuli capacitások is, kik ilyen időben a király vendégei szoktak lenni Bécsben. Az is természetes, hogy vendég és vendég között is van azután különbség; senkisem merné azt állitani, hogy a fekete hegyek fejedelme, montenegrói Nikita itt ovátiókkal fogadtatott volna. Csakugy átutaztában szállott le; jónak látja a szomszédnak barátságot s z i n l e l n i; tavaly is itt volt 800,000 forintnyi szemtelen követelésével, mert mi kárt (?) tettünk néki az okkupátió által.

Kálnoky adott is neki választ; de szavait le nem irhatom, mert nem tudom; de körülbelül arra jött ki, hogy „m a j d h a h a s r a e s i k!“

Volt azonban a mult hetekben egy másik, valóban kedves vendégünk, Vilmos német császár unokája, a német trónörökös fia, kit valódi lelkesedéssel fogadtak. Tiszteletére mindent rendezett a bécsi udvar, sőt egy nagy diszgyakorlatot is. Vilmos herczeg őrnagy ugyanazon ezredben, melynek tulajdonosa a német császár; ez pedig a 34-ik gyalog sorezred, egytől-egyig tőről metszett magyar fiu. A herczeg ideér' este előtt ezeket betanitották a „preussische Stechschritt“-re, hogy a herczegnek annál nagyobb örömet szerezzenek.

A gyakorlat tetszett a herczegnek, — csakhogy éber szemei csakhamar észrevették, hogy a gyakorlatot egy tiszavidéki fiu mégsem jól csinálta. A fenséges vendég leszállott lováról, odament a katonához és megmagyarázta neki; a herczeg nem tudta mosolyát visszatartani, midőn a fiu igy válaszolt:

„Glaub ich, kájzerliche Hohájt, ist es olles ájns wie macht man Schritt; wenn macht mans nur immer vorwärts u n d n i e z u r ü c k!“

Ha nem is a birodalom határain belül történt a dolog, mégis felemlitésre méltó; mert nem mindennapi esemény. A genuai herczeg nőül vette Izabella bajor herczegnőt s Rómába az uj párnak egy dissmenet által akarták hódolatukat tolmácsolni, csakhogy korcsmáros nélkül csinálták a derék rómaiak a számlát és szent Péter áthuzta azt egy hatalmas esővel. Ott voltak már a disvendégek, a király, a királyi család és a notabilitások, mikor az ég is reájuk kezdte bocsájtani „áldását.“

A dissmenetből diszfutás lett.

A királyi család rögtön visszasietett a palotába, — a király esőernyő nélkül volt nyilt kocsiban s mire haza ért felségesen bőrig átázott és egy hatalmas náthával szaporodott meg gazdasága. A dolog komicus oldalát a király első főhadsegédének malheurja képezte, — mely malheur a mindig komoly király szivélyes kacajra inditá.

P a s i tábornak ugyanis hiu ember és régóta ősz haját festi. A programmellenes időben történt gyászos futás alatt elvesztette a tábornok hajasinét, azaz a viz elmosta és igy csakhamar felváltotta az élénk fekete szint a foltos ősz hajnak szine.

Tudom, hogy mindaddig, mig a tábornok ur feje nem hasonlit a meztelen patyolattökhöz, gondoskodik arról, hogy „valódi“ fes ékkel gyámolitsa a hiuságon alapuló ártatlan szédelgést; — azután már ugy sem kell neki.

Valóban örömünkre szolgálhat felséges királynőnk egy ujabb nemes vonása. A magyarok ezen védangyala ismét jelét adá leereszkedő nyájasságának és szivességének.

H.... Auguste asszony, egy berlini kereskedés könyvelője, a pünkösdi ünnepek alatt Bécsbe utazott, hogy Speisingben (Bécs mellett) lakó rokonait meglátogassa. Nevezett asszony mult csütörtökön, f. hó 17-én, a schönbrunni parkban sétált a délutáni órákban, röviddel az eső után és a sok keresztutban ugy eltévedt, hogy a Speisingba vezető utat többé nem találta meg. Zavarában egy a fasorok közt sétáló hölgyhöz lépett, ki egy fiatal leányka társaságában sétált és azt megkérte, hogy mutassa meg neki a rendes utat. Barátságos mosolylyal ajakán állott meg a megszóllitott hölgy és az utat pontosan megmagyarázta, miután a berlini nő udvariasan köszönve távozott. Egy elegans ur rögtön megszólitja a távozót, valljon ismerős-e a hölgygyel, akivel most beszélt? A kérdezett „nem“-mel felelt.

„Nem ismerem“, mondá, „de nagyon előkelő lehet; hiszem azonban, hogy arczképét már egy képes lapban láttam.“

Képzelhető most már a berlini nő meglepetése, midőn megtudta, hogy a készséges, barátságos hölgy, ki néki a Speisingbe vezető utat oly pontosan leirta k i r á l y n ő n k v o l t, ki V a l e r i a főherczegnővel a parkban sétált.

Különben, a királyi ház minden egyes tagja ilyen barátságos. Tavaly nyáron egy zala-egerszegi földimmel voltunk szemtanuja, midőn a polgári ruhában járkáló R a i n e r főherczeget szóllitotta meg egy paraszt a schönbrunni parkban, hogy mutassa meg neki a Bécsbe vezető utat. Épen akkor mentem el előttük, midőn a főherczeg magyarázatát tartotta, miközben kalapomat leemeltem. Az atyafi is csak tőlem tudta meg, hogy kivel beszélt.

Ujság most Bécsben nincs, mert az már itten nem ujság, mit e lapok f. évi 40. száma hozott, hogy az uj városházban az épitész elfelejtette a szelelő- és fütőszerkezetet belecsinálni. Kérem az nem csuda, hisz a „Schulverein“ megontja a gondot . . . És azután ezek a schulvereini hősök önmagunknak nem akarnak befüteni, — t a l á n v á r n a k m i g b e f ü t n e k i k — m á s! . . .

Hisz az uj, óriási nagy „Rudolf koronaherczeg kaszárnya“ épitője is elfelejtett valamit. És pedig k i h a g y t a a v i z v e z e t é k e t é s — U r a m b o c s á' ! — a z á r n y é k s z é k e t! Kaszárnyában két elmaradhatlan dolog! A vizvezeték még pótolható volt; mert a falakat áttörték; de az a másik nem kevésbé szükséges valami, hozzá lett „épitve“, azaz ragasztva egy hosszu falsor alakjában. Persze a laicus nem veszi észre a hibát; de az épitész szeme rögtön látja, hogy az a „pótfal“ vashámorok segélyével van „oda foltozva.“ Ugy néz ki, mintha odaköptek volna és erre ragasztották volna az egészet.

És mégis van ujság, de mégsem ujság, mert az egész világ tudja, hogy junius elsején az itteni „Wiedeni szinházba“ érkezik a népszinház egy társasága Blahánéval és Pálmay Ilkával. — Ennek mi Bécsben élő magyarok örülünk; mert a boldogult Ringszinházban játszott kolozsvári szinészek után más magyar társulat nem jött. Pálmay Ilkát már ismerjük onnét! Vendégeink egy hóig maradnak itt; csak azt sajnáljuk, hogy olyan időt választottak, midőn az aristokrátia Bécsből már elment a nyaralókba. Igy oly jövő vár reájuk, mint a kolozsváriakra, e s p e d i g a d e f i c i t! Mi magyarok azonban, — mint a hangulatból ki lehet venni — pártolni, melegen pártolni fogjuk a hazai muzsát.

Ha itt lesz már a társulat, bővebben ir róla

SZOMMER SÁNDOR.

Csák á sárkántyum pereg!

(Humoresk.)

Levelet vitt a czigány küldöncz a szolgabiróhoz. Gyors lába volt: azért bizták meg evvel a tisztel.

Meg is jelent idejében; — a tekintetes szolgabiró ur épen hivatalos szobájában volt.

A czigány átadta a levelet és az ajtó mellett várakozott, mig a szolgabiró ur elolvassa a hivatalos levelet.

Szeme azonban ide-oda forgott, vizsgálandó az után, mit lehetne könnyü szerrel magával emelni!

Nem kelle sokáig gondolkozni, mert háta mögött a falra akasztva egy szebőra függött.

Zsebredugta azonnal, amint észrevette, hogy a szolgabiró ur a levél olvasásával el van foglalva.

Azután várakozott a feleletre.

sokkal magasabban képzelik magukat ügyvéd s plane tanárnál, pedig ezeknek, — természetesen nem értve ide a proletárokat — szellemi nivenjára tán százezer tövis után se tudtak volna fölemelkedni, ők, kik a vitatkozás, gyanusitgatás és gáncsoskodás leküzdhetlen buzgalma által elragadtatva és elmerülve saját szavaik zajában szemet hunynak az elméleti képzettség előtt, pedig megdönthetlenül be van bizonyitva, hogy „a gyakorlati tevékenység az elméletben birja biztos alapját“ — és megvetik az elsajátitott mesterségéhez hüen ragaszkodó szakképzett munkásokat, pedig ezekről mondotta ám hazánk nagy fia Kossuth: „födetlen fővel állok meg előttük, mert neveiket az iszonyu küzdés, nyomoruság istenivé teszi. Mindezen tulajdonságaik daczára mégis nyájas és mosolygó arczczal mutatják be magukat uton — uifélen, de csak azért, hogy állásukat szilárditsák s megingott helyeiket megtarthassák.“

Az eddigiekből meglehet sokan azt gondolják, hogy én a merev elméletiség mellett emelek lándzsát s minden egyebet ignorálok, sietek e gyanut magamról elháritani azon kijelentésem által, hogy a qualificationál nélkülözhetetlenebb s főbb kellék szerintem a jellemesség, amely nélkül a minősitett tisztviselő csak kidiplomázott, de közbizalomra, tisztelet- és becsülésre méltatlan egyéniség.

Mivel egy czikk szük kerete nem engedi tovább füznöm a tárgyat, azért a még elmondandókat egy más alkalommal irom le, s miután igy ki lenne nagyjában mutatva, hogy hol van a baj, ezzel azonban még nincs az nem létezővé téve, pedig ezt kell tennünk, mert nem szolgál az nekem vigaszul, hogy szavaim igazságát erkölcsileg és anyagilag pusztuló nemzetem szomoru jelene igazolja, azért mondom jelene, mert manapság az élet nem váltja be azt, mit igér az iskola, miért is a tanulás látszólag inkább kárára, mint hasznára van az ifjunak, pedig megsütik, megizzasztják ám a fiatal embert a professer urak, mielőtt bizonyitványt nyomnak a kezébe, s a kinek adnak, az meg szépen összehajthatja azt, illetőleg annak az alapján nagy keservesen kaphat éjjelnappali munkát kezdetben ingyen, utóbb tiszteletképen, később nyugdij mellett s ki tudja?. ... innét már csak egy lépés a 300 frt segélydijas gyakornokság!!

Ha az emberiesség érzete s a civilizatió keresztül vitte a fekete rabszolgaság eltörlését, akkor ne tette volna helyére a fehér rabszolgaságot!

WEBER PÁL.

Az országos iparkiállitás csoportbeosztása.

Az 1885. évi budapesti általános kiállitás orsz. bizottsága m. hó 23-án Matlekovics Sándor államtitkár elnöklete alatt tartott ülésében tárgyalás alá vette s némi módositásokkal elfogadta a csoportelőkészitő bizottság által javaslatban elkészitett csoportbeosztást, mely az eszközölt javitások után a következőkép van megállapitva:

1. Csoport. Mezőgazdasági termények és növénytermelés. Élelemre szolgáló növények és gyógynövények s ezek magvai, Dohány és egyéb narkotikus növények s ezek magvai. Növényi rostaanyagok (kender, len stb.) s ezek magvai. Más kereskedelmi növények nyers állapotban (repcze, komló, festőnövények) s ezek magvai. Dohánygyártmányok. Mezőgazdasági ipari czélokra szolgáló növények (répa, sorghum) stb. s azok magvai. Mezőgazdasági tárgyak rajzai és mintái. Trágyaszerek. Kisérleti állomások munkálatai. A gazdasági termelés műveleteinek s a termények raktározásának és szállitásának czéljaira szolgáló eszközök és készülékek bemutatása. Földjavitási czélokra szolgáló műveletek és eszközök bemutatása. (Öntözés, lecsapolás és alagcsövezés.) Mezőgazdasági szakoktatás.

II. Csoport. Kertészet, szőlészet. Virágok és disznövények. Gyümölcsészet. Konyhakerti termények. Szőlészet, Faiskolák terményei. Kikészitett gyümölcs. Kerti tervek és rajzok; a kertészet tárgyainak rajzai és mintái.

III. Csoport. Élő állatok. (Időleges kiállitásokban külön szabályzat szerint.) Lo, szarvasmarha, hizóállat, juh, kecske-sertés, baromfi, kutya.

IV. Csoport. Állati termények. Állati termények nyers állapotban (bőrök, tollak, serték). Gyapju. Zsiradékok. Selyemtenyésztés. Méhészet. Haltenyésztés. Tejgazdasági termények és készülékek; tejgazdasági berendezések rajzai. Apró állatok tenyésztése.

V. Csoport. Erdészet, erdészeti szakoktatás. Erdőtermények és erdészeti iparkészitmények. Erdőfelmérési-, becslési-, használati- és mivelési eszközök és gépek. Erdészetileg tenyésztett fanemek és ezek mutatványai. Erdőműszaki munkálatok, térképek, erdészeti száraz- és vizszállitási eszközök és épitmények, s illetve ezek mintái. Erdei famagvak, csemeték, faiskolák és talajnemek. Az erdőgazdaság összes melléktermékei; faszén kéreg, vadászat és ennek tárgyai, a fegyverek kivételével. Félgyártmányok, fournirok és kádármunkák, a mennyiben erdőben készültek. Erdészeti szakoktatás.

VI. Csoport. Bányászat és kohászat. Ásvány égenyanyagok (szén, ásványolaj, turfa stb.) Érczek és azokból nyert fémek. Egyéb ásványok (só, kén, graphit stb). Kő, czement, asphalt és egyéb épitőanyagok. Bányászati és kohászati eszközök és készülékek s az ásvány szerzés módjának feltüntetése.

VII. Csoport. Vegyészeti ipar. Vegyészeti anyagok és szerek általában. Gyógyszerészeti anyagok és praeparatumok. Szappan-, illatszer-, gyertya és stearingyártás; gyú- és robbanószerek (mintákban). Keményitőgyártás. Olajgyártás.

VIII. Csoport. Élelmiszerek, mint iparczikkek. Malomipar. Czukoripar: czukorgyártás, czukrászati és mézeskalácsos czikkek. Konzervek és kivonatok. Szalámi. Kávépótolmányok. Tésztaneműek, Sajt. Mustár stb

IX. Csoport. Bor és egyéb szeszes italok. Bor. Borkezelés és pezsgőgyártás. Sörgyártás. Szesz- és élesztőgyártás. Liqueurök. Ecetgyártás. A palaczkozáshoz tartozó segédanyagok és iparczikkek. Dugaszolás. Vignettirozás. Borászati eszközök általában.

X. Csoport. Agyag- és üvegipar. Porczellán, majolika s egyéb anyag- és kőedények. Kályhák és kandallók. Üveggyártmányok. Porczellán- és üvegfestészet. Főszöntvények s azon agyag- és üveggyártmányok, a melyek nem tartoznak az épitési iparcsoporthoz.

XI. Csoport. Vas- és fémipar. Lakatos- és kovácsmunkák, Bádogos-munkák. Lámpák. bronz-, réz és egyéb fémipar-czikkek. Pénzszekrények. Harangok. Késes munkák, szerszámok (fémből.) Fegyverek. Galvanoplastika stb, Teljes konyhaberendezés.

XII. Csoport. Faipar (a mennyiben nem tartozik a butor- és lakberendezési csoporthoz.) Épitési és egyébb asztalosmunkák. Fournirok. Ablakredőnyök. Esztergályozott és faragott munkák. Parketták. Kádáripar. Kosárfonó munkák. Másoló és aranyozó munkák. Munkaeszközök és szerszámok. Teljes műhelyberendezés stb.

XIII. Csoport. Bőripar. Készitett bőrök és prémáruk. Szijgyártó és nyerges munkák. Bőröndös munkák.

XIV. Csoport. Papiripar. Papir- és papiranyag. Papirtapéták. Könyvkötő és kartonagemunkák. Vonalzott könyvek. Papirkonfekcziók. Játékkártyák. Iró-, rajzi és festészeti eszközök. Teljes irodaberendezés.

XV. Csoport. Fonó és szövőipar. Gyapjufonalak és szövetek: pokróczok, Pamutfonalak és szövetek. Len, kender, júta s más növényi vagy állati szálasterményekből készült fonalak és szövetek, Csipkék. Gombkötő czikkek. Kötélverő czikkek. Vatta. Kartonfestés, fehérités, appretirozás stb.

XVI. Csoport. Ruházati ipar. Szabóipar. Fehérnemű. Női konfekczió. Divatczikkek. Szűcsipar. Kalapok, kesztyük, lábbelik, fodrászat, müvirágok és tollak. Agynemük stb.

XVII. Csoport. Butoripar és dekorativ lak-berendezés. Butorok. Kárpitosmunkák. Szobafestészet, papirszőnyegek. A lakberendezéshez tartozó szobrászati aranyozó és egyéb diszitő munkák. Teljes szobaberendezés.

XVIII. Csoport. Arany- és ezüstműveseczikkek és ékszerek, diszműipar és apróáruk. Arany- és ezüstműves czikkek és ékszerek. Vésnöki munkák. Tajték, csont, szaru stb. munkák. Pipák, kisebb diszművek fémből, fából, bőrből és egyéb anyagokból vegyesen. Gyermekjátékok. Viaszkészitmények. Sétabotok, ostorok, nap- és esernyők. Kefekötő- és fésüáruk. Kaucsukáruk.

XIX. Csoport. Sokszorositó műiparágak. Könyv- és könyvnyomdászat. Réz, aczél- és fametszet. Chromografia és a sokszorositó műipar egyéb ágai. Fényképészet, fényképészeti anyagok és eszközök. Czimfestő és öntőmunkák. Nyomdakészülékek. Könyvkiadó vállalkozás. Hirlapok és folyóiratok.

XX. Csoport. Hangszerek. Zongorák, harmoniumok. Vonóhangszerek, czimbalmok stb. Fuvó- és ütőhangszerek. Hangszerek alkatrészei, hurok és egyéb zenészeti szerek.

XXI. Csoport. Tudományos eszközök és műszerek. Mathematikai, csillagászati, természettani és vegyészeti műszerek és készülékek. Távirdai készülékek és eszközök. Telefon. Elektrotechnika. Mérlegek és sulyok. Órák. Egyéb tudományos eszközök.

XXII. Csoport. Épitési ipar. Épitési anyagok és diszitések. Kő- és czementmunkák. Fedélpapirlemez. Légszesz- és vizvezetékek. Fütési, világitási és szellőzési készülékek az elektrotechnika kivételével. Fürdőberendezések és kiozsettek. Istállóberendezés. Épitési vasalások és felszerelések. Épitési rajzok és minták.

XXIII. Csoport. Járművek. Kocsik, szekerek és égyéb járművek általában s ezek alkatrészei. Kerékgyártó ipar.

XXIV. Csoport. Gépipar. Erőgépek (motorok), kazánok géprészek és felszerelések. Munkagépek. Gazdasági gépek és eszközök. Malom-, szesz-, czukor- és egyéb gyári készülékek és berendezések. Szivattyuk. Tüzoltó szerek,

XXV. Csoport. Közlekedésügy. Vasuti felépitmények berendezésükkel. Vizdaruk és jelzőeszközök. Közuti vaspályakocsik. Lóvonatu vasutak mozdulatlan anyagai. Lokomotivek. Szerkocsik, személy- és teherszállitó vasuti kocsik. Pályaudvarok és az üzlethez tartozó egyéb épületek, valamint al-, fel- és magas épitmények mintái és rajzai. Folyam- és vizszabályozási-, hid-, zsilip- és parterősitési munkálatok mintái és rajzai. Közuti épitmények. Távirdai eszközök és a távirdánál használatban levő elektromos telepek és gépek. Postakocsik és a postánál alkalmazásban levő készülékek és berendezések.

XXVI Csoport. Honvédelmi felszerelés.

XXVII. Csoport. Hajózás és tengerészet. Folyam- és tengeri hajók, bárkák és csónakok s azok mintái és alkatrészei. Lobogók és jelzések. Bóják. Buvár- és mentőeszközök. Uszóeszközök és övek. Torpedók. Hajózási epitkezések, — mint kikötők, világitó tornyok és docskok mintái és rajzai. Hydrografiai táblák. Vizi- és meteorologiai táblák és eszközök. Tengeri halászat stb.

XXVIII. Csoport. Egészségügy. Fürdők, uszodák, tengeri gyógyfürdők és hidegviz-gyógyintézetek berendezése és rajzai. Ásványvizek. Orvos-sebészeti műszerek és készülékek. Sérvkötők. Életmentési eszközök. Kórházi és vöröskereszt egyleti berendezések és szerek. Hullaházak. Bonczstani készülékek. Állategészségügy.

XXIX. Csoport. Házi-ipar. A háziipar és népipar körébe tartozó szövő-, fonó-, faragászati és egyéb házi-iparczikkek. Női kézimunkák.

XXX. Csoport. Iparoktatás. Iparis-kolák-, tanműhelyek- s egyéb iparoktatási és iparfejlesztési intézetek berendezése. A nevezett iparoktatási intézetek növendékeinek kézimunkái és rajzai.

XXXI. Csoport. Nevelés és közoktatás. Gyermeki táplálék; járni tanulás gyermekkertek, torna-eszközök gyermekek számára. Népiskolák berendezése és tanrendszere, tanmódszerek, tanszerek. taneszközök, rajzminták, tankönyvek. A siketnémák, vakok és hülyék oktatási módszere és ahhoz való taneszközök. Nép és középiskolák és magasabb tanintézetek tervei és mintái. Művészeti oktatás. Muzeumok s bonczstani s egyeb tudományos intézetek. Torna és vivóeszközök és készülékek.

XXXII. Csoport. Képzőművészet. Festmények és rajzok. Szoborművek. Épitészeti tervrajzok.

Pótkiállitások. I. műipari régiségek. Régi műipari tárgyak, amennyiben Magyarországon előállittattak vagy találtattak. II. Munka-kiállitások. Iparos tanonczok és segédmunkások készitményei. III. Külföldi tárgyak.

Nyilt fölszólitás.

Knausz Boldizsár, Knortzer György, Dr. Tuboly és Simon Gábor volt dalárdai tagokhoz

Helyben.

Folyó hó 5-én önök azon nyilatkozatot, amelynek erejénél fogva a Nagy-Kanizsán levő összes volt dalárda tagok fölkérendők lettek volna a beleegyezésre, miszerint 54 frt 90 kr. délzalai takarékpénztárilag kezelt összeg a „csángók“ javára küldessék be, oly hátirattal látták el, a melyszerint az: „már 1882. julius 4-én egy korabbi ilynemü nyilatkozat folytán a szinház alap javára átengedtetvén, ujabb rendelkezés tárgyát nem képezheti“; minthogy azonban ama kérdéses nyilatkozatról a tagok közül ugy látszik csak egynek-kettőnek lehet tudomása, sőt amennyiben az többszöri kérelemre sem lett felmutatva, vagy tán nem is létezik, fölszólitjuk ennélfogva fentnevezett urakat, miszerint a dalárdai 20—26 tag aláirásával ellátott, hivatkozott, 1882. julius 5 iki nyilatkozatot, amelyet eddig sem mutattak fel. 8 nap alatt vagy köztudomásra hozzák, vagy pedig a tagokkal egyenkint közölni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben más uton is kénytelenek lennénk önhatalmu eljárásuk ellen orvoslást keresni.

N.Kanizsán, 1883. május 24.

TÖBB DALÁRDATAG.

Névjegyzéke

az 1882. évben legtöbb adót fizetőknek.

Karczag Béla, Karczag István, Dobrin Benő, Gelsei Guttman Henrik, Tóth Lajos ügyvéd, Lővinger Israel, Grünhut Fülöp, Rosenberg Israel, Weiser József, Blau Pál, Plihál Ferencz közjegyző, Dr Szukics Nándor orvos, Eperjesy Sándor ügyvéd, Stern J. Mór, Dr. Szekeres József orvos, Welisch József, Wlasics Antal ügyvéd, Hencz Antal, Gelsei Guttman Vilmos, Ujváry Illés, Berger Adolf, Dr. Horváth Antal ügyvéd, Hirschl Ede, Hertelendy Béla ügyvéd, Ebenspanger Lipót, Hauser János, Tersánczky József, orvos, Bettlheim Samu, Dr. Schreyer Lajos orvos, Sommer Sándor, Gross Miksa, Rácz Antal orvos, Weiss Manó, Fesselhofer József, Kovács Lajos ügyvéd, Rosenfeld Adolf, Szigrics Róbert, Weiszmayer Mór, Thomka Endre, Eisinger Henrich, Keller Ignácz, Kilik Ferencz, Vucskics János, Rapoch Gyula ügyvéd, Oilop Samu, Fischel Fülöp, Práger Béla gyógyszerész, Weiss Ignátz mészáros, Knorczer Frigyes, Sommer József, Lessner Henrich, Schertz Jakab, Lővinger Ignácz, Schönfeld Miksa, Strem Vilmos, Klein Illés, Paulus György, Schvartz Samu, Tauber Alajos, Schertz Albert, Fischl Pál ügyvéd, Varga Lajos ügyvéd, Axenty György, Waics Sándor, Haba József, Stemmer Kálmán, Berényi József, Reichenfeld Ignátz, Gáspár Ferencz, Garay Benő ügyvéd, Knorczer Károly, Dobrin János, Ullman István, Czimbalek János, Pfaff József, Berger Mór, Bogenrieder, Ebenspanger Leó, Rosenberg Ferencz, Darázs Zsigmond ügyvéd, Benczik Ferencz, Rotman György, Chinorányi Boldizsár, Fürt Simon, Horváth Ferencz, Semetke Lajos, Schertz Albert, Danneberg Jakab, Weiss Adolf, Blau Károly ifju, Abrahám Károly, Szeitl János, Lang Henrich, Kaspar Antal, Fürst Lajos, Fleischhacker József, Davidovics Antal, Scheiber Ignácz, Mersch Ignácz, Lengyel József.

Póttagok:

Merkly Antal, Szandveber József, Laky József, Krompacher István, Guttman Simon, Hoch Fülöp.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1883. máju, hó 3-án.

BABÓCHAY GYÖRGY,
mint kiküld. elnök.
LŐWINGER IGNÁTZ,
BENTZIK FERECZ,
Dr. SZUKITS NÁNDOR.

Szabályrendelet a gyógyszertárakról.

A gyógyszertárak felállitása, kezelése és átruházása körül az 1876. évi XIV t. cz. XVI. fejezete alapján a következő eljárás követendő:

1.

Ha gyógyszerész egy uj gyógyszertár felállitására szükséges engedélyért folyamodik, a kérvény indokolásán felül a törvényes minősitvényt és az egyéni megbizhatóságot is tartozik kimutatni, e czélból a folyamodványhoz csatolandó leszen:

1-ör) a gyógyszerészeti oklevele eredetben, vagy közjegyzőileg hitelesitett másolatban.

2-or) eddigi foglalkozásáról a ./ alatti minta szerint készitett kimutatás, az összes bizonyitványok chronologicus sorrendben és ha valamely gyógyszertárban mint kezelő működött volna, vagy valamely gyógyszertárt bérben tartotta volna, ebbeli működése külön less kimutatandó; ha pedig valamely időszakra nézve bizonyitványnyal ellátva nem volna, az ezen idő alatti hollététi és foglalkozását a jegyzet rovatban kell felemliteni.

3-or) az illetőségi hatóságtól egy erkölcsi bizonyitvány.

2.

Egy folyamodványban nem lehet vagylagosan több helyre jogositványt kérni, ha pedig külön beadványokban kér ugyanegy folyamodó különböző helyre jogositványt, amint ezek közül bármely kérvénye teljesithető volt, a többi beadványa iránt folyamatba tett tárgyalás beszüntetik.

3.

Ha valamely községben egy gyógyszertár felállitásáért a község folyamodik és valamely gyógyszerész is adott volna folyamodványt ugyanott egy jogositványert, ahoz képest, amint az ügynek kezdeményezésére a mozgalom egyik vagy másik irányban előbb indult meg, a belügyminister esetről-esetre határoz a felett, hogy a 134. §. a) vagy b) pontja szerint lesz-e a további eljárásnak helye.

Ha több folyamodó van, figyelembe csak azon kérvények vétetnek, melyek oly időben lettek benyujtva, a mikor a tárgyalás kedvező vagy kedvezőtlen kimenetelére biztos következtetést vonni még nem lehetett; ezek közül pedig, ha két vagy több folyamodó a gyógyszertár helyes kezelésére nézve, minősitvény és szerzett gyakorlat tekintetében egyenlő bizonyitékokkal bir: a két gyógyszertár engedélyezése esetén, a jogositványt mindig az első folyamodó nyeri el; ellenkező esetben azonban az a jobb minősitvénynyel biró, bár későbbi folyamodónak is adható.

4.

Ha az a) pont szerint adományoztatik, kis és nagy községekben; valamint rendezett tanácsu városokban, a község meghallgatandó lévén hasonló minősitvény mellett a község véleménye csak az esetben mellőzendő, ha az ellen alapos kifogás tehető.

Szabadkirályi és törvényhatósági joggal felruházott városokban a közigazgatási bizottság a jogositványt a város meghallgatása nélkül adományozza; meghallgathatja azonban a törvényhatóság egészségügyi bizottságát az esetben, ha ezt a városnak a közigazgatási bizottságban levő tagjai kivánják.

5.

Fiók-gyógyszertárért a gyógyszerész csak oly helyre folyamodhatik, mely a gyógyszertára forgalmi köréhez tartozik.

Ha azonban valaki ezen helyre egy önálló gyógyszertár engedélyezéséért folyamodik és kellőleg kiderittetik, hogy az ezen fiók gyógyszertárhoz tartozó terület elvonása által az anyagyógyszertár fennállása veszélyeztetve nem lesz és hogy ennek folytán a kért önálló gyógyszertár engedélyezhető, a fiók gyógyszertár megszünik azon napon, melyen az uj gyógyszertár a közforgalomnak megnyittatott.

6.

A jogot nyert gyógyszerész a gyógyszertárt egy év lefolyása alatt tartozik felállitani, mert különben a jogositványa elévültnek tekintetik.

7.

Uj gyógyszertár helyének meghatározása, ha ez iránt az engedélyezéssel egyidejüleg innét külön rendelkezés nem történt, „egészségügyi intézkedést képez, melyre nézve a törvény 154. és 157-dik §§ aiban megjelölt közegek járnak el.

8.

Ott, hol ugyanegy helyen több gyógyszertár van, a gyógyszertár saját forgalmi köréből, jogérvényes hatósági engedély nélkül önhatalmilag máshová át nem helyezhető,

Ez esetben is a fentebbi eljárás less követendő.

A szolgabiró azonban az iróasztala fölött álló tükörből látta a czigány manipuláczióját és gondolta magában: megállj czigány, majd megtréfállak!

Irni kezdett! Husta, halasztotta az időt, hogy a czigány minél tovább legyen kénytelen nála maradni.

Végre eljött az idő, hogy a zsebóra ütött a czigány zsebében. Ez savarba jött, mozgott ide-oda.

A szolgabiró kérdi tőle: „Mi az te czigány?“

„A sárkánytyum pergett nagyságos szolgabiró uram!“

„Hiszen mezitláb vagy, hogy pereghetne a sarkantyud?“

„Hát talán a verebek csiripoltak odakint!?“

„De hiszen nincsenek fák az ablak körül, hol csiripolhattak volna a verebek?“

Erre megvizsgálta a szolgabiró a czigány zsebeit és megtalálta az órát nála!

Ezután a rövid határozat az volt, hogy huszonöt botot kap a czigány.

Reá szánta magát a móré és csak azt instálta ki a szolgabirótól, hogy a huszonöt botütést odafekve állhassa ki, ahova neki feküdni tetszik.

A szolgabiró belenyugodott és megengedte, hogy oda fekhessék, ahová neki tetszik.

Előhozták a derest. Megjött mogyorófa pálczájával a hajdu is.

A szolgabiró kiadta a szóbeli parancsot, hogy a czigány huszonöt botot kap és oda fekhetik ennek elfogadására, ahova neki tetszik.

A czigány a deres alá feküdt.

A mogyorófa pálczás hajdu a szolgabiróra nézett kérdőleg, hogy sajátképen mi módon hegedülje el a czigányon a huszonöt botütést?

A szolgabiró elnevette magát és a czigányt elmésségeért elkergette büntetés nélkül.

TALÁLDKI.

Mindkét esetben a hely kijelölésénél szem elől nem tévesztendő az, hogy a gyógyszertár közegészségi intézmény és azért ott ahol egy városban vagy községben többgyógyszertár van, ezek nem egymás mellett, hanem elszórva ugy helyezendők el, hogy a gyógyszertár fenállhatásának figyelembe vétele mellett, egyszersmind a város vagy község minden részéről legyen egyik vagy másik gyógyszertár könnyen elérhető.

9.

A gyógyszertárnak egy községből a másikba való áthelyezése azonban itteni elhatározásnak tartatik fenn.

10.

A gyógyszertár-tulajdonos, ha reáljogának birtokában van is, csak egy gyógyszertárt kezelhet és azért személyes üzleti jogositványt egy gyógyszerész csak egyet birhat.

11.

Még fel nem állitott uj gyógyszertárnak személyes joga át nem ruházható.

12.

Minthogy a gyógyszertár személyes üzleti joga a 131. §. szerint el nem adható s nem hagyományozható, az oly átruházás, mely adásvevési szerződés vagy ehez hasonló természetü jogügylet alapján kéretik, innét engedélyeztetni nem fog és az ily üzlet, a mennyiben az a jogositványra vonatkozik, minden következményeivel semmit.

13.

A 132. §. eseteiben a gyógyszerészeti jogositványát nem ruházható; ha pedig a törvényes haszonélvezeti idő lejár, vagy ha haszonélvezetre jogositott örökös nem marad, a személyes üzleti jogositvány engedélyezése szintén a 134. §. utolsó bekezdésében megjelölt modorban történik.

A jelen törvény életbe lépte előtt elhunyt gyógyszerészekre nézve az addig fennállott szabályok érvényesek.

14.

A gyógyszertári üzleti jog, miután a jogositványnyal felruházottnak személyéhez van kötve, a törvény szerint végrehajtás tárgya nem lehet.

Ha pedig valamely gyógyszerész ellen a csőd rendeltetik, minthogy a személyes üzleti jog a csődtömeg kiegészitő részét nem képezheti, a csőd-leltárba fel nem vétetik és a csődtömeg által nem kezeltetik, az átruházás ez esetben is akadálytalanul eszközölhető, csakhogy az átruházásból netalán eredő vagyoni előnyök a csődtömeget illetik és ebből keletkező magánjogi viszonyok megitélése a csődbiróság hatáskörébe tartozik.

15.

Fiók-gyógyszertár elkülönitve el nem adható, sem át nem ruházható, csakis az anya gyógyszertárral együtt.

Fiók gyógyszertár nem önállósitható, hanem ha valaki oly helyen, a hol fiók-gyógyszertár van, önálló gyógyszertárt akar felállitani, ez csak azon alapon történhet, mint minden más uj gyógyszertár felállitása.

(Vége következik.)

Hirek.

= **Városi közgyülés** volt május 23 án, mely alkalommal a közkórház épitésére beérkezett ajánlatok terjesztettek a képviselőtestület elé. Összesen három ájánlkozó volt, névszerint: Hirschel Bachrach cég 14·4% — Hencz Antal 9% és Tóth Mihály 15% leengedéssel. — E három ajánlkozó közől az épitkezési bizottság véleményezése alapján az épitést a Hirschel-Bachrach cég nyerte el.

— **Az urnapi körmenet** az idén igen imposans volt; nagyban emelte a tüzoltói zenekar. Azt azonban nem értjük, hogy megint miképen keveredett a darabok közé az a „Gott erhalte?„ — Ez azután botrányosabb volt, minthogy az utcza nem volt tisztogatva és öntözve.

— **Az utczai fák** legnagyobb része városunkban szárazság következtében vész ki, miután közköltségen azokat öntöztetni nagy nehézséggel és roppant kiadással járna. Igy azután legnagyobb részben a természet öntözésére vannak bizva, kivéve azon szerencsésebb positiót nyerteket, melyek az illető háztulajdonosok által gondoztatnak. Jó volna ennél fogva városi hatóságunknak valamennyi házigazdát felkérni, hogy miután a városnak a befásitás is elég költséget szerez, ne várják a közköltségen való öntözést s ha már a város szép ültetvényekkel a házak elejét ellátta, ne hagyják kiveszni azokat és gondozzák a háztulajdonosok. Mi ugy hiszszük: ez nem maradna eredménytelenül.

— **Vándor tanitási programmja** Dömötör László méhészeti vándor tanitónak 1883. évi május hó 27 től kezdve. Május 27-én indulok s 28-án reggel Fehérmegyében Pettenden, — délután 2½ órakor Pákozdon; 29—30-án Székes-Fehérváron; 29-én délután P. Szt.-Iványon; 31-én Veszprémmegye, Várpalotán, délután P. Küngösön, junius 1-én és 2 án Veszprémben, 3-án B. Füreden, 4 én N.-Vázsonyban, 5-én Zalamegyében Tapolczán; 6 án Keszthelyen, 7-én N.-Kanizsán, 8-án Letenyén; 9-én Csáktornyán, 10-én Alsó-Lendván, 11 én Vasmegye Muraszombatban, 12-én Őri Szt.-Péteren, 13 án Szentgotthárdon, 14 én Németujvárt, 15-én Körmenden, 16-án Vasváron, 17 én Zala-Egerszegen, 18-án Zalabéren, 19 én Sümegen, 20 án Devecserben, — (Veszprémm.) 21 én Vasmegyében, Kis-Czell, 22-én Sárvár, 23-án Szombathely, 24 én Kőszegen, 25-én Sopronmegyében Csepregen, 26-án Sopronban, 27-én N.-Mártonban, 28 án K.-Mártonban, 29-én Mosonmegye Nezsideren; 30 án Rajkon. — Julius 1-én Magyaróvárott, 2-án Vallón; 3 án Sopronmegye Kaposvárott, 4-án Csornán, 5 én 6-án Győrött, 7-én Pápán 8-án Tóthen 9-én Szt. Mártonban, 10-én Komárommegye Kis Béren, 11 én N.-Igmándon, 12-én Tatán 13-án R.-Komáromban tartatnak előadások. Budapest 1883. május 23-án Dömötör László mk. méhészeti vándor tanitó.

— **25 év utáni találkozásuk** lesz a bécsi müegyetemet 1858-ban végzett egyéneknek junius 2-án Budapesten. Közőlök 24 még él, 5 pedig meghalt. — Az élők sorában van Hencz Antal városunk fáradhatlan buzgalmu müépitésze is.

— **Jégbiztositás.** Gazdaközönségünk érdekében nem kiméltük a fáradságot a végből, hogy azon előnyökkel megismerkedjünk, miket a biztositó társaságok az idei jégbiztositás alkalmából a gazdáknak nyujtanak. Meggyőződtünk ez uton arról, hogy a teljesen befizetett 3 millió forint részvénytőkével ellátott hazai részvény-társaság Foncière, Pesti biztositó intézet dijszabályzata, nevezetesen a koczkázatok osztályozása tekintetében nagyon észszerüen van összeállitva és hogy ezen társaság által megszabott dijak valamennyi gazdának a legnagyobb előnyöket nyujtják; ezen felül a kárrendezésre vonatkozó biztositási feltételei is fölötte méltányosak. Ezen hazai társaságban összpontosulva találjuk tehát az olcsóságot, méltányosságot és a legmegnyugtatóbb biztosságot; többet ennél a biztositani óhajtó gazdaközönség, ugy hiszszük, nem kivánhat.

Több gazda.

— **A zalamegyei m. tanfelügyelő,** gróf Festetich Jenő, genialis iskolalátogatási sportot rendezett — amint értesülünk — városunkban. U. i. május 22-én megérkezvén, kijelentette, hogy meg fogja nézni az iskolákat. Délután az egész tantestület illő tisztességgel várta. Ugy négy óra tájon azonban valami megbizott tudtukra adta, hogy a gróf ur már a délutáni vonaton tova sikamlott, s igy hiába várják. Bizony ez kissé furcsa bemutatás volt egy oly tekintélyes tantestülettel szemben mint a mienk.

— **A „Dunántuli tüzoltó-egyletek kerületi szövetsége"** f. évi augusztus 12-én Keszthelyen közgyülést tart, mire nézve a bejelentési ivek kitöltés végett már szétküldettek és legkésőbb junius 15-éig ismét visszaküldendők a keszthelyi „Önkéntes tüzoltó egylet" elnökségéhez.

— **Kölcsönös bocsánatkérés.** Egy a minap Londonban tárgyalt bünper folyamában a következő eset került napvilágra: Egy asszony, a ki hirtelen megbetegedett és halálát érezte közelegni, magához hivatta férjét és igy szólt hozzá: „Nagy vétek nyomja lelkemet és nem lenne nyugalmam a sirban, ha meg nem gyónnám neked! Én megcsaltalak — ó bocsáss meg!" „Megbocsátok, felelt a férj közömbösen, csakhogy én már előbb nyomára jutottam hütlenségednek és megmérgeztelek; bocsáss meg te is."

— **A becsületesség jutalma** Félmilliónyi vagyont örökölt Párisban egy szegény varróleány, még pedig olyan valakitől a kit egész életében nem is ismert. A dolog igy történt: Az illető dusgazdag ember különcz volt. Mint Diogenes embereket, ugy keresett ő becsületes embereket. Keresése közben egyszer arra az ötletre jutott, hogy egy lóvonatu kocsira ült, közvetlen a konduktor mellé. Mikor ez az utasoktól beszedegette a pénzt, ő nagyon barátságosan arra ajánlkozott, hogy a távolabb ülőktől átveszi azt a pár sous-t; sokan egész frankot adtak a konduktornak, melyből az természetesen visszaadott 50—60 centimet. Emberünk azonban, midőn e pénzt az illetőknek kézbesité, rendesen egy fél frankot hozzá csusztatott az összeghez, aztán megfigyelte azokat, a kiknek a pénzt átadta. Tizenöten jutottak igy egy fél frankhoz; mind megolvasta a kezébe adott összeget, aztán somolyogva zsebre dugta. Egyetlenegy sem akadt köztük, a ki gondolt volna arra, hogy a szegény konduktor három frankot keres csak naponként és hogy tévedése miatt ma nem lesz tán vacsorája sem. Végre egy fiatal, 17 éves leánynyal tett próbát modern Diogenesünk. Ez a hogy megolvasta a pénzt, rögtön felkiáltott: „Konduktor ur, konduktor ur! Egy fél frankkal többet adott vissza!" A különcznek megtetszett a leány, tudakozódott utána és minthogy csupa jó dolgot tudott meg róla, rá hagyta egész vagyonát.

— **Veszedelmes szökevények.** Május hó 10 én a körmendi szolgabirói börtönből két befogott csavargó-czigány rab szökött meg. Oláh László és Kolompár József nevekre hallgatnak. Ezt a sikerült szökést annál inkább sajnálni lehet, mert ugy a nevezettek személyleirása, mint az általuk hatrahagyott tárczában feltalált iratok minden kétséget kizárnak az iránt, hogy tagjai azon oláh czigány csapatnak, kiket a győrmegyei alispán köröztet mint a szt.-iván-sashegyi puszta határában április 29-én meggyilkolt komárommegyei pandurok gyilkosait.

— **Hajadon leányok figyelmébe.** A bajai nőtlen fiatal emberek „házasulók társulata" czimmel egyesületet alapitottak, a következő statutumokkal: „A társulat minden tagja kötelezi magát, hogy nem vesz nőül olyan leányt, aki 1) füzi magát; 2) aki drága ékszereket és czicczomás ruhákat visel; 3) a ki a sok regényolvasástól nem tanul még rántott levest főzni; 4, a ki ha bálba megy, szinte lityeg róla a sok drágánál drágább csipke; 5) a ki igen jól tud zongorázni, de nem tud az urának egy gombot se felvarrni stb. stb."

— **Szegszárdi fekete bor.** Téveדésből lett ide küldve finom minőségü 108 liter utolsó termésü szegszárdi fekete bor, amely 19 frt — azonnal átvehető, minden közelebbit e lapok kiadóhivatalában tudható meg.

— **Panorama.** Szülők, tanitók és tanulók figyelmébe ajánljuk a főpiaczon levő panoramát, természet gyüjteményét annál inkább is, miután csak még két napot kiván helyben időzni.

Irodalom.

(E rovat alatt megemlitett munkák Nagy-Kanizsán Wajdits József könyvkereskedésében kaphatók vagy általa megrendelhetők. Vidéki megrendelések posta fordultával pontosan eszközöltetnek.)

— **Megjelent az „Önügyvéd"** 24-ik harmadik kiadásának utolsó füzete, irta Knorr Alajos. Kiadja ifj. Nagel Ottó Budapesten, Nemzeti szinház bérházában. E füzetben a szerző a megyei pótadót, a községi jót ismerteti, azzal áttér a köztisztviselők ügyeire, s szól mindenekelőtt a köztisztviselőkről általában, minekutánna a köztisztviselők tulajdonságairól nevezetesen az általános és különös tulajdonságokról, az elméleti képzettségről a közigazgatási szakban, jogi szakban, tanügyi szakban, orvosi és müszaki szakban, bányászati, erdészeti, levéltári, posta és távirda szakban, a tengerészeti hatósági számvevőségi, pénztári, kezelési börtönügyi szakban a vesztegintézeteknél és zálogházaknál, s végre a gyakorlati képzettségről, értekezik a tiszti állomások betöltésére, az államdalmi tisztviselők nyugdijazásáról azok özvegyei és árvái ellátási igényeiről és hivatalszolgai és felvigyázói állomások betöltéséről, végre ismerteti az uzsora és káros hitelügyletekre vonatkozó törvényes intézkedéseket. E füzethez mint az „Önügyvéd" 3 ik kiadásának utolsó füzetéhez van csatolva a czimlap teljes tartalomjegyzék, egy kimeritő tárgymutató végre kiigazitandók czime alatt egy a nyomtatási lényegesebb hibákat és a nyomtatás folyama alatt felmerült változtatásokat és módositását kitüntető kimutatás. Az eként teljesen befejezett „Önügyvéd" egy a leghasználhatóbb és legszükségesebb kézi könyvek közül, mely nem csak a törvénykezés minden ágaiban, de igen számos és nevezetes közigazgatási ügyekben mindenkinek biztos tanácsadóul szolgálhat. Ajánljuk t. cz. olvasó közönség figyelmébe és pártfogásába. E nagy terjedelmü mü 24-ik füzetnek ára 30 kr. A teljesen befejezett mü egy kötetben diszes kötésbe kötve, vagy füzve, ugy félkötetben füzve és füzetenként is a t. cz. olvasó közönség kivánságához képest kapható a kiadónál és minden hazai könyvárusnál.

MATTONI-FÉLE
GIESSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üditő ital,
kitünő hatásunak bizonyult köhögésnél, gégebajoknál, gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegitésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).
8?1 2—?1

Lapvezér és kiadó: SZALAY SÁNDOR.
Felelős szerkesztő: BABOSS LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Nyilttér.*)

SALVATOR
első rangu vasmentes savanyuviz,
lithium és bornátriumban gazdag forrás, orvosi tekintélyek által a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál rendelve; — kiváló szer a köszvény, hólyag és vese bajoknál. Borral használva igen kellemes üditő-ital.
Kapható ásványviz-kereskedésekben és legtöbb gyógyszertárban.
Salvator-forrás igazgatóság
906 4—20 EPERJESEN.
Bpesten főraktár Édeskuthy L. urnál.

* E rovat alatt közlöttért nem vállal magára felelősséget a Szer.

HIRDETESEK.

Dr. Hartmann
Auxiliumja
legjobb gyógyszer
Hugycsőbetegség
ellen uraknál és
folyadék nőknél,
szigoruan orvosi vény után készitett gyógyszer — gyógyit befecskendezés és fájdalom, utóbetegség nélkül, ujonnan beállott vagy bármily elavult baj, alaposan és megfelelő gyorsan. Határozottan dr. Hartmann Auxiliumja kérendő s igy ezt a mellékelt használati utasitási könyvvel együtt és egy a dr. Hartmann intézetében tanácsban tartott jogositó jegy a maga valódiságában kapható minden nagyobb gyógyszertárban 2 frt 80 krért.
Fő raktár: Twerdy W. gyógysz. I. Kohlmarkt 11. Bécs.
Raktár: Práger Béla gyógyszerész urnál Nagy-Kanizsán.
U. I. Dr. Hartmann ur rendel 9—2-ig és 4—6-ig intézetében s itt minden ugy mint addig is, mindennemü bőr- és titkos betegségek, nem különben férfi erő gyengülés, kiválóan kitünő mód szerint, minden utókövetkezés elkerülése nélkül, Syphilis és dagadások és mindennemü betegségek legjobban gyógyittatnak. Mérsékelt dij. Levélileg is. 814 52—*.
Wien, Stadt, Seilergasse Nr. 11.

HARTMANN IGNÁCZ
mérleg-gyáros
Nagy-Kanizsán
932 1—6 Széchenyi-tér 5. szám.

Ajánlja kovácsolt vasból készült, erős és javitott szerkezetü tizedes mérlegeit, melyek a székesfehérvári kiállitáson éremmel lettek kitüntetve.

Ruston, Proctor és társa
Budapest. Nádor-utcza 39. és 41. szám,
ajánlják a legelső dijjakkal kitüntetett
gőzmozdonyaikat
fa- és szénfütésre,
szabad. szalmafütő
gőzmozdonyaikat

gőzcséplőgépeiket
dobmentő
és
üszegtisztitó előkészülékkel.
Hoffherr-féle egyszerü és tisztitó cséplőkészleteket járganyhajtásra.
Árjegyzékek bérmentve küldetnek. 918 3—10

Ház eladás.
A Petőfi-utczában két egymás mellett lévő ház szabad kézből és igen kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb értesitést nyerhetni a helybeli izr. hitközség irodájában.
930 2—3.

HIRDETÉSEK.

RANSOMES, HEAD ÉS JEFFERIES
FŐÜGYNÖKE
GROSSMANN J.
BUDAPESTEN.

902 6—9

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
BUDAPESTEN.

„Szives megkeresésért vagy gyártelepünk meglátogatására tiszteletteel felkéretik.“

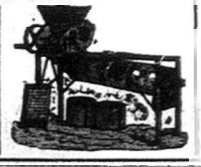

Kávé Triesztből.

Árak mint nagyban vételnél.

Alulirott czég küld 4¾ kilós póstacsomagban vàm- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai —	1 kilő	frt	1.84
Ceyloni gyöngy legfin. barna	1	„	1.94
Ceyloni finom nagy szemes	1	„	1.70
Cuba legfin. nagy szem. barna	1	„	1.78
Portorico legfinomabb —	1	„	1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1	„	1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1	„	1.56
Zöldjava, finom — —	1	„	1.34
Santos, finom — —	1	„	1.29
Rio, legfin. erős és kiadó	1	„	1.18
Rio, középfin. erős s kiadó	1	„	1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Naranca vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb, egy kosárban frt 2.10

Sambo F.
901 7—12 Triest.

„MARGIT“ gyógy forrás.

Hazánk ezen, vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét a **lélegzési, emésztési szervek ádült hurutos betegségeinél**, torok-, gége-, légcső- és hörghetegségekben kiváló sikerrel használják: Budapesten **Dr. Korányi Frigyes, Dr. Gebhárdt Lajos, Dr. Navratil Imre, Dr. Podr Imre, Dr. Kétly Károly, Dr. Duschek** egyetemi tanár és **Dr. Barbás József.** — Bécsben **Dr. Bamberger Henrik, Dr. Duschek** egyetemi tanár és kórházi főorvos urak. — Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint a **Margit-forrás** nemcsak **mélló versenytársa** a **Selterai, — Gieichenberg, — Gleishübli, — Radcini, — Vichyi, — Emsi** s hason összetételű vizeknek, hanem **gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is múlja. — A mellbetegek klimatikus gyógyintézetében**, különösen az állalánosan ismert és ma leglátogatottabb **klimatikus gyógyintézet Göhrsdorfban** a **Margit-forrás** otthonosá vált.

Szándékos félrevezetések elkerülése tekintetéből kéretik a tekintetes orvosi kar, úgy a t. ez. közönség, hogy az eddig használt „Luhi“ név mellőzésével ezentul csak a „Margit-forrás“ elnevezést használni sziveskedjenek.

Bécsi világkiállitás érdem-érem. Triesti kiállitás ezüst-érem. Bécsbeli kiállitás 1881 I-ső osztályú Diploméval.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

KIZARÓLAGOS FŐRAKTÁR:

EDESKUTY L.
magyar kir. udv. ásványviz-szállitónál
BUDAPESTEN, ERZSÉBET-TÉR.

844 8—12

Kávé árleszállitás!!
Harling Ludvig & Co.
HAMBURG.

Székküld csak szilárd és finom árukat tetemesen leszállitott árak mellett bérmentve, utánvétellel,

931 2—5 *ugymint:*

5	kiló	Santos erőteljes	frt	3.—
5	„	Mocca afrikai	„	3.60
5	„	Cuba, brillant	„	4.50
5	„	Portorico, jeles	„	4.80
5	„	Ceylon, Plautation	„	5.—
5	„	Gold Menadó, hochedel	„	5.40
5	„	Mocca, arab	„	6.—

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni

„Széchenyi-savanyuviz forrás“

Petánczon. (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti müegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuvizforrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések

a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánlatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi“ névvel leend ellátva. 905 8—9

Mindenkor	Árjegyzékek kivánatra	Sürgöny:
friss töltés	ingyen és bérmentve.	Vogler Regede, Radein.

ROBEY & COMP.

Budapesten, IX-ik kerület, Üllői ut 35. szám alatt,

ajánlják országszerte legjobbnak ismert

tüzanyagot megtakarító

szén-, fa- és szalmafütésre

berendezett

gőzmozdonyaikat

felülmulhatlan és bármely időjárás viszontagságainak legjobban ellentálló

vasgerendás cséplőgépeiket

szabadalmazott magán etető szerkezettel vagy a nélkül.

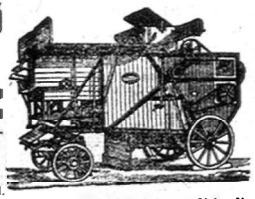

Árjegyzékek, ugy Magyarország első-rendü uradalmai és gazdáitól származó s gőzcséplő készleteink rendkivüli nagy munkaképességéről és utolérhetetlen tartósságáról szóló bizonyitványokat tartalmazó legujabb kiadványunkat, kivánatra bérmentve küldjük. 917 3—10

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK 1882. évi julius hó 2-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

X-ik MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

két nyolczadrészben a m. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére alakitott alap, két-nyolczadrészben a budapesti „Mária intézet“, két-nyolczadrészben a „pesti szegény gyermekkórház-egyesület“, egy-nyolczadrészben a „fővárosi szerecsethház“ a végre egy-nyolczadrészben az Ujpesten épitendő földmives-képző intézet javára fog fordittatni

E sorsjáték összes-, 5.334-ben megállapitott nyereményei az alább következő játékterv szerint 210.000 forintra rugnak, és pedig:

1	fényoremény		70 000	frtal	3 nyer. egyen.	5.000	frtal	15 000
					8 „ „	1.000	„	8 000
1	„		20.000	„	16 „ „	500	„	8.000
					80 „ „	100	„	8.000
					220 „ „	50	„	11.000
2	„ egyenk.	10.000	frtal	20000 ft.	500 sor. ny. „	10	„	50.000

A nyerő-számok magy. papiráruházban kitétetnek ki.

A huzás visszavonhatlanul 1883. évi junius hó 12-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal a. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemeletj, hová a megrendelések — habár csak egyes sorsjegyekre is — a megfelelő összegnek postautalványnyal való beküldése mellett intézhetők; valamennyi lotto-, adó- és adóbiztalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyébb sorsjegyárusló kösegeknél.

Budapesten, 1883. április hó 15-én.

Magyar kir. lottóigazgatóság.
FREISEYSEN ÁDÁM,
m. kir. p. ü. miniszt. osztálytanácsos és lottóigazgató.

904 4 6 (Utánnyomat nem díjaztatik.)

Mautner József
első pálinka főzöde és borkereskedése
924 2—13 **Szegszárdon.**

Ajánlja kitünő minőségü pálinkakészitményeit, ugymint:

kitünő törköly átvonatot (Durchzug) 100 liter	(hordó nélkül)	21 frt
kétszer égetett törköly átvonatot (Durchzug) 100 liter	„	28 frt
valódi törköly pálinkát	„	30 frt

Továbbá *szlavon* és *szirmiai* 6- és uj *szilvorium*ot hordóval együtt 38 frt.

Végül *szegszárdi* 6- és uj vörös *borait* mérsékelt árak mellett.

Szives megrendelések a hidas-bonyhádi állomásig bérmentve szállittatnak. A kiürült hordók, ha azok 4 hónap alatt a hidas-bonyhádi állomásig bérmentve visszaszállittatnak, ugyanazon áron mint felszámittattak, visszafogadtatnak.

Estragon Mustár
szab. csomagolás
Schmidt Victor és fiai
bécsi különlegességi üzlete

belföldi hitelesitéssel valódi minőségben a gyári védjegygyel ellátva ½, ¼ és ½ kilós üvegekben kaphatók minden füszer- és különlegességi üzletekben.

884 8—10

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.

NAGY-KANIZSA 1883. május 31-én. 43-ik szám. Huszonkettedik évfolyam.

Előfizetési ár [illegible]
Egy szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
8 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel.
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
[illegible]
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
[illegible]

„Nagy-kanizsai önk. tüzoltó-egylet", a „zalamegyei általános tanitótestület" a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület", a „nagy-kanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet", a „soproni kereskedelmi s iparkamara nagy-kanizsai kűlválasztmánya" s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

A nászutazásokról.

Ámbár szokásai-, vágyai vezetik az embert, még is ezen szokások időnként meg-megujulnak aszerint, amint helyzetünk, viszonyunk váltakozik, vagy korunk előbbre halad, vagy a mint némely egyes irányt adó személyek szeszélye változván, más irányu szokást cserél és e változást észrevevén a nagy tömeg, rögtön utánozzák, nem is kutatva azt, jó-e, szép-e, czélszerü-e és átalában, hogy mindenkihez illő-e az a ruhadarab, az az eljárás stb. hanem mert N. ezt viseli, vagy igy teszen, tehát ugy tesznek és ugy viselkednek százezreken.

Igy születik a divat.

„A természetben nincsen ugrás!"

És épen a divatban tapasztalható szörnyü ugrások bizonyitják azt, hogy a divat nem tartozik a természethez!

Az iszonyu térfogatu krinolin egyszerre oly szük ruhává lett, melyben ismét mozogni, meg sokan leülni sem voltak képesek; a viaszk pomádéval lesimitott hajfésülést fölváltotta egy vihar által megtépett szénaboglyához hasonló „signon"; a fél arczot alig eltakarni képes napernyőnek csufolt valamit, teljesen kifejlődött esernyők szoritották le a szereplési térről és igy tovább; hiszen ezek mindnyájunk szemünkláttára történnek, miért sorolnám föl mindannyiát. Térjünk tárgyunkhoz: a nászutazáshoz.

Miként fejlődött ez is divattá?

Vagyonos birtokosaink, mágnásaink, kik átalában fészküktől távol eső vármegyéből, esetleg más tartomány, vagy országból nősülnek, — mert hiszen közvetlen közelükben magukhoz hasonlót csak nagy kivételesen találhatnak, — a mint a házassági eskü által összeköttettek — mivel a menyegző bevett szokás szerint a menyasszony lakásán történik — a Hymen — jármába fogott vőlegény menyasszonyával megosztandó a jármot, sietett a menyegző után saját fészkébe vinni a menyasszonyt, hogy háborithatlan csendben csupán a szerelemnek és az általa nyujtott élvezeteknek élve „menyecske" legyen a menyasszonyból és hogy az uj élet otthonában eltöltve a gondtalan „mézes-heteket" a családi tüzhely vezetéséhez játszva, lassan szokjék hozzá, minden fáradalmat, minden megerőltetést gondosan kerülve.

És csak, midőn a háziasságba egészen beleélte magát a menyecske, mutatták magukat a világnak és fogadtak, adtak látogatásokat.

Erkölcsi hatással is birt, meg bir ez a turbékolás az uj házasfelekre, mert a fészek, melyben pártáját fejkötővel cserélte föl a menyecske, melyben uj életirányában megindult, bizonyos kegyeletes, szent emlékeket költ föl és az asszony lakosztálya „szentélynek" tekintetik, melynek megfertőztetése ellen a férfi, a nő életével kél védelemre. És az uj asszonyból lesz boldog anya, [illegible] asszony, ki otthonának, családi tüzhelyének él.

No hát ez nem divat, ez természetes szükségesség, mert „a nő férjét követni tartozik" és az a távolról nősült nem „nász-utat" teszen, hanem: „haza viszi feleségét."

De hát: „a példa ragadós!"

Téves fogalmak adtán olyanok is utra kelnek, kik egy város- vagy faluból keltek össze és a helyett, hogy fészkébe vinné menyasszonyát, hol a szerelem élvezeteinek kizáró lagos behatása alatt következő „rózsalánczczal" magához füzze az ifju menyecskét: elviszi hosszu, fáradtságos utra, s a hely, hol a menyasszony elveszté pártáját: a helyett, hogy kegyeletes emlékül körében maradna, „szégyene". tanyájául marad; mert másnap a vendéglő összes személyzete gyanakvó, kétértelmü tekintettel, a gunymosoly bizonyos nemével kiséri őket, a mi sértőleg hat reájok; az eset ismétlődik: fáradtságos hegyi-utakat tesznek akkor, midőn az ifju asszonynak legnagyobb nyugalomra volna szüksége — ennek folytán betegséget szerez, hiszen uj életet kezdett, melybei átmenetelnél pihenésre van szüksége a nőnek.

Pirultak, fáradtak, kimerültek!

Néhány hét után haza jönek, közönyösen elfoglalják a készentartott lakást: a rózsalánc széthullott, mielőtt össze lett volna füzve. Az egyik jobbra megy, a másik meg balra, nincs semmi idealismus, semmi nymbus, mely a családi-tüzhelyhez kötné őket, a képzelt mézes-hetekből csak a tiszta állati ösztön maradt vissza.

Az asszony el-elmegy magányába, visszagondol a vendéglő személyzetének gunyos arczára és aztán, mert férjem uram is olyan formán veszi az egész dolgot, mintha találkája lett volna valami nővei, hát a menyecske azt gondolja: hiszen azok a vendéglők egészen alkalmatos helyek arra nézve, hogy a hosszas utazásban megismert egyik vagy másik csinos fiatalemberrel — ki elég udvarias volt a távolból meglátogatni — egy kis találkát tartson, hiszen most már nem is kell annyira pirulnia, már annyiszor elpirult ugy is.

Ez még mind hádján volna.

De a menyecskénél különféle zavarok lépnek föl az egészségi állapotban, rendellenes vérzések és nem tudom mi minden, csak nem hónaponkint föllépnek eddig ismeretlen görcsök, a szenvedés egyenkint tépi le az arcz rózsáit, az ifjuság üde hamvait lemossák a könyek, mert az anyai örömek kimaradnak s aztán a képzelt boldogságnak vége!

Vagy mégis megjön az öröm. De az ifju anya már előre sokat szenvedett, mert a mézeshetek fáradalmai között megváltozott ivar-élet figyelmen kivül hagyatott, a beteg anya nem szoptathat, dajkát kell fogadni, hogy mivé lesz a dajka tejétől a gyermek, — nem kap-e görvélykórt, különböző kütegeket? ki tudhatná előre!?

A kis mama végre fölépül.

Épen tiz esztendővel néz ki idősebbnek, mint menyegző utján.

Uralkodók, herczegek, grófok nősülnek. A „Hymen" tudósitásokban ezt olvassuk rendesen: menyegző után a vőlegény X...i birtokára — kastélyába — utaztak, hol a mézesketeket töltik.

Miért nem mennek ezek hosszas körutakra; hiszen vagyonuk megengedné?

De nem engedik meg értelmes háziorvosaik és ezen urak szoktak hallgatni háziorvosaik tanácsára.

XENOPHON.

A nők befolyása.

Tenőked korcsapákat
Jutott ébreszteni ...
Hazád szeretetére
Nevelni gyermeked.
Garay J.

Hogy nőink piperebábok, salon hölgyek, s ezeknek neveztetnek, végtelen könnyelmüsége korunknak. Panaszolkodunk öngyilkosságokról, amelyeket a játék, a nagyzás hóbortja, a fölületes nevelés idéz elő, de hallgatunk ama fontos tényezőkről, akiktől függ összes világnézletünk, erkölcsi lényegünk megváltozása, ujjászületésünk: nőink befolyásának emeléséről a nevelésre, s igy magáról a társadalom alapvető elemeinek átalakulásáról. Pedig anélkül beszélhetünk, tehetünk, de eredményt elérni képesek nem leszünk. Mit használ felállitása összes hibáinknak, azoknak szemmel kisérése, bonczolgatása, statisticai kimutatása; mit a palliativ szereknek alkalmazása, ha azt az egyet, amelytől az emberiség boldogsága függ: a nők befolyását a nevelésre figyelmen kivül hagyjuk?! Mit használ ama szép elmélet fejtegetése, mely által megkivánjuk a nőben a tiszta értelmet, az erő teljes erkölcsi érzetet, a nemes izlést, ha nem igyekszünk oda, hogy azon szép tulajdonságok által reánk befolyást is gyakorolhassanak. De hogy is tételezhetnők föl, hogy képesek reánk befolyást gyakorolni, midőn saját maguk sem birnak ama jeles tulajdonokkal; már pedig nem hisszük, hogy csalódnánk véleményünkben, ha kimondjuk hogy mindenki csak annyit vihet át másra, amivel saját maga bir. És ha következetesen elfogadjuk azon alapelvet, hogy csak a női befolyás által leszünk képesek moralis eredményeket elérni, azt is elkell ismernünk, hogy mig pipere-bábokkal és salonhölgyekkel lesz a társadalomnak dolga, akiknek erkölcsi nemes hivatásukról, kötelmeikről, mint házi nőknek, család anyáknak, gyermekeik nevelőjének fogalmuk nincsen: mindennél e kérdésben fel kell hagynunk. Megkell változni azért teljesen a női hivatásról felkapott emancipált fogalmaknak; a nők neveltetésének uj irányt kell venni, amely nem arra czéloz, ami eszköz sem a boldogsághoz, a szivképzéshez, az izlés nemesitéshez, amilyen ma az erény puszta látszata, hanem oda kell törekednünk, hogy erkölcsi és hivatásbeli kötelmeik megértésére kiképeztettetvén, ők is befolyásolhassák a férfiakban

TÁRCZA.

Atyám halálára.

Végig küzdted a legvégső harczot,
Szemed fénye örökre lehunyt.
Siró szavunk hijába marasztott,
Hijába font át reszkető karunk ....
... Elnyomott az élet örök álma,
Elringatta lelked a halál. ...
Elmentél egy boldogabb hazába,
Hol rád a meny örök üdve vár.

Vérző szivünk elszorulva dobban,
Hasztalan sir, hasztalan eped,
Fuldokolva a mély fájdalomban,
Csak alighogy kettő nem reped ....
Pedig tudjuk, hogy te már boldog vagy,
S jobb neked, hol annyi csillag ég.
Mégis, mégis mély fájdalmunk oly nagy,
Ha lehetne, visszasirna még.

Visszasirnánk könyünk záporával,
Vissza sirnánk, csak lehetne bár! ....
Hajh! de olyan nagy a messze távol,
Hogy nem jöhetsz onnan vissza már ...
Nélküled meg oly sivár az élet,
Oly kietlen, mint egy sivatag,
Melyen szemem akár merre téved,
Mindenütt csak romokra akad.

Te voltál az égő nap felettünk,
Lelked fénye ragyogott le ránk,
S most szerelmed égő napja letünt,
Ki lesz a mi drága jó atyánk?! ....
Ki lesz? Senki. Mert kivüled nincsen,
Ki oly hévvel szerethetne még,
S ki ránk annyi üdvet, áldást hintsen,
Soha többé nem adhat az ég ....

Az atyáknak mintaképe voltál,
Szigoru, de bölcsen engedő,
Egy kezeddel ha át is karoltál
Ott volt mindig a másik feddő.
S kincset adtál gyermekid kezébe,
Amelyhez a rozsda, moly nem fér,
Mely a világ nagy tömkelegébe
Fényes aranyoknál többet ér.

S mig te ennünk szerető karoddal
Átkarolva boldoggá tevél,
Tenmagad a küzködő bajokkal
Kimerülve .... nyomo ult levél ...
De a nyomor is édes volt néked,
Megédesité a szeretet,
Mely benned oly tiszta lánggal égett,
Hogy tisztábban nem is éghetett.

Oh ragyogó, fenkölt, drága lélek!
Ki magadat értünk áldozád,
Hogyan tudjuk meghálálni néked
Lelked e szép, s nagy áldozatát?! ....
.... Sehogy, sehogy, mert az lehetetlen,
Meghálálni ennyit nem lehet,
Bár öröklet- kincsek- pompa- fénynyel
Áldjanak is a magas egek ....

Rád borulva, szemünk záporával
Szenteljük be hamvadó porod,
Mely értünk az élet viharával
Annyit küzdött, annyit fáradott ....
S hálás szivvel tekintünk az égre,
Áldva azt a szentelt végzetet,
Melynek csudás, titkos bölcsesége,
Fiaidnak lenni engedett.

Félre hát köny, félre terhes bánat,
S engesztelődj bánatos kebel,
Nézd amott a lengő angyal szárnyak
Mint röpitik őt az égbe fel ....
S mitől itt len megfosztá az élet
Kárpótolják érte duzan ott.
Hol a földi kinok, szenvedések
Árán egy uj, s szebb világ ragyog.

MAROSHALMI GYULA.

A mi uracsaink.

(Németből.)

Ne ásitozzanak szép hölgyeim! Mit tehetek én róla, ha a mi uracsaink oly unalmasak?"

Valóban a bál manap egy fiatal hölgynek nem más többé, mint gyakorlás az ülve maradásban s fölrovása az örökös hallgatagságnak.

Ön tánczolni akar nemde? De fiatal uracsaink fájlalom, kössvényesek.

Mulatni akar? De fiatal uracsaink nem tudják miről beszéljenek.

Önök udvaroltatni akarnak? De fiatal uracsaink maguk sem akarnak mást, minthogy valaki udvaroljon nekik.

A terembon egy sarokból a másikba szorongva, a clagne-ot egyik kézből a másikba véve a sétáló hölgyeket, merev szemokkel megbámulni, ez összesége mindazoknak az erőkifejtéseknek, a meddig reményteljes jeunesse dorée-nk egy bálon felszárnyalni képes. Csuda-e ezekután, ha ily körülmények közt fiatal hölgyeink egy ily kétes mulatsághoz elvesztik izléseiket, amely pedig annyi előkészülettel, fejtöréssel van egybekötve s még sok pénzbe is kerül? Ha ez igy folytatódik, még oda jutnak, hogy a nők, ha egy bálba mennek, kénytelenek lesznek olvasmányt vinni magukkal, hogy el ne szendereghjenek.

Igen, egy bámulatraméltó nemzedék, a mi fiatal uracs-nemzedékünk! Hogy szellemdus legyen, azt ugy se kivánja tőlük senki — oh te Isten! — A szellemnek mikor jutott szerep bálokon. De legalább tánczolnának, hamár beszélni nem tudnak.

„Igen, én szeretnék is tánczolni", panaszkodék egy bálon a dandy, „csak már szünetek ne lennének."

„Mit genirozza önt a szünet?" Ja a szünetben szórakozni akar minden tánczosné és ez ugy megerőlteti az embert."

Nem isteni ez?

Máskor boldognak érezte magát egy fiatal ember, ha egy szép hölgynek udvarolhatott — a mai fiatal uracsok ezt nyers munkának tekintik, amely elül félrevonulni kell.

A báli beszédek is nem különbek.

„Megnézte már Nagyságtok a Vereschagin képkiállitást?"

„Nem — még nem volt rá időnk — s önök?"

„Még mi sem láttuk."

Műszünet.

„A képek gyönyörüek — mint mondják."

Én is ugy hallottam. Különösen a havas tájképek.

Műszünet.

„Igen tele van."

„És meleg."

„Később még többen látogatandják."

„Akkor bizonyára még melegebb lesz."

Műszünet.

„A jégre szokott menni Nagyságád?"

„Az idén még nem voltam."

„Hát taval?"

„Akkor se."

Könnyen meghüti magát ott az ember."

„Valóban, igen."

Most ujra rá kezdi a zene. Valóban legfőbb idő. Az uracs már fogytán volt udvarlásának. Végleg kimerülve, nagy lélegzetet vesz és ajánlja magát tiszteletteljes meghajtással.

„No ez a fiatal ember.... ez hát unalmas", panaszkodik a Backfisch mamájának.

„De mért is feleltél mindig oly röden."

„Mit feleljen hát az ember oly sok kérdésekre?"

„Ugy! Mért jár hát a szád — mintha különb volna ennél...?"

„Mért? Istenem, mert ez egy okos ember, aki egészen máskint tud beszélni."

De semmije sincs, azonfelül egy naplopó. Ajánlom, hogy semmi agit ne adj neki — azt mondom neked és ha téged a fiatal uracs.... ismét megszólit, szeretetreméltóbb légy!"

„Avval soha."

„Lehetséges-e? Egy fiatal emberrel jó házból való, gazdag, aki téged boldoggá tehet!"

Már itt áll — lupus in fabula.

Tánczra kéri a kicsikét. — Arczot vág mint tiz napos eső — mint husz napos eső, mint egy vizözön alatt. A nagyban elpirult mama arcza azonban sugárzik, mint a juliusi meleg nap a sugáruton.

Megnyomja a kicsi lábát. A kicsike egy borzasztó erőltetett mosoly kiséretében enged, föláll s az udvarlónak karját nyujtja.

Az anyai argus szemek követik.

Szegény gyermek.

Az ember nem is hinné, hogy mily kicsi szivbeli és családi drámák játszódnak el egy-egy bálon.

T. H—le.

Himmi, — hummi.

Nagy társaság korcsolyázott, a többi között egy báró is. Szép fiatal kisasszony csaknem mindannyiszor a jégre vágta magát, a hányszor a közömbösen tovább sikló báró közelébe jutott! Végre barátnője megszólitja e szokatlan

a természetes hajlamokat és indulatokat s megteremthessék a gondolatnak öszhangzását az elvekkel és tényekkel, egyszóval mi szerzi pálya koszoruját: a jellemet és a jellemszilárdságot.

A jellemképzés, a szivnemesités, az erkölcs fejlesztés a feladata a nő nevelésének és befolyásának.

Ki értené meg korunkban ama számtalan erkölcs- és törvényellenes harczot, ha nem tudnók honnét ered? ki fejthetné meg a bizalom és hitnek hiányát a fenti bajok ismerete nélkül?

Az erkölcsi ujjászületést nem mozdithatja más elő, csak a kedély nyugalma, az észnek a lelkiismeretteli öszhangzó tevékenysége, az erkölcsi jólét, amelyen kivül más boldogság nincs a világon.

Jellem és erkölcsös tiszta lelkiismeretü és kedélynyugodt embert pedig nem tanitás, de nevelés által nyerünk; csak abban lehet támasza a hazának, dicső harczosa a politikának, zászlóvivője a társadalomnak, boldog tagja a családnak, aki ezekkel lép a világ szinpadára, s enélkül csak kötelmeket nem ismerő, lelkiismeretlen, inhumanus cosmopolitákat nyerünk, akik nem fogják tudni, hogy mindenki egy élettel tartozik a hazájának, egy szivvel hitvesének, s egy lélekkel családjának. Nevelést, erkölcsi nevelést nőinknek, erkölcsi befolyást gyermekeinknek s akkor nyugodtan hajthatja le a szülő fejét agg napjaiban fia vállaira, a hitves keblére és a haza becsületére, mert jellemes embereknek szivében és lelkiismeretében él hazája, hitvese, családja és boldogsága.

Szabályrendelet a gyógyszertárakról.

(Folytatás és vége.)

16.

Ha egy gyógyszerész akár átruházás, akár uj engedélyezés utján oly helyen nyert jogositványt, a hol egy vagy több gyógyszertár már van, és ezen elnyert jogositványát elfogadható alapos ok nélkül másra ruházza által, ezen átruházástól számitandó 10 év alatt uj gyógyszertár felállitására jogositványt nem nyerhet; ha pedig oly helyen nyert jogositványt, a hol eddig gyógyszertár nem volt, és ezen jogositványát elfogadható alapos ok nélkül a megnyitástól számitandó 5 év előtt másra átruházza, az átruházástól számitandó öt év alatt nem nyerhet uj gyógyszertár felállitására jogositványt, és ha ezen idő lejártával folyamodik uj jogositványért, ki kell mutatnia azt is, hogy ez idő alatt mivel foglalkozott.

Ha pedig egy személyes üzleti jog birtokában levő gyógyszerész kér uj jogositványt, a nélkül, hogy az eddigi jogositványát másra átruházta volna, ha a kért uj jogositvány megadható lenne, a régi jogositványa megszünik, és az igy üresedésbe jött jogositvány pályázás utján töltetik be, a 134. §. utolsó pontjában megjelölt modorban.

17.

Ha egy bizonyos helyre, t. i. városba vagy községbe egy gyógyszertári jogositvány engedélyezése kéretett és a megejtett tárgyalások rendén kiderittetett, hogy ott egy uj gyógyszertár felállitása által, az ily uton megszaporodott gyógyszertárak fennállása veszélyeztetnék, és ezen körülmény itt megállapittatott, hasonló ujabbi kérvények egy év lefolyása előtt egyáltalában nem, és az ezt követő öt év alatt is csak az esetben vétetnek tárgyalásba, ha kellően kimutattatik, hogy a kérdéses helyen a viszonyok azóta uj közlekedési vonalok megnyitása, gyárak, vagy más ipar- és kereskedelmi vállalatok létesitése által, vagy más körülmény folytán oly módon változtak, hogy ezek folytán a meglevő gyógyszertárak fogalmában az eddiginél lényegesen kedvezőbb eredmény éretik el.

18.

Minthogy a 134. §. szerint uj gyógyszertár felállitására kért engedély csak akkor tagadható meg, ha tekintettel a népesség számára, az ott már fennálló gyógyszertárakra, s a helyi viszonyokra kellően kimutattatik, hogy az uj gyógyszertár olannyira felesleges, miszerint az ily uton megszaporodott gyógyszertárak fennállását veszélyeztetné, a gyógyszerész saját érdekében fekszik rendes üzleti könyveket vezetni.

19.

Real-jogu gyógyszertár eladása esetről-esetre, be nem várva az évi vizsgálatokat a hatóság által azonnal bejelentendő, ugyszintén bejelentendők a bérlők személyében történt változások is.

20.

Az, hogy a 132. §. esetében a gyógyszertár haszonélvezete kit illet és a gyermekek nagykorusága mikor következik be, a törvényhatóság részéről nyilvántartandó, és ha a haszonélvezeti jog megszünik, ez ide azonnal bejelentendő.

21

Ha a gyógyszerész a jogositványát gyakorolni többé hajlandó nem volna, vagy ezt bármi oknál fogva nem tehetné, a törvényhatóság tartozik a gyógyszerek akadálytalan megszerezhetése tekintetében addig, mig a fenforgó akadályok megszünnek, vagy esetleg a jogositvány hatályon kivül helyezése iránt határozat hozható, és ezen jogositvány esetleg másnak adományozható lesz, — a gyógyszertár szakadatlan müködése iránt ugy intézkedni, a mint az a törvény 155. § ának utolsó bekezdésében helytelen vagy szabályellenes kezelés esetére van elrendelve.

Tavaszi elmélkedés az uj nemzedék testi ápolásáról.

— Nyilt szó a szülőkhöz. —

A katonaságnál bevett szokás, hogy az alárendelt vakon engedelmeskedik felebbvalója parancsának, s megfenyitést hoz fejére az, ki parancsadója irányában önvéleménynyel merészkedik birni, vagy jó tanácscsal bátorkodik közbeszólni. Ez itt elfogadott rend, melynek fegyelem tekintetében sok jó, de másrészt sok rosz oldala is lehet; mert hány csata veszett el, hány emberélet tétetett már tönkre azért, mert a vezéri szerepre hivatott vitéznek csak alárendelt szerepe volt.

A subordinátió ezen szelleme azonban a társadalmi életbe is befészkelte magát s e szellemmel nem csak az ó- és középkorban, de jelen napjainkban is mindenkor és mindenhol találkozunk. Az országház tanácstermétől le a legigénytelenebb egyesületig, valamint a közélet minden viszonyaiban, a társadalom minden rétegében első kérdés az, tekintély-e ki felszólal? — minő állást foglal el a társadalomban az, ki inditványt tesz? — minő képesitése van annak, ki a tanácsadó szerepére vállalkozik? — Nemü szomoru jelenség ez; valamely inditvány elfogadását, valamely tanács követését függővé tenni az inditványozó, a tanácsadó személyétől. Pedig ezen állitásom valóságáról városunkban is minden nap meggyőződést szerezhet magának, kinek ez iránt kételyei támadhatnának.

Ezeket tudva s a gyakorlatból ismerve, nekem is talán jobb volna hallgatnom, mert hisz a tanitóra nézve is áll mind az, a mit bevezetésképen elmondtam; sőt a tanitó szavát épen leczkéztetésnek venni ugyszólván bevett szokás. Igaz, hogy e ferde felfogásnak részben magok a tanitók is okai, mert iskoláik négy fala közé sárkózva, csak ritkán mutatnak érdeklődést a közélet eseményei iránt, csak kevesen lépnek aggodalmaik, véleményeik, vagy inditványaikkal a nyilvánosság elé, oly ügyekben is, melyekben a természet és tapasztalat szabályai szerint ők lehetnének mérv- és irányadók, s e keveseknek fellépése az uj vagy ritkaság hatása folytán könyen tolakodásnak is tekintetik.

De bocsánat! elmélkedésem csaknem merengéssé fajult, pedig én nem akarok senkit leczkéztetni, hanem a szülőkhöz kivánok néhány szót szólni, az uj nemzedék testi állapotát szem előtt tartva, szerény nézetemet akarom az érdeklődő szives olvasónak elmondani.

Adatokkal begyőzhető, hogy országszerte hazánkban, ugy mint a külföldön a gyermekek között a halandóság mind inkább növekedik, elvitázhatlan tény, hogy a beteges, elsatnyult gyermekek száma városunkban és megyénkben napról-napra szaporodik. Van-e szülő, ki erről saját családjában még nem szerzett volna fájó szivvel tapasztalást? van e tanitó, kinek e szomoru kép nem tárulna naponkint szeme elé? — de hát még az orvosok tapasztalása!

A gyermekek között leggyakrabban előforduló bajok, mint az sok kapacitás által is konstatálva van: rövidlátás, főfájás, idegesség, étvágytalanság, vérszegénység, vértolulás és vérrekedés, továbbá a lélekzési szervek elgyengülése, vagy csekély fejlődése, a hátgerincz elferdülése sat., mely általános gyengeségeknél fogva a gyermek minden káros külbefolyás iránt annyira fogékony, hogy a szülők nem képesek kedveseiket azok ellen eléggé megóvni.

E szomoru jelenségek kutforrását a szülők többnyire az iskolákban vélik találhatni, mely felfogás azonban a legtöbb esetben téves. Megengedem ugyan, sőt beismerem, hogy az a körülmény, miszerint a kisdedek kénytelenek 3—4 órát szakadatlanul a még mindig található sötét, nem szellőztethető és szük, tehát egészségtelen iskolákban, czélszerütlen padokon tölteni, nagyon károsan hat az egészségre; mert tagadásommal az igazságot csapnám arczul, hogy a hosszas munkát igénylő sok iskolai dolgozatok, illetőleg feladatok, melyekkel némely nép- és középiskolában a gyermekeket tulterhelik, ezeknek egészségüket aláássák, de tény az is, hogy mindamellett még gyakran találkozunk oly szülőkkel, kik a csekély feladatok miatt panaszkodnak, tagadhatatlan az is, hogy a gondos szülők az iskolának ezen netaláni káros befolyását ellensulyozni képesek. És igen ha már az igazság kedvéért a fentebb felsorolt bajok részbeni okozóit tartózkodás nélkül bevallottam, valódi tényállást, az igazságot az ő szomoru valóságában szem előtt tartva, azt is ki kell mondanom, hogy főkép magokban a családi viszonyok és a családi nevelésben gyökeredzik az észlelhető bajok csirája.

Mily szomoru kép tárulna fel előttünk, ha alkalmat vennénk magunknak a szegényebb nép lakhelyeit, falun ugy, mint városban, megtekinteni. Az első pillanatban arra a meggyőződésre jutnánk, hogy csupán ezen egy, valóban megdöbbentő körülmény elégséges arra, hogy egy egész nemzedék egészségét megrongálja, annak fejlődését meggátolja, azt megmérgezze. Ehhez járul, hogy valamint a lakhelyek és azok környezetének, ugy a gyermekek és azok ruházatuknak tisztántartására sok helyen semmi gond nem fordittatik, mely rendetlenség alatt nem csak az illető gyermekek, hanem a velők érintkezők is tetemes kárt szenvednek.

Pedig hát a lakások szellőztetése, ezeknek, valamint a gyermekek testének és ruházatának tisztántartásához nem is szükségeltetik gazdagság, csupán egy kis fáradság, jó akarat és gondosság kell oda. A felsoroltak pedig annyival sulyosabban hatnak a kisdedekre, mert e mellett a nekik nyujtott táplálék is vagy nagyon hiányos, avagy nem felel meg a gyermekek testi és egészségi állapotának. A szóban levő szegényebb néposztály egészségi állapota tehát az általános tisztaság, a tiszta és friss levegő, továbbá a kellő és czélszerü táplálék hiánya miatt sülyedt mindinkább alá. E bajon segiteni mindenkinek emberi kötelessége, tehetjük pedig ezt ép ugy jó tanács, rábeszélés és meggyőzés mint anyagi segélyezés által. —

Azonban a jómódu és felvilágosodott családokban is sok a található hiány. Hány szülő nem fosztja meg gyermekét a friss és tiszta levegő élvezésétől, csupán azon alaptalan aggodalom miatt: hogy hát ha a szellő megárt neki.

Hány gazdag család gyermekének testi fejlődése megakadályoztatott már elkényeztetés, vagy oly élvezetek által, melyek a gyermek természetének meg nem felelve egészségére károsan hatottak!? Mily gyakran találkozunk oly szülőkkel, kik büszkén hirdetik, hogy 4—5 éves leányuk már ennyi-annyi harisnyát kötött, 4—5 éves fiuk olvasni-irni tanult, megfelejtkezvén arról, hogy e testi és lelki erőmegfeszités által a szegény gyermekbe a betegeskedés csiráját ébresztték fel! Mily kevés gondot forditanak a szülők arra, hogy kedveseiket a munkák készitésénél felügyelve, rendes testtartásra szoktassák és czélszerü világitásról gondoskodjanak, vagy, hogy őket a folytonos olvasástól visszatartsák! Pedig ez utóbbiak idézik elő a hátgerincz elferdülését és az oly gyakran észlelhető rövidlátást.

Ezeken kivül még sok körülményre lehetne utalni, melyek mindannyi tényezői a jelen és az uj nemzedékben érzelhető testi-lelki fogyatkozásnak, de mindezeknek felsorolása felesleges. A leggyakrabban előforduló hiányokra rámutatva, a baj orvoslásának módja is meg van adva, kivált most, midőn a természet szépsége oly buzditólag hat nagyra és kicsinyre, hogy benne élvezetet és üditést keressen. Tehát sapienti sat!

POSCH LAJOS.

Nyilt levél.

A n.-kanizsai polg. isk. igazgatóságától.
15. szám.

A „Zalai Közlöny" tekintetes szerkesztőségének

Nagy Kanizsán.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjának közelmult, azaz 42. számában a „Hirek" között olvastam többi közt azon hirt is, mely a zalamegyei m. tanfelügyelő urra, gróf Festetich Benó Ő méltóságára vonatkozik, s mely szerint a dolog nem egészen igy áll, amint ez elő volt adva. Azért kérem egész tisztelettel a tek. szerkesztő urat, sziveskedjék becses lapjában ezen felvilágositó soraimnak is kevés helyt adni.

Kitünő tisztelettel

N.-Kanizsán, 1883. május hó 29-én.

kész szolgája
MORGENBESSER JÁNOS
polg. isk. ig.

A zalamegyei m. tanfelügyelő ur, gróf Festetich Benó Ő méltósága május hó 21-én délután 4 órakor érkezett Nagy-Kanizsára már 19 nap óta tartó körutjáról. Még ugyanaznap meglátogatta Horváth Pál beteg kartársunkat, amikor is megigérte, hogy másnap, azaz május hó 22 én meglátogatandja ugy a közs. elemi, valamint a polgári iskolát is. Május 22 én reggel $1/4$ 9 órakor meg is jelent a polgári iskola helyiségében, de már rosszulérzéséről panaszkodott. Daczára annak, végig nézte az osztályokat, maga vizsgálta a tanulókat, érdekkel nézte a sikerült rajzokat, valamint a szertárakat is. Ugyanaznap délután akarta az elemi iskolákat is meglátogatni, de mivel a hosszan tartó utazás, mely folyton kocsin történt, annyira kifárasztotta, hogy beteg lett, azért jobbnak találta az iskolalátogatást más időre halasztani és haza utazni. S igy történt, hogy gróf Festetich Benó Ő méltósága május hó 22-én a délutáni vonaton haza utazott, a nélkül, hogy az elemi iskolákat meglátogathatta volna. Az elemi iskolai tantestület pedig $3/4$ 3 órakor értesittetett, hogy a gróf ur már elutazott s igy a tantestület a gróf urat nem várhatta, hanem csak kötelességszerüleg 4 óráig rendes iskolát tartott.

Hirek.

— **A Polgári egyesület** uj helyiségének megépitési késedelme iránt már több helyről intéztek hozzánk kérdést. Igen sokan szeretnék tudni a késedelem okát. Szerintünk e késésnek mindenesetre fontos és messzeható oka lehet. Róla azonban mindaddig érdemlegesen nem szólhatunk, mig meg nem tudjuk, hogy egyéni érdek — vagy — amint hiszszük — valamely nemesebb és városunk jövőjébe ágazó törekvés képezi e az okot?!

— **A „Zöldfa" kertben** f. hó 26 án este majdnem tüz támadt. Egyik piaczér u. i. a nyári teremből széket akart a szabadba kivinni; de ezt oly ügyetlenül és szelesen tette, hogy egy petroleumos lámpát leütött. A szétömlő petroleum erősen égni kezdett s hogy nagyobb mérvü szerencsétlenség nem történt, annak a néhány ott ülő vendégnek köszönhető, kik lélekjelenetöket el nem vesztve, asztal-lapokkal zárták el az élenyt. Az oda nem juható élenyből azután annál több jutott Szigricz Róbert agyába s ott azt az élelmes gondolatot támasztotta, hogy jó lesz ebből a kis kárból nagy hasznot csinálni. Rögtön elindult s uton utfélen mondta boldog-boldogtalannak, hogy ég a Zöldfa. Félóra alatt a kert tömve lett vendégekkel. Sz. uram pedig alteregojával a markába nevetett.

— **A közkórház** épitése már megkezdődött. Amint halljuk: a körületét majdan — hozzá értve a mostani vásártért is — be fogják fásitani s ezt kellemes sétatérré alakitani. Ez valóban igen sokat emelne városunk szépségén; s ha csakugyan testté lesz az ige, örömmel gratulálunk.

— **A tanitói gyülés** ma (31-én) tartatik Pallinban. Kezdete 9 órakor lesz. Gyülés után társas ebéd fog tartatni az ottani vendéglőben.

— **A helybeli izraelita hitközség** külön lányiskolát épittet. Már az árlejtés megvolt; legközelebb kezdetét veszi az épités.

— **Aranymenyegző** A helybeli szent-ferencziek templomában f. hó 27-én tartották aranymenyegzőjöket Hubinka helybeli kereskedő nejének szülei. Mikor az oltár elé állva, az esküszókat 50 év mulva ismét elmondták, mindkettőjök szeméből lecsordult a köny. Tartsa őket a jó Isten keze!

— **A rozs** már szépen virágzásnak indult mezőnkön. Most a fődolog, hogy csendes napok legyenek. Igy még — hála Isten! — elég jut az áldásból.

— **Clement Lipótné** urnőt, a tüzoltó-egyleti zászlóanyát, névünnepe előestéje alkalmával (f. hó 27-én) a helybeli tüzoltó-egyesület zenekara ünnepélyes zenével tisztelte meg pallini lakásánál.

— **A nagy-kanizsai tiszti önsegélyző** szövetkezet tagjai értesittetnek, miszerint a helybeli fürdő részvénytársaság bérlője Bichler ur leszállitott áru fürdő jegyeket bocsátott a szövetkezet rendelkezésére, s ilyenek a szövetkezet elnökénél vagy Horváth István kir. távirdatiszt urnál bármikor készpénzfizetés mellett kaphatók. A szolgaszemélyzethez tartozó azon szövetkezeti tagok, kik akár szegénység, akár nagyobb betegség folytán saját és családtagjaik részére a fürdő használatának költségeit fedezni nem birják, a fürdő használatát igazoló házi orvos és a szövetkezet elnöke által aláirt utalványra havonkint legfeljebb kétszer ingyen fürdéshez bocsáttatnak; ezen utalványok szintén az elnökségtől nyerhetők.

— **Tavaszi mulatság.** Az „első nagy-kanizsai hivatalszolgák temetkezési egylete" folyó évi junius hó 3 án a kedvelt sánczi-kertben saját egylete javára jótékonyczélu polgári tavaszi mulatságot rendez. Kivonulás zeneszóval a „Zöldfa" kert előtti térről délután 1 órakor. Belépti dij személyenkint 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Tekintve a nemes czélt, szives pártfogást kér az egylet nevében a rendezőség. Jegyek válthatók: Belus József és Práger Béla urak gyógyszertáraikban és a pénztárnál. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság következő vasárnap fog megtartatni.

— **Az öngyilkos példája.** Dab pestmegyei községben egy jó módu parasztgazda értesülvén arról, hogy Nagy István földbirtokos öngyilkossággal vetett véget életének, mély gondolkozásba esett, melynek végeredményekép arra jutott, hogy ha egy olyan jó lelkü, közszeretetben álló gazdag ur, mint Nagy István nem kivánt élni ezen a keserves világon, hát minek éljen akkor a szegény paraszt ember. Ezzel az elhatározással fogta a nagy konyhakését és a torkát keresztül metszette. Midőn hozzátartozói észrevették már csak annyi ereje volt, hogy az öngyilkosság okát meg-

---

jelenség miatt, kérdezvén: De édes Idám hányszor esel te ma el?

„Annyiszor, mig a bárónak eszébe nem jut még is fölemelni."

*

Farsang végén történt, hogy az udvarló még nem nyilatkozott imádottja előtt a nősülésre vonatkozólag. Barátnőjénél volt uzsonnára a kis Betti és uzsonna közben mondja Mimi barátnéjának:

„Mimi! mondom neked, ha még e farsangon sem vészen nőül Károly: ugy a kolostorba megyek!

„Ihah! Ha a papi nőtlenség már el volna törülve, ugy én is veled menék."

*

Az is farsang utolján volt, midőn a 24—25 éves kisasszony egy házi mulatság alkalmával oda sug udvarlójának:

„Arthur! Ha ezen a farsangon nőül nem veszesz, ugy nem is kapsz meg többé soha!"

Ez egész lakonicze felelé: „Édes Jolán, ha azt bistosan tudnám: ugy inkább ... várnék még."

*

Pompás korcsolyázó idő volt. Föl is használták az alkalmat sokan, korcsolyáztak. Egy éltesebb uriember látva hogy egy kisasszonyka egyedül, bizonytalan mozdulatok között küszködik a jégsport élvezetével, — oda siklik az uri ember és kezét nyujtva kérdé: „szabad kezemet ajánlani kisasszony?"

Ez felelé: „előbb beszéljen a mamával."

„Bocsánat, de én csak ..."

„Ah ugy, — csak a jégre akar vezetni? Azt köszönöm!"

*

Egy öreg bankár kikocsizott fiatal nejével egyik közel eső faluba, hol a bankárnak nyári lakása volt. Véletlenül épen akkor kérdi ifju nejét a bankár hogy tetszenek-e neki az ilyen falusi házak, midőn olyan ház előtt hajtottak el, hol a legény egy leánynyal az alacsony ablaknál beszélgetésben állott.

„Óh igen! Sokkal jobban tetszenek ám, mint azok a városi házak az örökösen mogorva házmesterekkel, kik már mindjárt morognak, ha a harmadik csönget!"

*

A hegyek között mászkált nagyobb társaság, mindenki igyekezvén a legmagasabb csucsra jutni, hogy minél jobb kilátásuk legyen. De bizony az éltesebbek nem igen jutottak föl. Egy élte delén lévő uri ember még is megközelitette a magaslatot annyira, hogy föl láthatott és szörnyüködve ifju unokahugát pillantja meg a tetőn egyedül küszködve a lejövetellel.

„Az Istenért Adél! Hogy jutottál te ide?"

„Jaj segitsen le Béla bácsi! Sándor vezetett ide fel, én ide érve a fáradtság miatt elájultam, az az ügyetlen ember pedig engemet itthagyva, orvosért futott!"

*

Egy uriember hija szolgáját, hogy az egyik lábán keletkezett hólyagot vágja föl. Szivesen uram, ugy is mészáros vagyok, szólt az együgyü legény.

*

Megtalálta egy uriember a feleségéhez akkor nap érkezett szerelmes levelet. Szörnyen fölhevülve kérdőre vonja az asszonyt:

Kitől jött, kinek szól e levél, — mert boritéka már eltünt — az asszony tagadja mennyre, földre, hogy nem neki, valószinüleg a szobaleánynak szól.

A férj olvassa tovább és egyszerre hévvel üt a levélre mondván: „és te még is tagadni mered, hogy e levél neked szól, hiszen itt áll nyiltan. „azt megtehetjük édesem, mert férjed, az a vén marha ugy sem veszen észre semmit!"

Nohát nem világosan neked szól e levél?

mondhatta a pár percz mulva kiadta lelkét.

— **Az Urban család.** A bach korszakban történt. Egy marosvásárhelyi „k. k." hivatalnok, ki busgólkodott megtanulni a magyar szót, látogatót kapott valahonnan Csehországból. Elmennek többi közt a temetőbe, a hol a cseh embernek föltünik a sirköveken látható „itt nyugszik az Urban." Megkérdi hivatalnok barátjától, mit tesz az; icsipiczi magyar tudományával meg is adta a fölvilágositást ekképen: „Hier ruht der Urban." A cseh ember csak nézi a sirköveket, csak nézi; hát vagy százötvenen ott volt az „itt nyugszik az Urban." Végre meg nem állhatta már szó nélkül. „De csak nagy familia lehet erre tifelétek az az Urban-család. Hiszen itt az egész temető Urban-okkal van tele!"

— **Zenélő kristályhintó.** Nemrég vitték Párison át a legcsodálatosabb kocsit, melyet az ottani lakosok valaha láttak. Ez a kocsi, kivévén a kereket, tengelyt, a rugókat és a rudat, egészen kristály-üvegből van, annak többi részei, a melyek más kocsiknál vasból vagy más fémből készültek, itt dombormüvü ezüstből vannak. A párnák az ülésekhez kék bársonyból készültek. Ezt a kocsit Alfonz király küldi Madridból, hol azt egy franczia Edutard Péter nevü kocsigyártó készitette, Moszkvába. A kocsi már két ezer volt használatban és pedig Alfonz király két menyegzője alkalmával. A kocsis bakja alatt van egy zenélő óramü, mely a kerekek forgása által hozatik mozgásba és egy diadalmi indulót játszik. A kék bársony kocsipárnákra Kasztilia oroszlánja és Arragonia tornya van himezve.

— **A czári koronázás** minden merénylet nélkül történt meg. Valószinü, hogy most nem is fognak a nihilisták semmi dynamit-productiót mutatni; — csendesek.

— **Hogy a magyarosodás** mily nehezen tud tért hóditani sok idegen ajkunál és mint bokrétázzák fel a német diskurzusokat sokan magyar szavakkal, fényesen igazolja, az a párbeszéd, mely Zala Egerszegen folyt le, s melyet a „Zalamegye" méltó megbotránykozással emlit fel. Egy ur: „András! wo waren Sie? Gyógyszertári szolga: Pesen hob i kauft; — und dan so an kócz, — das g'hört zum kenécsék durchszürni."

— **Elsodorta a vizár.** Zerányi József 11 éves cserszegtomaji gyermek f. hó 6-án a cserszegtomaji közlegelőn marhákat őrizvén, a hirtelen támadt roppant esőzés folytán az ár a gyermeket elsodorta és hullája csak f. hó 8-án este 6 órakor találtatott fel. A megejtett orvosrendőri vizsgálatból kitünt, miszerint a hulián sem külső erőszak nyomai, sem sértés jel-i nincsenek, és hogy a halál oka vizbefullás volt.

— **Mélységbe zuhant kocsi.** Olyan szerencsétlenség történt Pozsonyban, mely az ottani balesetek krónikájában majdnem páratlanul áll. Egy phaeton, melyben egy férfi és egy nő ült, a várhegy szélén levő mintegy 4 lábnyi keskeny utról lezuhant a 418 lábnyi mélységbe. A phaeton kocsisa hallhatlan könnyelmüséggel rá merészkedett arra az utra, melyen még a gyalogosok is csak félve járnak, mert nincs még egy árva korlát se rajta. Mikor a vigyázatlan kocsis, kit egy rendőr hiába iparkodott visszatérésre birni, észrevette helyzetének veszélyes voltát: már nem lehetett megfordulnia. Próbálta ugyan, de ezzel csak azt érte el, hogy a ló rálépett a keskeny ut szélére, melyről egy percz mulva lezuhant. A szerencsétlenség azonban ezuttal is szerencsével járt, a mennyiben a kocsi két utban álló akáczfában megakadt és igy a bentülők néhány veszedelmes sérüléssel megszabadultak a bizonyos haláltól.

— **Betörés az aradi városházába.** Aradról irják: A városi pénztár ellen merész betörést intéztek, melynek az őrség még neszét sem hallotta. A vakmerő tettesnek nappal kellett elrejtőznie a városháza udvarán, honnan a földszinti folyosóba ment, az ott levő üvegajtónak egy tábláját ügyesen kivette, s a falhoz támasztotta. Ezután az ablakon keresztül bujt a számvevőségi hivatalba, hol a pénztárba nyiló ajtót zárva találta; ezt azonban könnyen kifeszitette vésőjével. Nekiment itt a Wertheim-szekrénynek, de valószinüleg gyarló eszköze lévén, azt nemcsak nem birta betörni, de jelentékenyen nem is sértette meg. Sikert el nem érvén, az asztalfiókokat feszitgette ki, de mitsem talált. Átment azután az adófizető terembe, sorba kinyitogatta a fiókokat. Rinszky Sándor ellenőr fiókjában 11 frt 66 kr. magánpénzt talált s ezt elvitte. Innen Bund főszámvevő szobájába ment, az asztalfiókot álkulcscsal nyitogatta fel, összehányta az irományokat, pénzt azonban itt sem talált. Kevés eredményü munkája után egy utczára nyiló ablakon át háboritatlanul elmenekült. A padozaton szétszórva gyufákat találtak, melyeket valószinüleg a tolvaj gyujtogatott meg időnként. Gyanu nincs senkire. Erélyes vizsgálat indittatott.

— **Elektromos fényképezés.** Johannes B. hirneves fényképész Partenkirchenben (Bajorország) több kisérlet után felfedezte, hogyan lehet az erdőben szabadon mozgó vadat lefényképezni, Ő ezen fényképeit elekro-magnetikusoknak nevezi. Kisérleteit Partenkirchen közelében a Partnachklamm felett fekvő Graseck erdei lak vidékén tette. Az emlitett erdei laktól mintegy kilométernyi elektromos vezeték van felvezetve az erdőbe, hol különböző időszakokban, igy különösen este felé szarvasok és őzek szoktak megjelenni. Most ha az erdei laktól észrevészik, hogy az illető tisztáson megjelent a vad, akkor a házban a vezeték készüléke megnyomatik és azon pillanatban megtörtént a felvétel az erdőben. — Johannesnek szándékában van egy oly készüléket összeállitani, mely lehetővé tegye azt, hogy 6—8 ilyen villám felvételek egymásután eszközöltethetők legyenek. Ugy szintén egy könnyen szállitható oly készüléket is óhajt összeállitani, hogy a legmagasabb hegyeken a zergék is ilymódon lefényképezhetők legyenek.

— **Uj posta.** Folyó évi május hó 21-én veszprémmegyei Acsteszér községben kir. postahivattal lépett életbe mely levél- és öt kilogramm sulyt meg nem haladó kocsipostai küldemények felvételével, továbbitásával és kézbesitésével foglalkozik és a suuri kir. postahivatallal naponkint közlekedő gyalogküldönczjáratok által köttetik össze. Ezen postahivatal kézbesitő kerületét Acsteszér község képezi.

— **A pápa unokaöcse.** Közvetlen pünkösd után tartotta esküvőjét XIII. Leo pápa unokaöcscse: Gróf Pecci Kamilló, Sylvine kisasszonnyal, Don Barlos Bueno spanyol birtokos és szenátor leányával Párisban. Az esketést a pápai nuncsius végezte. Az esküvő után a fiatal pár Rómába érkezett s bemutatja magát ő szentségének, ki áldását adja rá. XIII. Leo pápa igen értékes gyémánt nyakéket fog átnyujtani a fiatal asszonynak. Csak ezután indul az uj házaspár pár násztra. Gr. Pecci Kamilló a pápai nemes testőrségben szolgál mint tiszt.

— **Postagalambok verseny repülése** volt Bécsben. Az ottani szárnyas és ebtenyésztő egyesület rendezte és 31 versenyző vett benne részt. A galambokat elvitték a semmeringi vasuti állomásra és onnan eresztették őket szabadon. Egyetlen egy se hibázta el az utat és mind megérkeztek az egylet házába. A győztes galamb 1 óra 20 percz alatt tette meg az utat, melyhez a gyorsvonatnak átlag 3 órára van szüksége. Hat galamb nyert dijat és ezek közül a leglassubbnak 1 óra 57 perczre volt szüksége, hogy az utat megtegye.

— **Kossuth és a bajai tanitók.** A bajavidéki r. kath. néptanitó egylet e hó 15-én közgyülést tartott. Szóba került itt többek között Holler Gyula madarasi tanitó inditványa is, hogy Kossuthot, 80 ik születésnapja alkalmából, az egyesület is üdvözölje Lett erre a teremben nagy zugás. Sőt akadt egy főtiszt. ur. akinek volt lelke nyiltan, hevesen kikelni az inditvány ellen. „Mit üdvözöljük mi Kossuthot — kiabált képéből kikelve, — hiszen az apámnak volt több ezer forintnyi Kossuthbankója, az mind el kellett égetni, s nem kaptunk érte egy krajczárt sem." Ez a bölcs és hazafias okoskodás annyira megtetszett a tanitó uraknak, hogy az inditványt szépen elvetették. No hát jegyzi meg a Bajai Figyelő, a Kossuth nagyságából bajosan fog valamit levonni az, hogy a bajai tanitók őt nem akarják üdvözölni, hanem a mit a pap, meg tanitó urakról minden jóérzésü ember gondolni fog, azzal ugyan nem lehet dicsekedni.

— **Nagy feltünést** keltett Imecofalván, mint a Nemere irja, egy a müvelt osztályhoz tartozó fiatal hölgy, Makovics Berta öngyilkossága. Végzetes tettét pénteken délután 4 óra tájban követte el. Kiment a Feketeügyhöz, hol a „Komlósegelet" nevü kasszáiónál egy leányt talált; azt előbb sétálni, azután fürdeni hivta. Már pár szóval elbucsuzott tőle s beleugrott az utóbbi esős idők alatt nagyon megnőtt Feketeügybe. Egy férfi is látta, midőn beugrott s odafutott, hogy segitsen rajta, de a szerencsétlen eltünt a hullámokban. Vasárnap délután találták meg közel azon helyen, hol beugrott, egy a vizbe vert karón fennakadva s kedden délelőtt temették el. A szerencsétlen korán elvesztve szülőit, nagyanyjánál özv. Geréb Lászlóné asszonynál tartózkodott

— **A kritikus felesége.** Drezdában botrányos voltánál fogva nagy feltünést kelt az a per; mely azzal végződött, hogy a Dresdener Nachrichten cz. lap zenereferensének Hartmann Lajosnak nejét, testisértés és orvtámadás miatt, öt havi fogságra itélték. Hartmann asszony, Mayer Valdemar ismert hegedümüvészt és kamarazenészt, lakására csalta és ott tanu jelenlétében megkorbácsolta, mert a müvész Lipcsében odanyilatkozott, hogy Hartmann megvesztegethető. Ez különben a bizonyitási eljárás alatt be is bizonyult.

— **A vándorrabbi kincse.** Bécsben föltünést kelt jelenleg a következő érdekes eset: Pár héttel ezelőtt egy kopott ruháju vándor-rabbinus látogatta meg Spitzer Salamont, az ottani hajcsutczai zsinagóga papját, s arra kérte, hadd aludhassék pár éjjel a zsinagógához tartozó tanuló-szobában. Minthogy az idegen papirjai rendben voltak, megengedték ezt neki. A minap megbetegedett az öreg és el kellett vitetni a kórházba; bőröndjét azonban, mely állitása szerint nem tartalmazott egyebet értéktelen ruhánál, ott hagyta a zsinagógai szolgánál. Tegnapelőtt meghalt a rabbi, s most a temetéshez szükséges halottas-lepedő beszerezhetése végett felnyitották a bőröndöt. Képzelhetni az illetők meglepetését, mikor a bőröndben levő piszkos ima-köpenyben (taless) 16,000 frtot találtak részint bankjegyben, részint értékpapirokban! A pénzt egyelőre Schneeberger bécsi ügyvédnél deponálták, egyuttal pedig megindították az eljárást a örökösök kipuhatolása ügyében.

— **Negyvennégy évig tébolydában.** Párisból irják: 1839-ben, a környék egyik leggazdagabb Mistral nevü földbirtokosnak fia, kötéltánczos kocsin, rongyos ruhákban, maga a megtestesült nyomoruság érkezett meg atyja háza elé. Kiséretében volt, egy fiatal, hasonlóképen nyomoruságban sinlődő nő, a kit felesége gyanánt mutatott be atyjának. A fiatal Mistral Lengyelországban vette nőül a leányt, kit utazásai közben megszeretett. Atyja nem egyezett a házasságba, mindent megtagadott fiától és igy a házaspár Varsótól koldulva jött. Az öreg Mistral azonban nem lágyult meg. A házasságot, mint érvénytelen feloldotta, a nőt visszaküldte Lengyelországba, fiát pedig tébolydába vitte. Negyvennégy évet töltött itt a szerencsétlen, a ki atyja halála után, mint törvényes örökös, több millió birtokosa volt. Csak egy évvel ezelőtt jutott eszébe egy Fournier nevü távoli rokonának, hogy a szerencsétlent kiszabaditsa. Megtett minden lépést a hatóságoknál, felhivta ez esetre a sajtó figyelmét és végül pört inditott, mely a jövő héten dől el a karaszkoni törvényszék előtt.

— **Villamos veloczipéd.** Alig jutott hozzánk a gőzvelocipéd hire, már is villamos velocipéd feltalálásának hirét közlik az angol ujságok. Ayrton hires természettudós konstruálta az érdekes járművet, mely csak 75 klgr. nehéz. A villamos áram Faure-féle akkumulatorokból megy át a kerekekre. Igy azután a megkötött villamot csak meg kell hozatni s a velocipéd ülőkéje alá téve a kerekek sodronyaival azt össze kell kapcsolni és készen van ez idő szerint a legolcsóbb paripa.

— **Az állami középipartanoda igazgatóságától.** A gépkezelők és fütők számára az állami középipartanodában rendezett második tanfolyam eredménye. A tanfolyam Dr. Herich Károly min. osztály tanácsos által mult évi november 2-án nyittatott meg és f. évi május 3-ig tartott, mely idő alatt csak a főünnepnapokon nem volt előadás. E tanfolyamot a beiratkozott 240 munkás közül 183 végezte el, a többiek — kiknél a kellő szorgalom és kitartás hiányzott — évközben kimaradtak. A szóbeli előadások köznapokon estve 7 órától 9 ig tartattak, vasár és ünnepnapokon délelőtt 9—12 ig rajztanitás vagy kirándulások voltak. A tanfolyam egész tartama alatt 28 kirándulás volt a fővárosi nagyobb gépgyárakba, gépraktárakba és gőzmalmokba. Előadatott e tanfolyam a locomobiló cséplőgép- és a különböző rendszerü stabil gőzkazának és gépek szerkezete és kezelése. Az előadásokat Kotzó Pál, Táborszky Ottó és Melegh Béla gépészmérnökök tartották. A locomobil és cséplőgép kezelések unatkozó gyakorlati oktatás, melyen a tanulók egy müvezető vezetése alatt 15—18 tagból álló csoportokban 3 nap gyakorolták magukat a locomobil és cséplőgépek szerelésében és járatásában — april hó 2-kán kezdetett meg az állam vasutak gépgyárában, s ugyazon hó 29-én fejeztetett be. A cséplési gyakorlás, melyre a földmives- ipar s kereskedelemügyi ministerium által 300 kereszt buza vásároltatott, ápril 30 án és május 1-én tartatott meg s e gyakorlaton a locomobil és cséplőgépkezelők több csoportra osztva s egymást felváltva a cséplésnél előforduló különböző műveleteket többször átdolgozták. A stahl kazánok és gépek kezelői pedig 2 napon 2—5 tagu csoportokba osztva a nagyobb gőzmalmok és fővárosi vizvezeték kazán és géptelepein tanulmányozzák a gőzkazánok és gépek kezelését. A képesitő vizsgálatok Hegedüs Károly igazgató elnöklete alatt april 5-én kezdettek meg és egy hónapig folytak. A gyakorlati vizsgálatok a locomobil és cséplőgép kezelők részére az intézet udvarán e czélra felállitott és üzemben tartott locomobilok és cséplőgépek mellett, a stahl kazánok és gőzgép kezelők részére a fővárosi gőzmalmok és vizvezeték kazán és géptelepein tartattak. A tanfolyamot végzett 180 tanuló közül vizsgálatra jelentkezett 170 s ezek közül egy sem bukott meg. A jelentkezettek közül locomobil, cséplőgép és stahil gépek kezelésére vizsgát tett 50, locomobil és cséplőgépről 85, a stahil kazánok és 35 tanitó. A mesterséget tekintve volt: 107 lakatos, 10 esztergályos, 48 kovács és 5 gazdász. Jutalmul 25 tanulónak a következő tárgyak osztattak ki: 2 ezüst óra, 6 drb értékes rajzeszköz, 2 aczél- és 8 bőrszallag mérve és végül 12 a gőzgépek kezelésére vonatkozó szakkönyv.

— **Mult számunk** hirdetési rovatában közzétett Hartmann mérleg készitő hirdetéséből kimaradt, hogy Székesfehérvárott is éremmel kitüntetett mérlegeit, 5 évi jótállás mellett árusitja el t. vevőinek, melyet ezennel helyre hozunk.

Rövid hirek.

Ifj. Ráday Gedeon honvédelmi minister, ki roszul volt, veszélyen tul van. — **Dr. Demetzky** Mihály, budapesti gymn. tanár öngyilkossági szándékból meglötte magát. — **Az arany- és ezüstárukkal** való házalás betiltása iránt a pénzügyminiszter intézkedni fog. — **Budapesten** bankóhamisitó bandát fedeztek fel. — **Tóth** Kálmán szobrára Baján már 9000 frt gyült egybe. — **Chalupka** Samuel az ujabb kor legjelesebb tót költője elhunyt Turócz Szent Mártonban. — **A Romániából** Palaestinába kivándorlott zsidók teljesen elszegényedve térnek vissza hazájokba. — **A kormányozható** léghajóval tett kisérletet Berlinben dr. Wölfertnek nem sikerült. — **Thüringiában** egy 69 éves egyén halt meg, kiről csak ez uttal tudták meg, hogy női ruhában járó férfi volt. — **A Szent-István rend** legifjabb lovagja dr. Suhay Imre, kuriai biró, ki csak nemrég tüntettetett ki. — **Kecskeméten** egy esküvőre ment párból a pap kérdésére a férfi azt felelte: „szeretöm;" a nő meg, hogy: „nöm szeretöm." Erre a pap megállott s a lakodalmas nép hosszu orral ódalgott haza. (Ez aztán kecskeméti őszinteség volt!) — A **„Bácskai Ellenőr"** szerkesztőjét 9 havi államfogházra, 500 forint pénzbirságra és 670 forint eljárási költség megtéritésére itélték sajtóvétség miatt.

Heti jelentés a budapesti gabonatőzsdéről.

Budapest, 1883. május hó 25.

Steiner József és Társa termény-gabona és bizományi czég jelentése.

A hideg időjárás eleinte aggodalomra adott okot, a hangulat szilárdult, az árak emelkedtek. A hét végén azonban a kedvező időjárás befolyása miatt a csendesb irányzat keletkezett.

Buza 15 krral emelkedett. Elsőrendü tiszavidéki 10.85, 79—80 kilo, 10.50—10 65 kelt bácskai 79 kilo, 10.50, Északmagyar 77—80 kilo, 10—10.45.

Rozs szilárd itt 7.70-ig kelt, Kecskeméten trieurözött 7.40.

Tengeri változatlan, 6.75 ig kelt, Kikidán 6 frt, Mezőtur 6.16.

Árpa szilárd Takarmány szilárd 7.25, égetni való 7.60 sörfőzdei 9 frttig.

Zab változatlan 6.20—6.90 ig.

Köles hiányzik, roppant szilárd, Takarmány 4.50, őrlésre 6.90—7 60.

Köleskása 12 frt, 13.50 krt zsákostul. Köleskorpa 2.75.

Takarmánybükköny 3 50—4.50 fizettetett.

Mohármag szilárd 12 frt. Bab fehér 9.50—10.50 törpe 12.50 barna 2.50.

Burgonya. Ismét sikerült ujjabb irányba kivitelt eszközölnünk mit az olasz burgonya roppant drágasága tesz lehettségessé. Bánsági állomásokon 1.40—1.60 ig vettük. Helyben 2.40—2.80 ig eladható kisebb tételekben.

Határidő üzlet. A tendencziózus hirek befolyása alatt gyakori átváltozások fordultak elő. A spekulátió számitott a hideg időjárás kedvetzőtlen befolyására, a hét végén azonban megszünt a pessimistikus feltogás és az előbbi vevők eladó képpen léptek föl.

Buza őszi határidők 10.38-ig emelkedett, zárul 10.22 tavaszi határidőre 10.60.

Rozs őszi határidőre nem kináltatik 7.60 ajánltatik.

Zab őszi határidőre 6.80 után 6.65-ig csökkent.

Tengeri maj. juniusra 6.75—10.80 közt mozgott.

Káposztarepcze aug. szep. 14.50 után, 14.25 zárul.

Bánsági repcze jul. aug. 13.5/8.

Közraktári illeték átmeneti forgalomban egy kocsirakomány (100 mm. után) az osztr. magyar á lamv. közraktáraiban 5.25, a fővárosi közraktárakban 7.05.

Szerkesztői üzenetek.

Zs. Gyula. Kritikára sem valók.

S. Zs. helyben. A humoreszk és ballada közölhetlen.

Sz. P. Bécs. Türelem! A napokban irni fogok.

N. R Temesvár. Tehát most fog csak betelni, hogy:

„Lemondással élsz a világtól zárt helyen;
Félig meghalva a ragyogó világnak;
Eltemetve mélyen, mit a régi álmak
Jövődre festettek." . . . .

Lapvezér és kiadó: SZALAY SÁNDOR
Felelős szerkesztő: BABOSS LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: WAJDITS JÓZSEF.

Bérbeadás.

A zala szent-gróthi nagyvendéglő az összes regálékkal, 1883. október 1-től szabad kézből 3—6 évre bérbe adatik. A bérbe venni szándékozók, a bérleti feltételeket Z.-Szt.-Gróthon alulirt tulajdonosnál tudhatják meg személyesen vagy levél utján.

BERGER JÁNOS
937 1—1 regálé tulajdonos.

453. szám. 1882.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagy-kanizsai kir. járásbiróság 453. számu végzése által Darás Zigmond ügyvéd, nagy-kanizsai lakós végrehajtató javára Budai János kis-récsei lakós ellen 94 frt tőke, s járulékai erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1500 frtra becsült R Gareth és Sohn féle 8 ló erejü gőzmozdonyból (locomobil) álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszinén vagyis Kis-Récsén alperes lakásán leendő eszközlésére 1883-ik év junius hó 5-ik napjának délután 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. § a értelmében, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1883-ik évi május hó 24-ik napján.

FÁBIÁN,
934 1—1 kir. birósági végrehajtó.

Kilencz érem.

Budai 926 1—6

RÁKÓCZY

keserüviz

vegyelemezve és jóváhagyólag véleményezve a magyar orsz. akadémia által Budapesten dr. Stölczer tanár által Münchenben, dr. Hardy tanár által Párisban, dr. Tichborne tanár által Londonban, dr. Gebhardt tanár Budapesten, dr. Zeisel tanár Bécsben és több orvosi tekintélyek által az emésztési szervek bántalmai és viselési nehézségeknél legsikeresebben alkalmaztatik s igy minden más vizek mellett mint legelőnyösebb, kiválóan ajánltatik.

Készletben találtatik minden gyógyszertár- és ásványviskereskedésben, friss töltésekben. — Kiválóan budai keserüviz kérendő.

Tulajdonosok: Loser testvérek,
Budapesten.

HIRDETÉSEK.

TARCSA fürdőhely.

Magyarhon Osztrák Stajer határán Vasmegyeben fekszik. A nyugati és déli vaspálya SZOMBATHELYI állomásáról és a bécs-aspangi vaspálya végpontjáról 4 óra alatt juthatni oda.

Vize kitünő vastartalmu, fürdője kivált női betegségeknél különös jó hatásu, nevezetesen a női nemi-szervek bántalmainál, mindkét nem idegbajainál a légzési és emésztési szervek idült hurutjainál, a hugyszervek betegségeinél.

Pósta- és távirda-hivatal a fürdőben.

A vendégek elszállásáról az által is lett gondoskodva, hogy ezen évben uj épület emeltetett, mely számos egészséges, szépen butorozott lakosztályokkal bir.

Fürdőorvos: Dr. Thomas Lajos. Fürdői leirások minden könyvkereskedésben kaphatók. A fürdő-idény május 20-án kezdődik.

A fürdő-felügyelőség.

929 4—6

Ház eladás.

A Petőfi-utczában két egymás mellett lévő ház szabad kézből és igen kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb értesitést nyerhetni a helybeli izr. hitközség irodájában.

930 3—3.

A Triesztben is kitünő elismerésben részesült jeles magyarhoni

„Széchenyi-savanyuviz forrás"

Petánczon. (Radein mellett.)

Rendkivül szénsavdús savanyuviz-forrás, mely a budapesti műegyetem vegyészeti osztálya és a bécsi egyetem vegyelemzései szerint fölülmul minden hozzá hasonló savanyuviz-forrást és fölötte hathatós alkatrészeinek összetételénél fogva orvosi tekintetben kiváló figyelemre méltó.

Mint kellemes üditő ital különösen borral vegyitve, minden hozzá hasonlót fölülmul.

Megrendelések

a forrás igazgatóságához Petánczra (u. p. Muraszombat) intézendők.

Raktárak- és ismételadóknak különösen ajánltatik.

Hogy mindennemü hamisitásnak eleje vétessék, a dugó „Széchenyi" névvel leend ellátva.

905 9—9

Mindenkor **riss töltés**	Árjegyzékek kivánaira ingyen és bérmentve.	Sürgöny: Vogler Regede, Radein.

936. tk. 883.

Árverési hirdetmény.

Horváth János Lenti lakós végrehajtatónak Kercse Józsefné szül. Varga Borbála lenti kápolnai lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 63 frt tőke követelés és ennek 1881. évi május 1-ső napjától járó 8% kamatai 28 frt 50 kr. továbbá 12 frt 50 kr. árverés megkisértési már megállapitott, valamint jelenlegi 3 frt 50 kr és a még felmerülendő költségeknek kielégitése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. § alapján és a 146. §. értelmében az alsólendvai kir. járásbiróság területén levő Lenti Kápolna községében fekvő a lenti kápolnai 101. számu tjkvben A † 1—7 sor szám alatt foglalt és Kercse Józsefné szül. Varga Borbála nevén álló és az adó alapján 437 frtra becsült ingatlan 437 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1883. évi junius hó 8-ik napjának d. e. 10 órája Lenti Kápolna községében a községi biró házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 43 frt 70 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, és podig az elsőt az árverés napjától számitandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számitandó 45 nap alatt, az utolsó részletet pedig ugyanazon naptól számitandó 60 nap alatt, minden egyes vételár a részlet után az árverés napjától számitandó 6% kamatokkal együtt az 1881. évi deczember hó 6-án 3940 k. k. kiadott rendeletben előirt módon, az alsó lendvai m. kir. adóhivatalnál, mint biról letéti pénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejüleg megállapitott árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. biróság mint telekkönyvi hatóságnál és L. Kápolna község elöljáróságánál megtekinthetők.

Az árverési hirdetmény egy példánya a biróság hirdetményi táblájára kifüggesztetni, továbbá kifüggesztés végett, az árverési feltételek pedig megtekinthetés végett egy egy példányban Lenti Kápolna község elöljáróságának nem különben ezen árverési hirdetmény egy-egy példánya az összes közjegyzőségeknek szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett megküldetni és tekintve, hogy a kikiáltási ár 300 frtot meghalad, ezen árverési hirdetménynek törvényszerü kivonata Nagy-Kanizsán megjelenő Zalai Közlöny czimü lapban egyszer közzététel végett végrehajtató ügyvédjének kiadatni rendeltetik, kiutasittatik, hogy a közzétételt igazoló lappéldányt az árverés foganatositására kiküldöttnek adja át.

Ezen árverési hirdetmény az egyidejüleg megállapitott árverési feltételekkel együtt az 1881. évi LX. t-cz. 153. § a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint Kovács János felp. ügyvédnek az árverési hirdetmény kivonata, és az árverési hirdetmény es feltételek elrendeltettoknek kézbesittetni rendeltetik.

Kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság Alsó-Lendván, 1883. márczius 17-én.

935 1—1

Kávé árleszállitás!!

Harling Ludvig & Co.

HAMBURG.

Szétküld csak szilárd és finom árukat

tetemesen leszállitott árak mellett

bérmentve, utánvétellel,

931 3—5 *ugymint:*

5 kiló	Santos erőteljes	frt	3.—
5 „	Mocca afrikai	„	3.60
5 „	Cuba, brillant	„	4.50
5 „	Portorico, jeles	„	4.80
5 „	Ceylon, Plautation	„	5.—
5 „	Gold Menadó, hochedel	„	5.40
5 „	Mocca, arab	„	6.—

HARTMANN IGNÁCZ

mérleg-gyáros

Nagy-Kanizsán

932 2—6 Széchenyi-tér 5. szám.

5 évi jótállás mellett.

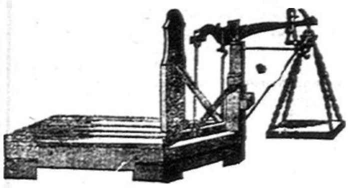

5 évi jótállás mellett.

Ajánlja kovácsolt vasból készült, erős és javitott szerkezetü tizedes mérlegeit, melyek a székesfehérvári kiállitáson éremmel lettek kitüntetve.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZÁRI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1882 évi julius hó 2-áról kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a

X-ik MAGY. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

két nyolczadrészben a m. kir. vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái segélyezésére alakitott alap, két-nyolczadrészben a budapesti „Má ia intézet", két nyolczadrészben a „pesti szegény gyermekkórház-egyesület", egy-nyolczadrészben a „fővárosi szeretetház" s végre egy-nyolczadrészben az Ujpesten épitendő földmives-képző intézet javára fog fordittatni.

E sorsjáték összes-, 5.331-ben megállapitott nyereményei az alább következő játéktery szerint 210 000 forintra rúgnak, és pedig:

1 főnyeremény 70 000 frttal	5%-os magy. papirjáradéki kötvényben	8 nyer. egyen. 5.000 frttal	15 000 ft.
		8 „ „ 1 000 „	8 000 „
1 „ 20.000 „		16 „ „ 500 „	8 000 „
		80 „ „ 100 „	8.000 „
		220 „ „ 50 „	11.000 „
2 „ egyenk 10.000 frttal, 20000 ft.		5000 sor ny. „ 10 „	50.000 „

A huzás visszavonhatlanul 1883. évi junius hó 12-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapitva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), hová a megrendelések — habár csak egyes sorsjegyekre is — a megfelelő összegnak postautalványnyal való beküldése mellett intézhetők; valamennyi lotto, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyébb sorsjegyárulo közegeknél.

Budapesten, 1883 april hó 15-én

Magyar kir. lottóigazgatóság

FREISEYSEN ÁDÁM,

m. kir. p. ü. miniszt. osztálytanácsos és lottóigazgató

904 5 6 (Utánnyomat nem dijaztatik.)

MAGYAR VÖRÖS-KERESZT-EGYLET SORSJEGYEK.

928 1—?

Évenkint 3 sorsolás.

Évenkint 3 sorsolás. Évenkint 3 sorsolás.

Legközelebbi huzás f. évi julius 1-én.

Ezen huzásban **főnyeremény 50,000 forint**, *továbbá 1 nyeremény à 5000 frt, 4 nyeremény à 1000 frt 10 nyeremény à 500 frt, 25 nyeremény à 100 frt, 30 nyeremény à 50 frt, 52 nyeremény à 25 frt.*

A nyeremény sorsoláson kivül **törlesztési sorsolás** *is történik; minden a törlesztési sorsolásban a legkisebb nyereménynyel huzott sorsjegy* **tovább játszik a főnyereményre.**

Ezen sorsjegyek a napi árfolyam szerint

kaphatók a

Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzletében

Budapest, Dorottya-utcza 1 sz.

valamint minden bank- és váltóháznál az országban.

Kávé Triesztből.

Árak mint nagyban vételnél.

Alulirott czég küld 4¾ kilós póstacsomagban vám- és bérmentve, csomagolás felszámitása nélkül utánvéttel, vagy az összeg előre beküldése mellett kávét a következő árak mellett:

Mokka, valódi arabiai —	1	kiló	frt	1.84
Ceylonigyöngy legfin. barna	1	„	„	1.94
Ceyloni finom nagy szemes	1	„	„	1.70
Cuba legfin. nagy szem. barna	1	„	„	1.78
Portorico legfinomabb —	1	„	„	1.60
Guatemola legfin. erős, kiadó	1	„	„	1.42
Aranyjava (Menado) igen fin.	1	„	„	1.56
Zöldjava. finom — —	1	„	„	1.34
Santos, finom — —	1	„	„	1.29
Rio, legfin. erős és kiadó	1	„	„	1.18
Rio, középfin. erős s kiadó	1	„	„	1.15

Egy 5 kilós kosárba.

Narancs vagy czitrom, szép és válogatott 30—45 drb, egy kosárban frt 2.10

Sambo F.

901 8—12 Triest.

Wajdits József könyvnyomdájából Nagy-Kanizsán.